

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 33/2008 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2009

Hallituksen esitys vuoden 2009 talousarvioesityksen (HE 116/2008 vp) täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 2008 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2009 (HE 116/2008 vp).

Lisäksi eduskunta on 25 päivänä marraskuuta 2008 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan vuoden 2009 talousarvioesitystä täydentävän esityksen (HE 199/2008 vp).

Valiokunta on käsitellyt esitykset yhdessä ja antaa niistä yhteisen mietinnön.

Talousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esitysten yhteydessä seuraavat 22.10.2008 valtiovarainvaliokuntaan lähetetyt talousarvioaloitteet

- TAA 1/2008 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen vapaan sivistystyön oppilaitoksille alueellisen ja koulutuksellisen tasa-arvon turvaamiseen (29.30.30)
- TAA 2/2008 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seurantalojen ja työväentalojen ylläpitokustannuksiin (29.80.50)
- TAA 3/2008 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Nuorisoseuramuseon toiminnan kehittämiseen (29.80.50)
- TAA 4/2008 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Eteläpohjalaisten Spelien järjestelyjen avustamiseen (29.80.52)
- TAA 5/2008 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ojajärven kunnostamiseen Alajärven Luoma-ahon kylässä (30.50.20)
- TAA 6/2008 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ähtävänjoen vesistön kunnostamiseen ja palauttamiseen lohivesistöksi (30.50.20)
- TAA 7/2008 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 63 perusparantamiseen välillä Evijärvi—Kausinen (31.10.21)
- TAA 8/2008 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Alajärven Luomaaholla kantatiellä 68 ja Luomantiellä (31.10.21)

- TAA 9/2008 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Lappajärven Itäkylässä kantatielle 68 (31.10.21)
- TAA 10/2008 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Länsirannantien peruskorjaamiseen välillä Söyringin risteys — Kurejoki Lappajärvellä ja Alajärvellä (31.10.21)
- TAA 11/2008 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17253 (Rämäläntie) peruskorjaamiseen Myllymäenkylän ja Vehunkylän välillä Ähtärissä ja Soinissa (31.10.21)
- TAA 12/2008 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17783 peruskorjaamiseen Tynismaan ja Viinikan välillä Korttesjärvellä ja Kauhavalalla (31.10.21)
- TAA 13/2008 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Porasentien peruskorjaamiseen Perhossa ja Vimpelissä (31.10.21)
- TAA 14/2008 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Rannantien peruskorjaukseen Evijärvellä (31.10.21)
- TAA 15/2008 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen tien Sauna-aho—Vasikka-aho peruskorjaukseen Evijärvellä (31.10.21)
- TAA 16/2008 vp — Esko Ahonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Tuuri—Peräntietieosuuden peruskorjaukseen Töysässä (31.10.21)
- TAA 17/2008 vp — Päivi Lipponen /sd: Määrärahan osoittaminen lapsilisien korottamiseen (33.10.51)
- TAA 18/2008 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Itämeren tilan parantamiseen (35.10.61)
- TAA 19/2008 vp — Outi Alanko-Kahiluoto /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen valtion ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden lukumäärän nostamiseen (28.50.16)
- TAA 20/2008 vp — Outi Alanko-Kahiluoto /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen psykoterapeuttikoulutuksen käynnistämiseen (29.50.01)
- TAA 21/2008 vp — Outi Alanko-Kahiluoto /vihr: Määrärahan osoittaminen näyttämötaiteen edistämiseen (29.80.52)
- TAA 22/2008 vp — Outi Alanko-Kahiluoto /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuuden maksamiseksi perustoimeentulotuen kustannuksiin (33.60.35)
- TAA 23/2008 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen avolaitosten toimintaedellytysten turvaamiseen (25.40.74)
- TAA 24/2008 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen valtionosuuksiin ja luokkakokojen pienentämiseen (29.10.30)
- TAA 25/2008 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin ja laajakaistayhteyksien hankkimiseen (29.80.30)
- TAA 26/2008 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen taiteilijoiden apurahojen tason ja määrän nostamiseen (29.80.51)
- TAA 27/2008 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen suurten kau-

- punkien joukkoliikenteen tukemiseen (31.30.63)
- TAA 28/2008 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten korvaamiseen (32.01.20)
 - TAA 29/2008 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin (35.10.63)
 - TAA 30/2008 vp — Paavo Arhinmäki /vas ym.: Määrärahan osoittaminen rakennusperinnön hoitoon (35.20.64)
 - TAA 31/2008 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen nuorisoliikunnan edellytysten parantamiseen (29.90.50)
 - TAA 32/2008 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Kolmenkulman yritysalueen katuverkon rakentamiseen Hämeen tiepiirissä (31.10.21)
 - TAA 33/2008 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Murhasaaren ohituskaistojen suunnitteluun valtatielle 11 Nokialla (31.10.21)
 - TAA 34/2007 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen tiesuunnitelman laattimiseen valtatie 12 muuttamiseksi moottoriliikennetieksi välillä Maatialan eritasoliittymä—Kahtalammi (31.10.21)
 - TAA 35/2008 vp — Marko Asell /sd: Määrärahan osoittaminen Nokian Häpesuon puhdistamiseen ja kunnostamiseen (35.10.20)
 - TAA 36/2008 vp — Sirpa Asko-Seljavaara /kok ym.: Määrärahan osoittaminen suurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen kehittämiseen (31.30.63)
 - TAA 37/2008 vp — Risto Autio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Riihimäen rautatieaseman peruskorjaushankkeen suunnitteluun (31.10.22)
 - TAA 38/2008 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen kaupunkiseutujen maahanmuuttajien pilottihankkeeseen (26.40.02)
 - TAA 39/2008 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen maaseutuneuvontaan (30.10.50)
 - TAA 40/2008 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.41)
 - TAA 41/2008 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen maaseudun jätevesijärjestelmien rakentamiseen (30.50.31)
 - TAA 42/2008 vp — Thomas Blomqvist /r ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 25 parantamiseen osuudella Hanko—Mäntsälä (31.10.21)
 - TAA 43/2008 vp — Thomas Blomqvist /r ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
 - TAA 44/2008 vp — Thomas Blomqvist /r: Määrärahan osoittaminen Ruotsinpyhtään ruukkialueen rakennusten kunnostamiseen (35.20.64)
 - TAA 45/2008 vp — Maarit Feldt-Ranta /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hanko—Hyvinkää-rataosuuden sähköistämiseen (31.10.78)
 - TAA 46/2008 vp — Maarit Feldt-Ranta /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pohjankurun väylän syventämiseen (31.10.78)

- TAA 47/2008 vp — Maarit Feldt-Ranta /sd: Määrärahan osoittaminen Skåldön vesihuoltohankkeeseen (35.10.77)
- TAA 48/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen varsinaiseen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 49/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitoksen toimintamenojen turvaamiseen (25.30.01)
- TAA 50/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenojen turvaamiseen (25.40.01)
- TAA 51/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen poliisitoimen toimintamenoihin (26.10.01)
- TAA 52/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (29.10.30)
- TAA 53/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen homekoulujen kunnostamiseen (29.10.34)
- TAA 54/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ammatillisen perusopetuksen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.20.30)
- TAA 55/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Mediakasvatuksen painottaminen opetustoimen henkilöstökoulutuksessa (29.30.20)
- TAA 56/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen aikuiskoulutuksen kehittämiseen (29.30.21)
- TAA 57/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (29.40.30)
- TAA 58/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen toimintamenoihin (29.50.01)
- TAA 59/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen korottamiseen (29.70.57)
- TAA 60/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen linnan välttämättömien korjaustöiden jatkamiseen (29.80.75)
- TAA 61/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
- TAA 62/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.10.22)
- TAA 63/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.30.63)
- TAA 64/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen tukemiseen (31.30.63)
- TAA 65/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen (32.30.45)
- TAA 66/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työllistämis-, koulutus- ja erityistoimiin (32.30.51)
- TAA 67/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin (32.30.64)

- TAA 68/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ensimmäisen lapsen lapsilisän korottamiseen (33.10.51)
- TAA 69/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yleisen asumistuen parantamiseen (33.10.54)
- TAA 70/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen korottamiseen (33.20.52)
- TAA 71/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläkkeensaajien asumistuen parantamiseen (33.40.60)
- TAA 72/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen avopalveluiden korvaamiseen 10—15 prosentin haitta-asteen sotainvalideille (33.50.51)
- TAA 73/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen laitoshuollon korvaamiseen 20 prosentin haitta-asteen sotainvalideille (33.50.52)
- TAA 74/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen (33.60.30)
- TAA 75/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon parantamiseksi (33.60.30)
- TAA 76/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsen perusosan korottamiseen toimeentulotuessa (33.60.35)
- TAA 77/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämiseen (33.60.35)
- TAA 78/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen avustuksiin järjestöille ja ympäristöhoitoon (35.01.65)
- TAA 79/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristönsuojelun edistämiseen ja yhdyskuntien vesiensuojeluhankkeiden tukemiseen ja vesistöjen sekä erityisesti Itämeren rehevöitymisen hillitsemiseen (35.10.61)
- TAA 80/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 81/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen korjaustoimintaan kohdennettaviin energia-avustuksiin (35.20.55)
- TAA 82/2008 vp — Tarja Filatov /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myönnettävien määräaikaisten käynnistysavustusten myöntövaltuuden korottamiseen (35.20.60)
- TAA 83/2008 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen ruotsinkielisten lastentarhanopettajien koulutukseen (29.50.01)
- TAA 84/2008 vp — Christina Gestrin /r: Määrärahan osoittaminen Kassandran taideyhteisölle (29.80.33)
- TAA 85/2008 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen avustuksen maksamiseen Suomen Ammattikalastajaliitolle (30.40.51)
- TAA 86/2008 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen Hanko—Hyvinkää-radan sähköistykseen (31.10.78)

- TAA 87/2008 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen Itämeren suojelun toimintaohjelman toimeenpanoon (35.01.01)
- TAA 88/2008 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristöjärjestöjen toimintaan (35.01.65)
- TAA 89/2008 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen öljyntorjuntavalmiuden parantamiseen (35.10.20)
- TAA 90/2008 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötoihin (35.10.77)
- TAA 91/2008 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen muutosturvian piiriin kuuluvien henkilöiden koulutusmahdollisuuksien parantamiseen (33.20.53)
- TAA 92/2008 vp — Susanna Haapoja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen keliakiaa sairastavien ruokavaliokorvauksen korottamiseen (33.40.60)
- TAA 93/2008 vp — Juha Hakola /kok: Määrärahan osoittaminen poliisin valmiusyksikön erityiskaluston hankintaan (26.10.01)
- TAA 94/2008 vp — Leena Harkimo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Sipoonkorven kansallispuiston perustamiseen (35.10.52)
- TAA 95/2008 vp — Hannakaisa Heikkinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
- TAA 96/2008 vp — Hannakaisa Heikkinen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Savonradan perusparantamiseen välillä Piekämäki—Kuopio (31.10.22)
- TAA 97/2008 vp — Hannakaisa Heikkinen /kesk: Määrärahan osoittaminen kouluterveydenhuollon resurssien lisäämiseen (33.60.30)
- TAA 98/2008 vp — Hannakaisa Heikkinen /kesk: Määrärahan osoittaminen opiskeluterveydenhuollon resurssien lisäämiseen (33.60.30)
- TAA 99/2008 vp — Timo Heinonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Helsinki—Pori-tiehankkeen lisätöihin valtatiellä 2 (31.10.78)
- TAA 100/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Tulo- ja varallisuusverotuksen arvioidun kertymän alentaminen työmatkakulujen verovähennysoikeuden laajentamisen vuoksi (11.01.01)
- TAA 101/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen erityisopetukseen (29.10.30)
- TAA 102/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen maatalouden neuvontatoimintaan (30.10.50)
- TAA 103/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan tukemiseen (30.10.55)
- TAA 104/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen kestävän puuntuotannon turvaamiseen (30.60.44)
- TAA 105/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Loimaa—Somero-tieyhteyden rakentamiseksi (31.10.21)
- TAA 106/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen perustienpidon rahoitukseen (31.10.21)

- TAA 107/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Helsinki—Turku-rantaradan oikaisun suunnitteluun (31.10.22)
- TAA 108/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Kyrön keskustan eritasoliittymän rakentamiseen Pöytyällä (31.10.22)
- TAA 109/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen yksityisteillä tapahtuvan liikennöinnin turvaamiseksi tasapuolisesti koko maassa (31.10.50)
- TAA 110/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen HAKU-tien rakentamiseen välillä Aura—Mynämäki—Mietoinen (31.10.78)
- TAA 111/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimiin ehdotetun määrärahan vähentäminen (32.30.51)
- TAA 112/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen pienyrityksille biopolttonesteiden kehittämiseen ja markkinointiin (32.60.40)
- TAA 113/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen lievemmän haitta-asteen sotainvalidien avopalvelujen järjestämiseen (33.50.55)
- TAA 114/2008 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen vuonna 1926 syntyneiden rintamatunnusten myöntämisen kustannuksiin (33.50.56)
- TAA 115/2008 vp — Hanna-Leena Hemming /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen toimintamenoihin (29.50.01)
- TAA 116/2008 vp — Hanna-Leena Hemming /kok ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.30.63)
- TAA 117/2008 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 68 ja Pietarsaaren sataman välisen tieyhteyden suunnitteluun ja toteuttamiseen (31.10.21)
- TAA 118/2008 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen tasa-arvon tietopalvelun perustamiseen (33.01.01)
- TAA 119/2008 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen turvakotien toimintaan (33.01)
- TAA 120/2008 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien toimeentulotukikustannusten tasaamiseen (33.60.30)
- TAA 121/2008 vp — Anna-Maja Henriksen /r ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen järjestämiseen (33.60.38, 33.60.30)
- TAA 122/2008 vp — Hannu Hoskonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kitee—Imatra-junaradan tasoylikäytävien poistamiseen (31.10.22)
- TAA 123/2008 vp — Hannu Hoskonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen sisävesiteiden kehittämiseen ympärivuotisen kotimaisen reitin ulottamiseksi Suomenlahdelle (31.10.78)
- TAA 124/2008 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen hammaslääkärikoulutuksen lisäämiseen (29.50.01)
- TAA 125/2008 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lääkärikoulutuksen lisäämiseen (29.50.01)

- TAA 126/2008 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen ulkomailla toimivien kulttuuri- ja tiedeinstituuttien rahoitukseen (29.80.50)
- TAA 127/2008 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtion julkisiin tiloihin sijoitettavien taidehankintojen lisäämiseen (29.80.52)
- TAA 128/2008 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 62 parantamiseen Kaakkois-Suomen tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 129/2008 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Karjalan radan Luumäki—Imatra-rataosuuden parantamiseen ja kaksoisraiteen rakentamiseen (31.10.78)
- TAA 130/2008 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rekkaparkkien rakentamiseen Kaakkois- ja Etelä-Suomen satamiin (31.10.78)
- TAA 131/2008 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen eläkeläisten verohelpotusten ja kansaneläkkeen korotuksen ulkopuolelle jäävän ryhmän eläkkeiden korottamiseen (33.40.60)
- TAA 132/2008 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen pienituloisten eläkeläisten ulkopuolisella teetetävän kotitalousvähennykseen kuuluvan työn tukemiseen (33.40.60)
- TAA 133/2008 vp — Tuomo Hänninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Liik素nvaarantien peruskorjaukseen Kuusamossa (31.10.21)
- TAA 134/2008 vp — Tuomo Hänninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen partisaanien uhrien kuntoutukseen (33.50.30)
- TAA 135/2008 vp — Liisa Jaakonsaari /sd: Määrärahan osoittaminen virolais-suomalaisen eurytmiakoulutuksen tukemiseen (29.80.52)
- TAA 136/2008 vp — Heli Järvinen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Savonlinnan normaalikoulun opetuksen laajentamiseen vuosiluokille 7.—9. (29.50.01)
- TAA 137/2008 vp — Heli Järvinen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen metsämuseo ja metsätietokeskus Luston toimintamenoihin (30.60.50)
- TAA 138/2008 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunkiradan jatkamiseen Keravalta Riihimäen suuntaan (31.10.78)
- TAA 139/2008 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Kulttajaliitto ry:lle (32.40.50)
- TAA 140/2008 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen ohituskaistaparin rakentamiseen välillä Luostarinkylä—Impivaara valtatiellä 8 (31.10.21)
- TAA 141/2008 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen Panelia—Eurajokien suunnitteleamiseen (31.10.21)
- TAA 142/2008 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Rauman meriväylän syventämiseen (31.10.78)
- TAA 143/2008 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen henkilöjunaliikenteen käynnistämiseen kokeiluluonteisesti välillä Rauma—Kokemäki (31.30.63)
- TAA 144/2008 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)

- TAA 145/2008 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (32.50.43)
- TAA 146/2008 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Selkämeren kansallispuiston perustamiseen (35.10.63)
- TAA 147/2008 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen tuomioistuinten toiminnan tehostamiseen (25.10.03)
- TAA 148/2008 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry:n toiminnan tukemiseen (29.80.52)
- TAA 149/2008 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen Vimpelin raja—Mehtä-Poranen—Perho -tien korjaukseen ja päällystykseen (31.10.21)
- TAA 150/2008 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen ja rintamalisän myöntämiseen vuonna 1926 syntyneille veteraaneille (33.50.50)
- TAA 151/2008 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen Ruotsissa asuvien sotainvalidien kotipalvelujen järjestämiseen (33.50.51)
- TAA 152/2008 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanien yhdistys ry:n toimintaan (33.50.54)
- TAA 153/2008 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.50.56)
- TAA 154/2008 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhustenhuollon palvelujen parantamiseen (33.60.30)
- TAA 155/2008 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen maksuttomiin puutiaisaivokuumerokotteisiin (33.70.20)
- TAA 156/2008 vp — Anne Kalmari /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Hankasalmen jätevedenpuhdistamon rakentamiseen (35.10.61)
- TAA 157/2008 vp — Anne Kalmari /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Hankasalmen jätevesihankkeen aloittamiseen (35.10.77)
- TAA 158/2008 vp — Oiva Kaltiokumpu /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kokemäenjoen tulvasuojeluun Porissa (30.50.31)
- TAA 159/2008 vp — Oiva Kaltiokumpu /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 Turku—Pori-yhteysvälin parantamiseen (31.10.21)
- TAA 160/2008 vp — Oiva Kaltiokumpu /kesk: Määrärahan osoittaminen yhdistysten 2700 Pyntäinen—Honkajoki-osuuden kunnostamiseen Siikaisissa (31.10.21)
- TAA 161/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen palomiesten eläkeiän alentamiseksi 55 vuoteen (26.01.01)
- TAA 162/2008 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen vahvistamiseen (29.30.32)
- TAA 163/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen kantatien 58 uuden tielinjauksen tekemiseen välillä Kinula—Lestijärvi—Reisjärvi (31.10.21)
- TAA 164/2008 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Keiteleen kanavasiltien alikulkukorkeuden nostamiseen (31.10.21)

- TAA 165/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 637 elins. Vihreän väylän kunnostamiseen Keski-Suomessa (31.10.21)
- TAA 166/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 6544 perusparannukseen välillä Huopana—Aholanmäki Viitasaarella (31.10.21)
- TAA 167/2008 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
- TAA 168/2008 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtateiden 4, 9, 13, 18 ja 24 liikenneturvallisuuden parantamiseen ja logististen pullonkaulojen poistamiseen (31.10.21)
- TAA 169/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen selvitystyöhön Ruotsista Suomeen muuttavien eläkeläisten verokohtelun korjaamiseksi (33.01.01)
- TAA 170/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen selvitystyöhön työeläkkeiden taitetun indeksin muuttamiseksi puoliväli-indeksiksi (33.01.01)
- TAA 171/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen työttömyysturvan peruspäivärahan budjettiperusteiseen korottamiseen (33.20.51)
- TAA 172/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen aivoinfarktin sairastaneiden henkilöiden lääkkeiden korvaamiseen (33.30.60)
- TAA 173/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen uusien kouluterveydenhoitajien palkkaamiseen (33.60.30)
- TAA 174/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten henkilökohtaisen avustajan palkkaamiseen (33.60.30)
- TAA 175/2008 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta aiheutuviin kustannuksiin (33.60.38)
- TAA 176/2008 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen asuntojen korjausavustuksiin (35.20.55)
- TAA 177/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Tuloverokertymän arvioidun tuoton lisääminen (11.01.01)
- TAA 178/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Ajoneuvoveron arvioidun tuoton vähentäminen hybridi- ja sähköautojen osalta (11.10.07)
- TAA 179/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen varusmiesten kotiuttamisrahan maksamiseen (27.10.01)
- TAA 180/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Koulutuksen arviointineuvoston toimintamenoihin (29.10.20)
- TAA 181/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen korottamiseen (29.70.57)
- TAA 182/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen kristillisten lehtien tukemiseen (29.80.50)
- TAA 183/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun elinkeinojen kehittämisneuvontaan (30.10.50)

- TAA 184/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun kehittämiseen (30.10.50)
- TAA 185/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Maatalouden kehittämisrahastoon (30.20.61)
- TAA 186/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen vesihuoltotöihin (30.55.31)
- TAA 187/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Hirvaskankaan risteuksen eritasoliittymän rakentamiseen Äänekoskella (31.10.21)
- TAA 188/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Keitele—Päijänne-kanavan siltojen korottamiseen (31.10.21)
- TAA 189/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen alemmanasteisten teiden kunnostamiseen (31.10.21)
- TAA 190/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen melusteiden rakentamiseen tieosuudella Jyväskylä—Vaajakoski (31.10.21)
- TAA 191/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
- TAA 192/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Uurainen—Kintaus-tien perusparantamiseen (31.10.21)
- TAA 193/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 Jyväskylä—Äänekoski parantamiseen (31.10.78)
- TAA 194/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 18 rakennustöiden jatkamiseksi välillä Multia—Ähtäri (31.10.78)
- TAA 195/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen tukemiseen Jyväskylän seudulla (31.30.63)
- TAA 196/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen kyläkauppojen ja kauppa-autojen toiminnan tukemiseen (32.30)
- TAA 197/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien pätevöittämiskoulutukseen (32.30.51)
- TAA 198/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen uusiutuvan energian teknologian edistämiseen (32.60.40)
- TAA 199/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen EURO 5 -moottorityypin käyttöönoton edistämiseen (32.60.50)
- TAA 200/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen päihdetyötä tekevien järjestöjen tukeen (33.90.50)
- TAA 201/2008 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen tulva- ja myrskyvahinkorahaston peruspääomaan (35.10)
- TAA 202/2008 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen Vankeinhoitolaitoksen henkilöstömenojen lisäämiseen (25.40.01)
- TAA 203/2008 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen Helsingin ja Tu-

- run välisen ratayhteyden kehittämiseen (31.10.22)
- TAA 204/2008 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen Piikkiö—Ravattula-tieosuuden muuttamiseen nelikaistaiseksi (31.10.78)
- TAA 205/2008 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen (31.30.01)
- TAA 206/2008 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen uusiutuvien energiamuotojen tutkimukseen (32.60.40)
- TAA 207/2008 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen lisäämiseen (33.60.30)
- TAA 208/2008 vp — Ilkka Kantola /sd: Määrärahan osoittaminen lasten- ja nuortenpsykiatrian hoitojonojen purkamiseen (33.60.38)
- TAA 209/2008 vp — Johanna Karimäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen (29.70.57)
- TAA 210/2008 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen kunnille nuorisotyön edistämiseen (29.91.50)
- TAA 211/2008 vp — Johanna Karimäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen ja meluntorjunnan teimahankkeiden toteutukseen (31.10.21)
- TAA 212/2008 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen kunnille sosiaali- ja terveystalveluiden kehittämiseen (33.60.31)
- TAA 213/2008 vp — Johanna Karimäki /vihr: Määrärahan osoittaminen Itämeren suojeluun Uudellamaalla (35.10.22)
- TAA 214/2008 vp — Johanna Karimäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Metso-ohjelmaan (35.10.52)
- TAA 215/2008 vp — Tanja Karpela /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella (30.50.31)
- TAA 216/2008 vp — Elsi Katainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (28.90.32)
- TAA 217/2008 vp — Elsi Katainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Geologian tutkimuskeskukselle turvetutkimuksen lisäämiseen (32.20.01)
- TAA 218/2008 vp — Sampsa Kataja /kok ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisten elokuvatuotantokeskusten tukemiseen (29.80.52)
- TAA 219/2008 vp — Sampsa Kataja /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Porin tulvavahinkojen korvaamiseen (30.50.48)
- TAA 220/2008 vp — Timo Kaunisto /kesk: Määrärahan osoittaminen Turku—Uusikaupunki-radan parantamiseen (31.10.22)
- TAA 221/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen huumaus-ainerikollisuuden tutkimiseen (26.10.01)
- TAA 222/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien palveluneuvontakokeilun jatkamiseen Päijät-Hämeessä (26.40.01)

- TAA 223/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien lisäämiseen (29.10.30)
- TAA 224/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseen Lahdessa (29.10.30)
- TAA 225/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Päijät-Hämeen koulujen homeongelmien korjaamiseen (29.10.34)
- TAA 226/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.30.32)
- TAA 227/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun rakenteen kehittämiseen (30.10.63)
- TAA 228/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Heinolan lintutarhalle lintujen hoitamiseen (30.30.20)
- TAA 229/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen hulevesien hallinta- ja kehittämistoimien kehittämiseen (30.50.20)
- TAA 230/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyuden turvaamiseen (30.60.44)
- TAA 231/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 54 parantamiseen välillä Tammela—Hollola (31.10.21)
- TAA 232/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kopsuontien maantien 3132 peruskorjauksen jatkamiseen Hämeen tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 233/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Käkisalmen sillan suunnittelemiseen (31.10.21)
- TAA 234/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 Lusi—Hartola-välin parantamiseen ja töiden jatkamiseen (31.10.21)
- TAA 235/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 10/12 parantamiseen välillä Hämeenlinna—Lahti (31.10.21)
- TAA 236/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Järvelän aseman ylikulkusillan rakentamiseen (31.10.22)
- TAA 237/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti—Kouvola—Luumäki-rataosan parantamiseen (31.10.22)
- TAA 238/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen taajamajunien Villähteen ja Uusikylän pysähdyspaikkojen rakentamiseen (31.10.22)
- TAA 239/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Päijät-Hämeen yksityisten teiden peruskorjaukseen (31.10.50)
- TAA 240/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen junien kaukoliikenteen ostamiseen (31.30.65)
- TAA 241/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen muutosturvaresurssien ohjaamiseen työvoimatoimistoille (32.30.01)
- TAA 242/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Heinolan

- seutukunnalle äkillinen rakennemuutosalue-ohjelman toteuttamiseen (32.30.45)
- TAA 243/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen (32.30.45)
 - TAA 244/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kesätyöntekijöiden työhön perehdyttämiseen (32.30.51)
 - TAA 245/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten tukemiseen Päijät-Hämeessä (32.30.51)
 - TAA 246/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Forssan seutukunnalle työllisyysperusteisten investointien toteuttamiseen (32.30.64)
 - TAA 247/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen junien kaukoliikenteen ostamiseen (32.30.65)
 - TAA 248/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Päijät-Hämeen maakunnan kehittämiseen (32.50.43)
 - TAA 249/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen asumistuen tukiehtojen lieventämiseen ja omavastuuosuuksien alentamiseen (33.10.54)
 - TAA 250/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien mielenterveystyön henkilöstöresurssien lisäämiseen (33.60.30)
 - TAA 251/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen lasten edunvalvonnan kehittämiseen (33.60.30)
 - TAA 252/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen potilasturvallisuuden kehittämiseen vanhainkodeissa (33.60.30)
 - TAA 253/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten henkilökohtaisista avustajista aiheutuviin kustannuksiin (33.60.30)
 - TAA 254/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen seudullisten yhdysvesijohtojen ja siirtoviemäreiden sekä pohjavesien suojelemiseen (35.10.77)
 - TAA 255/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vesistöjen ja pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamiseen (35.10.77)
 - TAA 256/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kaa-voituksen ja maankäytön ohjaukseen (35.20.37)
 - TAA 257/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen rakennusten terveellisyyteen liittyvän koulutuksen kehittämiseen (35.20.55)
 - TAA 258/2008 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kokeilevan asuinrakentamisen kehittämiseen (35.20.60)
 - TAA 259/2008 vp — Inkeri Kerola /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Teknokeskukselle (32.20.41)
 - TAA 260/2008 vp — Anneli Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Konnun suon vankilan peruskorjauksen suunnitteluun ja toteutuksen aloittamiseen (28.20.88)
 - TAA 261/2008 vp — Anneli Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Lappeenran-

- nan sankarihautausmaan muistomerkkien täydentämiseen (29.10.51)
- TAA 262/2008 vp — Anneli Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen metsäteollisuuden uusien tuotteiden kehittämiseen (32.20.40)
- TAA 263/2008 vp — Anneli Kiljunen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisän maksamiseen 17-vuotiaille (33.10.51)
- TAA 264/2008 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen petoeläinvahinkojen korvaamiseen (30.40.42)
- TAA 265/2008 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataverkon korjausinvestointeihin (31.10.22)
- TAA 266/2008 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Porin meriväylätöihin (31.10.78)
- TAA 267/2008 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rakennetyöttömyyden purkuun ja työttömien saamiseen yleisille työmarkkinoille Satakunnassa (32.30.51)
- TAA 268/2008 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen taidetoimikuntien sosiaaliturvauudistuksen rahoitukseen (33.40.54)
- TAA 269/2008 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten pahoinvointiin puuttumiseksi ja sitä koskevan toimenpideohjelman laatimiseksi (33.60.30)
- TAA 270/2008 vp — Krista Kiuru /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhusten omaehtoisen liikunnan tukemiseen (33.60.31)
- TAA 271/2008 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (30.60.44)
- TAA 272/2008 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
- TAA 273/2008 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen Sauvo—Pyhäluokas-tien perusparannukseen (31.10.21)
- TAA 274/2008 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun (31.10.50)
- TAA 275/2008 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen Piikkiö—Ravattula-tieosuuden muuttamiseen nelikaistaiseksi (31.10.78)
- TAA 276/2008 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 277/2008 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen koulurakennusten perustamiskustannuksiin ja korjauksiin (29.10.34)
- TAA 278/2008 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistokeskuksille (29.50.20)
- TAA 279/2008 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Joroisten musiikkipäivien järjestämiseen (29.80.52)
- TAA 280/2008 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Hevostietokeskukselle (30.20.46)
- TAA 281/2008 vp — Katri Komi /kesk: Määrärahan osoittaminen maatalous- ja maaseutuyrittäjien voimavarakartoitukseen (30.20.61)

- TAA 282/2008 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kunnille lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin (33.60.38)
- TAA 283/2008 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Rantasalmen ympäristökasvatusinstituutin rahoitusvajeen korjaamiseen (35.01.65)
- TAA 284/2008 vp — Martti Korhonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ikäihmisten lakisääteisen hoivatakuun toteuttamiseen (33.60.30)
- TAA 285/2008 vp — Timo Korhonen /kesk: Määrärahan osoittaminen 10—15 prosentin haitta-asteen sotainvalidien hautausapuun (33.50.51)
- TAA 286/2008 vp — Timo Korhonen /kesk: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien sairaskotipaikkojen laajentamiseksi 10—20 prosentin haitta-asteen sotainvalidien käyttöön (33.50.51)
- TAA 287/2008 vp — Timo Korhonen /kesk: Määrärahan osoittaminen avopalvelujen ulottamiseen koskemaan myös 10—15 prosentin haitta-asteen sotainvalideja (33.50.52)
- TAA 288/2008 vp — Timo Korhonen /kesk: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien puolisoiden ja leskien kuntoutusmahdollisuuksien lisäämiseen (33.50.53)
- TAA 289/2008 vp — Juha Korkeaola /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maaseutuneuvonnan rahoittamiseen (30.10.50)
- TAA 290/2008 vp — Juha Korkeaola /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 44 parantamiseen Satakunnassa (30.10.21)
- TAA 291/2008 vp — Juha Korkeaola /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen akselipainojen korotukseen Kokemäki—Tampere-rataosuudella (31.10.22)
- TAA 292/2008 vp — Valto Koski /sd: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.40.51)
- TAA 293/2008 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Ahviontien 3562 perusparantamiseen Anjalankoskella (31.10.21)
- TAA 294/2008 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Huhdasjärvi—Pärnämäki-tiehankkeen toteuttamiseen (31.10.21)
- TAA 295/2008 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kimolan ja Voikkaan sulkujen suunnitteluun (31.10.78)
- TAA 296/2008 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 12 parantamiseen tieosuudella Lahti—Kausala (31.10.78)
- TAA 297/2008 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 15 parantamiseen välillä Rantahaka (Kotka)—Kouvola (31.10.78)
- TAA 298/2008 vp — Jari Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.31)
- TAA 299/2008 vp — Jari Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunkirakenteen tiivistämiseen pilaantuneille maa-alueille (35.10.77)
- TAA 300/2008 vp — Johannes Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeenlinnan oikeustalon suunnitteluun ja toteutukseen (25.01.01)

- TAA 301/2008 vp — Johannes Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpiitoon Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnissa (31.10.21)
- TAA 302/2008 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kotitalousvähennystä vastaavan järjestelmän luomiseen (28.01.01)
- TAA 303/2008 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kunnallisverotuksen perusvähennyksen korottamiseen (28.90.30)
- TAA 304/2008 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien taloudellisen aseman parantamiseen kunnallisveron eläketulovähennyksen korottamiseksi (28.90.30)
- TAA 305/2008 vp — Marjaana Koskinen /sd: Määrärahan osoittaminen Ahteentaan laiturin ja venesataman kunnostukseen Rymättylässä (31.10.21)
- TAA 306/2008 vp — Marjaana Koskinen /sd: Määrärahan osoittaminen Yläneen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.10.21)
- TAA 307/2008 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen elinluovutusten ja elinsiirtojen rahoittamisen selvittämiseen (33.03.63)
- TAA 308/2008 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen alentamiseen (33.60.30)
- TAA 309/2008 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen perusosan korottamiseen (33.60.35)
- TAA 310/2008 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vammaisten avustajakoira-toimintaan (33.90.50)
- TAA 311/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskuksen tiedotustoiminnan lisäämiseen (24.90.50)
- TAA 312/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Puolustusministeriön materiaalihankintoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.10.18)
- TAA 313/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen lukion oppikirjoihin (29.10.30)
- TAA 314/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ammatillisen peruskoulutuksen oppikirjoihin (29.20.30)
- TAA 315/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen teknillisen yliopiston toimintamenoihin (29.50.01)
- TAA 316/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen yliopiston toimintamenoihin (29.50.01)
- TAA 317/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Nokian kirjaston uudisrakennuksen rakennustyön käynnistämiseen (29.80.34)
- TAA 318/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pirkkalan kirjaston uudisrakennuksen rakennustyön käynnistämiseen (29.80.34)
- TAA 319/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin ja perustamishankkeiden myöntämisvaltuuden korottamiseen (29.80.34)

- TAA 320/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Virrat—Jäähdyspohja (31.10.21)
- TAA 321/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kiertoliitymän suunnitteluun kantatien 66 ja Ruovesi—Kuru-tien risteykseen (31.10.21)
- TAA 322/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kurun Koskenkosken sillan rakentamiseen (31.10.21)
- TAA 323/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.10.50)
- TAA 324/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien korotukseen (31.10.51)
- TAA 325/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ruokavaliokorvausten nostamiseen budjettiperusteisesti (33.40.60)
- TAA 326/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen perusosan nostamiseen (33.60.35)
- TAA 327/2008 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Helvetinjärven kansallispuiston opastuskeskuksen suunnitteluun ja rakentamiseen Ruovedellä (35.10.52)
- TAA 328/2008 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Jokelan ampumavälikohtauksen jälkihoitoon (28.90.32)
- TAA 329/2008 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rytmimusiikkiorkesterien tukemiseen (29.80.31)
- TAA 330/2008 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 45 liikenneympyrän parantamiseen Koskenmäentien ja Nahkelantien risteysalueella Tuusulassa (31.10.21)
- TAA 331/2008 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kehä IV:n suunnitteluun (31.10.21)
- TAA 332/2008 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen turvallisuutta parantavaan hankkeeseen Tuusulassa (31.10.21)
- TAA 333/2008 vp — Merja Kuusisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kellokosken ruukin pilaantuneiden maiden kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 334/2008 vp — Merja Kyllönen /vas: Määrärahan osoittaminen Pelson vankilan toimintamenoihin (25.40.01)
- TAA 335/2008 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kainuun maakunta -kuntayhtymän jäsenkuntien yhteistoiminnan tukemiseen (28.90.31)
- TAA 336/2008 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleissivistävien oppilaitosten peruskorjaushankkeiden rahoitukseen (29.10.34)
- TAA 337/2008 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen alueteatteritoiminnan tukemiseen ja vakinaistamiseen (29.80.31)
- TAA 338/2008 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.10.22)
- TAA 339/2008 vp — Merja Kyllönen /vas: Määrärahan osoittaminen yöjunaliikenteen

- palauttamiseksi kulkemaan Kajaanin kautta (31.30.65)
- TAA 340/2008 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maksuttomien tietoliikenneyhteyksien aikaansaamiseen julkisiin liikennevälineisiin (31.40.01)
- TAA 341/2008 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kainuun kehittämisrahan korottamiseen tieverkoston kehittämiseksi (32.50.63)
- TAA 342/2008 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten avustajapalvelujen kehittämiseen (33.60.30)
- TAA 343/2008 vp — Merja Kyllönen /vas: Määrärahan osoittaminen yli 65-vuotiaiden vaikeavammaisten ja monisairaiden kuntoutukseen (33.60.30)
- TAA 344/2008 vp — Merja Kyllönen /vas: Määrärahan osoittaminen opiskelijaterveydenhuollon valtakunnallisen ohjausjärjestelmän valmistelemiseksi (33.60.31)
- TAA 345/2008 vp — Merja Kyllönen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien parantamiseen haja-asutusalueilla (35.10.61)
- TAA 346/2008 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen peto-yhdyshenkilöiden polttoainekorvauksiin (30.40.42)
- TAA 347/2008 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenoihin (30.60.01)
- TAA 348/2008 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 524 perusparannukseen välillä Lieksa—Kuhmo (31.10.21)
- TAA 349/2008 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille yhdystien 15870 perusparantamiseen (31.10.21)
- TAA 350/2008 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yhdystien 15850 Kelvä—Jaakonvaara perusparantamiseen Lieksassa (31.10.21)
- TAA 351/2008 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Porokylä—Vuokatti perusparantamiseen (31.10.22)
- TAA 352/2008 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Niirala—Säkäniemi ja Joensuu—Uimaharju—Lieksa—Nurmes sähköistämiseen (31.10.22)
- TAA 353/2008 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien talous- ja velkaneuvontaan (32.40.31)
- TAA 354/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 355/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen pelastushelikopteritoiminnan tukemiseen (26.30.20)
- TAA 356/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien kotoutumista edistävien yhdistysten toiminnan tukemiseen (26.40.02)
- TAA 357/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen ammatillisen koulutuksen opinto-ohjauksen lisäämiseen (29.20.30)
- TAA 358/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen hammaslääkäri-

- koulutuksen aloittamiseen Kuopion yliopistossa (29.50.01)
- TAA 359/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen liikunnan edistämiseen (29.90.50)
- TAA 360/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan valtionapuun (30.10.55)
- TAA 361/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen (30.10.63)
- TAA 362/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen metsäkeskusten neuvontaresurssien lisäämiseen (30.60.42)
- TAA 363/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Kuopion Haminalahden ja Karttulan Pihkainmäen välisen maantien 551 perusparannuksen suunnitteluun (31.10.21)
- TAA 364/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Leppävirran Sorsakoskentien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.10.21)
- TAA 365/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Luvelahti—Särkinen-maantien perusparannukseen ja päällystämiseen (31.10.21)
- TAA 366/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Maaningalla Län-sirannantien ja Varpasenmaantien sekä Pulkonkoskentien perusparantamisen ja päällystämisen käynnistämiseen (31.10.21)
- TAA 367/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Varkauden Puurtilantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 23 ja Kopolanniemi (31.10.21)
- TAA 368/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen rautateiden päällysrakenteiden uusimiseen (31.10.22)
- TAA 369/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden valtionavun lisäämiseen (31.10.50)
- TAA 370/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Puutossalmen sil-lan rakentamiseen (31.10.78)
- TAA 371/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 Kuopio—Riistavesi perusparannuksen aloittamiseen (31.10.78)
- TAA 372/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahaan (32.50.43)
- TAA 373/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen lapsilisän ulottamiseen 17-vuotiaisiin (33.10.51)
- TAA 374/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavam-maisten henkilökohtaisten avustajien palk-kaamiseen (33.30.60)
- TAA 375/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kotihoidon tukeen (33.60.30)
- TAA 376/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kotipalveluiden lisäämiseen (33.60.30)
- TAA 377/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen terveyskasvatuk-sen tehostamiseen (33.70.50)
- TAA 378/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kristillistä päihde-työtä tekeville järjestöille (33.90.50)

- TAA 379/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen perheneuvonnan tukemiseen (33.90.50)
- TAA 380/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen vesistöjen kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 381/2008 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen energianeuvontaverkoston rahoittamiseen (32.60.20)
- TAA 382/2008 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseen Vantaalla (29.10.30)
- TAA 383/2008 vp — Jaakko Laakso /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sovitellun työttömyysetuuden uudistamiseen (33.20.51)
- TAA 384/2008 vp — Jaakko Laakso /vas ym.: Määrärahan osoittaminen asumistukiehtojen lieventämiseen ja omavastuuosuuksien alentamiseen pienimpiä eläkkeitä saavilla (33.40.60)
- TAA 385/2008 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Vantaan pilaantuneiden maa-alueiden kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 386/2008 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen lähiöiden peruskorjaamiseen Vantaalla (35.20.55)
- TAA 387/2008 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Varallisuusveron palauttaminen vuoden 2009 alusta (11.10)
- TAA 388/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Nurmeksien käräjäoikeuden tilajärjestelyihin (25.10.03)
- TAA 389/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun poliisi- ja oikeustalon toimitilahankkeeseen (26.10.01)
- TAA 390/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Inarin rajavartiolaitoksen perusparannukseen (26.20.01)
- TAA 391/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Lemilahon tilapäisen rajanylityspaikan toimintaedellytyksien parantamiseen Ilomantsissa (26.20.01)
- TAA 392/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan sisääntulotien uudisrakentamiseen (27.10.01)
- TAA 393/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskuntakerhorakennuksen rakentamiseen (27.10.01)
- TAA 394/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kasarmin 3 peruskorjaukseen Kontiorannassa (28.20.88)
- TAA 395/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan ajoneuvokatosten rakentamiseen (28.20.88)
- TAA 396/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan kasarmin 4 peruskorjaukseen ja Karjalan Sotilassoittokunnan tilojen laajennukseen (28.20.88)
- TAA 397/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan valvomon peruskorjaukseen (28.20.88)
- TAA 398/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskuntasairaalan peruskorjaukseen (28.20.88)

- TAA 399/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen koulutus- ja liikuntahallin rakentamiseen ja urheilukentän peruskorjaukseen Kontiorannan varuskunnassa (28.20.88)
- TAA 400/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan Prikaatin esikuntarakennuksen laajennukseen ja peruskorjaukseen (28.20.88)
- TAA 401/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Sotinpuron harjoitusalueen huoltotilojen rakentamiseen Nurmeksessa (28.20.88)
- TAA 402/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (28.90.32)
- TAA 403/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (29.10.30)
- TAA 404/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen ammattiopetustilojen peruskorjaukseen Kaprakan ammatillisessa koulutuskeskuksessa Liperissä (29.10.34)
- TAA 405/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen asuntolan peruskorjaukseen Pohjois-Karjalan Ammattiopistolla Valtimolla (29.10.34)
- TAA 406/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Koivikon asuntoloiden 8 ja 9 peruskorjaukseen Pohjois-Karjalan Ammattiopistolla Kiteellä (29.10.34)
- TAA 407/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan Ammattiopiston Rauhalan päärakennuksen osittaiseen peruskorjaukseen Lieksassa (29.10.34)
- TAA 408/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen peruskorjausinvestointeihin (29.10.34)
- TAA 409/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Otsolan A-rakennuksen länsipäädyn peruskorjaukseen Pohjois-Karjalan Ammattiopistossa (29.20.30)
- TAA 410/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun Konservatorion peruskorjaukseen (29.40.30)
- TAA 411/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen konehallin peruskorjaukseen Pohjois-Karjalan Ammattiopistolla Valtimolla (29.40.30)
- TAA 412/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan Ammattiopiston Peltolan asuntolan peruskorjaukseen (29.40.30)
- TAA 413/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen puutekniikan tilojen saneeraamiseen KuMU-Puugian yhteyteen Joensuussa (29.40.30)
- TAA 414/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun yliopiston toimintamenoihin (29.50.01)
- TAA 415/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun maakuntarkiston laajentamiseen (29.60.02)
- TAA 416/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen esittävän taiteen keskuksen toimintakuluihin Pohjois-Karjalassa (29.80.01)
- TAA 417/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen lasten kulttuurikeskus

- Majakkaperävaunun toimintamenoihin Pohjois-Karjalassa (29.80.01)
- TAA 418/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kaivosalue eläväksi -hankkeen toteuttamiseen Outokummussa (29.80.50)
 - TAA 419/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Möhkön ruukkialueen korjaukseen ja entisöimiseen Ilomantsissa (29.80.50)
 - TAA 420/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vanhan meijerialueen kehittämiseen Kiteellä (29.80.50)
 - TAA 421/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vanhan Puhoksen yleissuunnitelman laatimiseen Kiteellä (29.80.50)
 - TAA 422/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pellavasniemen Hii-denniemen arkeologisten kaivauksien käynnistämiseen Kesälahdella (29.80.75)
 - TAA 423/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Hyvärilän liikuntahallin rakentamiseen Nurmeksessa (29.90.50)
 - TAA 424/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Ilomantsin urheilukentän rakentamiseen (29.90.50)
 - TAA 425/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kirkonkylän uuden urheilukentän rakentamiseen Polvijärvellä (29.90.50)
 - TAA 426/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Niinivaaran urheilukentän peruskorjaukseen Joensuussa (29.90.50)
 - TAA 427/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Sisältökaivos 2 -hankkeen toteuttamiseen Outokummussa (29.90.50)
 - TAA 428/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen urheilun ja liikuntakasvatuksen tukemiseen Pohjois-Karjalassa (29.90.50)
 - TAA 429/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen maatilatalouden investointeihin Pohjois-Karjalassa (30.20.61)
 - TAA 430/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen Joensuun tutkimusase-man suurpetotutkijan viran perustamiseen (30.40.01)
 - TAA 431/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen petoeläinten ja hylkeiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen Pohjois-Karjalassa (30.40.42)
 - TAA 432/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kalasataman tilojen laajennukseen ja peruskorjaukseen Liperissä (30.40.62)
 - TAA 433/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Jamali—Murtoranta-vesihuoltohankkeeseen Lieksassa (30.50.31)
 - TAA 434/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vesihuoltojen rakentamiseen, korjaamiseen ja suunnitteluun Pohjois-Karjalassa (30.50.31)
 - TAA 435/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kestävä metsätalouden edistämiseen ja tehtävien täysimääräiseen toteuttamiseen Pohjois-Karjalassa (30.60.42)

- TAA 436/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyden turvaamiseen Pohjois-Karjalassa (30.60.44)
- TAA 437/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Euroopan metsäinstitutiin perusrahoitukseen (30.60.50)
- TAA 438/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen eritasoliittymän rakentamiseen valtatielle 17 Ylämyllyn taajamassa (31.10.21)
- TAA 439/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Iiksenjoen paikallistien 15699 pinnoitukseen Pohjois-Karjalassa (31.10.21)
- TAA 440/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kaatamo—Paloniemien peruskorjaukseen Liperissä (31.10.21)
- TAA 441/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kantatien 70 perusparantamiseen välillä Onkamo — valtakunnan raja (31.10.21)
- TAA 442/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 486 Tohmajärvellä (31.10.21)
- TAA 443/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Kitee—Koivikko (31.10.21)
- TAA 444/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 17 — Outokumpu (31.10.21)
- TAA 445/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kinahmon, Ruvaslahden ja Martonvaaran välisten tieosuuksien peruskorjaukseen Polvijärvellä (31.10.21)
- TAA 446/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kinnasniemen paikallistien peruskorjaukseen Tuupovaarassa (31.10.21)
- TAA 447/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kunonniemen—Haarajärven ja Ruppovaaran paikallisteiden peruskorjaukseen Pohjois-Karjalassa (31.10.21)
- TAA 448/2008 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Liperin ja Varkauden välisen valtatie 23 perusparantamiseen (31.10.21)
- TAA 449/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Läpikäytäväntien peruskorjaukseen ja päällystykseen Lieksassa (31.10.21)
- TAA 450/2008 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 504 kevyen liikenteen järjestelyihin välillä Kolin kylä — Loma-Koli Lieksassa (31.10.21)
- TAA 451/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Maljasalmen paikallistien 15654 peruskorjaukseen Outokummussa (31.10.21)
- TAA 452/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Nunnanlahdentien peruskorjaamiseen Juuan kunnassa (31.10.21)
- TAA 453/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Ohvanan ja Lotokan—Kostamon paikallisteiden peruskorjaukseen (31.10.21)
- TAA 454/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Oravisalon paikallis-

- tien perusparantamiseen Rääkkylässä (31.10.21)
- TAA 455/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen paikallistien Valtimo—Pajukoski—Lotma peruskorjaukseen (31.10.21)
- TAA 456/2008 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pielisen lauttaliikenteen pilottihankkeeseen välillä Koli—Vuonislahti (31.10.21)
- TAA 457/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Polvijärven kirkonkylän ohitustien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.10.21)
- TAA 458/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Puhoksen Lepikon eritasoliittymän rakentamiseen valtatielle 6 (31.10.21)
- TAA 459/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Raatekankaan eritasoliittymän rakentamiseen valtatiellä 6 Joensuussa (31.10.21)
- TAA 460/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Revonjoen yksityistien ja Lounatlampi—Nurmes-paikallistien risteuksen turvallisuuden parantamiseen sekä Lounatlampi—Nurmes-tien perusparantamiseen (31.10.21)
- TAA 461/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Runon ja rajan tien päällysrakenteen uusimiseen välillä Hattuvaara—Kitsi (31.10.21)
- TAA 462/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Somerlammenkanavan sillan korottamiseen, pohjustukseen, kunnostamiseen ja päällystämiseen Polvijärvellä (31.10.21)
- TAA 463/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 perusparantamiseen tieosuudella Repokallio—Käpykangas Joensuussa (31.10.21)
- TAA 464/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Varmonniemen—Tasapään paikallistien peruskorjaukseen Kesälahdella ja Kiteellä (31.10.21)
- TAA 465/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yleisten teiden kunnossapitoon Pohjois-Karjalassa (31.10.21)
- TAA 466/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Koivuniemen tasoristeyksen poistamiseen Joensuussa (31.10.22)
- TAA 467/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Porokylä—Vuokattirataosuuden päällysrakenteen uusimiseen ja perusparantamiseen (31.10.22)
- TAA 468/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen välillä Parikkala—Joensuu (31.10.22)
- TAA 469/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Uimaharju—Lieksarataosan päällysrakenteen uusimiseen (31.10.22)
- TAA 470/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kymijoki—Mäntyharju-kanavan suunnittelun loppuun saattamiseen (31.10.23)
- TAA 471/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pielisjoen sulkujen uuttojohteiden uusimiseen (31.10.23)
- TAA 472/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pyhäjärven venereitin II vaiheen rakentamiseen (31.10.23)

- TAA 473/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Itkonsalon yksityistien rakentamiseen Outokummussa (31.10.50)
- TAA 474/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon (31.10.50)
- TAA 475/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun ratapihajärjestelyiden toteuttamiseen (31.10.78)
- TAA 476/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Säkäniemi—Niirala ja Joensuu—Uimaharju—Nurmes sähköistämiseen (31.10.78)
- TAA 477/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 parantamiseen Joensuussa (31.10.78)
- TAA 478/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 parantamiseen välillä Viinijärvi—Vartiala (31.10.78)
- TAA 479/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Vaalimaan rekkaparkkialueen toteuttamiseen ehdotetun määrärahan poistaminen (31.10.78)
- TAA 480/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun matkakeskushankkeeseen (31.30.63)
- TAA 481/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan TE-keskuksen työvoimaosaston käyttöön (32.30.01)
- TAA 482/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen Itä- ja Pohjois-Suomessa (32.30.44)
- TAA 483/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Juuan Kivikylän tuotantotilainvestointeihin (32.30.45)
- TAA 484/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pampalon kulta-kaivoksen rakentamiseen Ilomantsin Hattuvaaraan (32.30.45)
- TAA 485/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pielis-golf Oy:n omistaman golfkentän laajentamiseen Nurmeksessä (32.30.45)
- TAA 486/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen turvedieseltehtaan rakentamisen valmisteluun ja suunnitteluun Tohmajärvelle (32.30.45)
- TAA 487/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Wenet-energiakeskuksen kehittämistyöhön (32.30.45)
- TAA 488/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen Pohjois-Karjalassa (32.30.45)
- TAA 489/2008 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työttömien liikkumisen edistämiseen Valtionrautateilla (32.30.51)
- TAA 490/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Itä-Suomen ilmailukeskuksen kehittämiseen Kiteellä (32.30.64)
- TAA 491/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kummunkadun korjaukseen Outokummussa (32.30.64)
- TAA 492/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin (32.30.64)

- TAA 493/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin Pohjois-Karjalassa (32.30.64)
- TAA 494/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisena valtionapuna peruskoulujen korjausinvestointeihin (32.30.64)
- TAA 495/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan maakunnan kehittämiseen (32.50.43)
- TAA 496/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Puhoksen puunjalostusteollisuuden energiantuotannon uudistamiseksi Kiteellä (32.60.40)
- TAA 497/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen indeksitarkistusten budjettiperusteiseen toteuttamiseen (33.10.51)
- TAA 498/2008 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen budjettiperusteiseen korottamiseen (33.20.52)
- TAA 499/2008 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen puolison tuloihin perustuvan tarveharkinnan poistamiseen (33.20.52)
- TAA 500/2008 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tukeen kunnissa (33.60.30)
- TAA 501/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pääskynpesän kuntoutuslaitoksen investointeihin Ilomantsissa (33.90.50)
- TAA 502/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen toimintamenoihin (35.01.02)
- TAA 503/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen öljyvahingoista aiheutuvaan vesijohtoverkostojen rakentamiseen (35.10.20)
- TAA 504/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen jätevedenpuhdistamoiden uusimiseen Pohjois-Karjalassa (35.10.61)
- TAA 505/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Aittolammen siirtoviemäroinnin rakentamiseen Kontiolahdessa (35.10.77)
- TAA 506/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Iksenvaara—Ketunpesät-alueen viemärointiin Joensuussa (35.10.77)
- TAA 507/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Niittylahden—Hammaslahden yhdysviemärin rakentamiseen Pyhäselässä (35.10.77)
- TAA 508/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Otravaaran pilaantuneen maan kunnostukseen Enon kunnassa (35.10.77)
- TAA 509/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ympäristökeskukselle saastuneiden maa-alueiden kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 510/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Sopensuon jätteenkäsittelypaikan ja biokaasulaitoksen rakentamiseen Kiteellä (35.10.77)
- TAA 511/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Valtimon vanhan saha-alueen kunnostamiseen (35.10.77)

- TAA 512/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Varparannan kylän viemäröintiin Kontiolahden kunnassa (35.10.77)
- TAA 513/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen veden laadun parantamiseen Tohmajärvellä (35.10.77)
- TAA 514/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vesistöjen kunnostukseen ja muihin ympäristöihin (35.10.77)
- TAA 515/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen ympäristöihin vaikeasti työllistettävien työllistämiseksi (35.10.77)
- TAA 516/2008 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen korjausrakentamisen avustuksiin (35.20.55)
- TAA 517/2008 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen puolustusmateriaalien varaosahankintoihin (27.10.18)
- TAA 518/2008 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Petäjäveden jätevesihankkeen käynnistämiseen (35.10.77)
- TAA 519/2008 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 520/2008 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen myöntämisperusteiden muuttamiseen lapsilisän osalta (33.60.35)
- TAA 521/2008 vp — Sanna Lauslahti /kok ym.: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien kielikoulutuksen lisäämiseen (32.30.51)
- TAA 522/2008 vp — Sanna Lauslahti /kok ym.: Määrärahan osoittaminen terveyden edistämiseen (33.70.50)
- TAA 523/2008 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seurantalojen entistämisen ja korjaustöihin (29.80.50)
- TAA 524/2008 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen suurpetohavainnoinnin matkakorvausten maksamiseen suurpetoyhdyshenkilöille (30.40.42)
- TAA 525/2008 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen Punkaharjun yksikön säilyttämiseen (30.60.01)
- TAA 526/2008 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tieosuudelle Salmenkylä—Vuojalahti Kangasniemellä (31.10.21)
- TAA 527/2008 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen Koirakiven ja Pertunmaan välisen paikallistien parantamiseen (31.10.21)
- TAA 528/2008 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien Mäntyhärju—Rantti—Suomenniemi perusparantamiseen (31.10.21)
- TAA 529/2008 vp — Hannes Manninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lento liikenteen ja jatkoliikenneketjujen turvaamiseksi Enontekiön, Kittilän, Ivalon ja Kuusamon lentokentillä (31.30.63)
- TAA 530/2008 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ruotsinpyhtäälle välille Tesjoki—Ruukki (31.10.21)

- TAA 531/2008 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok: Määrärahan osoittaminen Leppävaaran kaupunkiradan jatkamiseen (31.10.22)
- TAA 532/2008 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok: Määrärahan osoittaminen Loviisan saaristotien rakentamiseen (31.10.21)
- TAA 533/2008 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen myöntämiseksi erityisperustein Enontekiölle ja Utsjoelle (28.90.32)
- TAA 534/2008 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Matalapalkkatukeen varatun määrärahan poistaminen (28.91.40)
- TAA 535/2008 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen pienvesistöjen kalataloudelliseen kunnostukseen Lapissa (30.50.20)
- TAA 536/2008 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen Kolarin tutkimusaseaman toiminnan turvaamiseen (30.60.01)
- TAA 537/2008 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Martti—Tulppio-tien rakentamisen aloittamiseen (31.10.21)
- TAA 538/2008 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisiin investointeihin Tornionlaakson ja Itä-Lapin seutukunnissa (32.30.64)
- TAA 539/2008 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työttömyysturvalain mukaisen perusturvan korottamiseen (33.20.51)
- TAA 540/2008 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen korottamiseen (33.20.52)
- TAA 541/2008 vp — Jukka Mäkelä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan yliopistojen toiminnan kehittämiseen ja Aalto-korkeakoulun käynnistymisen turvaamiseen (29.50.01)
- TAA 542/2008 vp — Outi Mäkelä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan ohjelmiin sitomattomaan osuuteen (32.50.43)
- TAA 543/2008 vp — Tapani Mäkinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan ammatillisen peruskoulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.20.30)
- TAA 544/2008 vp — Elisabeth Naucér /r ym.: Määrärahan osoittaminen kansainväliseen kehitysapuun (24.30.66)
- TAA 545/2008 vp — Elisabeth Naucér /r ym.: Määrärahan osoittaminen siviilikriisinhallintaan (26.01.01)
- TAA 546/2008 vp — Elisabeth Naucér /r ym.: Määrärahan osoittaminen yleissitovien työehtosopimusten ruotsintamiseen (33.01.01)
- TAA 547/2008 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen puolustusvoimien varaosatilanteen parantamiseen (27.10.18)
- TAA 548/2008 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen tukemiseen (27.10.50)
- TAA 549/2008 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen sotavainajien DNA-tutkimuksen rahoitukseen (29.01.51)

- TAA 550/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kansallisen digitointikeskuksen digitointitoiminnan vakinaistamiseen (29.60.02)
- TAA 551/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Haukivuoren ja Pieksämäen välisen tien kunnostamiseen (31.10.21)
- TAA 552/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kolkonpään ja Sulkavan välisen tieosuuden parantamiseen (31.10.21)
- TAA 553/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ja Puumalan välisen tien perusparannukseen (31.10.21)
- TAA 554/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpidon rahoitukseen (31.10.21)
- TAA 555/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Puumalan ja Ristiinan välisen tien päällystämiseen (31.10.21)
- TAA 556/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Savonlinna—Koli-matkailutiehen kuuluvan Sarvikumuntien parantamiseen (31.10.21)
- TAA 557/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin lentokentän rakentamiseen ja ylläpitoon (31.10.41)
- TAA 558/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mäntyharjun kanavahankkeen edistämiseen (31.10.78)
- TAA 559/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen lentoliikenteen kehittämiseen Etelä-Savossa (31.30.63)
- TAA 560/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 561/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamavastuksen maksamiseen kaikille ulkomaille vapaaehtoisille rintamasotilaille (33.50.54)
- TAA 562/2008 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.50.57)
- TAA 563/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen kielipalvelukeskuksen perustamiseen Vaasaan (28.01.10)
- TAA 564/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen kielikyllyn käytön lisäämiseen (29.10.30)
- TAA 565/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen urheiluakatemioiden toiminnan tukemiseen (29.90.50)
- TAA 566/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen tilusjärjestelyjen tukemiseen (30.70.40)
- TAA 567/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpidon tukemiseen (31.10.21)
- TAA 568/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen Meren talo-hankeeseen Merenkurkun maailmanperintöalueella (32.20.01)
- TAA 569/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen vammaisvaltuutetun viran perustamiseen (33.01.01)
- TAA 570/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristö-

- lupaviraston perustamiseen Vaasaan (35.01.03)
- TAA 571/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen vesihuolto-työhankkeiden tukemiseen (31.10.77)
- TAA 572/2008 vp — Håkan Nordman /r ym.: Määrärahan osoittaminen vesihuolto-
töihin Maalahdessa ja Vaasassa (35.10.77)
- TAA 573/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Kuolinpesän kotitalousvähennysoikeudesta johtuvan tuloveron tuottoarvion vähentäminen (11.01.01)
- TAA 574/2008 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen Rykmentin rakennuksen 26 peruskorjaukseen (28.20.88)
- TAA 575/2008 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Artjärven kunnan harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (28.90.32)
- TAA 576/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Itä-Hämeen opiston toiminnan tukemiseen (29.30.30)
- TAA 577/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten sekä seurojentalojen kunnossapitoon (29.80.50)
- TAA 578/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Suomi-koulujen toimintaan (29.80.50)
- TAA 579/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Lahden Tanssiopistolle (29.90.50)
- TAA 580/2008 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kylien kehittämisystävyyshankkeisiin (30.10.63)
- TAA 581/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Iitin Säyhteen tien 14501 parantamiseen (30.10.21)
- TAA 582/2008 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Heinola—Kuusankoski-kanavan sulkujen rakentamiseen ja väylän parantamiseen (31.10.23)
- TAA 583/2008 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 12 parantamiseen välillä Lahti—Kouvola (31.10.78)
- TAA 584/2008 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 24 parantamiseen välillä Lahti—Vääksy—Padasjoki (31.10.78)
- TAA 585/2008 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahden seudun joukkoliikenteen tukemiseen (31.30.63)
- TAA 586/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen äidinkieleltään vieraskielisen terveydenhoitohenkilöstön suomen kielen koulutukseen (32.30.51)
- TAA 587/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen varusmiesten kotiuttamisrahaan (33.10.53)
- TAA 588/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen lääkärinpalkkioiden Kela-korvauksen nostamiseen 40 prosenttiin (33.30.60)
- TAA 589/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen opiskeluaikana sairastuneen opiskelijan eläketurvaan (33.30.60)
- TAA 590/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen asevelvollisten eläkeoikeuden toteuttamiseen (33.40)

- TAA 591/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen alle 7-vuotiaan lapsen vanhemmalle lapsen kotihoidosta kertyvään eläkkeeseen (33.40.53)
- TAA 592/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen etujen myöntämiseksi viimeiselle veteraanipolvelle (33.50.50)
- TAA 593/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien palveluseteliin (33.50.56)
- TAA 594/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta aiheutuviin kustannuksiin (33.60.30)
- TAA 595/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Päijät-Hämeen keskussairaallalle pikkulapsipsykiatrasta työtä varten (33.60.30)
- TAA 596/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Reumasäätien sairaalalle Heinolassa (33.60.30)
- TAA 597/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen omaishoitajien ja hoidettavien yhteiskuntoutukseen (33.90.50)
- TAA 598/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Orimattilan kaupungin Niinikosken kylän Kairessuo-Mieliäissuon luontopolun tauko-/tulipaikan rakentamiseen ja ylläpitämiseen (35.10.52)
- TAA 599/2008 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen lintuvesien suoje-
luun (35.10.63)
- TAA 600/2008 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen ammatil-
seen perustutkintoon johtavan koulutuksen lisäämiseen Itä-Uudellamaalla (29.20.30)
- TAA 601/2008 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen (30.50.31)
- TAA 602/2008 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen yhdysvesi-
johdon ja siirtoviemärin rakentamiseen vä-
lillä Pukkila—Mäntsälä (30.50.31)
- TAA 603/2008 vp — Mikaela Nylander /r: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
- TAA 604/2008 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen Porvoon saa-
ristotien rakentamiseen (31.10.21)
- TAA 605/2008 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen saariston yhti-
teysalusliikennepalvelujen ostoihin ja kehit-
tämiseen (31.30.64)
- TAA 606/2008 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen mielenter-
veyspotilaiden hoitoon (33.60.38)
- TAA 607/2008 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen Lapinjärven
kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 608/2008 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen Vanhan Por-
voon rakennusten ja ympäristön säilyttämi-
seen (35.20.64)
- TAA 609/2008 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan tur-
vaamiseen (30.10.55)
- TAA 610/2008 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen hedelmien ja vi-
hannesten käytön lisäämiseen kouluissa
(30.20.41)

- TAA 611/2008 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen kasvihuone-elinkeinon kehittämiseen (30.20.46)
- TAA 612/2008 vp — Mats Nylund /r: Määrärahan osoittaminen happamien sulfaattimaiden kartoituksen ja ehkäisemisohjelman laatimiseen (30.50.20)
- TAA 613/2008 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen hyljetietokeskuksen perustamiseen Pohjanmaalle (35.01.65)
- TAA 614/2008 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen Pännäisten risteusaseman laajentamiseen sekä Pännäisten ja Alholman rataosuuden sähköistämiseen (31.10.22)
- TAA 615/2008 vp — Mats Nylund /r: Määrärahan osoittaminen maantien 7390 sekä yhdystien 17903 peruskorjaukseen Vaasan tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 616/2008 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 741 Vaasan tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 617/2008 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen kantatiellä 63 Evijärven ja Kaustisen välillä Vaasan tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 618/2008 vp — Mats Nylund /r ym.: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen seututiellä 748 Vaasan tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 619/2008 vp — Mats Nylund /r: Määrärahan osoittaminen kaupunki- ja seutuliippujen valtionavustukseen ja alueellisen liikenteen palvelujen ostoon sekä paikallisliikenteeseen (31.30.63)
- TAA 620/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen siviilikriisinhallintakeskuksen perustamiseen Keuruulle (24.10.21)
- TAA 621/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen jalkaväkimiinoja korvaavien järjestelmien suunnitteluun ja valmistuksen aloittamiseen Keuruun Pioneerivarikolla (27.10.18)
- TAA 622/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen vanikan suunnitteluun ja rakennustöiden aloittamiseen (28.20.88)
- TAA 623/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen eläkkeen maksamiseen budjettiperusteisesti sodan ajan lottapalveluksessa olleille lotille (28.50.16)
- TAA 624/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Keuruun ja Jämsän seuduille äkillisen rakennemuutoksen tukeen (28.90.32)
- TAA 625/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kesäyliopistotoiminnan aloittamiseen Keurusseudulla (29.50.01)
- TAA 626/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen lisäämiseen (29.50.01)
- TAA 627/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen elokuvafestivaaleille (29.80.52)
- TAA 628/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen Uusi Nousu -projektille (30.10.61)
- TAA 629/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen teiden perusparan-

- tamiseen ja päällystämiseen Keski-Suomessa (31.10.21)
- TAA 630/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 261 perusparantamiseen välillä Keuruu—Liesjärvi—Myllymäki (31.10.21)
 - TAA 631/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Jyväskylä—Vaasa-valtatien rakennustöiden jatkamiseen välillä Multia—Ähtäri ja maantien 261 perusparantamiseen välillä Keuruu—Liesjärvi—Myllymäki (31.10.21)
 - TAA 632/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Pajupuron (Saarijärvi) ja Sahrajärven (Multia) välisen maantien perusparantamiseen ja päällystämiseen (31.10.21)
 - TAA 633/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäki—Parkano—Pori-rautatien käyttönoton perusselvityksen tekemiseen sekä radan ja rataalueen raivaamiseen (31.10.22)
 - TAA 634/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatien 18 rakennustöiden jatkamiseen välillä Multia—Ähtäri (31.10.78)
 - TAA 635/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen henkilöliikenteen palauttamiseksi Haapamäen kautta kulkeville radoille (31.30.65)
 - TAA 636/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten, nuorten työpajojen, katulähetysyhdistysten ja muun kolmannen sektorin toimintaan (32.30.51)
 - TAA 637/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
 - TAA 638/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen lääkäreiden yöpävystysten, ambulanssipalveluiden ja terveyskeskusten palvelutason turvaamiseen Keski-Suomessa (33.60.30)
 - TAA 639/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen raittiin ja päihteetöntämän elämäntavan edistämiseen (33.70.50)
 - TAA 640/2008 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Päijänteen luontokeskuksen suunnittelun aloittamiseen Jämsän Himokselle (35.10.52)
 - TAA 641/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Raatteen tien Raatteenportin ympäristön ja Purasjoen taistelulinjan kunnostamiseen Suomussalmella (29.80)
 - TAA 642/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtakunnallisten nuorisokeskusten toiminnan ja investointien tukemiseen (29.91)
 - TAA 643/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Maatila-talouden kehittämisrahaston avustuksiin (30.20)
 - TAA 644/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen hirvivahinkojen korvaamiseen (30.40)
 - TAA 645/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maaseudun vesi- ja viemärihuollon rakentamiseen (30.50)
 - TAA 646/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen tiepiirille maantien 637 peruskorjauksen aloittamiseen välillä Tankolampi—Sumiainen (31.10)

- TAA 647/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen kantatien 77 varrelle Maaningalla välillä Hamula—Kinulanlahti (31.10)
- TAA 648/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Kirkkonkylä—Pappilanmäki Rautavaaran kunnassa (31.10)
- TAA 649/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kontiolahden Heraniementien peruskorjaukseen (31.10)
- TAA 650/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kontiolahden kunnan Puntarikosken tien turvallisuuden parantamiseen (31.10)
- TAA 651/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 610 peruskorjaukseen välillä Kärkistensalmi—Joutsa (31.10)
- TAA 652/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 15666 ja 15667 parantamiseen välillä Viinijärvi—Kompero Liperissä (31.10)
- TAA 653/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 12287 kunnostamiseen ja päällystämiseen Liedossa (31.10)
- TAA 654/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Pyhäselän kunnan Niittylahdentien korjaamiseen (31.10)
- TAA 655/2008 vp — Pentti Oinonen /ps: Määrärahan osoittaminen Rautavaaran kunnan Alakeyrittyn tien peruskorjaukseen (31.10)
- TAA 656/2008 vp — Pentti Oinonen /ps: Määrärahan osoittaminen Rautavaaran kunnan Höylän tien peruskorjaukseen (31.10)
- TAA 657/2008 vp — Pentti Oinonen /ps: Määrärahan osoittaminen Varpaisjärven Jonsantien peruskorjaukseen (31.10)
- TAA 658/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen yksityistien sekä metsäautoteiden rakentamiseen ja kunnossapitoon (31.10)
- TAA 659/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 kehittämiseen välillä Kuopio—Riistavesi (31.10)
- TAA 660/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Taavetti—Lappeenranta kunnostamiseen (31.10)
- TAA 661/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuden korottamiseen (33.60)
- TAA 662/2008 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Valtionvelan lyhentämiseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (37.01)
- TAA 663/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen toimintaan (25.01.04)
- TAA 664/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen toisen asteen opiskelijoiden opintotukeen (29.70.55)
- TAA 665/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen tulvasuojelun tukemiseen Kittilän keskustan alueella (30.50.31)

- TAA 666/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd: Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen Kolarin, Kannuksen ja Punkaharjun yksiköiden toiminnan jatkamiseksi (30.60.01)
- TAA 667/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen harkinnanvaraiseksi määrärahaksi yleiseen käyttöön tarkoitettujen moottorikelkkailureittien perustamiseen, rakentamiseen ja ylläpitoon (31.10.21)
- TAA 668/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Ivalon ja Nellimin välisen tieyhteyden perusparannukseen Inarissa (31.10.21)
- TAA 669/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd: Määrärahan osoittaminen Kängäs—Tepasto-tieosuuden perusparannukseen Kitilässä (31.10.21)
- TAA 670/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Meltauksen ja Unarin välisen tieyhteyden perusparannukseen Rovaniemellä (31.10.21)
- TAA 671/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd: Määrärahan osoittaminen Kemlin Ajoksen sataman tuloväylän syventämiseen (31.10.78)
- TAA 672/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd: Työllisyysperusteisten investointimäärärahojen myöntövaltuuksien korottaminen (32.30.64)
- TAA 673/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd: Määrärahan osoittaminen suuhygienistin antaman hoidon korvaamiseen (33.30.60)
- TAA 674/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kotipalvelujen tarjoamiseksi haatta-asteeltaan vähintään 10 prosentin sotainvalideille (33.50.51)
- TAA 675/2008 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen saamelaisalueen ulkopuolisen saamenkielisen päivähoidon kulujen kattamiseen sekä saamelaisten varhaiskasvatussuunnitelman tekemiseen ja tiedottamiseen (33.60.36)
- TAA 676/2008 vp — Petteri Orpo /kok: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriin palveluihin sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kehittämiseen (33.60.31)
- TAA 677/2008 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen Pien-Saimaan vesistöalueen puhdistustyöhön (30.50.31)
- TAA 678/2008 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 13 turvallisuuden parantamiseen ja korjaustyön käynnistämiseen tieosuudella Lappeenranta—Savitaipale (31.10.21)
- TAA 679/2008 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 korjaus- ja perusparannustyöhön tieosuudella Lappeenranta—Taavetti (31.10.78)
- TAA 680/2008 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 turvallisuuden parantamiseen ja korjaustyön käynnistämiseen tieosuudella Hamina—Taavetti (31.10.78)
- TAA 681/2008 vp — Heli Paasio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opetusterveyskeskustoimintaan (29.50.01)
- TAA 682/2008 vp — Heli Paasio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 parantamiseen tieosuudella Turku—Pori (31.10.78)

- TAA 683/2008 vp — Heli Paasio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen suurten kaupunkien joukkoliikenteen tukeen (31.30.63)
- TAA 684/2008 vp — Heli Paasio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Varsinais-Suomen paikallisjunaliikenteen käynnistämiseen (31.30.63)
- TAA 685/2008 vp — Heli Paasio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen saariston yhteysalusliikenteen turvaamiseen (31.30.64)
- TAA 686/2008 vp — Sirpa Paatero /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystoimintaan (29.40.30)
- TAA 687/2008 vp — Sirpa Paatero /sd ym.: Määrärahan osoittaminen E18-tien Koskenkylä—Kotka-osuuden elinkaarihankkeen valmisteluun (31.10.78)
- TAA 688/2008 vp — Sirpa Paatero /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kotolahden rata-pihahankkeen toteuttamiseen Kotkassa (31.10.78)
- TAA 689/2008 vp — Sirpa Paatero /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen (32.30.45)
- TAA 690/2008 vp — Sirpa Paatero /sd ym.: Määrärahan osoittaminen terveyden edistämiseen (33.70.50)
- TAA 691/2008 vp — Markku Pakkanen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
- TAA 692/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kriminaalihuollon ennalta ehkäisevään toimintaan (25.40.01)
- TAA 693/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen erityisopetukseen (29.10.30)
- TAA 694/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien lisäämiseen (29.10.30)
- TAA 695/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen opinto-ohjauksen lisäämiseen (29.10.30)
- TAA 696/2008 vp — Sari Palm /kd: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen (29.70.57)
- TAA 697/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
- TAA 698/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden valtionavun lisäämiseen (31.10.50)
- TAA 699/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 parantamishankkeen loppuunsaattamiseen Korialla (31.10.78)
- TAA 700/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 15 parantamiseen tieosuudella Kotka—Kouvola (31.10.78)
- TAA 701/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen starttirahan lisäämiseen (32.30.51)
- TAA 702/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien indeksitarkistukseen (33.10.51)
- TAA 703/2008 vp — Sari Palm /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lapsiperheiden ennalta ehkäisevään kotipalveluun (33.60.30)

- TAA 704/2008 vp — Aila Paloniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtion ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden lukumäärän kasvattamiseen (28.50.16)
- TAA 705/2008 vp — Aila Paloniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan sitomattoman osuuden nostamiseen (32.50.43)
- TAA 706/2008 vp — Tuula Peltonen /sd: Dieselveron arvioidun tuoton alentaminen (11.08.07)
- TAA 707/2008 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen Kankarisveden yläkoulun ja lukion rakennuksen peruskorjaukseen Jämsänkoscilla (29.10.34)
- TAA 708/2008 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen harjoittelukoulujen toimintaan (29.50.03)
- TAA 709/2008 vp — Tuula Peltonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen toisen asteen opiskelijoiden opintotukeen (29.70.55)
- TAA 710/2008 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen työväen- ja seurantalojen ylläpitoon (29.80.75)
- TAA 711/2008 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen Jämsä—Lahtiradan rakentamisen aloittamiseen (31.10.78)
- TAA 712/2008 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen Tampere—Jämsäradan toisen raiteen rakentamisen aloittamiseen (31.10.78)
- TAA 713/2008 vp — Tuula Peltonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 välin Kirri — Äänekoski (Hirvaskangas) parantamiseen Jyväskylässä ja Äänekoscilla (31.10.78)
- TAA 714/2008 vp — Tuula Peltonen /sd: Määrärahan osoittaminen uusiutuvan energian käytön edistämiseen (32.60.20)
- TAA 715/2008 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Jämijärvi—Ikaalinentien peruskunnostuksen suunnitteluun (31.10.21)
- TAA 716/2008 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Turun ja Hämeen tiepiireille tieosuuden Jämi—Jylli muuttamiseen yleiseksi maantiekksi (31.10.21)
- TAA 717/2008 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Porin ja Porin sataman välisen radan sähköistyksen suunnitteluun (31.10.22)
- TAA 718/2008 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen rataosalla Tampere—Pori (31.10.22)
- TAA 719/2008 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Turku—Pori-rautatien suunnitteluun (31.10.22)
- TAA 720/2008 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen taajamajunaliikenteen suunnitteluun välillä Pori—Kokemäki—Rauma (31.30.63)
- TAA 721/2008 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työllistämiseen kunnille ja kuntayhtymille (32.30.51)
- TAA 722/2008 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sairausvakuutuslain vähimmäispäivärahoihin (33.30.60)
- TAA 723/2008 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.42)

- TAA 724/2008 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen (30.50.31)
- TAA 725/2008 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.10.50)
- TAA 726/2008 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen pääradan parantamiseen välillä Seinäjoki—Oulu (31.10.78)
- TAA 727/2008 vp — Tuomo Puumala /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistokeskuksille (29.50.20)
- TAA 728/2008 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen poliisitoimen toimintamenoihin (26.10.01)
- TAA 729/2008 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pelastusopiston rahoitusvajeen kattamiseen (26.30.01)
- TAA 730/2008 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan turvaamiseen (26.30.20)
- TAA 731/2008 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Varkauden teatterin käyttömenoihin (29.80.31)
- TAA 732/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Lehtoniemen työväentalon kunnostamiseen Pohjois-Savossa (29.80.50)
- TAA 733/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen nuorten kalastusharrastuksen edistämiseen (29.91.50)
- TAA 734/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan tukemiseen (30.10.63)
- TAA 735/2008 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vesistö- ja vesihuoltotöihin (30.50.20)
- TAA 736/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen maaseudun vesi- ja viemärihuollon rakentamiseen (30.50.31)
- TAA 737/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenoihin (30.60.01)
- TAA 738/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Juankosken kevyen liikenteen väylän jatkamiseen Kaavin suuntaan maantiellä 569 (31.10.21)
- TAA 739/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Leppävirta—Sorsakosken teollisuusalue (31.10.21)
- TAA 740/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 567 liittymien pääsuuntien muuttamiseen Västiniemi—Juankoski-tieyhteyden parantamiseksi (31.10.21)
- TAA 741/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille Puurtilantien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 23 — Kopolanniemi (31.10.21)
- TAA 742/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 kehittämiseen välillä Kuopio—Riistavesi (31.10.21)
- TAA 743/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 23 Joensuu—Viinijärvi-tieosuuden peruskorjaukseen (31.10.21)
- TAA 744/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Vuonamonsal-

- men tie- ja siltajärjestelyihin Keiteleellä (31.10.21)
- TAA 745/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen Savonradan perusparantamiseen (31.10.22)
 - TAA 746/2008 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Saimaa—Päijänne-kanavoinnin suunnittelun käynnistämiseen (31.10.23)
 - TAA 747/2008 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamisen aloittamiseen välillä Päiväranta—Vuorela (31.10.78)
 - TAA 748/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämiseen (32.30.51)
 - TAA 749/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen bioenergian tutkimus- ja kehittämistoimintaan (32.60.40)
 - TAA 750/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen kuntouttavan työtoiminnan tukemiseen (33.20.31)
 - TAA 751/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.50.57)
 - TAA 752/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen omaishoidon kehittämiseen (33.60.30)
 - TAA 753/2008 vp — Kari Rajamäki /sd: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon (33.60.38)
 - TAA 754/2008 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sydänpotilaiden kuntoutukseen (33.90.50)
 - TAA 755/2008 vp — Kari Rajamäki /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Leppävirran ja Varkauden välisen siirtoviemärin ja yhdysvesijohdon rakentamiseen (35.10.77)
 - TAA 756/2008 vp — Antti Rantakangas /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kansallais- ja työväenopistoille lasten, nuorten ja aikuisten taiteen perusopetuksen järjestämiseen (29.30.30)
 - TAA 757/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen erityisopetuksen lisääntyneisiin tarpeisiin (29.10.30)
 - TAA 758/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien määrän lisäämiseen (29.10.30)
 - TAA 759/2008 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lääkärien koulutuspaikkojen lisäämiseen (29.50.01)
 - TAA 760/2008 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen perustoiminnan kehittämiseen (29.50.01)
 - TAA 761/2008 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen huoltajakorotukseen (29.70.55)
 - TAA 762/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien perustamien kotoutumista edistävien yhdistysten toimintaan (29.91.50)
 - TAA 763/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen Hämeen tiepiirille tien 2991 (Rämsöö—Härkälä) perusparantamiseen (31.10.21)
 - TAA 764/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen korottamiseen (33.20.52)

- TAA 765/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuen laajentamiseen (33.40.56)
- TAA 766/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen ennalta ehkäisevään mielenterveystyöhön ja piilossa olevien mielenterveysjonojen purkamiseen (33.60.30)
- TAA 767/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen koululääkäri-resurssien lisäämiseen (33.60.30)
- TAA 768/2008 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon kustannuksiin (33.60.30)
- TAA 769/2008 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon ja tukipalvelujen laajentamiseen (33.60.30)
- TAA 770/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen vanhusten kotipalveluiden lisäämiseen ja laadun parantamiseen (33.60.30)
- TAA 771/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen erikoissairaanhoidon mukaisen tutkimustoiminnan lisäämiseen (33.60.32)
- TAA 772/2008 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen laskentaperusteiden muuttamiseen (33.60.35)
- TAA 773/2008 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen Maahanmuuttajavammaisten tuki ry:n toimintaan (33.90.50)
- TAA 774/2008 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen päihdetyötä tekevien järjestöjen tukemiseen (33.90.50)
- TAA 775/2008 vp — Eero Reijonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen 4H-toimintaan (30.10.55)
- TAA 776/2008 vp — Eero Reijonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen metsämuseo ja metsätietokeskus Luston toimintamenoihin (30.60.50)
- TAA 777/2008 vp — Eero Reijonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kontiolahden kunnassa välillä Onttola — Puntarikosken voimalaitos (31.10.21)
- TAA 778/2008 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kohtavaarantien peruskorjaamiseen Nurmeksen kaupungissa (31.10.21)
- TAA 779/2008 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen hammaslääkäriskoulutuksen aloittamiseen Kuopion yliopistossa (29.50.01)
- TAA 780/2008 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Päijänne—Saimaa-kanavan suunnitteluun ja ympäristövaikutusten arviointiin (30.10.23)
- TAA 781/2008 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Hautolahden maantien parantamiseen Karttulassa (31.10.21)
- TAA 782/2008 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Siilinjärven kunnan raja — Maaningan Kinnulanlahti (31.10.21)
- TAA 783/2008 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Luvelahti—Särkinen-maantien perusparannukseen ja päällystämiseen Pohjois-Savossa (31.10.21)

- TAA 784/2008 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Mäntyjärven paikallistien parantamiseen ja päällystämiseen Losomäkeen saakka Kaavilla (31.10.21)
- TAA 785/2008 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Pihkainmäki—Itä-Karttula-tieosuuden parantamiseen Pohjois-Savossa (31.10.21)
- TAA 786/2008 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Pihkainmäki (Karttula)—Haminalahti-maantien perusparantamiseen Pohjois-Savossa (31.10.21)
- TAA 787/2008 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Saikarin tien peruskorjaukseen ja päällystämiseen Sisä-Savossa (31.10.21)
- TAA 788/2008 vp — Markku Rossi /kesk: Määrärahan osoittaminen Vuonamonsalmen kevyen liikenteen sillan rakentamiseen Keiteleellä (31.10.21)
- TAA 789/2008 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 parantamiseen välillä Kuopio—Jyväskylä (31.10.78)
- TAA 790/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen vankeinhoitolaitoksen henkilöstön lisäämiseen (25.40.01)
- TAA 791/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen oppilaitosten peruskorjaushankkeisiin Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla (29.10.34)
- TAA 792/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan ammattikorkeakoulujen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.40.30)
- TAA 793/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Pukila—Mäntsälä-yhdysvesijohdon ja siirtoviemärin rakentamiseen (30.50.31)
- TAA 794/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen vesihuollon ja tulvasuojelun tukemiseen Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella (30.50.31)
- TAA 795/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen teille 1551 ja 1552 välille Tarkkinen — Voolahden risteys Porvoossa (31.10.21)
- TAA 796/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 170 perusparantamiseen ja kevyen liikenteen väylän rakentamisen aloittamiseen välille Ernestas—Kulloo Porvoossa (31.10.21)
- TAA 797/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Uudenmaan tiepiirin alueella (31.10.21)
- TAA 798/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen tien 1605 parantamiseen välillä Porvoo—Myrskylä (31.10.21)
- TAA 799/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Helsinki—Pietari-rautatien jatkoselvityksiin (31.10.22)
- TAA 800/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Loviisa—Lahti-junaradan perusparantamiseen (31.10.22)
- TAA 801/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Lerner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen sel-

- vitistystöihin valtionhallinnon toimintojen si-
joittamisesta Itä-Uudellemaalle (32.50.43)
- TAA 802/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Ler-
ner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Ete-
lä-Suomen vesistöjen ja Itämeren suojeluun
(35.10.61)
 - TAA 803/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Ler-
ner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen pi-
laantuneiden maa-alueiden kunnostamiseen
Itä-Uudellamaalla (35.10.77)
 - TAA 804/2008 vp — Pirkko Ruohonen-Ler-
ner /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Van-
han Porvoon rakennusten ja ympäristön säi-
lyttämiseen (35.20.64)
 - TAA 805/2008 vp — Päivi Räsänen /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen rataosan Hel-
sinki—Riihimäki välityskyvyn parantami-
seen (31.10.78)
 - TAA 806/2008 vp — Päivi Räsänen /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen perhehoita-
jien etuuksien parantamiseen (33.10.52)
 - TAA 807/2008 vp — Päivi Räsänen /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen työttömän
sovitellun päivärahan suojaosuuteen
(33.20.51)
 - TAA 808/2008 vp — Päivi Räsänen /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen terveyden-
huollon maksukattojen yhdistämiseen
(33.30.60)
 - TAA 809/2008 vp — Päivi Räsänen /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen terveyskes-
kusten toiminnan tason parantamiseen
(33.60.30)
 - TAA 810/2008 vp — Päivi Räsänen /kd
ym.: Määrärahan osoittaminen erikoissai-
raanhoitolain mukaiseen tutkimustoimin-
taan (33.60.32)
 - TAA 811/2008 vp — Tero Rönni /sd ym.:
Määrärahan osoittaminen poliisin raskaan
liikenteen valvontayksikön perustamiseen
(26.10.01)
 - TAA 812/2008 vp — Matti Saarinen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen Mustion kou-
lun laajennukseen ja peruskorjaukseen
(29.10.34)
 - TAA 813/2008 vp — Matti Saarinen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen Siuntion Sui-
tian linnan ylläpitokustannuksiin (29.80.04)
 - TAA 814/2008 vp — Matti Saarinen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen Hiidenveden
kunnostus- ja hoitosuunnitelman toteuttami-
seen (30.50.20)
 - TAA 815/2008 vp — Matti Saarinen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen hirviainan
rakentamiseen valtatie 1 tieosuudelle Veik-
kola—Lohjanharju (31.10.21)
 - TAA 816/2008 vp — Matti Saarinen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen meluesteen
rakentamiseen Turunväylälle Veikkolaan
(31.10.21)
 - TAA 817/2008 vp — Matti Saarinen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan
seutu- ja yhdystieverkon kunnostamiseen
(31.10.21)
 - TAA 818/2008 vp — Matti Saarinen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 25
peruskorjaukseen tieosuudella Mustio—
Meltola (31.10.21)
 - TAA 819/2008 vp — Matti Saarinen /sd
ym.: Määrärahan osoittaminen Kantatie 51
-hankkeen rakennustöiden aloittamiseen
(31.10.78)

- TAA 820/2008 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pohjankurun väylän syventämiseen (31.10.78)
- TAA 821/2008 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Sovittujen tie- ja ratahankkeiden käynnistäminen ja rahoitus (31)
- TAA 822/2008 vp — Matti Saarinen /sd: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien kuntoutukseen (33.50.56)
- TAA 823/2008 vp — Matti Saarinen /sd: Määrärahan osoittaminen Hormajärven hoitoon ja kunnostamiseen (35.10.61)
- TAA 824/2008 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Sammatin, Karjalohjan ja Nummi-Pusulän vesihuoltohankkeeseen (35.10.77)
- TAA 825/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kielipalvelukeskuksen perustamiseen Vaasaan (28.01.10)
- TAA 826/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lehtimäen opiston käyttökustannuksiin (29.30.30)
- TAA 827/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistystyöhön ja kansalaisvaikuttamista koskevaan toimintaan (29.30.53)
- TAA 828/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Keski-Pohjanmaan museokeskukselle (29.80.32)
- TAA 829/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Alahärmä—Kortesjärvi-tieyhteyden toteuttamiseen (31.10.21)
- TAA 830/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen alempiasteisen tieverkon kunnostukseen Vaasan tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 831/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Edsevö—Pietarsaari-satamatien suunnitteluun (31.10.21)
- TAA 832/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen eritasoristeyksen rakentamiseen Lapuan Koverossa (31.10.21)
- TAA 833/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille liikenneturvallisuuden parantamiseen kanta-tiellä 63 osuudella Evijärvi—Kaustinen (31.10.21)
- TAA 834/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten turvallisuuden parantamiseen rataosalla Seinäjoki—Kaskinen (31.10.22)
- TAA 835/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.30.63)
- TAA 836/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen maanteiden 7233 ja 723 parantamiseen Vaasan tiepiirissä (32.30.64)
- TAA 837/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen maakuntien kehittämiseen (32.50.43)
- TAA 838/2008 vp — Petri Salo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Merenkurkun maailmanperintöalueen toimintaan (35.10.52)
- TAA 839/2008 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittaminen kuluttajariitalautakunnan tehtävien laajenemisesta aiheutuviin kuluihin (25.10.04)

- TAA 840/2008 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittaminen musiikki-instituuttien valtionavustuksen korottamiseen (29.80.50)
- TAA 841/2008 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittaminen Tampereen Teiskontien Keskussairaalan eritasoliittymän rakentamiseen (31.10.78)
- TAA 842/2008 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 3 viimeisen vaiheen rakentamiseen tieosuudella Ylöjärvi—Sasi (31.10.78)
- TAA 843/2008 vp — Kimmo Sasi /kok: Määrärahan osoittaminen Tampereen joukkoliikenteen tukemiseen (31.30.63)
- TAA 844/2008 vp — Paula Sihto /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yhdistysten 7233 Viemerö—Rannanjärvi sekä seututien 723 Rannanjärvi—Iloäki peruskorjaukseen ja päällystämiseen Vaasan tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 845/2008 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen terveellisen kasvisruokavalion edistämiseen kouluissa (29.10.20)
- TAA 846/2008 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen eläinkokeita korvaavan Kansallisen vaihtoehtomenetelmakeskuksen perustamiseen (30.30.20)
- TAA 847/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen hallinto-oikeuksien, hovioikeuksien, käräjäoikeuksien, valtuutus-oikeuden, markkinaoikeuden ja työtuomioistuimen toimintaan (25.10.03)
- TAA 848/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenoihin (25.10.04)
- TAA 849/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vankiloiden toimintaedellytysten turvaamiseen (25.40.01)
- TAA 850/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien neuvontapalveluiden järjestämiseen sekä valtakunnallisen, monikielisen neuvontapuhelimen käyttöönottoon (26.40.01)
- TAA 851/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ammatilliseen lisäkoulutukseen (29.30.31)
- TAA 852/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoimintaan (29.40.21)
- TAA 853/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen teknillisen yliopiston tekniikan erityisrahoitukseen ja tarvittaviin laiteinvestointeihin (29.50.01)
- TAA 854/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen perusrahoitukseen (29.50.01)
- TAA 855/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen teatterien henkilöstövuosien lisäämiseksi sadalla (29.80.31)
- TAA 856/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kulttuuri-toiminnan valtionosuuksien ja -avustusten korottamiseen (29.80.33)
- TAA 857/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen elokuvien tuotantoon sekä reiluihin tuotantotapoihin (29.80.52)
- TAA 858/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen nykysirkuksen

- toiminnan tukemiseen ja sirkuksen alueellisen toimintakeskuksen perustamiskuluihin (29.80.52)
- TAA 859/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen näyttämötaiteen edistämiseen ja erityisesti vapaan teatterikentän rahoitukseen (29.80.52)
 - TAA 860/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Metsäntutkimuslaitoksen Parkanon toimintayksikön tutkijan virkojen lisäämiseen (30.60.01)
 - TAA 861/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeenkyrön ohitustien rakentamisen aloittamiseen (31.10.21)
 - TAA 862/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen Rantaväylän joukkoliikenteen sujuvuuden edistämiseen (31.10.21)
 - TAA 863/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pori/Rauma—Tampere—Jyväskylä-rataosan akselipainojen korottamiseen (31.10.22)
 - TAA 864/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Tampere—Toijala-rataosan kolmannen raiteen suunnitteluun (31.10.22)
 - TAA 865/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien kieli- ja kotoutumiskoulutuksen lisäämiseen (32.30.51)
 - TAA 866/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen rokoite- ja infektioepidemiologian osastojen toiminnan sijoittaminen Tampereelle (33.03.04)
 - TAA 867/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaaliturvan laajentamiseksi koskemaan myös alle neljän kuukauden apurahoja (33.40.54)
 - TAA 868/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen korottamiseen ja kansaneläkkeen puoliso-vähennyksen poistamiseen (33.40.60)
 - TAA 869/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten oikeuspsykiatriasiin tutkimuksiin sekä lasten- ja nuorten psykiatrian kehittämishankkeiden rahoitukseen Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä (33.60.30)
 - TAA 870/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pirkanmaan sairaanhoitopiirille EVO-rahoituksen jälkeensä jääneisyyden korjaamiseen (33.60.32)
 - TAA 871/2008 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Juupajoki—Hirsilä—Orivesi-siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
 - TAA 872/2008 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen Rykmentin opetuskorjaamon peruskorjaukseen (28.20.88)
 - TAA 873/2008 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen uuden oikeustalon rakentamiseen Lahden käräjäoikeudelle (28.20.88)
 - TAA 874/2008 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti-Vesivehmaan lentokentän kehittämiseen (30.10.41)
 - TAA 875/2008 vp — Jouko Skinnari /sd: Määrärahan osoittaminen kylien kehittämis-työhön (30.10.63)

- TAA 876/2008 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 Lusi—Vaajakoski-tieosuuden kehittämiseen (31.10.78)
- TAA 877/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Puoluetukeen ehdotetun määrärahan vähentäminen (23.20.50)
- TAA 878/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Kehitysapuun ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.30.66)
- TAA 879/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.10.50)
- TAA 880/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Euroopan unionille suoritettaviin maksuihin ehdotetun määrärahan ja Yhdistyneelle Kuningaskunnalle myönnettävän jäsenmaksuhelpotuksen vähentäminen (28.70.69)
- TAA 881/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien yleiseen valtionosuuteen (28.90.30)
- TAA 882/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Svenska Finlands folkting -nimiselle järjestölle ehdotetun valtionavustuksen vähentäminen (29.01.50)
- TAA 883/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen (29.70.57)
- TAA 884/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Suomalaisuuden liitto ry:n lippuvalistustyön tukemiseen (29.80.50)
- TAA 885/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Suomen Kansallisoopperan Säätiölle ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.80.52)
- TAA 886/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarojen lisäämiseen nuorisotyön edistämiseksi (29.91.50)
- TAA 887/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Keski- ja Pohjois-Lapin rautatien suunnitteluun (31.10.22)
- TAA 888/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtion mielisairaaloitten toimintamenoihin (33.01.04)
- TAA 889/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtion koulukotien toimintamenoihin (33.01.05)
- TAA 890/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien korottamiseen (33.10.51)
- TAA 891/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen rintamalisän korottamiseen (33.50.50)
- TAA 892/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen sotilasvammakorvauksien lisäämiseen (33.50.51)
- TAA 893/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtionapuun so-tainvalidien puolisoitten kuntoutustoimintaan (33.50.53)
- TAA 894/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menoihin (33.50.56)
- TAA 895/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien päivä kuntoutukseen (33.50.56)
- TAA 896/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen lisäämiseen (33.60.30)

- TAA 897/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Irti Huumeista ry:n toiminnan tukemiseen (33.90.50)
- TAA 898/2008 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin, Espoon ja Vantaan lähiöiden peruskorjaamiseen (35.20.55)
- TAA 899/2008 vp — Johanna Sumuvuori /vihr: Määrärahan osoittaminen rauhantyon edistämiseen (29.80.50)
- TAA 900/2008 vp — Johanna Sumuvuori /vihr: Määrärahan osoittaminen suurten kaupunkien joukkoliikennetukeen (31.30.63)
- TAA 901/2008 vp — Johanna Sumuvuori /vihr: Määrärahan osoittaminen energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistämiseen ja energiatiedotukseen (32.60.20)
- TAA 902/2008 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kansallisen ihmisoikeusinstituution perustamiseen (21.20.01)
- TAA 903/2008 vp — Jacob Söderman /sd: Määrärahan osoittaminen korruptionvastaiseen toimintaan (25.01.01)
- TAA 904/2008 vp — Jacob Söderman /sd: Määrärahan osoittaminen Lövön sillan rakentamiseen Dragsfjärdissä (31.10.21)
- TAA 905/2008 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen saariston yhteysalusliikennepalvelujen oston (31.30.64)
- TAA 906/2008 vp — Jacob Söderman /sd: Määrärahan osoittaminen venäjänkielisen lehden julkaisemiseen (31.40.42)
- TAA 907/2008 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Sipoonkor-
- ven kansallispuiston perustamiseen (35.10.63)
- TAA 908/2008 vp — Tommy Tabermann /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtion ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden lukumäärän kasvattamiseen (28.50.16)
- TAA 909/2008 vp — Tommy Tabermann /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rauhantyon edistämiseen (29.80.50)
- TAA 910/2008 vp — Tommy Tabermann /sd ym.: Määrärahan osoittaminen näyttämötaiteen edistämiseen ja erityisesti vapaiden tanssi- ja teatteriryhmien sekä ammatillisesti johdettujen harrastajateattereiden tukemiseen (29.80.52)
- TAA 911/2008 vp — Tommy Tabermann /sd: Määrärahan osoittaminen onkolyttisten virushoitojen jatkamiseen ja klinisiin tutkimuksiin (33.03.03)
- TAA 912/2008 vp — Katja Taimela /sd: Määrärahan osoittaminen opintorahan asumislisän maksamiseen koko kalenterivuodelta (29.70.55)
- TAA 913/2008 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen hevos-tutkimuksen vahvistamiseen (30.20.01)
- TAA 914/2008 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtateiden 10 ja 12 parantamiseen välillä Hämeenlinna—Lahti (31.10.78)
- TAA 915/2008 vp — Satu Taiveaho /sd: Määrärahan osoittaminen elatustuen nostamiseen (33.10.55)
- TAA 916/2008 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavam-

- maisten henkilökohtaisen avustajapalvelun parantamiseen (33.60.30)
- TAA 917/2008 vp — Satu Taiveaho /sd: Määrärahan osoittaminen vanhustenhuollon laadun parantamiseen (33.60.30)
 - TAA 918/2008 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin (35.10.63)
 - TAA 919/2008 vp — Tarja Tallqvist /kd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikennepalvelujen ostoon (31.30.63)
 - TAA 920/2008 vp — Tarja Tallqvist /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeasti työllistettävien erityistoimiin (32.30.51)
 - TAA 921/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen saamelaiskäräjien resurssien lisäämiseen (25.01.50)
 - TAA 922/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Torniossa ja Haaparannalla järjestettävän naisteattereiden festivaalin tukemiseen (29.80.52)
 - TAA 923/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen maaseudun jätevesijärjestelmien rakentamiseen (30.50.31)
 - TAA 924/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen alikulkutunnelin rakentamiseen Kemin rautatieasemalle (31.10.21)
 - TAA 925/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ivalo—Nellim-tien peruskorjaukseen (31.10.21)
 - TAA 926/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Könkään ja Tepaston välisen tien peruskorjaukseen Kittilän kunnassa (31.10.21)
 - TAA 927/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Martti—Tulppio-tien peruskorjaukseen Savukoskella (31.10.21)
 - TAA 928/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Meltaus—Unari-tieosuuden peruskorjaukseen ja päällystämiseen Rovaniemen kaupungissa (31.10.21)
 - TAA 929/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen uuden sillan rakentamiseen Kittilän Kaukosessa (31.10.21)
 - TAA 930/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Venetti—Venejärvi—Vaattojärvi—Sieppijärvi-tien peruskorjaukseen Kolarin kunnassa (31.10.21)
 - TAA 931/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Maksniemen ja Simon välisten ohituskaistojen korjaamiseen (31.10.78)
 - TAA 932/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen palkkatuen lisäosaan vaikeimmin työllistyvien työllistämiseksi (32.30.51)
 - TAA 933/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen velkaneuvonnan tehostamiseen (32.40.31)
 - TAA 934/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (32.50.43)

- TAA 935/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen ympäristötoiden lisäämiseen Lapissa (35.10.77)
- TAA 936/2008 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Lappia-talon peruskorjauksen käynnistämiseen Rovaniemellä (35.20.64)
- TAA 937/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kymijoen Korkeakosken kalatien rakentamiseen (30.40.77)
- TAA 938/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Repoveden kansallispuiston luontokeskuksen suunnitteluun ja toiminnan kehittämiseen (30.63.50)
- TAA 939/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kotolahden ratapihan rakentamiseen Kotkassa (31.10.22)
- TAA 940/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen pääkaupunkiseudulta suoraan itään kulkevan rantaradan suunnittelun aloittamiseen (31.10.22)
- TAA 941/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Haminan ohitustien rakentamisen käynnistämiseen E18-tiellä (31.10.78)
- TAA 942/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Motiva Oy:n toimintaedellytysten takaamiseen ja parantamiseen (32.60.20)
- TAA 943/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen REACH-asetuksen toimeenpanon vaatimien voimavarojen varmistamiseen Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksessa (33.02.05)
- TAA 944/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan palauttamisen vaatimaan selvitys- ja lisätyöhön (33.40.60)
- TAA 945/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen 10—15 prosentin haitta-asteen sotainvalidien avopalvelujen korvaamiseen (33.50.51)
- TAA 946/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien hautausavustuksiin (33.50.51)
- TAA 947/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen aivoinfarktin liuotushoidon turvaamiseen Kaakkois-Suomessa (33.60.30)
- TAA 948/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Parikkalan terveyskeskuksen päätoimipaikan peruskorjaukseen (33.60.30)
- TAA 949/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ilmastolain toteuttamiseen vuonna 2009 (35.01.01)
- TAA 950/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristöministeriön tutkimus- ja kehittämishankkeisiin (35.01.01)
- TAA 951/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen REACH-asetuksen toimeenpanon vaatimien voimavarojen varmistamiseen Suomen ympäristökeskuksessa (35.01.04)
- TAA 952/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen järjestöille ilmastomuutoksen torjuntaan ja luonnonsuojeluun (35.01.65)
- TAA 953/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisjär-

- jestöille öljy- ja kemikaalionnettomuuksien torjuntavalmiuden parantamiseen Suomenlahdella (35.01.65)
- TAA 954/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen öljyntorjuntakaluston uusimiseen ja kehittämiseen (35.10.20)
- TAA 955/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson lintuvesien suojeluun (35.10.21)
- TAA 956/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Metsähallituksen hallinnassa olevien kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden sekä erämaa-alueiden hoitoon ja kehittämiseen (35.10.52)
- TAA 957/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötoihin (35.10.77)
- TAA 958/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen korjaustöiden avustuksiin (35.20.55)
- TAA 959/2008 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen rakennusperinnön hoitoon (35.20.64)
- TAA 960/2008 vp — Lenita Toivakka /kok ym.: Määrärahan osoittaminen eräiden ammattikorkeakoulujen tutkimustoimintaan (29.40.30)
- TAA 961/2008 vp — Lenita Toivakka /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kansalliskirjaston Historiallisen Sanomalehtikirjaston laajentamiseen (29.80.55)
- TAA 962/2008 vp — Lenita Toivakka /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Olavinlinnan katsomo-, katos- ja muiden rakenteiden korjaamiseen ja uusimiseen (29.80.75)
- TAA 963/2008 vp — Lenita Toivakka /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten perustoimintaan (33.60.63)
- TAA 964/2008 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen erityisopetuksen tarpeen kasvun aiheuttamiin kustannuksiin Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla (29.10.30)
- TAA 965/2008 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen kehittämiseen (31.30.63)
- TAA 966/2008 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskusten toimintamenoihin lähisuhdeväkivaltayksikön perustamiseksi (33.03.04)
- TAA 967/2008 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen asuntojen peruskorjausavustuksiin (35.20.55)
- TAA 968/2008 vp — Raija Vahasalo /kok: Määrärahan osoittaminen kulttuuri-instituuttien sekä Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n toiminnan tukemiseen (29.80.50)
- TAA 969/2008 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 51 parantamiseen välillä Kivenlahti—Kirkkonummi (31.10.78)
- TAA 970/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ollinsaaren ala-asteen peruskorjaukseen Raahessa (29.10.34)
- TAA 971/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen vanhan seminaarin kiinteistökannan peruskorjauksen aloittamiseen (29.10.34)

- TAA 972/2008 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen opintorahan asumislisän maksamiseen budjettiperusteisesti koko kalenterivuodelta (29.70.55)
- TAA 973/2008 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toisen asteen opiskelijoiden opintorahaan (29.70.55)
- TAA 974/2008 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen korottamiseen (29.70.57)
- TAA 975/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden tieverkon kunnossapitoon ja peruskorjaukseen (31.10.21)
- TAA 976/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Kajaanista Kokkolaan johtavan valtatie 28 valaisemiseen Lahnajärven risteyksen kohdalla (31.10.21)
- TAA 977/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ketunperäntien peruskorjaukseen Raahessa (31.10.21)
- TAA 978/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän päällystämiseen kantatien 88 varressa Vihannin Läntisrannalla (31.10.21)
- TAA 979/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Kalajoelle välille Hiekkasärkät—Rahja (31.10.21)
- TAA 980/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Pyhäjoella Hiihtomajantie Viirretiin (31.10.21)
- TAA 981/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Koskenkankaan tien perusparantamiseen Siikajoella välillä Sammalkangas—Huumola (31.10.21)
- TAA 982/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 7891 perusparantamiseen Pyhäjoella (31.10.21)
- TAA 983/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen paikallistien 18217 Ojalankylä—Kalapudas—Petäjäskoski kunnostamiseen ja päällystämiseen Oulaisissa ja Merijärvellä (31.10.21)
- TAA 984/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Piehingin Ylipääntien perusparantamisen aloittamiseen Raahessa (31.10.21)
- TAA 985/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Pyhäjoen—Vihannin maantien perusparantamiseen (31.10.21)
- TAA 986/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Siikajoen ja Revonlahden välisen eteläpuolisen tien perusparantamisen ja päällystämisen aloittamiseen (31.10.21)
- TAA 987/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Tauvon tienhaaran liikennejärjestelyihin Siikajoella (31.10.21)
- TAA 988/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen valaistun kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Jokiniituntielle Alavieskassa (31.10.21)
- TAA 989/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Vanhan Raahentien kunnostukseen Vihannissa (31.10.21)
- TAA 990/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 liitty-

- määrjäestelyihin Siikajoella Revonlahden kohdalla (31.10.21)
- TAA 991/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 perusparantamiseen Mettalanmäen kohdalla Raahessa (31.10.21)
- TAA 992/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ylivieska—Pulkila-tien kehittämiseen (31.10.21)
- TAA 993/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Tavon sataman uudistamiseen Siikajoella (31.10.23)
- TAA 994/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetukseen (32.30.44)
- TAA 995/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastuksen myöntämiseen (33.50.50)
- TAA 996/2008 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnan kehittämiseen (33.60.30)
- TAA 997/2008 vp — Unto Valpas /vas: Työeläkkeiden ns. taitetun indeksin korjaaminen
- TAA 998/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen valtion rahoitusosuuden lisäämiseen Mikael-koulussa (29.10.30)
- TAA 999/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen kuulovammaisten Mikael-koulun lisärakennuksen rakentamisen aloittamiseen Mikkeliissä (29.10.34)
- TAA 1000/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämisrahoitukseen vailla yliopistoa olevissa maakunnissa (29.20.30)
- TAA 1001/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen yliopistokustusten suoraan rahoitukseen (29.30.21)
- TAA 1002/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 477 Sarvikummun tien korjaamiseen ja päällystämiseen Etelä-Savossa (31.10.21)
- TAA 1003/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen perustienpidon rahoitukseen (31.10.21)
- TAA 1004/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen henkilöliikennelaitureiden rakentamiseen Pieksämäki—Savonlinna-radalle (31.10.22)
- TAA 1005/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen rataverkon palvelutason ylläpitoon ja kehittämiseen (31.10.22)
- TAA 1006/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen kolmannen sektorin työllistämismahdollisuuksien jatkamiseen (32.30.01)
- TAA 1007/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen kuulokojeiden paristojen korvaamiseen sairausvakuutuskorvauksena sairaanhoitovakuutuksesta (33.30.60)
- TAA 1008/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sotaorpojen kuntouttamisen aloittamiseen (33.50)
- TAA 1009/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien puolisoitten, vaikeavammaista sotainvalidia hoitaneiden leskien ja sotalleskien kuntoutukseen (33.50.53)

- TAA 1010/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen kuntien valtionosuuksien lisäämiseen sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (33.60.30)
- TAA 1011/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tukeen (33.60.30)
- TAA 1012/2008 vp — Pauliina Viitamies /sd: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 1013/2008 vp — Ilkka Viljanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kopsuontien 3132 peruskorjaukseen Hämeen tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 1014/2008 vp — Ilkka Viljanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 12 Lahden eteläisen kehätien suunnitteluun (31.10.21)
- TAA 1015/2008 vp — Ilkka Viljanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti—Mikkeli—Heinola-radan oikaisuun (31.10.22)
- TAA 1016/2008 vp — Ilkka Viljanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahden keskusta-alueen kehittämiseen (32.50.43)
- TAA 1017/2008 vp — Ilkka Viljanen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 1018/2008 vp — Henna Virkkunen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Kanavuori—Haapalahti parantamiseen valtatiellä 4 Vaajakoskella (31.10.78)
- TAA 1019/2008 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (28.90.32)
- TAA 1020/2008 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden valtionapuun (31.10.50)
- TAA 1021/2008 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin (33.01.03)
- TAA 1022/2008 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (33.60.30)
- TAA 1023/2008 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidollain mukaiseen tutkimustoimintaan (33.60.32)
- TAA 1024/2008 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen suomalaisen elokuvan tuotannon tukemiseen (29.80.52)
- TAA 1025/2008 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen säveltaiteen edistämiseen (29.80.52)
- TAA 1026/2008 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen osoittaminen valtatie 18 suunnitteluun välillä Multia — Ähtärin Myllymäki (31.10.21)
- TAA 1027/2008 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Juupajoki—Hirsilä—Orivesi-siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 1028/2008 vp — Pertti Virtanen /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Niskoslammen, Niskosjoen ja Viinamäenlahden kunnostamiseen Kihniöllä (35.10.77)
- TAA 1029/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen korkeimman oikeuden tuomarinvirkojen lisäämiseen (25.10.01)

- TAA 1030/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen korkeimman hallinto-oikeuden tuomarinvirkojen lisäämiseen (25.10.02)
- TAA 1031/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen ali-, hovi- ja hallinto-oikeuksien ja sekä vakuutus- että markkinaoikeuden tuomarinvirkojen lisäämiseen (25.10.03)
- TAA 1032/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen syyttäjien toimintaresurssien vahvistamiseen (25.30.01)
- TAA 1033/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen poliisin talousrikostutkinnan tehostamiseen (26.10.01)
- TAA 1034/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen varusmiesten kotiuttamisrahan palauttamiseen (27.10.01)
- TAA 1035/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Lehtimäen opiston käyttökustannuksiin (29.30.30)
- TAA 1036/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen turkistarhojen suojaus- ja turvajärjestelyihin (30.10)
- TAA 1037/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen luonnontuotteiden varastointitukeen (30.20.46)
- TAA 1038/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maasuurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.42)
- TAA 1039/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.40.51)
- TAA 1040/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen metsän uudistamiseen, nuoren metsän hoitoon ja energiapuun keräämiseen (30.60.44)
- TAA 1041/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Isosaaren paikallistien 18093 perusparantamiseen Vetelissä ja Halsualla (31.10.21)
- TAA 1042/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Jalasjärven ja Kihniön välisen paikallistien peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä Yli-Valli—Korhoskylä (31.10.21)
- TAA 1043/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kaartusen tien perusparantamiseen ja päällystämiseen Alajärvellä (31.10.21)
- TAA 1044/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kauhajoen ja Karvian välillä kulkevan tien 6700 kunnostamiseen (31.10.21)
- TAA 1045/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tielle 17218 välille Aronkylä—Harjankylä Kauhajoella (31.10.21)
- TAA 1046/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Lustilan paikallistielle 17129 Kauhajoella (31.10.21)
- TAA 1047/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Laasalan ja Jokivarren välisen maantien peruskorjaamiseen Vaasan tiepiirissä (31.10.21)
- TAA 1048/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen valtatie 16 ja

- kantatien 68 risteyksessä Alajärvellä (31.10.21)
- TAA 1049/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maanteiden 17683 ja 17697 kunnostamiseen Ylistarossa (31.10.21)
 - TAA 1050/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maanteiden Halla-aho—Koivumäki ja Koivumäki—Uusikylä perusparantamiseen Alajärvellä (31.10.21)
 - TAA 1051/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 6520 perusparantamiseen välillä Möttönen—Kivijärvi (31.10.21)
 - TAA 1052/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 17613 peruskorjaamiseen välillä Hanhikoski—Malkamäki Vaasan tiepiirissä (31.10.21)
 - TAA 1053/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen ns. Tyynismaa—Viinikka-paikallistien perusparantamiseen Vaasan tiepiirissä (31.10.21)
 - TAA 1054/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17109 peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä kaatopaikan tienhaara — Kauhajoen kunnan raja (31.10.21)
 - TAA 1055/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17803 välillä Perho—Poranen—Hallapuro perusparannukseen ja päällystämiseen (31.10.21)
 - TAA 1056/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.10.21)
 - TAA 1057/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Soinin ja Karstulan välisen Lehtomäen paikallistien peruskorjaukseen (31.10.21)
 - TAA 1058/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Säntintien ja Myllytöyräntien peruskorjaukseen Kurikassa (31.10.21)
 - TAA 1059/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatielle 19 välille Rengonharju—Luopajarvi (31.10.21)
 - TAA 1060/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille maanteiden 7233 ja 723 perusparantamiseen välillä Viemerö—Ilomäki (31.10.21)
 - TAA 1061/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille Purmojärven ja Kuoppa-ahon välisen maantien peruskorjaamiseen (31.10.21)
 - TAA 1062/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 18 oikaisuun välillä Tuuri—Hakojärvi Töysässä (31.10.21)
 - TAA 1063/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen yhdistien 17685 perusparantamiseen välillä Vaasantie—Ala-Hella Lapualla (31.10.21)
 - TAA 1064/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.10.22)
 - TAA 1065/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Työterveyslaitokselle työpaikkakiusaamista tutkivan yksikön perustamiseen (33.03.50)

- TAA 1066/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lääkärin määräämän hieronnan sairausvakuutuskorvauksiin (33.30.60)
- TAA 1067/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen pelkkää kansaneläkettä saaville maksettavaan perustoi-meentulolisisään (33.40.60)
- TAA 1068/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen sotaorpojen laitos- ja avokuntoutustoiminnan aloittami-seen (33.50)
- TAA 1069/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasoti-lastunnuksen ja rintamalisän myöntämiseen vuonna 1926 syntyneille veteraaneille ja vuonna 1944 nostomiehinä palvelukseen as-tuneille (33.50.50)
- TAA 1070/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kunnille vammaispalvelulain uudistamiseen (33.60.30)
- TAA 1071/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Asumisen ra-hoitus- ja kehittämiskeskuksen myöntämiin talousjätevesiavustuksiin (35.10.61)
- TAA 1072/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Alajärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 1073/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Lappajärven rehevöitymisen ehkäisyyn (35.10.77)
- TAA 1074/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Luopajärven kesätulvien torjunta- ja ympäristösuunnitel-man toteuttamisen aloittamiseen (35.10.77)
- TAA 1075/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Madesjärven kunnostamiseen Jalasjärvellä ja Parkanossa (35.10.77)
- TAA 1076/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Ojutjärven kunnostamiseen Kauhavalla (35.10.77)
- TAA 1077/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Räyringin-järven kunnostamiseen Vetelissä (35.10.77)
- TAA 1078/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Valkiajärven kunnostamiseen Seinäjoella ja Jalasjärvellä (35.10.77)
- TAA 1079/2008 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vimpelin-joen tulvasuojeluun ja kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 1080/2008 vp — Antti Vuolanne /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 Pori—Söörmarkku-osuuden rakennustöihin (31.10.78)
- TAA 1081/2008 vp — Tuula Väättäinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen terveyden-huollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkä-rikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (33.60.33)
- TAA 1082/2008 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen syyttäjälai-tokselle harmaan talouden ja talousrikolli-suuden torjuntaan (25.30.01)
- TAA 1083/2008 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Varsinais-Suomen paikallisjunaliikenteen käynnistä-miseen (31.30.63)
- TAA 1084/2008 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yhteisö-

radioiden ja viestintäyhteisöjen toiminnan tukemiseen (31.40)

- TAA 1085/2008 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen ja tukipalvelujen lisäämiseen (33.60.30)
- TAA 1086/2008 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen asbestille altistuneiden terveysneuvontaan ja kuntoutukseen (33.70.50)
- TAA 1087/2008 vp — Jyrki Yrttiaho /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Vuotoksen alueen kansallispuiston suunnittelun käynnistämiseen (35.10.21)

Lisäksi valiokunta on käsitellyt 27.11.2008 valtiovarainvaliokuntaan lähetetyn talousarvioaloitteen

- TAA 1088/2008 vp — Jacob Söderman /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kentälle jääneiden suomalaisten sotilaiden DNA-tunnistusta varten (27.10.50)

Lausunnot

Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin mukaan kukin erikoisvaliokunta voi omasta

aloitteestaan antaa toimialaansa koskevan lausunnon valtion talousarviosta valtiovarainvaliokunnalle kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun esitys on lähetetty valtiovarainvaliokuntaan

Vuoden 2009 talousarvioesityksestä ovat määräajassa lausunnon antaneet

- perustuslakivaliokunta PeVL 23/2008 vp
- ulkoasiainvaliokunta UaVL 7/2008 vp
- hallintovaliokunta HaVL 25/2008 vp
- lakivaliokunta LaVL 15/2008 vp
- liikenne- ja viestintävaliokunta LiVL 15/2008 vp
- maa- ja metsätalousvaliokunta MmVL 18/2008 vp
- puolustusvaliokunta PuVL 7/2008 vp
- sivistysvaliokunta SiVL 14/2008 vp
- sosiaali- ja terveysvaliokunta StVL 13/2008 vp
- talousvaliokunta TaVL 30/2008 vp
- työelämä- ja tasa-arvovaliokunta TyVL 18/2008 vp
- ympäristövaliokunta YmVL 22/2008 vp.

Määräajan jälkeen lausunnon on lisäksi antanut

- tulevaisuusvaliokunta TuVL 3/2008 vp.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti kaikissa valtiovarainvaliokunnan jaostoissa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

YLEISPERUSTELUT

Talouskehitys

Yhdysvaltojen asuntoluottomarkkinoilta liikkeelle lähtenyt talouskriisi on levinnyt laajasti kansainväliseen talouteen, ja suhdanteet ovat heikentyneet voimakkaasti eri puolilla maailmaa. Euroalue on ensimmäisen kerran kohta kymmenvuotisen olemassaolonsa aikana taantumassa, sillä talous on supistunut 0,2 prosenttia kahden viimeisen vuosineljänneksen aikana. Laskusuhdanne on levinnyt myös nopeasti kehittyvän talouden maihin.

Maailmantalouden jyrkkä laskusuhdanne on heijastunut nopeasti myös Suomen talouskehitykseen. Vielä talousarvioesitystä laadittaessa talouskasvun arvioitiin olevan ensi vuonna 1,8 prosenttia ja työttömyysasteen arvioitiin laskevan 5,9 prosenttiin. Suhdanteiden heikennyttyä ennusteita korjattiin talousarvioesitystä täydentävässä esityksessä siten, että ensi vuoden talouskasvun ennustetaan jäävän 0,5 prosenttiin ja työttömyyden arvioidaan nousevan 7 prosenttiin.

Ensi vuoden talousnäkymät ovat poikkeuksellisen epävarmat ja talouskehitys voi olla vielä ennustettua heikompaa ja työttömyys arvioitua suurempaa. Tilastokeskuksen 8.12.2008 julkaisemien tietojen mukaan bruttokansantuotteen kasvu pysähtyi lähes kokonaan jo kesällä, sillä vuoden 2008 heinä—syyskuussa talous kasvoi vain 0,1 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Kansantuotteen kasvua hidasti varsinkin pienentynyt ulkomaankauppa. Syksyn aikana irtisanomiset ja lomautukset ovat lisääntyneet; työ- ja elinkeinoministeriön 5.12.2008 laatiman arvion mukaan lomautukset koskevat jo noin 36 000 henkilöä.

Yleisen laskusuhdanteen myötä julkisen talouden tila on heikkenemässä, mikä näkyy sel-

vimmin verotulojen supistumisena. Valtion rahoitusasema muuttuu vuonna 2009 kansantalouden tilinpidon käsittein alijäämäiseksi ensimmäisen kerran tällä vuosikymmenellä, ja valtio ottaa uutta velkaa 2,4 mrd. euroa. Koko julkisen talouden rahoitusasema pysyy vuonna 2009 kuitenkin vielä ylijäämäisenä, mutta ylijäämä pienenee ja se on pelkästään työeläkerahastojen varassa. Talouden heikkenemisestä huolimatta Suomen julkisen talouden rahoitusasema on euro maiden ja koko EU:n vahvimpia. Velanoton lisääntymisestä huolimatta valtionvelan arvioidaan edelleen jäävän alle 30 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Valiokunta pitää tässä tilanteessa erittäin tärkeinä niitä toimia, joihin hallitus on jo ryhtynyt talouden elvyttämiseksi. Vuoden 2009 varsinaisessa talousarviossa finanssipolitiikkaa kevennetään määrällä, joka vastaa noin yhtä prosenttiyksikköä bruttokansantuotteesta. Sen lisäksi talousarviota täydentävään esitykseen sisältyy useita elvyttäviä toimia, mm. asunto- ja korjausrakentamiseen suunnattuja panostuksia. Ensi vuoden alusta toteutettavat veronkevennykset parantavat työnteon kannattavuutta ja ylläpitävät kotimaista kulutuskysyntää. Yhdessä inflaation hidastumisen kanssa niiden arvioidaan lisäävän kotitalouksien ostovoimaa noin 4 prosentilla.

Valiokunta pitää myös myönteisenä, että yritysten rahoitusmahdollisuuksia parannetaan lisäämällä riskipääoman saamista ja viennin edistämiseen tarvittavaa rahoitusta. Valiokunta on myös tyytyväinen tutkimukseen ja innovaatiopolitiikkaan suunnattuihin lisäpanostuksiin, jotka ovat tärkeitä tieto- ja osaamis pohjan vahvistamiseksi ja yritysten kansainvälistymisen edistämiseksi.

Valiokunta korostaa, että odotettavissa olevien talousnäkymien valossa on kuitenkin selvää, että jatkossa tarvitaan vielä lisää elvyttäviä toimenpiteitä. Työttömyyden kasvun hillitsemiseksi onkin välttämätöntä, että hallitus toimii nopeasti ja määrätietoisesti taloutta ja työllisyyttä parantavien toimien lisäämiseksi.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että yritysten rahoitusmahdollisuuksia parannetaan. Yrityksillä oli aiemmin runsaasti vaihtoehtoisia rahoituslähteitä, mutta finanssikriisin seurauksena rahoituksen saatavuus on vaikeutunut, yritysten tarvitseman rahoituksen ehdot ovat tiukentuneet ja lainanhoitokustannukset ovat nousseet. Yritysten toimintamahdollisuuksien turvaamisella on keskeinen merkitys työllisyyden ja talouden kasvun edistämisessä.

Tuottavuusohjelma

Valtionhallinnon tuottavuusohjelman toimenpiteet johtavat valtion henkilöstömäärän pienemiseen vuoteen 2011 mennessä noin 9 600 henkilötyövuodella. Lisäksi maaliskuun 2008 kehyspäättöksen mukaisesti käynnistetään uusia tuottavuutta lisääviä toimenpiteitä, jotka edelleen vähentävät henkilöstötarvetta yhteensä 4 800 henkilötyövuodella vuoteen 2015 mennessä. Vuonna 2009 tuottavuustoimenpiteet pienentävät valtion henkilöstötarvetta noin 1 940 henkilötyövuodella.

Valiokunta toteaa, kuten aiemminkin, että tuottavuusohjelma on perusteltu ja tarpeellinen. Väestön ikääntymisen aiheuttama palvelutarpeen kasvu ja julkisen talouden kestävyysvarmistaminen edellyttävät julkisen hallinnon sekä julkisten palveluiden tuottavuuden ja tehokkuuden lisäämistä.

Valiokunnan mielestä tuottavuusohjelman toteuttamisessa on pyrittävä ottamaan huomioon suhdannetilanne ja sen mukaan mahdollisesti muuttuvat henkilöstötarpeet. Henkilöstöresurssit ovat jo tällä hetkellä monin paikoin niukat, ja heikentävä taloustilanne voi johtaa joidenkin hallinnonalojen tehtävien lisääntymiseen. Valiokunta painottaa, että ohjelman toteuttamisessa tulee käyttää tarvittaessa myös hallinnonalakohdista harkintaa.

Valiokunta korostaa, että tuottavuusohjelman toteuttamisessa on aidosti haettava tuloksellisuuden parantamista ja uudistettava työhön liittyviä prosesseja ja toimintatapoja. Ohjelman onnistuminen edellyttää pitkäjänteistä muutosjohtamista ja hankkeiden hallintaan liittyvää osaamista. Valiokunta pitää tärkeänä myös riittävän hankerahoituksen turvaamista toiminnan kehittämiseksi ja muistuttaa, että kehittämishankkeiden kautta on löydettävissä todellisia tuottavuutta lisääviä keinoja.

Tuomioistuinten ja sosiaalietuuksien käsittelyajat

Tuomioistuinten keskimääräiset käsittelyajat ovat pysyneet kohtuullisina, mutta ongelmana ovat alueelliset käsittelyaikaerot sekä liian pitkät käsittelyajat muun muassa vaativissa rikosasioissa ja veroasioissa. Tuomioistuinten käsiteltäväksi tulee yhä useammin laajoja ja oikeudellisesti vaativia asioita, joiden käsittely vie runsaasti aikaa ja jotka samalla hidastavat muiden asioiden käsittelyä. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on katsonut Suomen rikkoneen oikeudenkäynnin kohtuullista kestoa koskevaa velvoitetta 26 tapauksessa vuosina 2000–2007.

Valiokunta toteaa, että pitkät käsittelyajat heikentävät kansalaisten oikeusturvaa ja vähentävät myös kansalaisten tuntemaa luottamusta oikeuslaitosta kohtaan. Valiokunta korostaa toimia, joilla käsittelyaikoja voidaan lyhentää sekä alueellisia käsittelyaikaeroja supistaa. Hyvin ja tehokkaasti toimivat tuomioistuimet ovat edellytys perus- ja ihmisoikeusvaatimusten mukaisen oikeusturvan toteutumiselle sekä oikeusvarmuudelle.

Samat ongelmat korostuvat myös sosiaalietuuksia koskevien valitusten käsittelyaikojen jatkuvasti pidentyessä. Pitkät käsittelyajat aiheuttavat kansalaisille myös taloudellisia ongelmia.

Eduskunnan tekemät budjettilisäykset

Eduskunta on tehnyt talousarvioesitykseen vuosittain lisäyksiä, joista eräitä voidaan pitää pysyväisluonteisina, eikä pelkästään yhteen budjettivuoteen kohdistuvina. Valiokunta to-

teaa, että samoille momenteille ja samaan tarkoitukseen osoitettavia toistuvia määrärahalisäyksiä on esimerkiksi opetusministeriön, maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonalojen pääluokissa. Valtiovarainvaliokunta pitää välttämättömänä, että hallitus ottaa aiempaa paremmin huomioon eduskunnan tekemät määrärahalisäykset.

Valiokunta pitää turhauttavana, että se joka vuosi joutuu korjaamaan samoja talousarvioesityksen puutteita ja ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman:

Valiokunnan lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus ottaa huomioon eduskunnan pysyväisluonteiseksi tarkoittamat määrärahalisäykset ja vakiinnuttaa ne sellaiselle tasolle, ettei eduskunnan tarvitse korjata tilannetta vuosittain talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä. Tällaisia määrärahoja ovat ainakin maatalousmuseo Saran, metsämuseo Luston, 4H-toiminnan, harjoittelukoulujen ja yliopistokeskusten määrärahat.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Päälukka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. *Ulkoasiainhallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Ulkoasianministeriön edustustoverkko kattaa 97 toimipistettä. Edustustoverkon menot ovat kaiken kaikkiaan noin kaksi kolmasosaa koko ministeriön toimintamenoista.

Hallitusohjelman mukaisesti on käynnistetty selvitys Suomen edustautumisesta ulkomailla. Tarkoituksena on tehostaa eri toimijoiden yhteistyötä ja selvittää, minne ja miten voimavarat on järkevintä kohdistaa ottaen huomioon niin kansalaisten, elinkeinoelämän kuin valtiovallan kasvavat ja muuttuvat tarpeet. Selvitystyötä vaikeuttavat edustustojen kasvanut työmäärä ja samanaikaisesti toteutettavat tuottavuusohjelman vaatimukset. Tehtäviä ovat lisänneet erityisesti työperäisen maahanmuuton kasvaminen, yritysten palvelu kaukomaissa, kansalaispalveluiden kasvu ja niiden tasoon kohdistuvat odotukset.

Valiokunta pitää tärkeänä, että tulevaisuudessa ratkaisuihin huolehditaan kattavasta ja riittävästi resursoidusta edustustoverkosta, joka ottaa huomioon myös muutokset kansainvälisessä ympäristössä. Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota pysyvien edustustojen toimitiloihin ja korostaa, että kiinteistöjen omistusta tulee tarpeen mukaan harkita varsinkin kiinteistöjen hintojen alentuessa.

Valiokunta nostaa esiin myös ulkoasianhallinnon ammattitaitoisen työvoiman saannin. Erityisesti viisumityöntekijöiden saanti Venäjälle on vaikeutunut. Valiokunta pitää tärkeänä huolehtia siitä, että hallinnonalan tehtävät kiinnosta-

vat jatkossakin uusia työntekijöitä ja palkkaus on kilpailukykyinen muun valtionhallinnon kanssa.

20. (24.50) Lähialueyhteistyö

66. (24.50.66) *Lähialueyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitetään 18,5 miljoonan euron määrärahaa, joka on 2 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2008. Lähialueyhteistyö on kiinteä osa Suomen ja Venäjän välistä yhteistyötä, jonka tavoitteena on tukea lähialueiden vakautta, taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä sekä edistää viranomaisten, elinkeinoelämän ja kansalaisten yhteistyöedellytyksiä.

Valiokunta korostaa yhteistyön merkitystä erityisesti Suomeen kohdistuvien uhkien osalta liittyen esimerkiksi ympäristöön, turvallisuuteen ja tartuntatauteihin ja näkee siten lähialueyhteistyön edelleen tarpeellisena. Laskeva budjettikehys johtaa kuitenkin hanketoiminnan kaventamiseen jo vuonna 2009.

Valiokunta toteaa, että lähialueyhteistyö tukee myös EU:n ja Venäjän välisen strategisen kumppanuuden kehittämistä sekä monenkeskisen alueellisen yhteistyön tavoitteita Pohjois-Euroopassa mukaan lukien pohjoisen ulottuvuuden kumppanuudet. Valiokunta pitää myönteisenä, että lähialueyhteistyö on tarkoitus sovittaa yhteen Suomen ja Venäjän välisten ENPI CBC-rajayhteistyöohjelmien kanssa.

Valiokunta lisää lähialueyhteistyöhön 1 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 19 500 000 euroa.
(2.—4. kappale kuten HE 116/2008 vp)

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Hallituksen kehityspoliittisessa ohjelmassa asetetaan Suomen kehityspoliitiikan tärkeimmäksi tavoitteeksi köyhyden poistaminen sekä taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja luonnontaloudellisesti kestävä kehityksen edistäminen YK:n vuosituhattavoitteiden mukaisesti.

Aiempaa vahvemmin painotetaan mm. ympäristö- ja ilmastokysymyksiä, kriisien ennaltaehkäisyä ja rauhanprosessien tukemista. Kansainväliset rahoitus- ja ruokakriisit sekä ilmastomuutos korostavat myös osaltaan kestävä kehityksen edistämistä kokonaisvaltaisesti ja tuotannollisen toiminnan roolia.

Kehitysyhteistyömenojen arvioidaan vuonna 2009 olevan yhteensä 916 miljoonaa euroa ja niiden arvioidaan vastaavan noin 0,47 prosenttia bruttokansantulosta. Määräraha on yli 85 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2008. Ulkoasiainministeriön pääluokassa olevan varsinaisen kehitysyhteistyön menoiksi esitetään yhteensä 731 miljoonaa euroa.

Valiokunta painottaa, että Suomi on yksiselitteisesti sitoutunut Eurooppa-neuvostossa tehtyyn päätökseen nostaa kehitysyhteistyömäärärahojen taso 0,51 prosenttiin bruttokansantulosta viimeistään vuonna 2010. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että edes bruttokansantulon kasvun hidastuminen nollassa ei kuitenkaan nosta määrärahojen tasoa riittävästi, vaan sovitun tason saavuttaminen edellyttää kehitysyhteistyömäärärahojen lisäämistä.

Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen tulee myös varmistaa määrärahakehitys, joka vie Suomen kohti YK:ssa asetettua 0,7 prosentin tavoitetta vuonna 2015.

Valiokunta korostaa, että Suomen kehitysyhteistyön toteuttamisen kannalta euromääräisten panostusten kasvu ja tulokellinen kehityspoliittikka ovat olennaisia tekijöitä, mutta prosentuaalisilla tavoitteilla on erittäin tärkeä merkitys pitkäjänteisen kansainvälisen maineen ja vaikutusvallan kannalta.

Valiokunta toteaa tyytyväisenä, että sen edellisessä budjettimietinnössä (VaVM 25/2007 vp) esittämä epäkohta on otettu huomioon ja kehitysyhteistyöhallintoa vahvistetaan 15 henkilötyövuodella vuoteen 2011 mennessä. Valiokunta pitää myös hyvänä hallinnon ja kansalaisjärjestöjen välistä yhteistyötä ja sitä kautta järjestöjen työpanoksen täysimääräistä hyödyntämistä.

90. (24.99, osa) Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

50. (24.99.50) *Eräät valtionavut* (kiinteä määräraha)

Valiokunta lisää momentille 200 000 euroa eduskunnan huomionosoituksena presidentti Martti Ahtisaaren Nobelin rauhanpalkinnon johdosta. Tämä kertaluonteinen määrärahalisäys kohdennetaan Crisis Management Initiative ry:lle.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 980 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen varatusta määrärahasta osoitetaan Eurooppalainen Suomi ry:lle 249 000 euroa ja Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle 51 000 euroa sekä

Euroopan parlamentin Suomen edustajien vaaleihin liittyvään tiedotukseen 100 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotus	615 000
Suomen YK-liitto ry	315 000
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi	110 000
Saamelaisneuvosto	50 000
Etyj:n toimintaa tukevat järjestöt sekä ihmisoikeusjärjestöt	45 000
SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	60 000
KATU ry	70 000
Suomen Atlantti-Seura	130 000
Muut kansainvälistä toimintaa harjoittavat yhteisöt	50 000
Crisis Management Initiative ry	535 000
Yhteensä	1 980 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. *Oikeusministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Eduskunta lisäsi kuluven vuoden talousarvioon 150 000 euroa lainvalmistelun vahvistamiseen, mutta lisäystä ei otettu huomioon menokehyspäätöksessä eikä myöskään ensi vuoden talousarvioesityksessä.

Oikeusministeriö vastaa lainvalmistelun kehittamisestä valtioneuvostossa, mikä asettaa sille erityisiä vaatimuksia niin perustuslain kuin myös Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden huomioon ottamiseksi lainvalmisteluhankkeissa. Oikeusministeriön on myös em. aihepiirien osalta neuvottava muita ministeriöitä niiden lainvalmisteluhankkeisiin sisältyvien tulokintakysymysten ratkaisemisessa.

Valiokunta korostaa, että oikeusministeriön voimavaroja on vahvistettava pysyväisluonteisesti, jotta perustuslakiin ja Suomen kansainvälisiin ihmisoikeusvelvoitteisiin liittyvän osaamisen jatkuvuus voidaan turvata. Lainvalmistelun ja perustuslakiasiantuntemuksen vahvistaminen ja sen vaatimat resurssitarpeet on otettava huomioon laadittaessa seuraavaa menokehyspäätöstä.

Valiokunta lisää momentille 150 000 euroa lainvalmistelun vahvistamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 194 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

03. *Muiden tuomioistuinten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tuomioistuinten työtilanne on vuoden 2008 alkupuoliskolla pysynyt suhteellisen vakaana, mutta jutturuuhkat ja pitkät käsittelyajat ovat ongelmana muun muassa eräissä käräjä- ja hovioikeuksissa sekä vakuutus- ja markkinaoikeudessa.

Valiokunta korostaa toimia, joilla käsittelyaikoja voidaan lyhentää ja alueellisia käsittelyaikaeroja supistaa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on antanut Suomelle useita langettavia tuomioita sillä perusteella, ettei oikeudenkäynti ole tapahtunut Euroopan ihmisoikeussopimuksen edellyttämän kohtuullisen ajan kuluessa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että tietojärjestelmiä kehitetään niin, että ne tuottavat tietoa myös asioiden kokonaiskäsittelyajoista, kuten esimerkiksi rikosasioissa esitutkintaan, syyteharkintaan ja tuomioistuinkäsittelyyn kuluneesta kokonaisajasta. Ihmisoikeustuomioistuin on kiinnittänyt huomiota asioiden kokonaiskäsittelyaikoihin, mutta Suomen tietojärjestelmät eivät toistaiseksi tuota tällaista tietoa. Valiokunta pitää muutoinkin tärkeänä, että tuomioistuinten tietojärjestelmiä kehitetään, sillä tietojärjestelmät ovat saadun selvityksen mukaan osin vanhentuneita ja yhteensopimattomia muiden hallinnonalojen järjestelmien kanssa. Tämä heikentää mahdollisuuksia muun muassa sähköisen asioinnin lisäämiseen.

Käräjäoikeuksien asiamäärät ovat kaiken kaikkiaan pysyneet ennallaan, mutta Etelä-Suomen kasvukeskusten käräjäoikeuksissa asioiden määrät ovat kasvaneet. Esimerkiksi Helsingin käräjäoikeudessa rikosasioden määrä on kasvanut 25 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Ensi vuoden helmikuun alussa astuu voimaan uudistus, jossa käräjäoikeuksien lautamiesten käyttöä vähennetään. Hallitus on asiaa koskevassa esityksessään (HE 85/2008 vp) arvioinut, että lautamiesten käytön vähentäminen vähentäisi lautamiesmenoja noin 1 miljoonalla eurolla vuodessa.

Valtiovarainvaliokunta korostaa, että lautamiesten käytöstä vapautuvat resurssit on ohjattava hallitusohjelman mukaisesti ruuhkautuneiden käräjäoikeuksien toimintaan. Syntyvien säästöjen määrästä voidaan tehdä alustavia johdopäätöksiä syksyllä 2009.

Hovioikeuksista ovat pahiten ruuhkautuneet Rovaniemen ja Turun hovioikeudet, joissa käsittelyajat ovat pidentyneet paitsi asioiden suuren määrän vuoksi myös muutamien poikkeuksellisen laajojen valitusasioiden vaatiman työmäärän vuoksi.

Vakuutusosoikeuden työtilanne on parantunut, mutta käsittelyajat ovat edelleen pitkiä, keskimäärin 14–15 kuukautta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että sosiaaliturvan muutoshakulautakunnassa odottaa käsittelyä noin 30 000 valitusta. Lautakunnan jutturuuhkan purkauttua on vaarana, että asiat ruuhkautuvat vakuutusosoikeuteen, joka on seuraava valitusaste. Valiokunta pitää välttämättömänä, että tällaisessa tilanteessa vakuutusosoikeuteen osoitetaan lisäresursseja.

Markkinaoikeus ruuhkautui pahoin vuosina 2005 ja 2006, kun muun muassa julkisia hankintoja koskevien valitusten määrä kasvoi voimakkaasti. Vuonna 2007 voimaan tulleesta uudesta hankintalaista huolimatta hankinta-asioiden määrä on lisääntynyt myös vuonna 2008. Saapuvien asioiden määrä on noussut 42 prosenttia, ja käsittelyajat ovat pidentyneet lähes 15 kuukauteen.

Valiokunta viittaa myös mietinnön yleisperusteluissa esitettyyn.

Valiokunta lisää momentille 250 000 euroa Rovaniemen ja Turun hovioikeuksien sekä muiden ruuhkautuneiden tuomioistuinten toimintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 235 307 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. *Rangaistusten täytäntöönpanon toimintameno* (siirtomääräraha 2 v)

Talousarvioesitys vastaa pääpiirteissään kulu-
van vuoden tasoa. Vankiluvun ennakoidaan ale-
nevan sikon muutorangaistukseen sekä valvot-
tuun koevapauteen liittyvien uudistusten vuok-
si. Momentin määrärahaa on tästä johtuen supis-
tettu noin 2,2 miljoonalla eurolla. Toisaalta mo-
mentille on tehty 2 miljoonan euron tasokorotus.

Rangaistusten täytäntöönpanoon osoitetut re-
surssit ovat pitkään olleet alimitoitettuja, ja ti-
lannetta on korjattu useina vuosina lisäbudjeteil-
la. Toimintojen järjestämistä vaikeuttaa myös
tuottavuusohjelman asettamat vähennystavoit-
teet. Vuoden 2011 loppuun mennessä rikosseu-
raamusalan on vähennettävä 329 henkilötyö-
vuotta, josta vuoden 2008 loppuun mennessä tul-
laan saavuttamaan arviolta 119 henkilötyövu-
oden vähennys. Lisäksi vankiloista maksettavat
vuokrat vievät huomattavan osan toimintame-
nomäärärahoista, näin siitä huolimatta, että osa
laitoskannasta on huonokuntoista. Mikäli suun-
nitellut korjaukset ja investoinnit tehtäisiin, vuo-
sittaiset vuokramenot nousisivat arviolta noin 8
miljoonaa euroa.

Vuonna 2006 voimaan astuneen vankeuslain
tavoitteena on tehostaa vankien osallistumisvel-
vollisuutta ja -mahdollisuuksia mm. kuntoutuk-
seen ja koulutukseen ja siten vähentää uusinta-
rikollisuutta. Määrärahojen niukkuuden vuoksi
toimintaa ei ole voitu kehittää lain tarkoittamal-
la tavalla. Joissakin laitoksissa on jopa vaikeuk-
sia normaalin perustason ylläpidossa. Valiokun-
nan saaman selvityksen mukaan rikosseuraa-
musalan tuottavuusohjelman toteuttaminen ja
annetuissa menokehyksissä pysyminen eivät on-
nistu nykyisillä keinoilla (mm. virkojen täyttä-
mättä jättäminen, erilaisten korjausten lykkää-

minen), vaan tarvitaan selviä rakenteellisia muutoksia.

Rikosseuraamusalalla on jo käynnistetty laaja kehittämishanke, jossa alan organisaatiot (Rikosseuraamusvirasto, Kriminaalihuoltolaitos ja Vankeinhoitolaitos) yhdistetään yhdeksi organisaatioksi vuonna 2010. Valiokunta pitää tärkeänä, että tässä yhteydessä arvioidaan myös mahdollisuudet henkilöstörakenteen kehittämiseen. Vankeuslain tavoitteiden toteuttamisen kannalta on tärkeää, että voimavarat suunnataan erityisesti vankien parissa tehtävään lähityöhön.

Lisäksi on käynnistetty selvitystyö, jossa arvioidaan nykyisen alueorganisaation ja laitospaikan muutostarpeita. Alue- ja laitospaikan uudistamista on pidetty tarpeellisena määrärahojen niukkuuden lisäksi myös siitä syystä, että vankien avolaitossijoituksia on tarkoitus lisätä. Myös vankien määrän ennakoidaan laskevan siten, että vankeja olisi ensi vuonna 3 450 ja vuonna 2012 keskimäärin 3 150. Rikosseuraamusviraston toimesta laaditun alue- ja laitospaikan uudistamista koskevan selvityksen käsittely on vielä kesken.

Valiokunta korostaa, että ratkaisuihin kiinnitetään huomiota toimintojen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen sekä siihen, että laitospaikka säilyy alueellisesti riittävän kattavana. Erityisen

tärkeää on huolehtia henkilöstön aseman turvaamisesta.

Valiokunnan mielestä on myös kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että vankiluvun alenemista ja vankien avolaitossijoitusten lisäämistä koskevat tavoitteet ovat realistisella pohjalla. On niin ikään perusteltua arvioida vielä uudelleen, voidaanko henkilökuntaa vähentää tuottavuusohjelman mukaisesti vaarantamatta vankeuslain mukaisia tavoitteita.

Valiokunta kiinnittää vielä huomiota vankien terveydenhoidon haasteisiin. Vastikään valmistuneen vankien terveydentilaa koskevan selvityksen mukaan vankien sairastavuus on yleisväestöön verrattuna huomattavan korkea. Kaikilla vankiryhmillä todettiin runsaasti ruumiillisia sairauksia ja mielenterveyden häiriöitä. Noin puolella tutkittavista oli alkoholiriippuvuus ja kahdella kolmasosalla jokin muu päihteiden käyttödiagnoosi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Vankeinhoitolaitoksen tarjoamalla terveyden- ja sairaanhoidolla sekä erilaisilla kuntoutusohjelmilla voidaan kohentaa rangaistustaan suorittavan terveydentilaa. On kuitenkin välttämätöntä vahvistaa muiden tahojen kanssa tehtävää yhteistyötä ja huolehtia siitä, että vankilassa alkannutta hoitoa ja kuntoutusta voidaan jatkaa saumattomasti vangin siirtyessä vapauteen.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. *Sisäasiainministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Kriisinhallinta

Kriisinhallinta kuuluu kolmen ministeriön hallinnonalalle. Ulkoasiainministeriön kautta rahoitetaan kriisinhallintajoukkojen ylläpito-
menot ja siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan. Sisäasiainministeriön alaisuudessa toimiva Kriisinhallintakeskus vastaa siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksista, kuten rekrytoinnista ja koulutuksesta, ja puolustusministeriö sotilaallisen kriisinhallinnan kalustoa ja hallintomenoista sekä koulutuksesta.

Valiokunta pitää myönteisenä, että hallitusohjelman mukaisesti siviilikriisinhallintatoimintaa laajennetaan siten, että operaatioihin osallistuvien asiantuntijoiden määrä nousee 150 henkilöön vuonna 2009. Tämä vastaa myös siviilikriisinhallintastrategiassa asetettuja tavoitteita. Tarkoitukseen esitetään yhteensä 18,25 miljoonaa euroa, joka ylittää kehyksen 3,7 miljoonalla eurolla. Valiokunta toteaa, että vuonna 2009 saattaa olla painetta edelleen lisätä asiantuntijoiden määrää, ja pitää tärkeänä, että määrärahaa tarkastellaan tarvittaessa uudelleen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kotimaan valmiuksiin, kuten koulutukseen ja rekrytointiin, esitetty määräraha ei ole tasapainossa siviilikriisinhallintatehtäviin osallistumisen kanssa. Määrärahavaje vaikeuttaa myös Kriisinhallintakeskuksen siviilikriisinhallintastrategiassa asetettujen tehtävien toteuttamista.

Valiokunta pitää tärkeänä, että vuonna 2009 valmisteltavaan kokonaisvaltaisen kriisinhallin-

nan strategiaan sisällytetään pitkän aikavälin linjauksia siviili- ja sotilaallisen kriisinhallinnan sekä kriisinhallinnan ja kehityspolitiikan yhteensovittamisesta, ja korostaa kriisinhallinnan kokonaisvaltaisen lähestymistavan ja yhteistyön merkitystä. Erityisen myönteisenä valiokunta näkee Kriisinhallintakeskuksen ja Puolustusvoimien Kansainvälisen Keskuksen yhdessä järjestämän kriisinhallintakoulutuksen.

Pilottiohjelma maahanmuuttajien työllistymisen ja kotouttamisen edistämiseksi

Maahanmuuttajien määrän kasvaessa eräisiin, pääasiassa suurimpien kaupunkien kaupungin-
osiin on keskittynyt asumaan maahanmuuttajia huomattavasti enemmän kuin heidän suhteellinen osuutensa väestöstä on. Maahanmuuttajien mahdollisuudet kotoutua heikkenivät selvästi, mikäli samoille asuinalueille on kasaantunut työttömyyttä ja köyhyyttä. Asuinalueiden kehitykseen ja niiden asukkaiden elinolosuhteisiin on puututtava määrätietoisesti ja pikaisesti.

Valiokunta pitääkin tärkeänä, että hallitusohjelmaan kirjattu pilottiohjelma maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistymisen edistämiseksi toteutetaan yhdessä valtion ja pääkaupunkiseudun ja muiden merkittävien maahanmuuttoalueiden kuntien kanssa vuosina 2009 ja 2010. Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa pilottiohjelman käynnistämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 128 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

(1.—3. kohta kuten HE 116/2008 vp)

(4. kohta kuten HE 199/2008 vp)

10. Poliisitoimi

01. *Poliisitoimen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille esitetään 661,942 miljoonan euron määrärahaa, joka on 15,819 miljoonaa euroa suurempi kuin vuonna 2008. Valiokunta pitää lisäystä myönteisenä.

Vuonna 2008 poliisien määrän arvioidaan olevan 7 597 poliisimiestä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan määrää on tarkoitus vuonna 2009 lisätä hieman yli 7 600 poliisimieheen. Tavoitteena on myös mahdollisimman monen määräaikaisessa virkasuhteessa ilman taustavirkaa olevan poliisin vakinaistaminen. Määrärahaliäyksestä huolimatta kaikkien työttömien poliisien työllistäminen ei ole mahdollista vuonna 2009.

Valiokunta pitää välttämättömänä työttömien poliisien työllistämistä ja määräaikaisten virkasuhteiden vakinaistamista, jotta turvataan pätevän työvoiman saanti tulevaisuudessa. Poliisikoulutukseen hakijoiden määrä on työllistymisongelmista johtuen jo nyt selvässä laskussa. Jos koulutettavia henkilöitä ei ole riittävästi, eläkkeelle siirtyvien poliisimiesten määrän kasvu uhkaa jo muutaman vuoden kuluttua kääntää nykyisen työllistymisongelman henkilökuntavaikkeeksi.

Poliisihallinnon osalta tuottavuusohjelman toteuttaminen on linjattu siten, ettei sitä kohdisteta operatiivisissa poliisitehtävissä toimiviin poliiseihin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vähennysvelvoitteiden toteuttaminen on johtamassa siihen, että poliiseja joudutaan enenevässä määrin käyttämään sellaisten tehtävien suorittamiseen, missä on tarkoituksenmukaista käyttää muuta henkilöstöä.

Valiokunta pitää, kuten aiemmassakin budjettimietinnössään (VaVM 25/2007 vp), välttämättömänä, että poliisimiesten määrä turvataan ja poliisin näkyvyys ja palvelujen saatavuus varmistetaan koko maassa. Valiokunta pitää huolestuttavana poliisimiesten käyttämistä muihin kuin poliisitehtäviin, mikä väistämättä heikentää poliisin näkyvyyttä ja samalla vaikuttaa

myös kansalaisten kokemaan turvallisuudentunteeseen.

Poliisilta vaaditaan entistä tehokkaampaa ja joustavampaa toimintaa eri sektoreilla, kuten myös Kauhajoen ja Jokelan tapaukset ovat osoittaneet. Valiokunta korostaa riittävän hankerahoituksen turvaamista toiminnan kehittämiseksi ja pitämiseksi muuttuvan ympäristön tasolla sekä muistuttaa, että kehittämishankkeiden kautta on löydettävissä myös todellisia tuottavuutta lisääviä keinoja. Valiokunta pitää myönteisenä internetseurannan tehostamiseen ja aserekisterin uudistamiseen esitettyä määrärahaa.

Valiokunta on huolestunut siitä, että poliisin erillisyyksiköillä, keskusrikospoliisilla, liikkuvalla poliisilla ja suojelupoliisilla on vaikeuksia ylläpitää esitetyillä määrärahoilla nykyistä toimintatasoaan. Valiokunta toteaa, että yksiköillä on merkittävä tehtäväalue sisäisen turvallisuuden ylläpitämisessä, joten niiden määrärahatarpeista on huolehdittava tehtävien edellyttämällä tavalla.

Valiokunta pitää hyvänä, että momentin määrärahoja kohdistetaan talousarvioesityksen mukaan sisäisen turvallisuuden ohjelman toimenpide-ehdotuksien toteuttamiseen järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Suomessa ilmenvä vakavin rikollisuus liittyy usein järjestäytyneiden rikollisryhmien jäsenten rikolliseen toimintaan, yleensä huumausaineiden laajamittaiseen maahantuontiin ja levittämiseen sekä rahoittamiseen. Toiminta kytkeytyy myös harmaaseen talouteen.

20. Rajavartiolaitos

01. *Rajavartiolaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta pitää myönteisenä Rajavartiolaitoksen helikopteri- ja partiovenekaluston uusimiseen osoitettavaa 3,8 miljoonan euron määrärahaa vuodelle 2009.

Valiokunta nostaa esiin Rajavartiolaitoksen kiinteistöhallinnon. Vuoden 2008 alussa Rajavartiolaitoksen kiinteistöistä siirrettiin 78 prosenttia Senaatti-kiinteistöjen haltuun ja loput jä-

tettiin Rajavartiolaitoksen omistajahallintaan. Valtiovarainvaliokunta edellytti budjettimietinnössään (VaVM 25/2007 vp), että Rajavartiolaitoksen hallintaan jäävään kiinteistövarallisuuteen kohdistuvat uudistamis- ja kehittämisvarat tulee turvata.

Rajavartiolaitos arvioi toimitilakustannusten määrärahavajeen olevan 5,8 miljoonaa euroa vuonna 2009. Välttämättömän lisämäärärahatarpeen arvioidaan olevan 2,8 miljoonaa euroa, jolla voidaan kattaa toimitilojen kiinteäluonteiset kustannukset ja kustannustason nousu.

Rajavartiolaitos on vähentänyt kiinteistöjään viimeisen kymmenen vuoden aikana 100 000 neliometrillä, joten toimitiloista ei ole enää juurikaan mahdollista luopua. Talouden tasapainottamiseksi myös kaloustuudistuksia on jouduttu myöhentämään. Samoin tuottavuusohjelman velvoite on jo täytetty etupainotteisesti vähentämällä 162 henkilötövuotta vuosina 2006—2007. Saadun selvityksen mukaan määrärahavajeen korjaaminen edellyttäisi 50—60 henkilötövuoden leikkaamista vuonna 2009. Käytännössä tämä tarkoittaisi henkilöstön siirtoa pohjoisesta etelään.

Valiokunta on huolissaan rajaturvallisuuden tulevaisuudesta ja korostaa, että Schengen-ajan valvonta on hoidettava kokonaisuudessaan, vaikka suurin työvoiman tarve on Kaakkois-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla. Valiokunta korostaa, että EU:n asettamista velvoitteista tulee huolehtia ja laitton maahantulo estää.

Valiokunta pitää vuosi sitten esittämänsä lausumaa edelleen ajankohtaisena ja pitää lisäksi tärkeänä, että Rajavartiolaitoksen haltuun jääneiden kiinteistöjen siirtoa Senaatti-kiinteistöille harkitaan uudelleen. Valiokunta lisää Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin 2 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 219 511 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset

01. *Pelastustoimen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille esitetään 15 970 000 euron määrärahaa, joka on 2,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2008. Valiokunta pitää lisäystä tarpeellisenä ja toteaa, että sen avulla voidaan mm. lisätä Pelastusopiston pelastajakoulutukseen vuosittain 30 aloituspaikkaa, mikä riittää työvoimatarpeen täyttämiseen nykyisen henkilöstön ikääntyessä ja jäädessä eläkkeelle.

Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota palokuolemien määrän vakiintumiseen vuosittaiseen 100—120 kuolemaan. Määrä on liian suuri ja asukaslukuun suhteutettuna suurempi kuin muissa länsimaissa. Kuolemien syyinä ei ole enää pelkästään perinteinen paloturvallisuus, vaan myös alkoholin käyttö ja syrjäytyminen lisäävät ongelmia. Valiokunta toteaa, että tilanteeseen ei voida vastata vain perinteisen palonehkäisyn keinoin, vaan tarvitaan pureutumista perusongelmiin, johon sisäisen turvallisuuden ohjelmassakin pyritään.

02. *Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta nostaa esiin huolensa Hätäkeskuslaitoksen henkilökunnan riittävydestä ja korostaa, että poliisihallinnon virkoja täytettäessä tulee huolehtia myös Hätäkeskuslaitoksen poliisi-osaamisen turvaamisesta. Hätäkeskuslaitos on työllistänyt useita poliisikoulutuksen saaneita henkilöitä.

40. Maahanmuutto

01. *Maahanmuuttoviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Maahanmuuttoviraston pääasiallinen rooli maahanmuuttohallinnossa on huolehtia sujuvasta päätöksenteosta ja asiakkaiden oikeusturvan toteutumisesta. Maahanmuuttovirastoon vireille tulleiden asioiden määrä on jatkanut kasvuaan, ja kasvun arvioidaan olevan yli 30 prosenttia vii-

me vuoteen verrattuna. Lisäys vuoden 2006 tasoon on 50 prosenttia.

Turvapaikan hakijoiden määrän arvioidaan olevan yli kaksinkertainen vuoteen 2007 verrattuna. Suurimassa kasvussa on yksin tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden määrä. Heille myönnetyt oleskelulupapäätökset kasvattavat jatkossa myös perhesiteiden perusteella tehtävien hakemusten määrää. Useat perhesidehakemukset koskevat luku- ja kirjoitustaidottomia henkilöitä, jolloin suullinen kuuleminen työllistää edustustojen ja viraston työntekijöitä. Lisäksi on useimmiten tarpeen tehdä kustannuksia lisäävä DNA-tutkimus.

Tällä hetkellä on vireillä noin 2 000 turvapaikkahakemusta (vastaa vuoden ratkaisumäärää), noin 4 300 perhesidehakemusta ja yli 8 000 kansalaisuusilmoitusta sekä 3 500 kansalaisuus-hakemusta. Valiokunta pitää tärkeänä, että hakemusten käsittelyajat pysyvät kohtuullisina, ja korostaa, että erityisesti turvapaikkahakemusten nopea käsittely vähentää vastaanottovuorokausien määrää ja sitä kautta syntyviä kustannuksia.

Valiokunta pitää erittäin tarpeellisena kaikissa maahanmuuttoviranomaisissa käyttöön otettavaa uutta asiankäsittelyjärjestelmää. Prosessin sähköistämisen arvioidaan lisäävän tuottavuutta 30 prosenttia. Järjestelmän 15 000 henkilöä koskeva käyttöönottokoulutus on tarkoitus järjestää ensi keväänä. Valiokunta pitää kuitenkin huolestuttavana, ettei 958 000 euroa vaativaan koulutuskokonaisuuteen ole osoitettu määrärahoja, ja toteaa samalla, ettei uusi asiankäsittelyjärjestelmä ratkaise jo syntynyttä hakemusruuhkaa, vaan lisäksi on tarvetta kiinnittää huomiota myös henkilöstön määrään.

Valiokunta nostaa lisäksi esiin kunnille maahanmuuttajien kotouttamisen edistämiseksi maksettavan korvauksen, joka on ollut suuruudeltaan sama vuodesta 1993 lähtien. Korvausten ei voida enää arvioida kattavan palvelutuotannosta syntyneitä kustannuksia. Valiokunta korostaa, että kuntakorvausten korottaminen helpottaisi sekä alaikäisten että kiintiöpakolaisten sijoittamista.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. *Puolustusvoimien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Puolustusvoimien toimintamenot mahdollistavat puolustusvoimien toiminnan tason ylläpitämisen vuoden 2008 tasolla.

Hallinnonalan henkilöstön kokonaismääräksi arvioidaan 15 800 henkilötyövuotta vuonna 2009. Vähennystä kuluvaan vuoteen verrattuna on lähes 700 henkilötyövuotta, mikä johtuu suurelta osin maavoimien materiaalin kunnossapidon siirtymisestä kumppanuussopimuksella Millog Oy:n tehtäväksi vuoden 2009 alussa.

Valiokunta toteaa, että puolustushallinto on toteuttanut tuottavuusohjelmaa suunnitelmallisesti ja vaatimusten edellyttämällä tavalla. Vuoden 2015 loppuun mennessä on kuitenkin vähennettävä asetetun uuden lisätavoitteen mukaisesti 1 083 henkilötyövuotta. Valiokunta on huolestunut siitä, että puolustushallinnon henkilöstömäärä lähestyy kriittiseksi arvioitua 15 000 henkilötyövuoden rajaa, joka on laskettu tarvittavan nykyisen kaltaisen järjestelmän minimitarpeeksi.

Puolustushallinto on ulkoistanut kumppanuussopimusten avulla toimintojaan vuodesta 2004 alkaen. Lähes kaikissa kumppanuushankkeissa on puolustusvoimien henkilöstöä siirtynyt palveluntuottajan palvelukseen. Valiokunta korostaa edelleen sitä, että puolustushallinnon tulee noudattaa hyvän työnantajan periaatteita myös toteuttaessaan Puolustushallinnon rakennuslaitokseen kohdistuvaa ja muita käynnissä olevia kumppanuushankkeita.

Valiokunta kiinnittää huomiota lisäksi varusmiesten taloudellisen ja sosiaalisen aseman parantamiseen ja pitää myönteisenä varusmiesten päivärahojen korotukseen esitettävää 4,7 miljoonan euron määrärahaa. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä toimenpiteitä, joiden avulla varusmie-

het selviävät palveluksestaan ilman omarahoitussuutta ja voivat siirtyä palveluksen jälkeen sujuvasti takaisin normaalielämään.

Taloudelliset vaikeudet varusmiespalvelun aikana saattavat vaikuttaa jopa psyykkiseen hyvinvointiin. Riittävien terveydenhuoltopalveluiden turvaaminen onkin ensiarvoisen tärkeää myös mielenterveyspalveluiden ja palveluksen aikana tapahtuneiden lisääntyneiden palveluksen keskeytyksien näkökulmasta.

Valiokunta pitää myönteisenä puolustushallinnon ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyötä varusmiesten sosiaalisen aseman parantamiseksi ja erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tilanteen korjaamiseksi. Valiokunta korostaa, että yhteistyössä tulee pitää esillä myös varusmiesten eläkekertymän ja kotiuttamisrahan suuruuden uudelleen tarkastelu.

Valiokunta toteaa, että puolustusvoimien toimintamenoista on siirretty Valtion IT-palvelukeskuksen menoihin 1,25 miljoonaa euroa, joka on 25 prosenttia hallinnonalojen määrärahasiirtojen kokonaismäärästä. Valiokunnan saaman selvityksen perusteella siirrolla ei ole toiminnallisia perusteita eikä se liity puolustusvoimille tuotettaviin palveluihin.

Valiokunta nostaa tässä yhteydessä esiin myös 30 miljoonan euron lisäyksen Senaattikiinteistöjen investointeihin. Valiokunnan saaman tiedon mukaan määräraha on tarkoitettu kohdentaa lähinnä puolustushallinnon tarpeisiin, kuten räjähdevarastojen rakentamiseen ja kiinteistökannan korjaamiseen. Valiokunta pitää välttämättömänä, että samalla puolustushallinnon menokehystä korotetaan ottaen huomioon investointien vuokravaikutukset.

Valiokunta vähentää momentilta 200 000 euroa ja lisää sen vapaaehtoisen maanpuolustuksen tukemiseen momentille 27.10.50.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa
1 532 492 000 euroa.

- (2. kappale kuten HE 116/2008 vp)
- (3. kappale kuten HE 199/2008 vp)
- (4.—6. kappale kuten HE 116/2008 vp)
- (7.—10. kappale kuten HE 199/2008 vp)
- (11. ja 12. kappale kuten 7. ja 8. kappale HE 116/2008 vp)

18. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Ennakollinen kustannustasotarkistus ja varaosavaje

Valtiovarainvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että hinta- ja kustannustason ennakollinen indeksi, 1,5 prosenttia, ei kata todellisia kustannusnousuja. Ennakollisen indeksin tarkistus tehdään seuraavana vuonna lisätalousarviomeneteltyssä. Liian pienenä tehty ennakollinen hinta- ja kustannustasotarkistus aiheuttaa turhaa epävarmuutta ja haittaa puolustusvoimien toiminnan tarkoituksenmukaista suunnittelua.

Kustannusmuutosten menopaineet on jouduttu kohdentamaan pääosin varaosahankintoihin. Kriittisten varaosien kumuloitunut tarve on tällä hetkellä noin 70 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää tilannetta huolestuttavana, koska materiaallinen valmius laskee ja keskipitkällä aikavälillä toiminnan tason ylläpito vaarantuu. Toiminnassa tämä näkyy keskimääräisten huoltoaikojen merkittävänä nousuna, kuten lentokaluston seisonta-aikojen pidentymisenä huomattavasti edellisempien varaosien puutteen vuoksi.

Varaosavajeen poistamiseksi puolustusministeriö tulee jatkamaan viivästyssakkojen ja viivästyneisiin hankkeisiin varattujen määrärahojen kohdentamista pääasiassa varaosien hankintaan. Valiokunta näkee, että normaalin toimintatason edellyttämien varaosien hankintaan tarvittavien määrärahojen tulee sisältyä vuosittaiseen rahoitukseen. Valiokunta pitääkin myönteisenä kehusehdotuksen laatimiseen liittyviä puolustusministeriön toimenpiteitä, joilla peruslaskelmaan sisällytetään välttämättömät varaosahan-

kinnat siten, ettei kumulatiivista varaosavajetta enää synny vuosina 2010—2013.

Huoltovarmuus

Valtiovarainvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että suomalaiselle puolustusvälineteollisuudelle on erittäin tärkeää vuonna 2007 hyväksytyn puolustus- ja turvallisuusteollisuusstrategian toteuttaminen. Valiokunta toteaa, että strategian toteuttamisen ohella tulee turvata riittävä tutkimus- ja tuotekehitysmäärärahojen taso myös 2010-luvulla. Lisäksi valtiovarainvaliokunta näkee puolustusvaliokunnan tavoin jatkossakin tarpeelliseksi varmistaa, että materiaalihankintaprojekteissa tähdätään vähintään 50 prosentin kotimaisuusasteeseen järjestelmän elinkaaren aikana.

Valiokunta ottaa tässä yhteydessä esiin myös uuden momentin (mom 27.01.23) julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen, jolle on esitetty 197 miljoonan euron määräraha. Valiokunta pitää tärkeänä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta turvallisen tietoliikenneverkon varmistamista ja korostaa, että siinä tulee ottaa huomioon myös olemassa olevat julkisen hallinnon ja muut verkkoratkaisut. Valiokunta toteaa, että verkkoturvallisuuden edistäminen parantaa kokonaishuoltovarmuuttamme.

Tilausvaltuudet

Puolustusministeriö on asiantuntijakuulemisessa esittänyt tilausvaltuuksien budjetoitavan muutosta. Ehdotuksen mukaan vuosittain hyväksyttäisiin yksi teknisen tutkimuksen, tuotekehityksen ja hankevalmistelun tilausvaltuus sekä yksi puolustusvoimien materiaallisen kehittämisen tilausvaltuus, johon koottaisiin kaikki käynnissä olevat vanhat tilausvaltuudet sekä uudet alkavaksi suunnitellut hankkeet. Alkavia hankkeita koskevat menotiedot ilmoitettaisiin puolustusvoimien kehittämisohjelmatasolla ilman hankkeita koskevia kustannustietoja. Hankkeen tultua sidotuksi se siirtyisi tilausvaltuustaulukossa ns. päätetyksi hankkeeksi ja siitä esitettäisiin yksityiskohtaisemmat vuosittaiset menotiedot.

Valiokunta toteaa, että esitetyllä tavalla voitaisiin yksinkertaistaa muutosten hallinnointia.

Tällöin talousarvioon sisältyisi vanhoista hankkeista tarkempaa määrärahasolla olevaa tietoa ja uusiin alkaviin hankkeisiin suunnitellut määrärahat pysyisivät salaisina tilausvaltuuksien hankintaprosessin ollessa vielä kesken. Valiokunta pitää ehdotusta harkittavana. Valiokunta korostaa kuitenkin, että valtuudet ja niiden sisällä tapahtuvat muutokset tulisi esitellä yksityiskohtaisesti eduskunnalle ennen päätöksentekoa.

Valiokunta toteaa lisäksi, että puolustusvoimien tilausvaltuudet on nykyisin esitetty talousarvioissa erittäin yleispiirteisesti. Valiokunta odottaakin, että puolustushallinto valiokunnan asiantuntijakuulemisissa esittelee valtuuksien yksityiskohtaisen sisällön päätöksenteon pohjaksi.

50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentin määrärahasta esitetään kohdistettavan maanpuolustusjärjestöjen avustuksiin 1,65 miljoonaa euroa, joka on 200 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2008.

Tuesta on tarkoitus osoittaa suurin osa Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta aiheutuviin toimintamenoihin. Lakisääteisten tehtävien myötä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksestä tuli julkisoikeudellinen yhdistys, jolla on aiempaa vaativampia ja laajempia tehtäviä.

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutusmäärät ovat kasvaneet noin 40 prosenttia viime vuosien aikana, osoitetut määrärahat ovat kuitenkin pysyneet lähes ennallaan. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan yhdistyksen valtionavun lisätarve on 613 000 euroa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen lakisääteisten tehtävien hoitaminen turvataan ja muiden maanpuolustusjärjestöjen tukitasossa otetaan huomioon kustannuskehitys. Valiokunta lisää momentille vapaaehtoisen maanpuolustuksen tukemiseen 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 241 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1. ja 2. kohta kuten HE 116/2008 vp)

(3. kohta kuten HE 199/2008 vp)

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

Sotilaallisen kriisinhallinnan menot ovat yhteensä 113,593 miljoonaa euroa, joista ulkoasiainministeriön hallinnonalan pääluokassa osoitetaan joukkojen ylläpitämiseen 58,919 miljoonaa euroa. Määrärahan mitoituksen suunnitteluvahvuus on 1 000 sotilasta. Käytännössä määräraha ei kuitenkaan tähän riitä johtuen kriisinhallinnan kustannusten noususta sekä eri operaatioalueisiin liittyvistä kustannuksista. Tehtävissä arvioidaan olevan noin 700–800 henkilöä vuonna 2009.

Valiokunta pitää myönteisenä, että sotilaallisen kriisinhallinnan tehtävien palvelussuhteen ehdoista on päästy sopimukseen. Valiokunta korostaa, että tehtäviin tulee pystyä jatkossakin rekrytoimaan ammattitaitoista henkilöstöä ja palvelussuhteiden ehtojen tulee olla kilpailukyiset siviilikriisinhallinnan tehtävien kanssa. Samoin kriisinhallintatehtävien merkitystä urasuunnittelussa ja kotimaan tehtäviin palaavien aseman turvaamista tulee edelleen kehittää.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

50. Eläkkeet ja korvaukset

16. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille ehdotetusta määrärahasta 20 370 000 eurosta saadaan käyttää enintään 770 000 euroa uusiin taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeisiin. Täyttä eläkettä vastaavina saadaan myöntää enintään 35 ylimääräistä taiteilijaeläkettä ja 10 ylimääräistä sanomalehtimieseläkettä vuosittain. Järjestelmä perustuu valtioneuvoston päätökseen vuodelta 1974 (VNp 75/1974). Eläkepäätökset tekee opetusministeriö.

Ylimääräiset taiteilijaeläkkeet myönnetään tunnustuksena ansiokkaasta toiminnasta luovana tai esittävänä taiteilijana. Järjestelmän taustalla on näkemys, jonka mukaan taiteellinen työskentely koituu koko yhteiskunnan hyväksi. Eläkkeen hakijan varallisuusasema ja toimeentulomahdollisuudet otetaan huomioon eläkettä myönnettäessä.

Taiteilijaeläkkeiden määrää on alennettu asteittain vuodesta 1992 silloisesta 65:stä nykyiseen 35 uuteen vuosittaiseen eläkkeeseen. Tämä johtuu osin siitä, ettei eläkettä ole pidetty nyky-aikaan enää hyvin sopivana tunnustuksen muotona. Lisäksi ylimääräisen tuen tarve on vähentynyt eläkejärjestelmien kohentumisen myötä.

Eläkettä hakevien määrä on kuitenkin lähes kaksinkertaistunut samana aikana. Taiteilijoiden työllistämisedellytyksiä ja sosiaaliturvaa selvittäneen toimikunnan seurantatyöryhmä (TAISTO II -seurantatyöryhmä) ehdotti vuonna 2003, että taiteilijaeläkkeiden määrä palautettaisiin asteittain aiempaan 65 vuosittaiseen uuteen eläkkeeseen. Tätä ehdotusta on tuettu myös eduskunnassa.

Valiokunta pitää ylimääräisiä taiteilijaeläkkeitä edelleen yhtenä sopivana tapana antaa tunnustusta koko yhteiskunnan hyväksi koituneesta tai-

teellisesta työstä. Lisäksi iso joukko eläkeikään tulevista taiteilijoista on yhä vailla riittävää eläketurvaa. Tarve ylimääräisiin taiteilijaeläkkeisiin on siis tältäkin osin ilmeinen.

Valiokunta katsoo näistä syistä, että järjestelmän laajuutta tulisi tarkastella uudelleen. Selvitys tulisi tehdä opetusministeriön ja valtiovarainministeriön yhteistyössä viimeistään ensi vuoden elokuun loppuun mennessä ja siinä yhteydessä tulisi myös pohtia, kumman ministeriön pääluokkaan tämä momentti olisi luontevin sijoittaa. — Ehdotetun viiden vuosittaisen lisäeläkkeen vaatima määrärahan lisäystarve olisi noin 100 000 euroa.

90. Kuntien tukeminen

Kuntatalous. Kuntatalouden tila on ollut poikkeuksellisen hyvä vuonna 2008, ja kuntatalouden arvioidaan pysyvän kokonaistasolla hyvänä vielä ensi vuonna. Kuntien rahoitusasema paranee valtion toimenpiteiden ansiosta nettomääräisesti 24 miljoonalla eurolla kuluvaan vuoteen verrattuna, ja kustannusten nousua korvaavat indeksikorotukset mukaan lukien 327 miljoonalla eurolla. Kuntaliitosten ansiosta kunnallisvero alenee useissa kunnissa, mutta veroprosenttien erot ovat edelleen huomattavan suuria. Kunnilla on myös hyvä kassavaranto ja kertynyttä ylijäämää noin 4 mrd. euroa.

Laskusuhdanteen myötä julkisen talouden tila on kuitenkin heikkenemässä nopeasti ja riskit kuntatalouden kiristymiselle ovat lisääntyneet huomattavasti. Suhdannekäännä näkyy jo yhteisöverotulossa; sen kasvu pysähtyi alkusyksystä ja lokakuun tilitys oli 13 prosenttia edellisvuoden vastaavaa aikaa alhaisempi. Yhteisöveron tuottoarviota on syksyn aikana alennettu 170 miljoonalla eurolla.

Heikon talouden kuntien määrä kasvaa todennäköisesti jo ensi vuonna. Riskit ovat lisääntyneet etenkin kunnissa, joissa taseet eivät ole kunnossa ja joissa yhteisöveron painoarvo on suuri. Metsäteollisuuden supistusten lisäksi myös monilla muilla paikkakunnilla on vireillä irtisanomisia tai lomautuksia, jotka koskettavat yhteensä useita tuhansia ihmisiä. Haasteita lisäksi, että nykyiset palkankorotukset pitävät kuntien menojen kasvua nopeana samalla kun kuntien investointitarpeet pysyvät suurina.

Talousarvioesitykseen sisältyy paljon elvyttäviä toimia, jotka vaikuttavat myös kuntatalouteen. Ne eivät kuitenkaan ole välttämättä riittäviä, mikäli laskusuhdanne jatkuu voimakkaana.

Valiokunta korostaa, että kuntien ja valtion on varauduttava lisäämään elvyttäviä ja kuntataloutta tukevia toimia. Valiokunnan mielestä jo ensi vuonna on myös ryhdyttävä valmistelemaan sellaisia työllisyyttä parantavia hankkeita ja investointeja, jotka voidaan tarvittaessa käynnistää heti vuoden 2010 alussa. Tämä on tärkeää, koska ennusteiden mukaan talous- ja työllisyyskehitys heikkenee erityisesti vuonna 2010, jolloin tarvitaan työllisyyttä ja talouskasvua tukevien toimien lisäämistä.

Kuntien harkinnanvaraisiin avustuksiin on varattu ensi vuodelle 15 miljoonaa euroa, mikä on 5 miljoonaa euroa kuluva vuotta vähemmän. Pitkään jatkuneen hyvän talouskehityksen ansiosta harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen tarve on vähentynyt huomattavasti; avustusta hakevien kuntien määrä puolittui vuonna 2008 vuoteen 2005 verrattuna.

Talouden ja työllisyyden heikkeneminen liisännee nopeasti harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen tarvetta. Valiokunta pitää tärkeänä, että kuntien tilannetta seurataan ja että momentin määrärahaa lisätään tarvittaessa.

Valiokunta toteaa, että luottamuksen säilyttäminen kuntatalouden kestävyYTEEN pitkällä tähtäimellä on keskeistä. Valiokunta pitää välttämättömänä, että valtio sitoutuu toteuttamaan pitkäjänteistä ja vakaata kuntopolitiikkaa, jotta kunnallisten peruspalveluiden saatavuus ja laatu voidaan turvata koko maassa kohtuullisella vero- ja maksurasituksella.

Kuntarakenteen uudistaminen. Kunta- ja palvelurakenteita uudistetaan vuoden 2012 loppuun voimassa olevan puitelain mukaisesti.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuntien yhteistoiminta on lisääntymässä ja puitelain mukaiset väestöpohjavelvoitteet sosiaali- ja terveystoimen osalta ovat toteutuksessa hyvin. Puitelain velvoitteiden toteuttamisessa on ongelmia noin 30 kunnassa. Ammatillisen peruskoulutuksen osalta suurin osa koulutuksen järjestäjistä saavuttanee väestöpohjavelvoitteen vuoden 2009 aikana.

Kuntaliitosten osalta prosessi on edennyt odotettua nopeammin. Vuoden 2009 alusta tulee voimaan 32 kuntaliitosta, joissa on mukana 99 kuntaa. Kuntamäärä vähenee tällöin 415 kunnasta 348 kuntaan. Vuonna 2010 toteutuu vielä 5 kuntaliitosta, minkä lisäksi vireillä on 9 liitos-selvitystä.

Valiokunta korostaa, että kuntaliitokset eivät yksin ratkaise väestörakenteen muutoksen aiheuttamia haasteita, vaan samalla on huolehdittava palvelurakenteen ja palvelujen tuotantotapojen kehittämisestä. Valiokunta pitää tärkeänä, että palvelut eivät pirstaloidu ja että perusterveydenhuoltoon, siihen läheisesti liittyvään sosiaalihuoltoon ja erikoissairaanhoidon luodaan talouden perustaltaan vahvat järjestelyvastuualueet, jotka tukevat palveluiden järjestämistä ja jotka ovat myös kuntalaisten kannalta toimivia.

Kuntaliitosten lukuisuuden vuoksi kuntien yhdistymisavustuksiin osoitettu määräraha kasvaa ensi vuonna lähes 100 miljoonalla eurolla kuluvaan vuoteen verrattuna. Valiokunta pitää tärkeänä, että kuntien yhdistymisavustuksia käytetään rakenteiden uudistamiseen ja toiminnan tehostamiseen eikä sellaisten olemassa olevien järjestelmien ylläpitämiseen, jotka ovat epätaloudellisia ja jotka vastaavat huonosti palvelutarpeisiin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan useat tutkimukset osoittavat, että erityisesti 1970-luvun kuntaliitokset eivät tuoneet talouden säästöä, vaan liitoskunnissa kustannukset nousivat vertailukuntia nopeammin.

Valiokunnan mielestä kuntaliitostukeen tulisi liittää myös kannustavia ja tulokseen liittyviä elementtejä.

Parhaillaan valmistellaan kuntien toimintaan läheisesti vaikuttavaa lainsäädäntöä, kuten terveydenhuoltolakeja sekä aluehallintoon liittyviä uudistuksia. Valiokunta pitää tärkeänä, että valmisteilla oleva lainsäädäntö muodostaa kuntien

ja muiden toimijoiden kannalta johdonmukaisen kokonaisuuden ja että se yhteensovitetään huolella niihin ratkaisuihin, jotka edistävät puitelain tavoitteiden toteutumista.

Pääluokka 29
OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Yleistä. Opetusministeriön hallinnonalalla tärkeänä tavoitteena on tukea perusopetuksen laadun parantamista perusopetus paremmaksi (POP) -ohjelman mukaisesti. Erityisen myönteistä on myös, että yliopistojen määrärahat nousevat yhteensä 24 prosenttia ja tieteen 15 prosenttia ja että kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön määrärahat kasvavat noin 10 prosentilla. Rahoitusta suunnataan myös nuorten syrjäytymisen ehkäisyä ja työllisyyttä edistäviin toimenpiteisiin.

Ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen opiskelijapaikkoja lisätään yhteensä yli 4 000 opiskelijalla. Opiskelijamäärälisäykset suunnataan hallitusohjelman mukaisesti alueellisen työvoimatarpeen mukaan ja kasvukeskuksiin. Tavoitteena on taata jokaiselle peruskoulun päättävälle nuorelle jatkokoulutuspaikka.

Tuottavuusohjelma. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan valtion uudessa tuottavuusohjelmassa vuosille 2012—2015 opetusministeriön hallinnonalalle kohdistuu 181 henkilötyövuoden vähennys. Kun otetaan huomioon opetusministeriön hallinnonalan henkilöstömäärä tuolloin, henkilötyövuosien vähennyksiä joudutaan vähennystavoitteen saavuttamiseksi kohdistamaan suhteellisesti suurina mm. valtion yleissivistäviin oppilaitoksiin, Arkistolaitokseen ja Kotimaisten kielten tutkimuskeskukseen. Valiokunta pitää välttämättömänä seurata meneillään olevan tuottavuusohjelman vaikutuksia ja toimia niin, ettei näiden koulujen ja laitosten perustehtävän hoitaminen vaarannu tuottavuusohjelman takia.

Oppilas- ja opiskelijahuolto. Valiokunta pitää myönteisenä, että opetusministeriö on myöntänyt vuonna 2007 kunnille yli 1,5 miljoonaa euroa erityisavustusta esi- ja perusopetuksen oppilashuollon laadun ja palvelurakenteen kehittä-

miseen. Kuluvan vuoden talousarviossa lähes 1,3 miljoonaa euroa on osoitettu valtionavustuksina käynnistyneen oppilashuollon kehittämistyön vakiinnuttamiseen esi- ja perusopetuksessa sekä laajentamiseen koskemaan lukiokoulutusta vuosina 2008—2009. Lisäksi opetusministeriö on asettanut Opetushallituksen käyttöön 2 miljoonaa euroa avustuksina oppilashuollon palvelurakenteen kehittämistoiminnan laajentamiseksi uusiin kuntiin vuonna 2009.

Oppilas- ja opiskelijahuolto edellyttävät tiivistä yhteistyötä koulutoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kesken. Valiokunta yhtyy sivistysvaliokunnan syrjäytymistä koskevassa lausunnossa esittämään siitä, että oppilashuoltoon liittyvien tietojen saantia ja luovutusta oppilaitoksille sekä henkilötietojen käsittelyä koskevat menettelyt selkeytetään (SiVL 10/2008 vp — MINS 5/2008 vp). Olemassa olevat yhteistyön esteet on poistettava ja parannettava eri viranomaisten välistä tiedonsaantia. On hyvä, että hallitus on ryhtynyt toimenpiteisiin oppilashuoltoon liittyvän lainsäädännön uudistamistarpeiden arvioimiseksi pikaisesti.

Valiokunta viittaa sivistysvaliokunnan lausunnossa syrjäytymisen ehkäisemisestä todettuun ja tukee valiokunnan opetusministeriölle ja sosiaali- ja terveysministeriölle tekemiä esityksiä tarvittaviksi toimenpiteiksi.

Hallinnonalan rakentamis- ja peruskorjaustarpeet

Koulujen rakentaminen ja peruskorjaukset. Eduskunta on toistuvasti kiinnittänyt huomiota valtion tuen riittämättömyyteen perustamiskustannusten rahoituksessa. Jo pelkästään home- ja kosteusvaurioisten koulujen korjaukset vaatisivat huomattavasti nykyistä enemmän rahoitusta. Valiokunnan mielestä on hyvä, että hallitus nyt puuttuu tähän epäkohtaan ja esittää täydentä-

sä talousarvioesityksessä peruskoulujen ja lukioiden rakentamiseen ja peruskorjauksiin tarkoitetun myöntämisvaltuuden korottamista varsinaisen talousarvioesityksen 41 miljoonasta eurosta 71 miljoonaan euroon.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että myös valtion kouluissa on mm. homeongelmia ja peruskorjaus- ja muita rakentamistarpeita. Valtion tulee huolehtia myös omien oppilaitostensa asianmukaisesta kunnossapidosta.

Liikuntapaikkarakentaminen. Valiokunnan mielestä työllisyysperusteista liikuntapaikkojen rakentamista ja peruskorjausta tulisi erityisesti tässä tilanteessa myös lisätä.

Kansallisen rakennusperinnön kunnossapito. Valiokunta käsittelee jäljempänä mom. 29.80.75 perusteluissa Museoviraston hallinnassa olevan kiinteistöomaisuuden kunnossapitoa.

Kulttuuriseteli. Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esittämän lainmuutoksen, jolla laajennetaan verovapaiden henkilökuntaetujen piiriä niin, että verovapaus koskee myös työnantajan tarjoamia kulttuuripalveluita. Niitä on siten mahdollisuus tarjota jatkossa verovapaasti samalla tavalla kuin liikuntapalveluita nykyisin (VaVM 22/2008 vp — HE 112/2008 vp).

Valiokunta korostaa, että työnantajan järjestämä virkistys- ja harrastustoiminta on työkykyä ylläpitävää toimintaa. Fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen on tärkeää, ja se on myös ollut vahvasti esillä niin työterveyshuollossa kuin työkykyä ylläpitävässä toiminnassakin.

Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot. Veikkausvoittovaroja arvioidaan olevan käytettävissä yhteensä noin 431 miljoonaa euroa. Tuottokertymän arvioidaan hallituksen esityksessä kasvavan 1,5 prosenttia eli 414 miljoonaan euroon. Tämän lisäksi aikaisemmilta vuosilta kertyneitä jakamattomia voittovaroja puretaan edunsaajien käyttöön 17 miljoonaa euroa. Kirjastojen valtionosuudesta rahoitetaan 11 prosenttia veikkausvoittovaroista, ja vuosi 2009 on viimeinen vuosi, jolloin taiteen veikkausvoitto-

varoista rahoitetaan lakisääteisiä kirjastojen valtionosuuksia. Tieteen lisäys on 4,1 miljoonaa euroa, taiteen 14,2 miljoonaa euroa, liikunnan 12 miljoonaa euroa ja nuorisotyön 4,3 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen nähden. Määrärahalisäyksillä voidaan merkittävästi vahvistaa toimialojen kehittämistä ja myös uusien avauksien tekemistä. Kirjastojen valtionosuuksien siirto jakosuhdelain mukaisesti veikkausvoittovaroista yleisten budjettivarojen puolelle ja veikkausvoittovarojen kokonaismäärän kasvu tuovat kaivattua lisävoimavaraa edunsaajille. On hyvä, että päästään ns. jakosuhdelain 1 §:ssä säädettyihin edunsaajien osuuksiin veikkausvoittovaroista.

Valiokunnan aikaisemmat kannanotot. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että talousarvioehdotuksissa on eräitä määrärahoja, jotka toistuvasti otetaan hallituksen esityksiin riittämättöminä. Eduskunta joutuu budjettikäsittelyn yhteydessä niitä lisäämään, mutta jälleen seuraavan talousarvion yhteydessä määrärahat on esitetty liian pieninä. Tällaisia ovat olleet mm. Opetushallituksen toimintamenot ja ammattikorkeakoulujen soveltavan tutkimus- ja kehitystyön määrärahat. Valiokunnan mielestä on välttämätöntä, että jo talousarvioesitysten laadintavaiheessa varataan riittävät määrärahat tiedossa olevan tarpeen mukaan.

10. Yleissivistävä koulutus

30. *Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

POP-toimien saaminen osaksi pysyviä rakenteita. Hallitusohjelman mukaan ikäluokkien pienentymisestä vapautuvat voimavarat käytetään koulutuksen laadun kehittämiseen. POP-ohjelmaan kohdennetaan yhteensä 80 miljoonaa euroa vuosien 2008—2011 aikana. Painopisteenä kuluvana vuonna ovat oppilaanohjaus sekä tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetuksen sekä kerhotoiminnan ja kodin ja koulun yhteistyön kehittäminen. Vuonna 2009 tarkoituksena on jatkaa käynnissä olevien toi-

menpiteiden rahoittamista ja laajentaa kehittämistoimintaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että POP-ohjelmassa aloitetut toimet saadaan jatkossa osaksi kuntien pysyviä rakenteita. Sen vuoksi on hyvä, että opetusministeriö on edellyttänyt avustuksen saaneilta opetuksen järjestäjiltä suunnitelmaa toiminnan vakiinnuttamisesta.

Talousarvioesityksessä opetusryhmien koon pienentämiseen osoitetaan yhteensä 16 miljoonaa euroa valtionosuuksina opetuksen järjestäjille. Määräraha kohdentuu kaikille opetuksen järjestäjille. Nämä valtionosuuksien lisäykset eivät vaikuta kunnan rahoitusosuuteen.

Valiokunta pitää välttämättömänä seurata, kohdentuvatko lisämäärärahat opetusryhmien koon pienentämiseen, ja viittaa eduskunnan hyväksymään lausumaan HE:n 118/2008 vp käsittelyn yhteydessä (SiVM 6/2008 vp — HE 118/2008 vp).

20. Ammatillinen koulutus

Suhdannetilanne edellyttää, että huolehditaan työllisyyden edistämisestä ja estetään työttömyyden lisääntymistä. Samalla on myös turvattava osaavan työvoiman saatavuus. Tämä edellyttää sekä nuorten koulutukseen pääsyn ja joustavien koulutusväylien turvaamista että aikuisväestön koulutusmahdollisuuksien lisäämistä. Hallituksen esityksessä on asetettu tavoitteeksi, että perusopetuksen vuonna 2009 päättävistä 41,5 prosenttia sijoittuu samana vuonna ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen ja 3 prosenttia ammatillisen koulutuksen yhteydessä järjestettäviin valmistaviin koulutuksiin. Valiokunta yhtyy hallituksen esittämään siitä, että koulutuksen tuottamaan osaamiseen kohdistuvat vaatimukset kasvavat samanaikaisesti, kun uusien opiskelijoiden yksilölliset erot ovat yhä suurempia. Tämä lisää joustavien opintopolkujen ja monimuotoisten tukitoimenpiteiden tarvetta. Ammatillisen koulutusjärjestelmän tehostaminen on välttämätöntä. Ammatillisen peruskoulutuksen tarjontaa lisätään ja lisäys suunnataan alueellisen työvoimatarpeen mu-

kaan ja kasvukeskuksiin. Ammatillisen peruskoulutuksen tarjonta mitoitetaan siten, että koko perusopetuksen päättävälle ikäluokalle voidaan tarjota mahdollisuus lukio- tai ammatillisiin opintoihin. Tämän lisäksi otetaan huomioon lukiosta ammatilliseen koulutukseen siirtyvät, ilman ammatillista koulutusta jääneet nuoret sekä työelämästä tai muutoin koulutusjärjestelmän ulkopuolelta tulevat erityisesti ilman ammatillista koulutusta olevat aikuiset.

Ammatillisen koulutuksen vaikuttavuuden parantamiseksi on hyvä, että tuloksellisuusrahoitukseen vaikuttaa myös keskeyttämisen väheneminen ja koulutuksen läpäisy.

Valiokunta viittaa myös sivistysvaliokunnan esitykseen (SiVL 10/2008 vp), että tarvittaessa lainsäädäntöä muutetaan niin, että nimetään vastuullinen taho, joka seuraa oppivelvollisuusiän jälkeen syrjäytymisvaarassa olevan nuoren selviytymistä esimerkiksi vuoden, ja sen jälkeen vastuu siirtyy seuraavaksi vuodeksi seuraavalle nimetylle vastuutaholle.

30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

Hallituksen esityksessä arvioidaan, että aikuis-koulutusta järjestetään noin 800:ssa julkisen valvonnan alaisessa oppilaitoksessa ja korkeakoulussa. Erityyppiseen aikuiskoulutukseen osallistuu vuosittain lähes 1,7 milj. henkilöä. Ensi vuonna toteutetaan ammatillisen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistus ja kehitetään ennakkointia. Uudistus kattaa ammatillisen aikuiskoulutuksen, korkeakoulujen aikuiskoulutuksen, työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ja henkilöstökoulutuksen.

Valiokunta pitää oikeina opetusministeriön hallinnonalan omaehtoisen aikuiskoulutuksen tavoitteita ja painottaa erityisesti sitä, että nopeassa ammattirakenteiden ja työelämän muutoksessa tulee lisätä työikäisen väestön osallistumista osaamista ylläpitävään ja ammatillista liikkuvuutta parantavaan koulutukseen kilpailukyvyyn ja työllisyyden turvaamiseksi.

30. *Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Aikuiskoulutuksen merkitys on suuri myös yhteiskunnallisen tasa-arvon ja kansalaisten sivistysmahdollisuuksien edistämiseksi. Vapaalla sivistystyöllä on erityinen merkitys kansalaisten vapaaehtoisen opiskelun kannalta sekä esimerkiksi valmentavina opintoina jonkin alan ammatilliseen koulutukseen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että maahanmuuttajien kotoutumisessa ratkaisevassa asemassa on maahanmuuttajaperheiden äitien saaminen koulutuksen piiriin. Vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on kattava verkosto opetuksen toteuttamiseen.

Valiokunta korostaa jälleen sitä, että opintoseteli antaa oppilaitoksille mahdollisuudet olla perimättä tai alentaa opiskelumaksuja. Tämä on tärkeää erityisesti maahanmuuttajille ja eri erityisryhmille.

Edellä olevan perusteella momentille lisätään 200 000 euroa maahanmuuttajien ja erityisryhmien opintoseteliavustuksiin. Lisäyksestä 100 000 euroa on tarkoitettu maahanmuuttajien opintojen ja 100 000 euroa erityisryhmien tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 157 569 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1. kohta kuten HE 116/2008 vp)

2) enintään 4 840 000 euroa vapaasta sivistystyöstä annetun lain 14 §:n mukaisiin erityisavustuksiin ja ylimääräisiin avustuksiin kansalaisopistoille, kansanopistoille, opintokeskuksille ja kesäyliopistoille.

(taulukko kuten HE 116/2008 vp)

(3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

40. Ammattikorkeakouluopetus

Ammattikorkeakouluilla on rooli erityisesti Suomen alueellisessa kehittämisessä. Ne myös toimivat teknologian ja osaamisen siirtäjinä pk-yrityksiin. Onnistuakseen tehtävässään ammattikorkeakoulut tarvitsevat toimivaa yhteistyötä tiedekorkeakoulujen kanssa, jotka ovat roolinsa

mukaisesti uuden tiedon tuottajia. Sen vuoksi oppilaitosten perusvoimavarojen tulee olla riittävät.

21. *Ammattikorkeakoulujen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Ruotsinkielinen lastentarhanopettajakoulutus. Valiokunta ehdottaa momentille 29.50.01 lisämäärärahaa pätevöittämiskoulutukseen. Sen lisäksi tulee suunnitella ruotsinkielisen lastentarhanopettajien peruskoulutuksen aloittamista Helsingissä vuonna 2010. Suunnittelun tulee tapahtua ammattikorkeakoulu Arcadan ja Helsingin yliopiston yhteistyönä. Sen vuoksi ja talousarvioaloitteen TAA 83/2008 vp perusteella momentille lisätään 50 000 euroa pääkaupunkiseudulla toteutettavan ruotsinkielisen lastentarhanopettajien peruskoulutuksen suunnittelua varten.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 053 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

01. *Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Yliopistojen toimintamenomäärärahoissa on lisäystä yhteensä 33,2 miljoonaa euroa vuoteen 2008 verrattuna. Opetusministeriön ja yliopistojen välisissä tulosneuvotteluissa on sovittu merkittävistä rakenteellisen kehittämisen toimenpiteistä toimintaedellytysten kehittämiseksi.

Kiinteistöjen käyttöä yliopistojen pääomittamisessa käsiteltiin talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 18.11.2008. Valtion omistamat ja Senaatti-kiinteistöjen hallinnassa olevat yliopistokiinteistöt yhtiötetään kolmeen yliopistojen ja valtion omistamaan kiinteistöosakeyhtiöön. Yksi kiinteistöyhtiö hallinnoi Helsingin yliopiston ja pääkaupunkiseudun muiden yliopistojen kiinteistöjä, toinen Aalto-korkeakoulusäätiön kiinteistöjä ja kolmas Suomen muiden yliopistojen kiinteistöjä. Kiinteistöosakeyhtiöissä yliopistojen omistusosuus on 2/3 ja valtion 1/3. Tarkoitus on, että kiinteistöosakeyhtiöt voidaan

perustaa viimeistään 1.8.2009. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan ratkaisu noudatti opetusministeriön ja valtiovarainministeriön asettaman työryhmän esitystä kiinteistöjen käytöstä.

Yliopistojen toimintamenot. Vaikka yliopistojen kokonaisrahoitus kasvaa merkittävästi, yliopistojen perusrahoitus ei edelleenkään ole riittävä ja yliopistojen tilanne on vaikea. Sen vuoksi momentille lisätään 3 000 000 euroa.

Ruotsinkielinen lastentarhanopettajakoulutus. Ruotsinkielistä lastentarhanopettajakoulutusta järjestetään nykyisin ainoastaan Pietarsaassa, Pohjanmaalla. Erityisesti eteläisen Suomen tarve huomioon ottaen ruotsinkielistä päivähoitohenkilöstöä on liian vähän. Erityisen paha tilanne on pääkaupunkiseudulla, jossa 200 ruotsinkielisestä lastentarhanopettajasta 48 on epäpäteviä eli 24 prosenttia. Porvoossa 11 prosenttia on epäpäteviä. Tilanne pahenee koko ajan mm. henkilöstön eläköitymisen johdosta.

Edellä olevan ja talousarvioaloitteen TAA 83/2008 vp perusteella momentille lisätään 100 000 euroa Åbo Akademille käytettäväksi lisäyksenä ruotsinkielisen päivähoitohenkilöstön pätevyitysmiskoulutuksen aloittamiseen Helsingissä vuonna 2009.

Hammaslääkärikoulutus. Valiokunta on käsitellyt hammaslääkäreiden koulutustarvetta ja katsoo, että päätökset tulee tehdä ripeästi. Valiokunta ehdottaa asiasta lausumaa.

Valiokunnan lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hammaslääkäreiden koulutusta koskevat päätökset Kuopion osalta tehdään kevään 2009 kehysriihessä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 427 740 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- (1.—3. kohta kuten HE 116/2008 vp)
- (4. kohta kuten HE 199/2008 vp)
- (5. ja 6. kohta kuten HE 116/2008 vp)
- (3.—5. kappale kuten HE 116/2008 vp)

03. *Harjoittelukoulujen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Harjoittelukoulujen toimintamenomäärärahoihin ei ole viime vuosina osoitettu palkkaratkaisujen lisäksi muuta pysyvää lisärahoitusta. Valiokunta on joutunut tästä huomauttamaan usean talousarvion käsittelyn yhteydessä. Muun muassa kuluvan vuoden talousarviomietinnössä (VaVM 25/2007 vp — HE 62/2007 vp, HE 157/2007 vp) valiokunta käsitteli niitä vaaroja ja negatiivisia seurauksia, joita voi syntyä, ellei harjoittelukoulujen asianmukaisesta rahoituksesta huolehdita.

Lisämäärärahoja tarvitsee muun muassa Savonlinnan harjoittelukoulu, mikä tulee hoitaa Senaatti-kiinteistöille täydentävässä talousarvioesityksessä myönnetyn lisävaltuuden nojalla.

Momentille lisätään 2 000 000 euroa harjoittelukoulujen toimintamenoihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 79 126 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

20. *Yliopistolaitoksen yhteiset menot* (siirtomääräraha 3 v)

Saadun selvityksen perusteella yliopistokeskusten kehittämiseen lisätään 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 23 267 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1.—4. kohta kuten HE 116/2008 vp)

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	5 822 000
2. Yliopistojen yhteinen atk-toiminta ja tietoliikenne-yhteydet	14 445 000
3. Yliopistokeskusten kehittäminen	3 000 000
Yhteensä	23 267 000

60. Tiede

Julkisella tutkimusrahoituksella vahvistetaan tieto- ja osaamispohjaa, joiden varaan talouden kestävä kasvu ja Suomen henkinen ja aineellinen hyvinvointi rakentuvat. Korkeatasoisen tutkimuksen tukeminen, julkisen tutkimusrahoituksen lisääminen, tutkimusjärjestelmän kehittäminen ja strategiset osaamispanostukset vahvistavat tieteen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja talouden innovaatiokapasiteettia.

Valtion tutkimusrahoitus kasvaa 97 miljoonaa euroa vuonna 2009. Ilman finanssisijoitusta nimelliskasvu vaihtelee välillä 5–7 prosenttia. Valiokunta kiinnittää huomiota kuitenkin siihen, että terveydenhuollon yksiköille tarkoitettu ns. tutkimus-EVO-määräraha laskee 49 miljoonasta 40 miljoonaan euroon.

Tilastokeskuksen lokakuussa julkaiseman tutkimus- ja tuotekehitysmenotilaston mukaan t&k-menojen kokonaissumma nousi Suomessa vuonna 2007 runsaaseen 6,2 miljardiin euroon. Viisi prosenttia ylittänyt reaalkasvu oli nopeinta vuosituhaten vaihteen jälkeen. Myönteistä on, että yritysten t&k-menot kasvoivat yli 400 miljoonaa euroa ja korkeakoulusektorin lisäys on lähes 90 miljoonaa euroa. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että julkisen sektorin tutkimusmenoja tilastoitiin noin 10 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän, vaikka mukaan otettiin nyt myös kuntasektorilla harjoitettua t&k-työtä.

80. Taide ja kulttuuri

01. *Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Hallituksen esityksen mukaan budjettivuonna edistetään alueellisten taidetoimikuntien edellytyksiä tukea alueellista taidetta ja kulttuuria. Musiikin ja tanssin alueellista tarjontaa lisätään ja alueellisten audiovisuaalisten kulttuuri- ja tuotantokeskusten kehittämistä jatketaan. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että alueellisten taidetoimikuntien määrärahamitoituksessa on huomioitu palkkausten tarkistuksista johtu-

vat muutokset, mutta ei esimerkiksi apurahan-saajien sosiaaliturvan uudistamisesta johtuvia menoja, kuten valtion taiteilija-apurahojen osalta on huomioitu. Alueelliset taidetoimikunnat tukevat myös merkittävässä määrin alueidensa ns. vapaiden ryhmien toimintaa.

Momentille lisätään 250 000 euroa käytettäväksi lisäyksenä alueellisten taidetoimikuntien toimintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 420 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

31. *Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentin 29.80.52 perusteluihin viitaten momentilta vähennetään 70 000 euroa ja vastaavasti momentille 29.80.52 lisätään 70 000 euroa käytettäväksi teattereiden ja orkestereiden valtionosuuksiin ja -avustuksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 29 990 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

50. *Eräät avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Kulttuuri-instituuttien avustus. Suomen ulkomailla toimivat kulttuuri-instituutit tekevät tärkeää työtä Suomen hyväksi vähäisellä henkilökunnalla. Useissa maissa lähetystöjen ja instituuttien välinen yhteistyö on kiinteää ja toimivaa. Tämä on valiokunnan mielestä entistä tärkeämpää, koska kulttuuriattaseoiden määrää on lähetystöissä vähennetty. Talousarvioehdotuksessa ei ole lisäystä määrärahaan. Valiokunta ehdottaa kulttuuri-instituuttien avustusta lisättäväksi.

Ihmisoikeusliiton avustus. Ihmisoikeusliitto on ainoa kotimaan ja EU:n ihmisoikeuspolitiikkaa ja -tilannetta seuraava yleinen kansalaisjärjestö. Sen toiminnassa koulutus- ja kasvatustyö ovat tärkeitä välineitä ihmisoikeuksien edistämiseksi ja erityisesti rasismien ja syrjinnän estämisessä.

Lasten, naisten ja vähemmistöjen oikeuksien turvaaminen on keskeisellä sijalla liiton työssä. Tyttöjen ja naisten ympärileikkauksen ehkäisemiseen liittyvää tietoa ja toimintaa on Suomessa keskitetty Ihmisoikeusliittoon.

Momentille lisätään 300 000 euroa kulttuuri-instituuttien tukemiseen. Lisäksi momentille lisätään 70 000 euroa, mikä on tarkoitettu lisäyksenä Ihmisoikeusliiton toiminnan tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 11 695 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarain taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Valiokunnan mielestä on erittäin hyvä, että kirjastojen lakisääteisten valtionosuuksien siirtäminen yleisestä budjetista katettavaksi ja veikkauisvoittovarojen samanaikainen kasvu tuo väljyyttä kulttuurin eri alojen tukemiseen ja harkinnanvaraisiin avustuksiin.

Teatteri- ja orkesterilain ulkopuoliseen säännölliseen ja ammatilliseen teatteritoimintaan elins. vapaille ryhmille on osoitettu vuonna 2008 noin 1,2 miljoonaa euroa. Vuodelle 2009 hallitus esittää 250 000 euron kasvua. Lähtökohtana on kohdentaa lisäys pääosin erityisesti vapaan ammatillaiskentän toimintaan. Lisäksi hallituksen esityksessä on tehty rakenteellinen muutos, jossa sirkustaide erotetaan näyttämötaiteesta omaksi taiteenalakseen ja sille ehdotetaan 100 000 euroa. Tanssitaiteen edistämiseen hallitus ehdottaa 100 000 euron lisäystä ja alueelliseen taiteen edistämiseen 100 000 euron lisäystä tanssin aluekeskuksille. Valiokunta korostaa sitä, että vapaan kentän merkitys luovien alojen kehityksessä ja taiteen sisältöjen uudistajana on keskeinen. Myös kulttuuriviennissä vapaan kentän osuus on merkittävä.

Harrastajateatterit. Valiokunta katsoo, että harrastajateattereiden avustusten jaon tulee olla tasapuolista ja avustuksen määrä tulee suhteuttaa toiminnan määrän ja harrastajamäärien mukaan.

Ruokakulttuurin edistäminen. Hallitusohjelman mukaan hallitus käynnistää suomalaisen ruuan edistämishjelman, jonka tavoitteena on ruuan arvostuksen kohottaminen, laadun kehittäminen, ravitsemuskäyttäytymisen ohjaaminen sekä luomu- ja lähiruuan edistäminen. Valiokunta katsoo, että pikaisesti tulee päättää siitä, mikä ministeriö ottaa päävastuun hankkeen edistämisestä.

Eräät avustukset. Valiokunta toteaa, että momentin määrärahan arvioidusta käytöstä kohdasta "Opetusministeriön käytettäväksi" on tarkoitettu käytettäväksi lastenkulttuuriverkosto Taikalampun avustukseen lisäyksenä 100 000 euroa, Ruokakulttuurikeskus Ruukun avustukseen lisäyksenä 100 000 euroa ja Konsertti joka kouluun -hankkeen avustukseen lisäyksenä 100 000 euroa. Lisäksi kohtaan "Rahoituslain mukaisiin valtionosuuksiin ja -avustuksiin teattereille ja orkestereille" on tarkoitettu lisäyksenä 70 000 euroa, mikä vastaava määräraha on vähennetty teattereiden ja orkestereiden valtionosuusmomentilta 29.80.31. Edellä todetun johdosta opetusministeriön muutoin käytettäväksi jää 1 708 000 euroa.

Momentin loppusumma ei edellä todetun johdosta muutu.

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Valtion omistamat, kansalliseen rakennusperintöön luettavat rakennukset, kiinteistöt, linnat, linnoitukset ja rakennelmat ovat Museoviraston hallinnassa sen vuoksi, että näiden kohteiden käytöllä ei voi olla tuottovaatimuksia ja kohteiden säilyminen on turvattava niiden kulttuurihistoriallista ja rakennushistoriallista arvoa vastaavalla tavalla ja kansallisomaisuutta koskevien säädösten mukaisesti. Perusparannusmäärärahojen jatkuvan riittämättömyyden vuoksi osa kohteista on rappeutumassa, osassa on odotettavissa mittavia teknisten laitteiden korjaustarpeita. Museoviraston peruskorjausmääräraha kasvaa hallituksen esityksen mukaan 2 miljoonaa euroon. Jos otetaan huomioon eduskuntakäsitte-

lyssä viime syksynä lisätty 1,5 miljoonaa euroa sekä vuoden 2008 II lisätalousarvio, määräraha pienenee 1,1 miljoonalla eurolla vuoteen 2008 verrattuna. Lisäksi näiden kohteiden peruskorjaus- ja entistämishankkeisiin on voitu käyttää vuosittain keskimäärin n. 1—3 miljoonaa euroa TE-keskusten myöntämiä työllisyysperusteisia investointiavustuksia. Tämä rahoitusmuoto on kuitenkin päättymässä.

Edellä todetun johdosta momentille lisätään 800 000 euroa käyttösuunnitelman kohtaan Museovirasto ja valtuutta lisätään 200 000 eurolla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 080 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kiinteistövarallisuuden perusparannuksista ja kunnossapidosta sekä pienehköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien investointimenojen maksamiseen ja museolaivojen korjaustöistä aiheutuviin kustannuksiin.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Museovirasto	2 800 000
2. Suomenlinnan hoitokunta	2 280 000
Yhteensä	5 080 000

(3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Valtuus

1) Käyttösuunnitelman kohdan 1. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2008 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 800 000 euroa.

(2. kohta kuten HE 116/2008 vp)

90. Liikuntatoimi

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)*

Valiokunta pitää erinomaisena, että liikunnan määrärahat kasvavat noin 12,6 miljoonalla eurolla (11,8 %) 119,4 miljoonaan euroon. Myönteistä on, että esimerkiksi liikunnan kansalaistoimintaan osoitetaan 5,6 miljoonan euron li-

säystä. Valiokunta pitää kannatettavana myös suoran seuratuen kehittämiseen tarkoitettua 2,2 miljoonan euron määrärahaa ja sillä käynnistettävää kokeilua. Liikuntapaikkarakentamiseen osoitetaan 2,1 miljoonan euron lisäys. Tavoitteena on laajoja käyttäjäryhmiä palvelevien liikuntapaikkojen tukeminen.

Kunnan liikuntatoimen valtionosuuden yksikköhintaa ehdotetaan myös nostettavaksi 10,90 eurosta 12,00 euroon asukasta kohden.

Valiokunta uudistaa aiemman kannanottonsa siitä, että opetusministeriön tulee selvittää järjestöjen avustusjärjestelmän kehittämistarpeet.

52. *Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille (kiinteä määräraha)*

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että liikunnan koulutuskeskusten lakisääteisistä valtionosuuksista ja valtionavustuksista noin 83 prosenttia rahoitetaan veikkausvoittovaroista, vaikka muu ammatillinen koulutus rahoitetaan yleisistä budjettivaroista.

91. Nuorisotyö

51. *Nuorten työpajatoiminta, ehkäisevä huume-työ ja verkkonuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)*

Nuorisotyön toimialalla hallituksen esitykset sisältävät yhteensä 5,6 miljoonan euron kasvun kuluvaan vuoteen verrattuna. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma muodostaa hallitusohjelman mukaisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelman keskeisen sisällön. Nuorisotyön määrärahoja suunnataan ohjelmien toimeenpanoon siten, että kehittämisohjelman nuorisotyötoimenpiteiden rahoitukseen on varattu 3 miljoonaa euroa. Kaikkiaan noin puolet nuorisotyön määrärahoista eli 25 miljoonaa euroa kohdentuu valtionosuuksina ja harkinnanvaraisina avustuksina kunnille paikalliseen nuorisotyöhön.

Valiokunta pitää tärkeänä hallituksen täydentävässä talousarvioesityksessä esittämää 500 000 euron lisämäärärahaa verkkonuorisotyöhön.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

50. *Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille on esitetty 9 840 000 euron määrärahaa, joka on 750 000 euroa pienempi kuin viime vuonna.

Maaseudun elinkeinojen neuvontaa tekevät pääasiassa suomen- ja ruotsinkieliset maaseutukeskukset sekä erikoisneuvontajärjestöt. Neuvontajärjestöt ovat yhteistyössä maaseudun muiden toimijoiden kanssa edistäneet elinkeinotoiminnan kehitystä ja yritystoiminnan monipuolistumista maaseudulla. Maaseutukeskusten palveluista ovat hyötynneet vuosittain yli 32 000 tilaa ja 3 500 maaseutuyritystä.

Valiokunta pitää tärkeänä valtion nykyisen rahoitusosuuden (noin 20 prosenttia) säilymistä. Sen tarkoituksena on turvata kattavat neuvontapalvelut koko maassa. Erityisesti maatilat tarvitsevat tulevaisuutensa suunnitteluun, osaamisen kehittämiseen ja toiminnan tehostamiseen keskittyviä palveluja. Näin voidaan myös valmistautua paremmin EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tuomiin uusiin vaikeisiin haasteisiin.

Valiokunta pitää merkittävänä neuvontajärjestöjen roolia EU:n osaksi rahoittaman Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toimeenpanossa. Kansallisin toimin voidaan vaikuttaa ohjelman täysimääräiseen hyödyntämiseen. Erittäin tärkeää on nuorten viljelijöiden neuvonta ja tukeminen yritystoiminnan aloittamisessa ja kehittämisessä. Toimintaympäristön jatkuvasti muuttuessa myös viljelijöiden jaksamiseen tulee kiinnittää entistäkin enemmän huomiota.

Valiokunta nostaa lisäksi esiin hevostalouden, joka on maaseudun ja kaupunkitaajamien kehittyvä elinkeino. Suomen Hevostietokeskus

ry edistää hevosalan kehittymistä sekä tuottaa neuvonta- ja siihen liittyviä tukipalveluja sekä yrittäjille ja harrastajille että alan neuvonta- ja koulutusorganisaatioille.

Valiokunta lisää edellä olevan perusteella momentille 850 000 euroa maaseudun neuvontajärjestöille neuvonnan rahoittamiseen, josta osoitetaan 70 000 euroa Pro Agrialle kohdennettuna Suomen Hevostietokeskus ry:lle.

Suomen maatalousmuseo. Momentin määrärahaa esitetään käytettäväksi enintään 672 000 euroa vuonna 2004 Loimaalle perustetun maatalousmuseo Saran vuokra- ja muihin toimintamenoihin. Valtiovarainvaliokunta on vuosittain lisännyt määrärahaa siten, että se on ollut yhteensä 852 000 euroa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kustannustason nousun vuoksi valtionavun tarve olisi kuitenkin 902 000 euroa vuonna 2009.

Opetusministeriön asettama työryhmä on valiokunnan toiveen mukaisesti selvittänyt mahdollisuudet maatalousmuseon siirtämiseen opetusministeriön alaisuuteen, johon museotoiminta on muutenkin pääosin sijoitettu. Työryhmä ehdotti maatalousmuseon nimeämistä valtakunnalliseksi erikoismuseoksi ja siirtämistä opetusministeriön hallinnonalalle vuoden 2011 alusta.

Valiokunta lisää momentille 130 000 euroa maatalousmuseon vuokra- ja muihin menoihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 10 820 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1. kohta kuten HE 116/2008 vp)

2) vuonna 2004 Loimaalle perustetun maatalousmuseon vuokra- ja muihin toimintamenoihin enintään 802 000 euroa.

(3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

55. *Valtionapu 4H-toimintaan* (kiinteä määräraha)

4H-järjestön ydintehtävänä on tukea lasten ja nuorten tasapainoista kehitystä ja kasvamista vastuuseen edistämällä nuorten omatoimisuutta ja arjen taitoja, yrittäjyyttä ja työelämävalmiuksia, yhteistyötaitoja, kansainvälisyyttä sekä luonnon ja ympäristön kunnioittamista. Toiminnassa on mukana 72 000 nuorisojäsentä ja 12 000 aikuisjäsentä.

Talousarvioesityksessä toimintaan esitettyä määrärahaa on leikattu 250 000 eurolla vuoteen 2008 verrattuna. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tämä merkitsisi yhdistettynä ennakoituun kustannusten nousuun yli 30 nuorisotyöntekijän vähennystä ja samalla se uhkaa viedä toimintamahdollisuudet 450 vapaaehtoishjaajalta ja 9 000 nuorelta. Valiokunta on huolestunut resurssien vähentämisestä, koska samanaikaisesti huolena on nuorten lisääntyvä oireilu ja syrjäytyminen.

Valiokunta pitää erittäin valitettavana, että esityksessä ei ole otettu huomioon eduskunnan aiemmin jo useana vuonna momentille lisäämää määrärahaa. Sama menettely koskee myös useita muita momenteja. Valiokunta pitää turhauttavana, että se joka vuosi joutuu korjaamaan samoja talousarvioesityksen puutteita. Valiokunta lisää momentille 380 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

63. *Maaseudun kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrarahasta on tarkoitus osoittaa kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen 530 000 euroa.

Suomen Kylätoiminta ry on 3 900 kylän keskusjärjestö, jonka toiminta painottuu valtakunnallisten, mutta kuitenkin paikallisesti toteutettavien verkostohankkeiden suunnitteluun. Kylätoiminnan valtionavulla edistetään maaseutuasumista ja luodaan paikallisia asukkaiden voimavaroja hyödyntäviä palveluja sekä vahvistetaan kyläyhteisöjen sosiaalisia suhteita.

Valiokunta pitää kylätoiminnan turvaamista ja edistämistä tärkeänä tilanteessa, jossa kuntien lukumäärä vähenee ja etäisyydet palveluihin varsinkin harvaan asutulla maaseudulla kasvavat. Valiokunta lisää momentille 170 000 euroa kylätoiminnan kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 693 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

20. Maatalous

45. *Luopumistuet ja -korvaukset ja pellonmetsitystuki* (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavasti:

Momentille myönnetään 143 400 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

47. *Laatujärjestelmien kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrarahasta arvioidaan käytettäväksi 500 000 euroa hallitusohjelman mukaiseen suomalaisen ruoan edistämishjelmaan. Ohjelman tavoite on ruoan ja ruoan tekijöiden arvostuksen kohottaminen laatua kehittämällä, ravitsemuskäyttäytymistä ohjaamalla, lähiruoan ja luomuruoan käyttöä sekä kansainvälistymistä edistämällä. Valtioneuvoston käsittelyyn on tulossa lisäksi Kestävät hankinnat -toimintaohjelma, johon sisältyy julkisen sektorin ruokapalveluiden tavoite lisätä ns. kestävien tarjoomusten määrää. Kestävä tarjoamus toteutetaan käyttämällä aterioiden valmistamiseen esimerkiksi lähi- ja luomutuotteita.

Julkisen sektorin ruokapalveluilla on merkittävä rooli terveyttä edistävien ruokavalintojen tekemisessä, ympäristöosaamisen ja kansanravitsemuksellisen tilan kehittämisessä sekä kuluttajien ostokäyttäytymisen ohjaamisessa. Lähiruoan käytön lisääminen edellyttää julkisen sektorin ruokapalvelujen hankinnoista vastaavan henkilöstön henkilökohtaista aktivointi- ja neuvontatyötä, johon on keskitytty Lähikeittiöhankkeessa. Vuoden 2008 aikana on lisäksi aloitettu

hankkeeseen sisältyvä Kehittämisen rengas-toiminta, johon on sitoutunut yli 50 kuntaa ja kymmeniä alueellisia elintarvikeketjun kehittäjiä. Kyseisissä kunnissa on aloitettu alueille strategisesti merkittävien tuotetuotteiden käytön lisääminen.

Valiokunta pitää Lähikeittiöhankkeessa tehtyä työtä lähiruuan käytön edistämiseksi julkisissa ruokapalveluissa edelleen tarpeellisenä ja lisää momentille 160 000 euroa käytettäväksi edellä mainittuun tarkoitukseen osana suomalaisen ruuan edistämishjelmaa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 873 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

40. Kala-, riista- ja porotalous

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Suurpetokannoissa ja suurpetojen aiheuttamissa vahingoissa on tapahtunut voimakasta kasvua viime vuosina. Petojen aiheuttama haitta on huomattavin porotaloudelle. Muiden haittojen, kuten viljelys-, kotieläin- ja irtaimistovahinkojen, osuuden arvioidaan olevan noin 10 prosenttia.

Tilanteeseen on reagoitu muuttamalla metsästysasetusta siten, että suurpetojen poikkeuslupien myöntäminen ministeriön antamien kiintiöiden puitteissa siirrettiin riistanhoitopiireihin. Ministeriö on myös lisännyt karhulupien kokonaismäärää viime vuodesta ja on esittämässä ilveskannan pienentämistä poronhoitoalueella. Valiokunta kuitenkin toteaa, että karhu- ja ilveslupien määrä on edelleen liian alhainen kannan kasvuun nähden ja johtaa riistavahinkojen kasvun jatkumiseen.

Eduskunnalle on lisäksi annettu esitys riistavahinkolaista. Lain merkittäviin muutoksiin ei ole mahdollisuutta, sillä Euroopan unionin valtionapujen suuntaviivat luovat puitteet luonnonvaraisten eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiselle. Nykyiseen korvausjärjestelmään on kuitenkin mahdollisesti tulossa joitakin muutoksia, jotka on tarvittaessa syytä ottaa huomioon ensi vuoden lisätalousarvioesityksissä.

Valiokunta korostaa, että myös petoeläinkantojen koon luotettavalla seurannalla on merkittävä rooli vahinkojen ennaltaehkäisyssä. Suuren osan seurannasta tekevät vapaaehtoistyönä riistanhoitoyhdistysten petoyhdistysmiehet ja yksittäiset metsästäjät. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että varmistetaan kerättyjen tietojen hyödyntäminen ja kehitetään merkittävän vapaaehtoistyön kannustamista.

Valiokunta toteaa, että petovahinkojen korvaamiseen tulee osoittaa vahingot kattava määräraha.

43. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta on tarkoitus osoittaa 804 700 euroa poroaitasopimusten mukaisten valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroaitojen rakentamiseen ja kunnossapitoon. Yhteensä poroaitaa on 1 200 kilometriä, ja sen kunnossapidosta huolehtivat 52 poromiestä 20 paliskunnan alueella. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan osoitettua määrärahaa tulisi kustannusten nousun myötä korottaa 1 050 000 euroon.

Poroaidan rakentamisen ja korjauksen lisäksi kunnostusta tarvitsevat työmaa-asunnot, joiden on tarjottava mahdollisuus työntekijän yöpymiseen erämaan keskellä. Työmaa-asunnot lisäävät työturvallisuutta, ja yöpymisten avulla voidaan myös säästää polttoainekustannuksissa.

Momentin määrärahoista arvioidaan käytettävän lisäksi 50 500 euroa pääasiassa Inarissa Kutuharjun koeporotarhassa tehtävään porotalouden koetoimintaan. Alueella on hyvät työskentelyolosuhteet tutkijoille sekä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja muiden oppilaitosten kurssitoiminnalle. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotettu määräraha ei kuitenkaan riitä uuteen huoltokalustoon, jolla mahdollistetaan koeporotarhan ympärivuotinen käyttö.

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa poroaitasopimusten mukaisten poroaitojen rakentamiseen ja kunnossapitoon sekä 60 000 euroa porotalouden koetoimintaan liittyvän huoltokaluston hankintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 845 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

51. *Kalatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille esitetään 5 536 000 euron määrärahaa. Määräraha on pienentynyt jo usean vuoden ajan johtuen siitä, että se perustuu kerättyihin kalastuksenhoitomaksuihin. Kalastajien ikääntyminen ja siirtyminen pois kalastuksenhoidon maksuvelvoitteista vähentävät jatkuvasti maksuvien henkilöiden määrää.

Valiokunta korostaa, että mikäli kalastuksenhoitomaksujen kertymä halutaan tulevaisuudessa pitää nykytasolla tai kasvattaa, tulee kalastajien määrää lisätä. Erityisesti lasten ja nuorten ohjaaminen ja kalastusharrastuksen kehittäminen ylläpitävät ja lisäävät harrastuksen suosiota. Valiokunta pitää lisäksi tärkeänä, että kalastuksenhoitomaksut saadaan tehokkaasti ja helposti kerättyä. Tästä syystä tulisi selvittää maksua helpottavat vaihtoehdot, kuten puhelimitse tapahtuva kalastuksenhoitomaksun suorittaminen. Myös kalastuksen valvontaa tulisi tehostaa, jotta maksua ei jätettäisi suorittamatta.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota kalastuksenhoitomaksujen tasoon, joka on ollut 20 euroa vuodesta 2004 lähtien. Valiokunta toteaa, että kuluvana vuonna kalastuslain mukaiset kalastuksenhoitomaksun indeksikorotuksen perusteet ovat täyttyneet, mutta maa- ja metsätalousministeriö ei ole korottanut maksua vuodelle 2009. Koska maksun korotus vaikuttaa myös käsittelyssä olevan momentin määrärahaan, valiokunta painottaa, että indeksikorotus tulee jatkossa huomioida oikea-aikaisesti.

Valiokunta pitää tärkeänä kalastuselinkeinon itsensä harjoittamaa elinkeinokalatalouden edistämistoimintaa. Suomen Ammattikalastajaliitto on ainoa valtakunnallinen ammattikalastajien ja kalastuselinkeinon järjestö maassamme. Ammattikalastajien määrän vähentyessä on uhattuna myös kotimaisen luonnonkalan tuotanto. Valiokunta korostaa, että tässä tilanteessa lisävaroja tulee suunnata yritystoiminnan kehittämiseen, ja lisää talousarvioaloitteen TAA 85/2008 vp perusteella momentille 130 000 euroa Suo-

men Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle yritys-rakenteiden kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 5 666 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Määrärahasta osoitetaan avustuksena 130 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle. (Uusi)

(4. kappale kuten 3. kappale HE 116/2008 vp)

50. Vesitalous

31. *Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitetään 13 758 000 euron määrärahaa. Pääosa määrärahasta käytetään vesihuollon tukemiseen, mutta tulvasuojelun tukemisen tarpeen arvioidaan kasvavan lähivuosina.

Määrärahasta on tarkoitus osoittaa 5,1 miljoonaa euroa valtiontyönä toteutettaviin seudullisiin yhdysvesijohto- ja siirtoviemärihankkeisiin. Vesihuoltoavustuksiin esitetään 8,1 miljoonaa euroa, josta 1,5 miljoonaa euroa on tarkoitus kohdistaa viemäriverkostojen laajentamisen tukemiseen haja-asutusalueille, joilla on aiemmin valtion tuella rakennettu runkovesijohto.

Alueellisten ympäristökeskusten arvion mukaan kokonaisinvestointitarve haja-asutuksen vesihuoltoon vuosina 2009—2015 voi nousta jopa 800 miljoonaan euroon, mikä ylittää moninkertaisesti aiemmat arviot. Selvityksen mukaan viemäriverkostojen piiriin tulisi vielä saattaa yli 200 000 asukasta. Tämän perusteella myös valtion osoittaman tuen tarve on huomattavasti aiempaa arviota suurempi.

Valiokunta korostaa, että haja-asutusalueella-kin tulee pyrkiä liittämään kiinteistöt kunnalliseen vesihuoltoon aina, kun se on teknis-taloudellisesti järkevää. Viemäriverkostojen rakentaminen tulisi myös tehdä ennen talousjätevesi-asetuksen voimaantuloa, jotta vältetään turhilta kiinteistökohtaisilta ratkaisuilta. Ympäristön- ja etenkin vesiensuojelun kannalta jätevesien puhdistaminen tulee keskittää mahdollisimman suuriin yksiköihin. Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että vesihuollon haasteena on

verkostoja uhkaava rappeutuminen, jos tarvittavia investointeja peruskorjauksiin ei tehdä ajoissa.

Valiokunta korostaa, että nykyisessä suhdanetilanteessa ja talousjätevesiasetuksen velvoitteita täytettäessä valtion tulee tukea tarpeellisia vesihuoltohankkeita ja lisää momentille 4 500 000 euroa vesihuollon tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 18 258 000 euroa.
(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

60. Metsätalous

01. Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille esitetään 42 300 000 euron määrärahaa, joka on yli 300 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2008.

Metsätalouden toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset asettavat uusia vaatimuksia kaikille sektorin toimijoille. Metsäntutkimuslaitoksella on merkittävä rooli talousarvioesityksessä esitettyjen hallinnonalan vaikuttavuustavoitteiden saavuttamisessa. Se tuottaa tietoa ja osaamista metsätalouden kannattavuuden ja metsien puuntuotannon käyttöasteen parantamiseksi, toteuttaa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmassa (METSO 2008—2016) sille asetettuja toimenpiteitä ja osallistuu Kansallisen metsäohjelman 2015 toteutukseen sekä tuottaa metsänhoidon kustannustehokkuuden ja laadun parantamiseen sekä metsävaratiedon hyödyntämiseen tarvittavaa tietoa ja osaamista.

Metsäntutkimuslaitokselle on esitetty lisämäärärahaa METSO-ohjelman toteuttamiseen, mutta määrärahaa ei ole ehdotettu Kansallisessa metsäohjelmassa 2015 esitettyihin tutkimus- ja kehittämistehtäviin.

Valiokunta korostaa, että toimialan nykyisessä tilanteessa Suomessa tarvitaan Metsäntutkimuslaitoksen tuottamaa tietoa mm. bioenergian käytön lisäämisestä, ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja kustannustehokkaasta puun hankinnasta ja käytöstä. Valiokunta pitää tärkeänä, että Metsäntutkimuslaitoksen alueellinen toiminta ja

tasapainoinen kehitys turvataan. Valiokunta lisää momentille 300 000 euroa organisaatiomuutoksen kohteina olleiden pienten alueellisten yksiköiden toimintaedellytysten turvaamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 42 600 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)

Puun tuotannon kestävyys turvaamiseen esitetään 65 780 000 euron määrärahaa, joka on 2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2008.

Talousarvioesityksessä ainespuun hakkuutavoitteeksi on asetettu 63 miljoonaa kuutiometriä. Metsäteollisuuden päätökset tuotannon supistuksista tulevat vähentämään jonkin verran teollisuuden puunkäyttöä. Niillä ei ole kuitenkaan vaikutusta kotimaisen puun käytön lisäämistavoitteisiin. Myöskään Venäjän päätös lykätä puutullien korotusta ei muuttane metsäteollisuuden suunnitelmia vähentää riippuvuuttaan venäläisestä tuontipuusta.

Kotimaisen puun kysyntään vaikuttaa metsäteollisuuden tarpeiden lisäksi EU:n asettamat tavoitteet uusiutuvan energian käytön lisäämiseksi ja energiaomavaraisuuden saavuttamiseksi. Näistä syistä johtuen puuperäisen energian käytön lisäämiseksi metsähakkeen vuosittainen käyttö pyritään kolminkertaistamaan vuoteen 2015 mennessä.

Metsäntutkimuslaitoksen laskelmien mukaan hakkuumahdollisuudet ovat hyvässä kasvusuunnassa, jos metsien hoidosta ja perusparannuksesta huolehditaan. Metsien hoitovaje on kuitenkin jatkuvasti kasvanut. Uusimman valtakunnan metsien inventoinnin mukaan tulisi sekä yksityismetsien taimikoiden hoito että ensiharvennushakkuut kaksinkertaistaa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan metsänomistajat ovat kuluvana vuonna toteuttaneet runsaasti metsänhoito- ja perusparannustöitä. Tukihakemusten määrä ylittää osoitetut määrät noin kuudella miljoonalla eurolla. Hakemusten maksaminen siirtyy siten vuodelle 2009 ja kuluttaa tulevan vuoden määrärahaa.

Valiokunta korostaa, että tulevia hakkuumahdollisuuksia ja kestävä puuntuotantoa tukee erityisesti taimikoiden ja nuorten metsien hoitotöiden suorittaminen ajallaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että metsien tulevat hakkuumahdollisuudet turvataan osoittamalla riittävä rahoitus metsänhoito- ja perusparannustöihin. Kokemuksen mukaan puukaupat ja metsänhoitotöiden lisääminen ovat riippuvaisia toisistaan. Ilmasto- ja energiastrategian toteuttamiseksi myös energia-puun korjuuseen ja haketukseen tulee osoittaa riittävät määrärahat.

Valiokunta lisää momentille 1 700 000 euroa sekä määrärahaan että valtuuteen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 67 480 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Valtuus

Vuonna 2009 saa tehdä edellä mainittujen lakien mukaisia tukipäätöksiä enintään 72 430 000 eurolla.

50. *Eräät metsätalouden valtionavut* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määrärahasta on tarkoitus osoittaa 520 000 euroa Metsämuseosäätiölle, joka ylläpitää Punkaharjulla sijaitsevaa metsäalan tieto-, näyttely- ja tapahtumakeskusta, metsämuseo Lustoa.

Valiokunnan lausuman (VaVM 41/2006 vp) mukaisesti opetusministeriön asettama työryhmä selvitti metsämuseo Luston siirtoa opetusministeriön alaisuuteen, missä museotoiminta pääosin muutenkin on. Työryhmä esitti museon nimeämistä valtakunnalliseksi erikoismuseoksi ja siirtämistä opetusministeriön hallinnonalalle 1.1.2011 alkaen.

Valtiovarainvaliokunta on vuosittain nostanut Metsämuseosäätiölle osoitettua määrärahaa ja pitää erittäin valitettavana, että joutuu jälleen kerran puuttumaan talousarvioesityksessä samaan kohtaan. Valiokunta lisää momentille 120 000 euroa Metsämuseosäätiölle käytettä-

väksi metsämuseo Luston kiinteistö-, henkilöstö- ja muihin toimintamenoihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 746 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhdistyksille ja säätiöille sekä osakeyhtiölle.

Käyttösuunnitelma	euroa
Föreningen för Skogskultur rf	50 000
Työteho-seura ry	471 000
Metsämuseosäätiö	640 000
Mustilan Kotikunnas -säätiö	51 000
Suomen Metsäyhdistys ry	434 000
Puuinfo Oy	100 000
Yhteensä	1 746 000

70. Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastrukturi

40. *Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille esitetään 7 miljoonan euron määrärahaa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kiinteistötoimitusten tukemistarve on yhteensä 8 miljoonaa euroa, jonka avulla voidaan suunnitellusti ja hallitusti jatkaa vireillä olevien hankkeiden toteuttamista. Vireillä olevat tilusjärjestelyt koskevat lähinnä viljeltyä maata. Näillä alueilla on tärkeää saada perusparannustoimenpiteet nopeasti tehdyksi, ettei uusjaon viivästy-misestä aiheutuisi tuotannon harjoittamiselle turhaa haittaa ja mm. lisääntyneitä kuljetuskustannuksia.

Valiokunta lisää momentille 450 000 euroa maatilojen tilusjärjestelyihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 7 450 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

**10. (31.24, 25, 30, 40, 52, 60, osa ja 99, osa)
Liikenneverkko**

Perusväylänpidon resurssit. Hallitus antoi keväällä 2008 liikennepoliittisen selonteon (VNS 3/2008 vp), jonka eräänä keskeisenä tavoitteena oli parantaa liikennepoliittikan pitkäjärjestyttä. Muita tavoitteita olivat muun muassa liikenne- ja logistisen järjestelmän toimivuuden ja liikenneturvallisuuden parantaminen sekä joukkoliikenteen edistäminen.

Liikennepoliittisen selonteon linjaukset on otettu monilta osin huomioon vuoden 2009 talousarvioesityksessä. Liikenneinvestointeja on tarkoitus aloittaa selonteon linjausten mukaisesti. Myös puuhuollon kuljetusten tarvitsemien väylien kunnostusta jatketaan ja alemman tie- ja rataverkon kuntoa parannetaan. Kehäradan sekä Länsimetron rakentaminen edistävät puolestaan niitä tavoitteita, jotka liittyvät joukkoliikenteen edistämiseen ja liikenteen päästöjen vähentämiseen.

Sekä hallitusohjelmassa että liikennepoliittisessa selonteossa kiinnitettiin huomiota perusväylänpidon rahoituksen jälkeensäneisyyteen. Liikennepoliittisen selonteon kanssa yhtäkaa hyväksytyssä kehyspäääöksessä perusväylänpitoon osoitettiin lisärahoitusta, mutta lisäykset kohdistettiin puukuljetusten tarvitsemien väylien kunnostukseen. Muun väyläverkon rahoitus jopa väheni, sillä osa jo kehysissä olevasta rahoituksesta kohdennettiin alempiasteiseen sora-tiestöön ja vähäliikenteisiin ratoihin.

Eduskunta on useita kertoja todennut, että kehyspäääöksen mukainen rahoitus ei ole riittävä perusväylien kunnossapitoon. Hyväksyessään liikennepoliittisen selonteon 10.9.2008 eduskunta hyväksyi kannanoton, jossa korostettiin sellaista rahoitustasoa, jolla turvataan perusväylänpidon riittävä kunto.

Talousarvioesitys on laadittu kehyspäääöksen linjausten mukaisesti, eikä se näin ollen tuo parannusta perusväylänpidon rahoitusvajeeseen. Tiehallinnon, Ratahallintokeskuksen ja Merenkululaitoksen arvioiden mukaan perusväylästön välitön lisärahoitustarve on yhteensä noin 148 miljoonaa euroa. Asiantuntijakuulemisessa on esitetty jopa 200 miljoonaa euroon nousevia arvioita, jotka mahdollistaisivat korjausvelan takaisinmaksun noin kymmenessä vuodessa.

Valiokunnan mielestä hyvin suunnitellulla ja oikein ajoitetulla perusväylänpidolla voidaan pitkällä aikavälillä vähentää kustannuksia. Perusväylien hyvä kunto parantaa myös liikenteen turvallisuutta ja edistää elinkeinoelämän ja alueiden kilpailukykyä. Rahoitusvajeen jatkuva korjaaminen lisätalousarvioiden avulla vaikeuttaa pitkäjärjestyttä suunnittelua ja lisää perusväylänpidon kustannuksia.

Valiokunta toteaa, että perusväylänpidon resurssien lisääminen on perusteltua nykyisessä tilanteessa, jossa talous- ja työllisyystilanne heikenee. Kun kustannustaso samanaikaisesti alenee, on tarkoituksenmukaista tehdä sellaisia töitä, jotka olisi joka tapauksessa tehtävä. Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että kuluvan vuoden loppupuolella valmistuu useita suuria investointihankkeita (mm. E18 Lohja—Muurla, Vuosaaren satama), joista vapautuu paljon maanrakennuskapasiteettia. Arvioiden mukaan maa- ja vesirakennusalan ennustetaan supistuvan ensi vuonna noin 10 prosentilla, mikä merkitsee vuositasolla noin 4 000 henkilötyövuoden vähenemistä.

Budjetointi ja rahoitus. Valiokunta pitää hyvänä pääluokan rakenteeseen tehtyjä muutoksia, jotka selkeyttävät budjetin luettavuutta. Valiokunnan mielestä etenkin liikenneinvestointien

budjetointiin liittyy kuitenkin vielä kehittämistarpeita.

Valtiovarainvaliokunta viittaa aiempiin kannanottoihinsa (mm. VaVM 9/2008 vp, VaVL 5/2008 vp) ja korostaa, että infrastruktuurin investoinnit ja kunnossapito tulisi erottaa toisistaan vielä selkeämmin. Talouden ohjauksessa tulisi myös ottaa käyttöön taloudellista asemaa kuvaava taselaskelma, jonka avulla voidaan ohjata ja tehdä väyläinvestointeja koskevia päätöksiä.

Myös vuotuista budjetointi- ja valtuusmenettelyä on parannettava. Liikennehankkeiden nykyinen budjetointimenettely on kankea ja joustamaton. Se edellyttää sekä hankekohtaiseen valtuuteen että vuosittaiseen määrärahasoon tarvittavien pientenkin muutosten tuomista eduskunnan käsiteltäväksi, vaikka muutokset tapahtuvat eduskunnan hyväksymän sopimusvaltuuden puitteissa. Tämä tuo investointien toteutukseen kitkaa ja hallintokoneistoon turhaa byrokratiaa.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös meriväylien kunnossapitoon ja rakentamiseen liittyvien kustannusten budjetointiin. Kauppamerenkulun tarvitsemien väylien kunnossapito ja kehittäminen katetaan kokonaan väylämaksuilla, jotka peritään kauppamerenkulkua harjoittavilta aluksilta. Maksuilla rahoitetaan Merenkulkulaitoksen väylänpitoon, jäänmurtoon sekä myös alusliikennepalveluun liittyviä tehtäviä. Merenkulkulaitoksen määrärahaso määrätty kuitenkin valtion menokehityksen ja talousarvion mukaan.

Valiokunnan mielestä kauppamerenkulun tarvitsemien palveluiden rahoitusta ja budjetointia on arvioitava ja selvitettävä mahdollisuudet siirtää väylämaksulla katetut kustannukset valtion menokehityksen ja talousarvion ulkopuolelle. Tämä olisi tarkoituksenmukaista, koska kauppamerenkulkua harjoittavat alukset maksavat kaikki käyttämiensä väylien ylläpitoon ja kunnostukseen liittyvät kustannukset.

Valiokunnan mielestä myös kehittämishankkeiden suunnittelukustannusten budjetointia on selkeytettävä ja talousarvion läpinäkyvyyttä tältä osin parannettava. Kehittämishankkeiden

suunnittelukustannukset rahoitetaan perusväylänpidon määrärahoista. Ne muodostavat huomattavan suuren menoerän ja vähentävät vastaavasti varsinaiseen perusväylänpitoon käytettäviä resursseja. Tiehallinnon arvion mukaan esimerkiksi E18 Helsinki—Vaalimaa-hankkeen suunnittelukustannukset ovat noin 17 miljoonaa euroa.

Valtiovarainministeriössä on meneillään talousarviolainsäädännön uudistustyö. Valtiovarainvaliokunta pitää tärkeänä, että siinä yhteydessä arvioidaan investointien budjetointiin ja valtuusmenettelyyn liittyvät kehittämistarpeet.

Käsitellessään liikennepoliittista selvityshenkilön selvittämään tie- ja liikennehankkeiden rahoittamisesta Suomessa. Selvityshenkilön toimikausi päättyi lokakuun lopussa 2009.

21. (31.24.21) *Perustienpito* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille ehdotetaan 510,6 miljoonan euron määrärahaa, joka on noin 55 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2008 varsinaisen talousarvion ja lisätalousarvioiden yhteenlaskettu määräraha. Määrärahasta käytetään osa puuhuollon tarvitsemien teiden ja siltojen kunnostamiseen. Lisäksi siitä käytetään 4,9 miljoonaa euroa itäliikenteen hoitamiseen liittyviin perustienpidon hankkeisiin ja sillä rahoitetaan myös uusien kehittämishankkeiden suunnittelutyö.

Pitkään jatkuneesta alhaisesta rahoitustasosta johtuen väyläverkko on osittain huonossa kunnossa. Talousarvioesityksen mukaan päällystetystä teistä arvioidaan ensi vuonna olevan huonokuntoisia tai erittäin huonokuntoisia 3 500 km, mikä on 100 km enemmän kuin tätä vuotta koskeva ennuste. Huonokuntoisia tai erittäin huonokuntoisia siltoja arvioidaan olevan 900 kappaletta.

Valiokunnan mielestä perustienpidon resursseja tulee lisätä. Tämä on tärkeää mm. liikenne-

turvallisuuden parantamiseksi sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja työllisyyden lisäämiseksi. Mikäli perustienpidon resurssit pysyvät ennallaan, teiden kunto rapautuu entistä nopeammin mm. siitä syystä, että ilmastomuutoksen aiheuttamat sääilmiöt (sateet, tulvat, voimakkaat säätilan muutokset) vaurioittavat yhä useammin myös tieverkon rakenteita.

Momentille lisätään 20 250 000 euroa alueellisten investointien toteuttamiseen sekä kevyen liikenteen väylien rakentamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 530 822 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

22. (31.40.21) *Perusradanpito* (siirtomääräraha 2 v)

Myös perusradanpidon rahoitustaso on jo pitkään ollut korjaustarpeita alhaisempi. Perusradanpidon rahoitusta on tosin liikennepoliittisen selonteon ja viime kevään kehyspäätöksen yhteydessä korotettu, mutta lisäykset on suunnattu puuhuollon tarvitsemien rataosien kunnostukseen.

Ensi vuoden korvausinvestointeihin esitetään 140 miljoonan euron määrärahaa, josta osoitetaan noin 20 miljoonaa euroa puuhuollon tarvitsemien rataosien kunnostukseen. Pääratojen korvausinvestointeihin jää siten noin 120 miljoonaa euroa. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on todettu, että rataverkon kunnon parantaminen ja tason turvaaminen edellyttäisivät, että korvausinvestointeihin osoitetaan vuosittain noin 190 miljoonaa euroa.

Rataverkon kunnon lasku on valiokunnan saaman tiedon mukaan väistämätön kehyspäätöksen mukaisella rahoitustasolla. Kun korvausinvestointitaso jää jatkuvasti vähimmäistason alapuolelle, myös radanpidolle asetetut tavoitteet jäävät saavuttamatta. Tämä tarkoittaa kasvavia ongelmia liikenteen täsmällisyydessä ja turvallisuudessa. Liikennerajoitusten määrän arvioidaan kasvavan 710 kilometriin vuoteen 2012 mennessä, kun vuonna 2006 rajoituksia oli vain 300 kilometrillä. Lisäksi liikenteenohjaukseen liittyvät tekniset ratkaisut ja järjestelmät ovat

osin vanhentuneita. Huonokuntoinen rataverkko ja liikenteenohjaukseen liittyvät ongelmat heikentävät myös VR:n kilpailukykyä.

Momentille lisätään 13 750 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 316 820 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

23. (31.30.21) *Vesiväylänpito* (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta kiirehtii merenkulun turvallisuutta parantavan teemapaketin käynnistämistä. Osa väylistä on madaltunut. Lisäksi osa turvalaitteista ja telemaattisista järjestelmistä on huonokuntoisia, ja niiden toimintavarmuus on heikentynyt. Väylien turvallisuus on tärkeää elinkeinoelämän kilpailukyvyyn kannalta, mutta myös olennainen osa Itämeren suojelua. Merenkululaitoksen ylläpitämät järjestelmät tukevat myös mm. Rajavartiolaitoksen ja Merivoimien toimintaa.

Valiokunta korostaa myös toimia, joilla edistetään sisävesiliikenteen toimintamahdollisuuksia. Sisävesiväylästäön kehittäminen on ollut viime vuosina vähäistä, eikä sisämaan vientiteollisuudella ole kovin suuria mahdollisuuksia vesiteiden hyödyntämiseen. Sisävesiliikenne on energiataloudellisesti edullinen kuljetusmuoto, jonka avulla voidaan vähentää maantiekuljetuksia ja liikenteen päästöjä.

41. (31.52.41) *Valtionavustus eräiden lento- paikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja on muutettu siten, että määrärahaa ei voi enää käyttää Mikkelin lentokentän rakenteiden ja laitteiden investointeihin eikä sen ylläpitoon.

Säännöllinen reittiliikenne Mikkelin kentälle päättyi syksyllä 2005, mutta lentokentällä on ollut jatkuvasti muuta lentoliikennettä, jolla on kasvava merkitys alueen kehitykselle ja elinkeinoelämälle. Myös Puolustusvoimien tarpeet lentoliikenteen ja kentän käytön osalta ovat lisääntyneet Maavoimien Esikunnan aloitettua toimintansa Mikkelissä kuluvan vuoden alussa. Kentäl-

lä järjestetään myös ammattilentäjäkoulutusta yksityisen yhtiön toimesta.

Valiokunta muuttaa talousarvioaloitteen TAA 557/2008 vp perusteella momentin perusteluja siten, että määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen myös Mikkelin kentän rakenteiden ja laitteiden investointeihin sekä ylläpitomenoihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Seinäjoen (Rengonharjun) säännöllisen reittiliikenteen piirissä olevan *sekä Mikkelin lentokenttien* rakenteiden ja laitteiden investointeihin sekä ylläpitomenoihin. Investointiavustus saa olla enintään 90 % investointimenoista. Muiden avustusten yhteismäärä saa olla enintään 70 % käyttömenoista. Avustukset myönnetään kustannuksiin ilman arvonlisävero.

(3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

50. (31.25.50) *Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Yksityisistä teistä annettua lakia muutetaan 1.1.2009 lukien väliaikaisesti siten, että nykyisten avustusehtojen estämättä avustusta voidaan osoittaa myös sellaisille yksityisille teille, joilla on puutavarakuljetusten kannalta huomattava merkitys. Avustusta voidaan myöntää perustelusta syystä myös uuden tien rakentamiseen, jos tiellä on puutavarakuljetusten ja muun liikenteen kannalta huomattava merkitys.

Puuhuollon turvaamiseksi yksityistieavustuksia korotetaan liikennepoliittisen selonteon mukaisesti seuraavien kolmen vuoden aikana vuosittain 10 miljoonalla eurolla. Myös edellä mainittu väliaikainen lainmuutos on voimassa kolme vuotta, joten sen mukaiset avustukset kateetaan menokehykseen ja talousarvioon sisältyvällä määrärahalla. Valiokunta pitää tärkeänä, että valtionavustus kohdennetaan kuljetusketjun kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti.

78. (31.24.78, 30.78, 40.78 ja 99.78) *Eräät väylähankkeet* (arviomääräraha)

Momentin määräraha on 354,7 miljoonaa euroa, joka osoitetaan aiemmin aloitettujen kehittämiss Hankkeiden rahoitukseen sekä kolmen uuden hankkeen (vt 5 Lusi—Mikkeli, Kehärata ja Pietarsaaren meriväylä) aloittamiseen. Lisäksi ns. aikaistamisrahoituksella käynnistetään kolme hanketta (E18 Kehä III, 1. vaihe, Kilpilahden uusi tieyhteys, Seinäjoki—Vaasa-radon sähköistys). Väylähankkeet vastaavat liikennepoliittisen selonteon linjauksia.

Hankkeiden rahoituksen osalta valiokunta toteaa, että Seinäjoki—Oulu-hankkeen rahoitusta on arvioitava uudelleen. Nyt kaavailtu rahoitustaso voi johtaa hankkeen keskeytymiseen ja sen pitkittymiseen aina 2020-luvulle saakka.

Valiokunta pitää tärkeänä, että hankkeet suunnitellaan alun perin niin, että ne ovat liikenteen kannalta tarkoituksenmukaisia ja eheitä kokonaisuuksia. Esimerkiksi Hintta—Korvenkylä, Oulu-hanke päättyy kahden liittymän välisellä alueella, mikä ruuhkauttaa muutoinkin vilkasliikenteisen tie- ja risteysalueen. Myöskään Vt 2 Vihti—Pori-hankkeen rahoitus ei anna mahdollisuutta kaikkien tien liikennöitävyyden kannalta tarvittavien eritasoristeysten ja tien levennysten toteuttamiseen.

Valiokunta kiirehtii ratojen sähköistämishojelman jatkamista. Toimivalla raideliikenteellä voidaan vähentää liikenteen päästöjä ja edistää ympäristöystävällisten ja turvallisten rautatiekuljetusten kilpailukykyä maantiekuljetuksiin nähden.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että kehyspäätöksen yhteydessä päätettyjen uusien hankkeiden aloitus painottuu kuluvan vaalikauden loppuun ja seuraavan vaalikauden alkuun. Käytännössä tämä johtaa siihen, että useita hankkeita kilpailutetaan ja käynnistetään yhtäaikaan. Investointien ajoitus voi nostaa kustannuksia ja heikentää kustannusarvioiden pitävyyttä. Ongelmaksi voi muodostua myös hankevalmisteluun tarvittavien henkilöresurssien riittämättömyys.

Käsitellessään liikennepoliittista selontekoa eduskunta hyväksyi kannanoton, jonka mukaan

rakentamisen volyymin on säilyttävä tasaisena myös hallituskausien taitteessa. Valiokunta pitää tärkeänä, että hankkeiden aloitusta arvioidaan vielä uudelleen ja että hankkeiden käynnistäminen ajoitetaan resursseihin ja maanrakennusalan kapasiteettiin nähden tarkoituksenmukaisella tavalla.

30. (31.32 ja 60, osa) Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. (31.60.63) Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Eduskunta hyväksyi liikennepoliittisen selonteon yhteydessä kannanoton, jonka mukaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta on lisättävä kehittämällä lippujärjestelmiä, joukkoliikenteen palvelujen yhteensopivuutta, palvelutasoa ja luotettavuutta.

Talousarvioesitys ei sisällä merkittäviä muutoksia joukkoliikenteen resursseihin. Momentin määrärahaan esitetään 2 miljoonan euron korotus kuluvaan vuoteen verrattuna. Määrärahasta osoitetaan kuitenkin 5 miljoonaa euroa suurten kaupunkien joukkoliikenteen tukeen, jolloin muu joukkoliikenteen tuki vähenee 3 miljoonalla eurolla. Käytännössä vähennykset kohdistuvat kaupunki- ja seutulippujen valtionavustukseen, joka pienenee 2 miljoonalla eurolla, sekä alueellisen liikenteen palvelujen ostoon ja paikallisen liikenteen valtionavustukseen, joka vähenee 1 miljoonalla eurolla.

Valiokunta on tyytyväinen siihen, että ensi vuoden talousarvioesitykseen sisältyy nyt ensimmäistä kertaa määräraha suurten kaupunkien joukkoliikenteen tuen maksamiseen. Viiden miljoonan euron määräraha on vaatimaton ja kuntien omiin panostuksiin nähden varsin pieni, sillä pääkaupunkiseudun kaupungit sekä Tampere ja Turku ovat käyttäneet joukkoliikenteen rahoitukseen vuosittain yhteensä noin 180 miljoonaa euroa. Tuki on kuitenkin periaatteellisesti tärkeä, sillä etenkin suurilla kaupunkiseuduilla joukkoliikenteen suosion kasvulla on liikennepoliittista vaikuttavuutta ja merkitystä myös lii-

kenteen aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä.

Haja-asutusalueilla on vaikea ylläpitää säännöllisiin vuoroihin perustuvaa reittiliikennettä, koska asutus on harvaa ja väestö usein iäkästä. Esitetty määrärahataso heikentää joukkoliikenteen palveluja entisestään, sillä lääninhallitusten arvioiden mukaan vähennysten seurauksena joudutaan lopettamaan noin 300—500 linja-autovuoroa.

Valiokunta pitää myönteisenä, että hallitus on käynnistänyt liikennepoliittisen selonteon linjausten mukaisesti joukkoliikenteen kehittämisohjelman. Arki paremmaksi, joukkoliikenne toimivaksi -ohjelman tavoitteena on lisätä joukkoliikenteen käyttöä ja turvata joukkoliikennepalvelut koko maassa. Tarkoituksena on mm. laatia suurille ja keskisuurille kaupunkiseuduille pitkäjänteiset joukkoliikenteen kehittämisohjelmat sekä toteuttaa haja-asutusalueilla ns. kyytitakuu; se takaisi asukkailla julkisen liikenteen yhteydet, joilla on mahdollista tehdä vähintään kaksi kertaa viikossa asiointimatka kuntakeskukseen tai muuhun taajamaan. Tärkeä osa kehittämisohjelmaa on työsuhdematkalippujärjestelmän uudistaminen. Tarkoituksena on tehdä kortista toimivampi ja houkuttelevampi. Hallitus käsittelee joukkoliikenteen kehittämisohjelman alkuvuodesta 2009.

Valiokunta pitää ohjelman tavoitteita ja painopisteitä hyvinä. Valiokunta korostaa kutsuohjatun ja palveluliikenteen kehittämistä, jotta palvelut voidaan järjestää joustavasti ja taloudellisesti. On myös tärkeää määritellä valtion rahoittama joukkoliikenne ja valtion ja kuntien kustannusten jaon perusteet. Joukkoliikenteen järjestämisvastuut on otettava huomioon myös kunta- ja palvelurakennemuutoksissa sekä aluehallinnon uudistamishankkeissa.

Valiokunta lisää momentille 3 000 000 euroa nykyisen palvelutason turvaamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 63 175 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

64. (31.60.64) *Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Saaristoliikenteen järjestämiseen ehdotetaan 7 867 000 euroa, joka on 200 000 euroa kuluva vuotta vähemmän. Lisäksi momentin perusteista on poistettu maininta siitä, että määrärahaa voisi käyttää myös yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostukseen.

Valiokunta viittaa hallitusohjelman ja liikennepoliittisen selonteon mukaisiin tavoitteisiin ja korostaa ratkaisuja, joilla varmistetaan pitkäjänteisesti saaristoliikenteen riittävä palvelutaso. Liikenteen toimivuus edellyttää myös resursseja huonokuntoisten laitureiden kunnostukseen.

Valiokunta lisää momentille 400 000 euroa. Talousarvioaloitteiden TAA 605/2008 vp ja

TAA 905/2008 vp perusteella momentin perusteluihin lisätään, että määrärahaa saa käyttää myös saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 8 267 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää saariston yhteysalusliikennepalvelujen ja niihin liittyvien polttoainesten oston. Määrärahasta saa myöntää myös avustuksia saariston kulkuyhteyksiä hoitaville liikenteenharjoittajille valtioneuvoston asetuksen (371/2001) mukaisin perustein. *Määrärahaa saa käyttää myös saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen.*

(3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. (32.20, osa ja 32.30, osa) Innovaatiopoliitiikka

Innovaatiopoliitiikan määrärahoiksi esitetään 739,5 miljoonaa euroa, jossa on lisäystä vuoden 2008 talousarvioon 56,8 miljoonaa. Tekesin myöntämisvaltuuksia korotetaan noin 30 miljoonaa euroa ja talousarvioesitystä täydentävässä esityksessä Tekesin valtuuksiin lisätään vielä 15 miljoonaa euroa energiasektorin demonstraatiohankkeita varten.

Valiokunta toteaa, että Suomen t&k-panostukset ovat olleet merkittäviä, mutta eivät vielä asetettujen tavoitteiden mukaisia. Hallitusohjelman mukaan tavoitteena on, että kansalliset t&k-panostukset olisivat 4 prosenttia bkt:sta vuoteen 2011 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen ei näytä realistiselta, joskin talouskasvun hidastuessa t&k-panostusten suhteellinen osuus voi kasvaa. Suomen t&k-panostukset ovat kuluvana vuonna 3,4 prosenttia bkt:sta, mikä ylittää EU:n asettaman kokonaistavoitteen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Suomen pitkään jatkunut talouskasvu on perustunut suurelta osin onnistuneeseen ja pitkäjänteiseen tiede- ja teknologiapoliittikkaan sekä hyvin toimivaan innovaatiojärjestelmään.

Valiokunta korostaa laaja-alaisen innovaatiopoliitiikan edistämistä, mikä asettaa uusia vaatimuksia yliopistojen, ammattikorkeakoulujen sekä tutkimuslaitosten asiakas- ja yrityslähtöiselle kehittämistyölle. On niin ikään tärkeää huolehtia tutkimuksen laadun ja osaamispohjan vahvistamisesta.

Hyvästä innovaatiojärjestelmästä huolimatta Suomessa on vähän kasvuhaluja ja kasvukykyisiä yrityksiä. Valiokunta toteaa, että laaja-alaisen innovaatiopoliitiikan tehtävä on löytää myös uusia välineitä yritysten kasvun ja kansainvälistymisen vauhdittamiseen. Valiokunta

korostaa toimia, joilla voidaan tunnistaa kasvu-yritykset ja tukea niiden toimintaa.

Valiokunta ottaa innovaatiopoliittikkaan yksityiskohtaisemmin kantaa käsitellessään valtioneuvoston innovaatiopoliittista selontekoa (VNS 5/2008 vp).

07. (32.30.02) Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Matkailun edistämiskeskus (MEK) on käynyt läpi erittäin rankan rakennemuutoksen, sillä kuluvan vuoden aikana kaikki MEKin ulkomaantoimistot on suljettu ja Helsingin toimipistettä supistettu voimakkaasti. Yli sadan hengen työntekijämäärä on vähentynyt 27 henkilöön. Ulkomailla matkailun edistämispalvelut ostetaan Finprolta.

MEKin tehtävänä on mm. tehdä Suomea tunnetuksi ja kehittää ja markkinoida Suomen matkailupalveluja ulkomailla. Vuonna 2006 hyväksytty matkailustrategia on tuonut MEKille myös uusia tehtäviä, joita ovat mm. valtakunnallisten tuotekehitysohjelmien koordinointi, Suomi-portaalin toteutus ja matkailun sähköisen tutkimustietopankin luominen ja ylläpito.

Matkailu on alueellisesti merkittävä elinkeino ja etenkin monen syrjäisemmän seudun elinvoimaisuuden kulmakivi. Matkailun edistäminen on kuitenkin entistä suurempien haasteiden edessä, sillä talouskasvun heiketessä matkailun kasvua koskevien tavoitteiden saavuttaminen vaikeutuu. Kilpailukyvyn parantaminen vaatiikin mm. uusien toimintatapojen kehittämistä sekä toiminnan tehostamista.

Valiokunta pitää tärkeänä, että matkailuun liittyvää verkottumista, osaamista, tutkimusta ja innovaatioita vahvistetaan. Valiokunta korostaa myös julkisen ja yksityissektorin tiivistä yhteistyötä, selkeää työnjakoa muiden sidosryhmien kanssa sekä rahoituksen kohdentamista

kään työttöminä olleita ja muutoin vaikeasti työllistettäviä, joiden työllistäminen vaatii aktiivista henkilökohtaista ohjausta.

Momentin ensimmäisen kappaleen 17. kohta poistetaan, koska hallitus ei ole antanut siinä tarkoitettua esitystä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain muuttamisesta. Samalla momentin määrärahaa vähennetään 1 200 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 477 440 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1.—14. kohta kuten HE 116/2008 vp)

15) enintään 437 000 euroa Venäjän lähialueiden työvoiman ammatillisesta kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen työ- ja elinkeinoministeriön tarkemmin päättämällä tavalla sekä

16) ennen työllisyyslain (275/1987) voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin (*poist.*).

(17. kohta *poist.*)

(3.—6. kappale kuten HE 116/2008 vp)

64. (32.80.64) *Työllisyysperusteiset siirto-menot investointeihin* (arviomääräraha)

Momentin myöntämisvaltuudeksi esitetään 13 miljoonaa euroa, josta varataan 5 miljoonaa euroa käytettäväksi äkillisten rakennemuutosten alueille. Momentin myöntövaltuus alenee kuluvaan vuoteen verrattuna 5,2 miljoonaa euroa ja sen määräraha alenee runsaat 9 miljoonaa euroa.

Valiokunta toteaa, että momentin mitoitus on laadittu parempaa taloustilannetta silmälläpitäen ja se voi osoittautua tarpeisiin nähden liian niukaksi. Rakennemuutospaikkakuntien määrä saattaa vielä kasvaa, ja työllisyyden heiketessä investointitukien tarve lisääntyy myös rakennemuutosalueiden ulkopuolisilla alueilla.

Työllisyyspoliittisilla investoinneilla voidaan tukea alueellista ja paikallista työllisyyttä sekä edistää uusien työpaikkojen syntymistä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan niillä on ollut suuria myönteisiä vaikutuksia elinkeinoelämän kehittämiseen.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa, jolloin momentin myöntövaltuus nousee 3 400 000 euroa. Valiokunta korostaa, että momentin määrärahan riittävyyttä tulee seurata ja ottaa mahdollisten lisäresurssien tarve huomioon lisätalousarviossa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 21 320 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Valtuus. Vuonna 2009 saa Kainuun hallintokokeilualueutta lukuun ottamatta tehdä enintään 16 400 000 euron arvosta uusia sitoumuksia työllisyysperusteisiin investointeihin. Vuoden 2008 valtuuden käyttämättä jäävästä osasta saa tehdä sitoumuksia vuonna 2009.

(5. kappale kuten HE 116/2008 vp)

80. *Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleerahoitustoimintaan* (arviomääräraha)

Talousarvioesitystä täydentävään esitykseen sisältyy useita toimia, joilla pyritään parantamaan vientiyritysten rahoitusmahdollisuuksia. Tarkoituksena on ottaa käyttöön uusi toimintamalli, jossa Vientiluotto jälleerahoittaa luotto- tai rahoituslaitoksen kautta Suomesta tapahtuvan vientikaupan edellyttämää luotonantoa. Tällaisen jälkirahoitusmallin toteuttamiseksi Suomen Vientiluotto Oy:lle osoitetaan 250 miljoonaa euroa ja Finnvera Oyj:lle 6 miljoonaa euroa Suomen Vientiluotto Oy:n pääomittamiseen. Lisäksi Aloitusrahoitus Vera Oy:tä ja Veraventure Oy:tä pääomitetaan yhteensä 30 miljoonalla eurolla sekä Teollisuussijoitus Oy:tä 50 miljoonalla eurolla. Myös Finnveran takausvaltuuksia on tarkoitus korottaa.

Valiokunta toteaa, että työllisyyden turvaamisen kannalta on keskeistä, että yritysten toiminnalle ja investointien jatkumiselle voidaan taata kilpailukykyiset puitteet. Finanssikriisin vuoksi etenkin vienti- ja kasvuyritysten mahdollisuudet rahoituksen saamiseen ovat heikentyneet tuntuvasti. Vaarana on myös, että käyttöpääoman puute voi ajaa yrityksen taloudellisiin vaikeuksiin, vaikka sen kilpailukyky ja tulevaisuuden näkymät olisivat hyvät. Suomalaisen vientiyritysten kilpailukykyyn kannalta vientiluotoilla on tärkeä merkitys, sillä monissa muissa mais-

sa on käytössä järjestelmiä, joilla valtio voi toimia vientikauppojen luotottajana.

Valiokunta pitää tärkeänä, että nyt esitettyjen ratkaisujen riittävyyttä seurataan ja että hallitus ryhtyy tarvittaessa lisätoimiin työllisyyden ja yritystoiminnan tukemiseksi.

40. (32.40, 32.20, osa, 32.30, osa ja 32.90 osa) Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)

Momentille ehdotetaan noin 4,5 miljoonan euron määrärahaa, joka on 100 000 euroa kuluvan vuoden määrärahaa pienempi.

Talous- ja velkaneuvontapalveluiden järjestämisestä maksettava valtion korvaus on pienentynyt velkahallintaohjelman päätyttyä vuonna 2004, ja se kattaa nykyisellään noin kaksi kolmasosaa velkaneuvonnan kuluista. Kunnat rahoittavat loppuosan kustannuksista, mutta kuntien rahoitusmahdollisuudet vaihtelevat huomattavasti. Osa kunnista ei rahoita neuvontapalveluja lainkaan, kun taas osa kunnista rahoittaa vapaaehtoisesti yli 50 prosenttia kuluista.

Viime vuosien hyvästä talouskehityksestä huolimatta velkaneuvonnan kysyntä ei ole vähentynyt, vaan uusien asiakkaiden määräksi on vakiintunut noin 15 000 henkeä vuodessa. Taloustilanteen heikennyttyä asiakasmäärät ovat jo lähteneet kasvuun, ja neuvonnan tarpeen arvioidaan lisääntyvän ensi vuonna voimakkaasti.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut selvitysmiehen tekemään kokonaisarviota talous- ja velkaneuvonnan toimivuudesta ja kehittämistarpeista. Selvityksen määräaika on 31.1.2009. Valiokunta korostaa, että talous- ja velkaneuvonnan toimivuutta ja kehittämistarpeita arvioitaessa on huolehdittava myös siitä, että toiminnan rahoitus saadaan kestäväälle pohjalle.

Valiokunta lisää momentille 100 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 611 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

50. Valtionavustus kuluttajajärjestöille (kiinteä määräraha)

Kuluttajajärjestöjen valtionavustuksiin ehdotetaan 673 000 euron määrärahaa, joka osoitetaan kahdelle kuluttajajärjestölle ja Työtehoseura ry:n kotitalousosaston toiminnan tukemiseen. Ehdotettu määräraha on 150 000 euroa kuluvan vuoden määrärahaa alhaisempi.

Eduskunta on kahtena vuonna korottanut kuluttajajärjestöille maksettavaa avustusta, minkä avulla järjestöt ovat voineet lisätä palveluitaan. Nyt ehdotettu määräraha laskisi järjestöjen valtionavun takaisin 1990-luvun alun tasolle.

Valiokunta toteaa, että yhteiskunnan muuttumisen myötä puolueettoman tiedon saaminen on yhä vaikeampaa. Myös hallituksen kuluttajapolitiisessa ohjelmassa vuosille 2008–2011 korostetaan kuluttajajärjestöjen asemaa ja todetaan, että vahva kuluttajaliike on tärkeää hyvin toimiville kansallisille markkinoille.

Valiokunta lisää momentille 150 000 euroa kuluttajajärjestöjen valtionavustukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 823 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

50. (32.50 ja 32.70) Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopoliittikka

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha on n. 31,7 miljoonaa euroa, joka on 1,5 miljoonaa euroa kuluva vuotta vähemmän. Vähennys kohdistuu erityisesti kehittämisrahan ns. sitomattomaan osaan, joka pienenee noin miljoonalla eurolla.

Valiokunta pitää määrärahan alenemista valittavana, sillä etenkin erityisohjelmiin sitomaton määräraha on joustava ja nopea rahoitusinstrumentti osaamis- ja innovaatioympäristöjen vahvistamiseen sekä elinkeinoelämän avainhankkeiden vauhdittamiseen. Määrärahan aleneminen on myös vastoin hallitusohjelman linjauksia.

Valiokunta lisää momentille 1 000 000 euroa maakunnan kehittämisrahan sitomattoman osuuden korottamiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 32 656 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

64. (32.70.64) *EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013* (arviomääräraha)

Alueiden kehittäminen tapahtuu pääasiassa ohjelmaperusteisesti EU:n rakennerahastojen osarahoituksella. Uusi rakennerahastokausi alkoi vuoden 2007 alusta, mutta ohjelmien käyntiinlähtö on viivästynyt merkittävästi etenkin tietojärjestelmiin liittyvien ongelmien vuoksi. Viimeisimmän tiedon mukaan tietojärjestelmä otetaan käyttöön kuluvan vuoden loppupuolella, ts. lähes kahden vuoden kuluttua ohjelmakauden alkamisesta. Tilanne on alueiden kannalta valitettava, sillä rahastot ovat euromääräisesti vaikuttavimpia aluepoliittisia työkaluja ja hankkeilla on suuri merkitys alueiden kehittämisessä.

Valiokunta edellyttää toimenpiteitä, joilla ohjelmien toimeenpanoa nopeutetaan ja tehostetaan. On niin ikään tärkeää, että kunnat osallistuvat ohjelmien rahoittamiseen kiristyvästä taloustilanteesta huolimatta.

Hallitus on talousarvioesitystä täydentävässä esityksessä ehdottanut, että rakennerahasto-ohjelmien myöntämisvaltuuden budjetointia aikaistetaan siten, että 44 miljoonaa euroa eli 10 prosenttia kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen ohjelmien vuoden 2013 rahoituskehyksestä budjetoidaan vuoden 2009 talousarviossa. Valiokunta pitää tätä perusteltuna ohjelmien toimeenpanon tehostamiseksi ja julkisen rahoituksen vahvistamiseksi.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ainakin yliopistojen toimintamenomomentilta puuttuu maininta siitä, että ne voivat käyttää kyseisen momentin määrärahaa EU-osarahoitteisten hankkeiden omarahoitusosuutena. Valiokunta toteaa, että tarvittavat muutokset tulee tehdä helmikuussa annettavan lisätalousarvion yhteydessä.

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella valiokunta lisää momentin päätösoosan toiseen kappaleeseen uuden 6. kohdan. Muutoksen tarkoituksena on tehdä mahdolliseksi ohjelmakauden 2000—2006 sitoumusten ja maksatusten tekeminen vuonna 2009 EU:n säännösten mukaisesti. Muutos vaikuttaa myös päätösoosan kuudenteen kappaleeseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 199/2008 vp)

Määrärahaa saa käyttää:

(1.—3. kohta kuten HE 116/2008 vp)

4) yhdessä momentin 32.50.65 kanssa Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 114 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta teknisen avun osuus on 59 henkilötyövuotta (*poist.*)

5) yhdessä momentin 32.50.65 kanssa Euroopan sosiaalirahaston osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 380 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta teknisen avun osuus on 136 henkilötyövuotta *sekä*

6) *EU:n ohjelmakauden 2000—2006 hankkeisiin vuosien 2000—2008 talousarvioiden momenteilta 26.98.61, 32.70.61 ja 34.05.61 tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien Euroopan yhteisöjen lainsäädännössä säädetyt ehdot täytävien, tukikelpoisten menojen maksamiseen.* (*Uusi*)

(3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

(4. kappale kuten HE 199/2008 vp)

(5. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Valtuus. Vuonna 2009 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 257 735 000 eurolla. Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt *menteilta 32.70.61 ja 32.70.64* käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

65. (32.70.65) *Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013* (arviomääräraha)

Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen perusteella valiokunta muuttaa momentin pää-

tösosan toisen kappaleen kohtaa 4 ja seitsemättä kappaletta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

- (1. kappale kuten HE 199/2008 vp)
Määrärahaa saa käyttää:
 - (1.—3. kohta kuten HE 116/2008 vp)
 - 4) EU:n ohjelmakauden 2000—2006 (*poist.*) hankkeisiin vuosien 2000—2008 talousarvioiden momenteilta (*poist.*) 26.98.62, 28.01.62, 29.01.62, 31.99.62, 32.30.62, 32.70.62, (*poist.*) 33.03.62, 34.05.62 (*poist.*) ja 35.10.62 tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien tukikelpoisten menojen maksamiseen sekä muissakin hankkeissa edellä mainituilta momenteilta tai momenteilta 26.98.61, 32.70.61 ja 34.05.61 tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien menojen maksamiseen silta osin kuin tuensaajalla on lakiin perustuva oikeus maksatuksen saamiseen sekä EU:n ohjelmakauden 1995—1999 ohjelmiin liittyvien neuvoston asetuksen EY 2082/1993 24 artiklan (tuen vähentäminen, pidättäminen ja peruuttaminen) ja neuvoston asetuksen (EY 1260/1999) 39 artiklan (varainhoitoa koskevat oikaisut) mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.
 - (3. kappale kuten HE 116/2008 vp)
 - (4. kappale kuten HE 199/2008 vp)
 - (5. kappale kuten HE 116/2008 vp)
 - (6. kappale kuten HE 199/2008 vp)
- Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt momenteilta 26.98.62, 28.01.62, 29.01.62, 31.99.62, 32.30.62, 32.70.62, 32.70.65, 33.03.62, 34.05.62 ja 35.10.62 käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

60. Energiapolitiikka

Valtioneuvosto hyväksyi 6.11.2008 pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian, jossa määritellään ne keinot, joilla EU:n asettamat ilmastopoliittiset tavoitteet saavutetaan. Euroopan unioni on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasujaan 20 prosentilla ja kasvattamaan uusiutuvan energian osuutta niin ikään 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä. Myös energian säästöissä on 20 prosentin tavoite vuoteen 2020 mennessä

verrattuna kehitykseen, joka toteutuisi ilman uusia toimenpiteitä.

Valiokunta on tyytyväinen siihen, että talousarvioesityksessä on jo otettu huomioon ilmasto- ja energiapoliittiset haasteet ja että erityisesti energiatuen rahoitusta on lisätty. Ehdotettu myöntövaltuus on noin 30 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2008 varsinaisessa talousarviossa. Lisäksi vuoden 2008 kolmannessa lisätalousarviossa korotettiin energiatuen myöntövaltuutta 30 miljoonalla eurolla. Energiatukeen ja erityisesti uusiutuvan energian edistämiseen on näin ollen ensi vuonna käytettävissä noin kaksi ja puoli kertaa suuremmat resurssit kuin vuonna 2008. Lisäksi energiasektorin demonstraatiohankkeiden toteuttamiseen osoitetaan 15 miljoonan euron myöntövaltuus. Myös päästöoikeuksien hankintaan osoitetut määrärahat edesauttavat ilmasto- ja energiapolitiikan tavoitteiden saavuttamista.

Valiokunta pitää näitä painotuksia ja linjauksia hyvinä ja myös välttämättöminä tavoitteiden saavuttamiseksi. Asetettu aikajänne on tavoitteisiin nähden erittäin lyhyt, mikä edellyttää poikkeuksellisen määrätietoisia ja tehokkaita toimia energian käytön tehostamiseksi ja uusiutuvan energian lisäämiseksi.

Ilmasto- ja energiastrategian käsittely eduskunnassa on vielä kesken. Valiokunta korostaa kuitenkin jo tässä yhteydessä julkisen rahoituksen tärkeyttä energiatehokkuutta parantavien teknologioiden ja innovaatioiden kehittämisessä. Riittävän osaamisen varmistaminen edellyttää myös pitkäjänteisen tutkimustoiminnan vahvistamista. Valiokunta pitää tärkeänä, että vuosia 2010—2013 koskevassa kehyspäätöksessä suunnataan riittävät resurssit strategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

20. *Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen ja energiatiedotus* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha on 500 000 euroa kuluvaan vuoteen 2013 mennessä. Valiokunta toteaa, että neuvonta ja koulutus ovat avainasemassa energiansäästön edistämiseksi ja uusiutuvien energialähteiden lisäämisessä. Ilmasto- ja energiastrategian

toimeenpanemiseksi energiatiedotusta ja opastusta on edelleen lisättävä kaikilla ilmasto- ja energiapolitiikan osa-alueilla.

Valiokunta lisää momentille 500 000 euroa. Momentilta 32.60.40 tehdään vastaavansuuruisen vähennys.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 900 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

40. (32.60.40 ja 32.60.45) *Energiatuki* (arvio-määräraha)

Momentilta vähennetään 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 47 800 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2009 saa sitoumuksia tehdä enintään 60 100 000 euron arvosta. Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saadaan käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

(3.—7. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. *Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Tasa-arvon tietopalvelu

Tasa-arvon tietopalvelun perustamista esitettiin jo vuonna 2005 sosiaali- ja terveysministeriön ja opetusministeriön teettämässä selvityksessä. Myös hallituksen tasa-arvo-ohjelmassa todetaan hallituksen huolehtivan siitä, että tietopalvelu käynnistetään viimeistään vuonna 2009. Valtioneuvosto hyväksyi tasa-arvo-ohjelman 17.7.2008 tekemällään periaatepäätöksellä.

Tietopalvelua ei ole vielä perustettu eikä sen käynnistämiseen tarvittavia resursseja ole myöskään otettu huomioon ensi vuoden talousarvioesityksessä.

Tietopalvelun tehtävänä olisi muun muassa tasa-arvotiedon tuottaminen, alan kehittäminen ja koulutus sekä yleisten tietolähteiden valtavirtaistaminen eli sukupuoli- ja tasa-arvonäkökulmien edistäminen tiedonlähteiden tuottamisessa. Tietopalvelu toimisi myös EU:n tasa-arvoinstituutin ja Suomen välisenä yhteydenpitofoorumina.

Valiokunta viittaa hallituksen tasa-arvo-ohjelmaan ja toteaa, että tietopalvelun perustaminen on välttämätöntä tasa-arvotiedon kokoamiseksi ja levittämiseksi. Talousarvioaloitteen TAA 118/2008 vp perusteella valiokunta lisää momentille 180 000 euroa ja lisää momentin perusteluihin maininnan, että määrärahaa saa käyttää myös tasa-arvon tietopalvelun perustamiseen.

Valiokunta korostaa, että kyseessä on toiminnan käynnistäminen, jonka yhteydessä on vielä arvioitava, mikä on tietopalvelun toiminnan kanalta tarkoituksenmukaisin sijoituspaikka.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 39 584 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

(1. ja 2. kohta kuten HE 116/2008 vp)

3) sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen (*poist.*)

4) terveyden edistämisen politiikkaohjelman palkkaus-, matka-, kokous-, koulutus- ja tiedotus- sekä muihin vastaaviin toimintamenoihin *sekä*

5) *tasa-arvon tietopalvelun perustamiseen liittyviin kustannuksiin. (Uusi)*

(3. ja 4. kappale kuten HE 116/2008 vp)

03. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan työtilanne on ruuhkautunut pahoin ja käsittelyajat ovat pidentyneet. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vuoden 2007 aikana keskimääräinen käsittelyaika oli kaikissa asioissa noin 13 kuukautta, mutta syyskuussa 2008 postitettujen päätösten keskimääräinen käsittelyaika oli jo 17 kuukautta. Lautakunnassa arvioidaan olevan vuoden lopulla noin 32 000 käsittelyä odottavaa asiaa.

Lautakunnan henkilöresursseja on lisätty ja organisaatiota ja toimintatapoja muutettu toimivammaksi. Talousarvioesityksessä määrärahoja korotetaan edelleen 700 000 eurolla lisähenkilöiden palkkaamiseksi.

Lautakunta käsittelee keskeisiä perusturvaan liittyviä kysymyksiä, sillä se toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena valtaosassa Kansaneläkelaitoksen tekemistä päätöksistä. Suurimmat asiaryhmät ovat sairausvakuutusasiat ja työkyvyttömyyseläkeasiat sekä yleistä asumistu-

kea, vammaisetuksia, kuntoutusta ja kuntoutusrahaa koskevat asiat.

Valiokunta toteaa, että nykyinen tilanne on kohtuuton kansalaisten oikeusturvan kannalta. Valiokunta kiinnittää vakavaa huomiota tilanteeseen ja korostaa, että lautakunnan työtilannetta seurataan tiiviisti ja että tarvittaessa arvioidaan vielä mahdollisuudet lautakunnan työ- ja toimintatapojen tehostamiseen.

02. Valvonta

20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)

Lääninhallitusten oikeuslääkärit tekevät pääosan oikeuslääketieteelliseen kuolemansyyn selvittämiseen liittyvistä ruumiinavauksista. Ostopalveluina suoritettujen ruumiinavausten määrä on kuitenkin jatkuvasti noussut ja on jo noin 40 prosenttia kaikista ruumiinavauksista. Palkkioperusteisen toiminnan lisääntyessä momentin määrärahaa on jouduttu korottamaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimesta on selvitetty oikeuslääketieteellisen kuolemansyynselvityksen uudelleen organisointia. Valiokunta pitää tärkeänä, että toimintaa uudistettaessa huolehditaan siitä, että jatkossa selvästi suurempi osa työstä tehdään normaalina virkatyönä.

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Kelan kustantaman psykoterapian asiakasmäärät ovat olleet jatkuvassa kasvussa. Vuonna 2007 aikuisten psykoterapian asiakasmäärä lisääntyi edellisvuodesta 13,7 prosenttia, ja kuluvana vuonna lisäyksen arvioidaan olevan noin 10 prosenttia. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esimerkiksi vuoden 2008 aikana Etelä-Suomessa on hylätty lähes puolet aikuisten terapiaa koskevista hakemuksista, ja hakemuksille on myös jouduttu asettamaan alueellisia kiintiöitä.

Valiokunta toteaa, että psyykkiset ongelmat ovat Suomessa suurin syy työstä poissaoloille ja ennenaikaisesti eläkkeelle siirtymiselle. Mielen-terveyskuntoutuksen avulla opiskelu- ja työkyky on usein mahdollista säilyttää, mikä on ennalta ehkäisevänä toimintana myös taloudellisesti kannattavaa.

Valiokunta lisää momentille 500 000 euroa aikuisten mielenterveyskuntoutukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 237 500 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 116/2008 vp)

50. Veteraanien tukeminen

Sotainvalidien ja rintamaveteraanien erityisetuksiin esitetään 393 miljoonaa euroa. Määrärahat alenevat noin 28 miljoonaa euroa vuodesta 2008. Määrärahojen väheneminen johtuu sotainvalidien ja veteraanien lukumäärän vähenemisestä sekä siitä, että kuluvana vuonna veteraanien kuntoutusmäärärahaa korotettiin tilapäisesti 4 miljoonalla eurolla Suomen itsenäisyyden juhlavuoden kunniaksi. Vaikka määrärahat pienenevät, veteraania kohti laskettu keskimääräinen tuki kasvaa.

Veteraanikuntoutuksen painopistettä on siirretty laitospainotteisesta päivä-, koti- ja muuhun avokuntoutukseen, jotta kaikki rintamaveteraanit saisivat tarvitsemansa kuntoutuspalvelut. Tarkoituksena on, että vähintään puolet kuntoutuksesta toteutetaan avo- ja päiväkuntoutuksena. Saadun selvityksen mukaan kuntien toimintakäytännöt vaihtelevat kuitenkin merkittävästi. Useimmissa kunnissa määrärahat riittävät, mutta eivät etenäkään niissä kunnissa, joissa kuntoutus painottuu liiaksi laitospainotteiseen.

Valiokunta korostaa, että kuntien toimintakäytäntöjä seurataan ja että menettelyt pyritään yhdenmukaistamaan asetusta ja Valtiokonttorin ohjeistusta vastaaviksi. Veteraanikuntoutuksen painottuminen avokuntoutukseen on perusteltua määrärahojen riittävyyden kannalta, mutta samalla se useimmissa tapauksissa vastaa myös paremmin ikääntyvien veteraanien tarpeita. On

lisäksi huolehdittava siitä, että kotipaikkakunnalla tai kotona annettua avokuntoutusta tuetaan kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluilla.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että sotainvalidien haitta-asterajan alentamista jatketaan ja että avohuollon palvelut pyritään laajentamaan kaikkiin veteraaneihin.

Valiokunta lisää veteraanikuntoutukseen 1 800 000 euroa, joka osoitetaan momentille 33.50.57.

57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille lisätään 1 800 000 euroa veteraanikuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentille myönnetään 1 808 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Kuntien valtionosuudet

Vuonna 2009 kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksien määrä on 5,57 miljardia euroa, jossa on lisäystä noin 494 miljoonaa euroa vuoden 2008 talousarvion tasoon verrattuna. Valtionosuusprosentti nousee 32,74 prosentista 34,64 prosenttiin.

Lisäyksestä 374 miljoonaa euroa on kustannusneutraalia verotulomenetysten kompensatiota ja noin 21 miljoonaa euroa on tarkoitettu ikäihmisten palveluiden parantamiseen sekä muihin kehittämishankkeisiin. Kustannustason nousun johdosta laskennallisiin kustannuksiin on tehty 3,9 prosentin korotus, mistä johtuen momentin määrärahaa on korotettu 199 miljoonaa euroa. Toisaalta valtionosuudet vähenevät eräiden tehtävien siirtyessä valtion rahoitettavaksi. Näitä ovat mm. elatustuki ja lasten ja nuorten oikeuspsykiatriset tutkimukset.

Kuntien tehtävät ja palvelujen tarve ovat kasvaneet viime vuosina voimakkaasti. Samanlaisesti myös käyttökustannusten laskennallista valtionosuutta on korotettu, vuoden 2005 tilin-

päätöksestä vuoden 2009 talousarvioesitykseen noin 2 mrd. eurolla. Valtionosuuksien lisäykset eivät ole kohdentuneet välttämättä valtakunnallisesti suunniteltujen painopisteiden mukaisesti, sillä väljä puitelainsäädäntö antaa kunnille suuren liikkumavapauden palveluiden järjestämisessä. Määrärahojen kohdentumisen varmistamiseksi viime vuosina onkin lisätty kuntia sitovaa lainsäädäntöä ja normiohjausta on jatkossa tarkoitus lisätä.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseksi valiokunta pitää perusteltuna, että normiohjausta lisätään. Sen ohella on myös vahvistettava informaatio-ohjausta ja lisättävä eri osapuolia sitouttavaa yhteistyötä valtion ja kuntien välillä.

Valiokunta on käsitellyt erityisesti lasten, nuorten sekä vanhuksien ja omaishoidon tarvitsemien palveluiden resursseja ja toimivuutta.

Lasten ja lapsiperheiden tukeminen

Lapsiperheiden taloudellista asemaa parannetaan ensi vuoden alusta korottamalla lapsilisää perheen kolmannesta lapsesta alkaen sekä korottamalla kotihoidon tuen hoitorahaa sekä yksityisen hoidon tukea. Lisäksi korotetaan alimpia äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahoja sekä erityishoitorahaa, sairauspäivärahaa ja kuntoutusrahaa. Uudistuksilla pyritään vähentämään lasten, nuorten ja perheiden pahoinvointia ja syrjäytymistä.

Etuuksien paranemisesta huolimatta lapsiperheiden köyhyys on edelleen vakava ja ajankohtainen ongelma. Ensi vuoden alusta toteutettava lapsilisän korotus ei myöskään paranna toimeentulotuen varassa elävän perheen tilannetta, sillä lapsilisä otetaan huomioon toimeentulotuen määrää laskettaessa. Myös lasten pahoinvointi on kasvanut, lastensuojelun asiakasmäärät ovat nousseet ja psykiatristen palvelujen kysyntä lisääntynyt.

Hyväksyessään kuluvan vuoden talousarvion eduskunta hyväksyi lausuman, jonka mukaan sosiaaliturvan kokonaisuudistuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota köyhimpien lapsiperheiden taloudellisen aseman parantamiseen sekä riittävän perusturvan varmistamiseen.

Valiokunta korostaa edelleen toimia, joilla vähennetään lapsiperheiden köyhyyttä. On tärkeää, että perusturvan tason riittävyyttä arvioidaan sosiaaliturvan kokonaisuudistuksessa edellä mainittujen etuuksien korotuksista huolimatta.

Valiokunta korostaa, että taloudellisen tuen ohella on myös huolehdittava palvelujärjestelmän kehittämisestä siten, että lasten ja perheiden palvelujen painopiste siirtyy aiempaa selkeämmin ennalta ehkäiseviin palveluihin. Mahdollisimman aikaisessa vaiheessa annettu apu vähentää ennen muuta inhimillistä kärsimystä, mutta myös palvelujen tarvetta ja niistä aiheutuvia kustannuksia.

Lapsiperheiden kotipalvelu on suurelta osin poistunut kuntien palveluista. Valiokunnan mielestä kotipalvelu on tehokas keino tukea lapsiperheitä arjen ongelmissa, ehkäistä vanhempien uupumusta ja ehkäistä siten myös lastensuojelun tarvetta. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että kotipalvelua kehitetään ja että sen asemaa vahvistetaan.

Valiokunta lisää Kaste-ohjelmaan 1 400 000 euroa lapsiperheiden kotipalvelun kehittämiseen. Määräraha osoitetaan momentille 33.60.31.

Valiokunta katsoo, että asetettujen tavoitteiden seuraamiseksi talousarvioesitykseen tulisi lisätä tunnuslukuja, jotka kuvaavat lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Tällä hetkellä tunnusluvut koskevat lähes poikkeuksetta yli 15-vuotiaita ja pääosin työikäisiä, mutta alle 15-vuotiaita lapsia koskevia vaikuttavuuden tunnuslukuja on vähän. Niillä arvioidaan myös lähinnä palveluiden piirissä olevien lasten määrää, ei lasten terveyttä ja hyvinvointia.

Lastensuojelulain täytäntöönpano

Vuoden 2008 alusta voimaantulleen lastensuojelulain tavoitteena on siirtää lastensuojelutoimenpiteiden painopistettä ennaltaehkäisyyn, varhaiseen tukeen ja avohuoltoon. Uusi laki on otettu myönteisesti vastaan, mutta lain asettamat velvoitteet ovat lisänneet lastensuojelutyötä. Lastensuojelun resurssit eivät vielä toistaiseksi vastaa tarvetta; etenkin ammattitaitoisia

sosiaalityöntekijöitä ei ole riittävästi, mikä vaikeuttaa mm. laissa asetettujen määräaikojen noudattamista.

Valiokunta pitää tärkeänä, että kunnat ottavat huomioon uuden lastensuojelun vaatimat resurssitarpeet. Lastensuojelun lisääntyneitä resurssitarpeita on kompensoitu valtionosuuksissa, mutta saadun selvityksen mukaan valtionosuuksien lisäys on vain harvoissa kunnissa kohdennettu lastensuojelulain täytäntöönpanoon. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että sosiaali- ja terveysministeriö huolehtii riittävästä ohjeistuksesta, jonka avulla voidaan parantaa lastensuojelutyön laatua, yhdenmukaistaa kuntien käytäntöjä ja lisätä asiakkaiden yhdenvertaisuutta.

Lastensuojelu vaatii paljon erityisosaamista sekä resursseja, mistä johtuen pienet kunnat eivät selviä lastensuojelun velvoitteista ilman kuntayhteistyötä. Valiokunta korostaa, että palvelujärjestelmän toimivuutta arvioidaan ja että tarvittaessa kuntien välistä yhteistyötä tehostetaan.

Valiokunta kiirehtii myös toimenpiteitä perhehoidon kehittämiseksi sekä uusien sijaisperheiden rekrytoimiseksi. Valtaosa huostaan otetuista lapsista sijoitetaan laitoksiin, ja perhehoidossa on vain noin kolmannes sijoitetuista lapsista. Myös uusien sijaisperheiden rekrytointi edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, riittävää väestöpohjaa sekä vankkaa osaamista.

Lasten ja nuorten psykiatriset palvelut

Vuoden 2008 talousarviossa lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen kehittämiseen käytettiin sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman eli ns. Kaste-ohjelman rahoitusta. Valtionavustusta on ohjattu erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämiseen.

Ensi vuodelle Kaste-ohjelman rahoitukseen ehdotetaan 25,9 miljoonan euron määrärahaa, josta on tarkoitus osoittaa 2 miljoonaa euroa lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen kehittämiseen.

Palveluja on parannettu monella tavalla, mutta niiden järjestämisessä on edelleen alueellisia

eroja. Palvelut ovat usein myös hajanaisia eikä eri hallinnonalojen välinen yhteistyö toimi saumattomasti. Palvelujärjestelmä on myös laitoseskeinen, ja palvelut painottuvat erikoissairaanhoidon. Lisäksi työntekijät ovat monin paikoin uupuneita, mikä johtuu muun muassa jatkuvan projektityön kuormittavuudesta.

Valiokunnan mielestä kuluvan vuoden alkupuolella käynnistynyt nelivuotinen Kaste-ohjelma antaa hyvät mahdollisuudet palvelujärjestelmän pitkäjänteiseen kehittämiseen. Valiokunta korostaa palvelujärjestelmän kokonaisvaltaista ja laaja-alaista kehittämistä. On myös välttämättä, että perustason osaamista ja ennalta ehkäiseviä toimia vahvistetaan ja että palvelut järjestetään mahdollisimman lähellä lasten ja nuorten omaa kasvuympäristöä. Palvelujen käyttäjien kannalta on tärkeää, että palveluihin liittyy moniammatillista osaamista ja että eri hallinnonalojen sektorirajat eivät ole tarkoituksenmukaisen yhteistyön esteenä.

Valiokunta kiirehtii myös toimenpiteitä, joilla nuorisopsykiatriassa noudatetut ikärajat yhteäistetään.

Valiokunta lisää nuorten mielenterveyspalveluiden kehittämiseen 1 800 000 euroa. Määräraha osoitetaan momentille 33.60.31 ja se ohjataan Kaste-ohjelman kautta toteutettaviin nuorten mielenterveyspalveluita parantaviin hankkeisiin.

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto

Kouluterveydenhuoltoa koskevat ohjeet ja suositukset eivät ole vaikuttaneet kuntatasolla kouluterveydenhuollon suunnitteluun eivätkä siihen ohjattuihin resursseihin. Esimerkiksi henkilöstömitoitusta koskevat suositukset ovat toteutuneet huonosti; vain kolme prosenttia terveyskeskuksista on sellaisia, joissa lääkäreiden määrä vastaa suosituksia. Kunnissa on esiintynyt epäselvyyttä myös ammattiin opiskelevien sekä ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon palveluihin ja järjestämisvastuuseen liittyvissä kysymyksissä.

Sosiaali- ja terveysministeriö aikoo tiukentaa normiohjausta, koska informaatio-ohjauksen avulla ei ole saavutettu haluttuja tuloksia. Minis-

teriö valmistelee koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa ym. koskevaa asetusta, jonka on määrä tulla voimaan 1.7.2009 lukien; asetusluonnoksen mukaiset terveystarkastukset tulisi järjestää viimeistään 1.1.2011 lukien.

Valiokunta pitää hyvänä ja tarkoituksenmukaisena, että normiohjausta tiukennetaan. Uudistusta valmisteltaessa on arvioitava siitä aiheutuvat kustannukset ja niiden vaikutus kuntatalouteen. Resurssien lisäksi tarvitaan myös organisaatioiden ja moniammatillisen yhteistyön kehittämistä.

Valiokunta kiirehtii myös toimenpiteitä, joilla ammattikorkeakouluissa ja ammattioppilaitoksissa opiskelevien terveydenhuolto saatetaan tasavertaiseen asemaan muun opiskelijaterveydenhuollon kanssa.

Valiokunta pitää niin ikään tärkeänä, että henkilöstön koulutuksesta huolehditaan ja varmistetaan, että säädösten tulkinta on yhdenmukaista ja opiskelijoiden kohtelu tasapuolista opiskelupaikkakunnasta riippumatta. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon kehittämiseksi on myös tärkeää, että palveluista ja niiden kustannuksista kerätään riittävä tietopohja, jonka avulla toimintaa ja sen vaikuttavuutta voidaan seurata.

Vanhustyö ja omaishoito

Momentin määrärahaan esitetään 17,9 miljoonan euron korotus ikäihmisten palvelujen parantamiseksi. Tavoitteena on erityisesti kotihoidon vahvistaminen ja sitä tukevien palvelujen kehittäminen. Lisäksi momentin määrärahaan tehdään runsaan miljoonan euron korotus sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnin laajentuessa ensi vuoden alusta lukien 75—79-vuotiaisiin.

Valiokunta korostaa, että vanhuspalvelujen saatavuuden ja laadun kehittämistä koskevien laatusuosituksen toimeenpanoa ja vaikutuksia on seurattava ja kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota yhdenvertaisten käytäntöjen aikaansaamiseen. Vanhusten palvelut on järjestetty eri kunnissa hyvin eri tavalla. Laskennallisten sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksien lisäykset eivät myöskään välttämättä kohdistu sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Valiokunta korostaa myös toimenpiteitä, jotka parantavat omaishoidon asemaa. Omaishoidon tukea on viime vuosina parannettu, mutta uudistuksille asetetut tavoitteet eivät ole kaikilta osin toteutuneet. Omaishoidon tukeen liittyvät kuntakohtaiset erot ovat edelleen suuria, vapaapäiväjärjestelyt eivät toimi ja omaishoitajat ovat väsyneitä ja usein itsekkin iäkkäitä.

Omaishoidon kehittämistoimia käsitellään parhaillaan SATA-komiteassa. Valiokunta korostaa ratkaisuja, joiden avulla omaishoidosta voi tulla aidosti merkittävä osa sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuutta. Tämä edellyttää muun muassa tuen saajien yhdenvertaisuuden turvaamista, hoitovapaajärjestelmien parantamista, työn ja omaishoidon parempaa yhteensovittamista sekä myös sosiaali- ja terveysalan järjestöjen osaamisen parempaa hyödyntämistä.

Valiokunta kiinnittää vielä huomiota mielen-terveyskuntoutujien ja heidän omaistensa asemaan. Nykyisin omaishoitoa koskevassa päätök-

senteossa käytetään paljon fyysistä toimintakykyä kuvaavia mittareita. Tästä johtuen mielen-terveyskuntoutujan omaisten mahdollisuudet omaishoidon tuen saamiseen ovat usein muita heikkommat.

31. *Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta viittaa edellä lukuperusteluissa esitettyyn ja lisää momentille 1 400 000 euroa lapsiperheiden kotipalvelun kehittämiseen sekä 1 800 000 euroa nuorten mielenterveyspalveluiden kehittämiseen. Määrärahalisäykset ohjataan Kaste-ohjelman puitteissa toteutettaviin hankkeisiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 29 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

(1.—3. kohta kuten HE 116/2008 vp)

(4. kohta kuten HE 199/2008 vp)

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

65. *Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määrärahasiis esitetään pidettäväksi ennallaan 2 miljoonassa euossa. Sen käyttöalaa kuitenkin laajennetaan kattamaan merkittävien virkistysaluehankintojen tukeminen kunnille ja kuntien virkistysaluehankintaa varten perustamille yhteisöille.

Momentin keskeinen tavoite on ollut tukea ympäristöjärjestötoimintaa ja asunto- ja rakennusalan järjestöjen neuvontatoimintaa sekä avustaa lähinnä ympäristökasvatukseen ja ympäristövalistukseen liittyviä hankkeita. Erityisesti Pidä Saaristo Siistinä ry tekee arvokasta työtä Itämerellä ja sisävesistöissä mm. veneilijöiden jätehuollon edistämiseksi.

Valiokunta toteaa, että momentin käyttöalan laajennus ei saa vaikuttaa järjestöjen avustusten tasoon, ja pitää tärkeänä niiden toiminnan turvaamista. Valiokunta lisää momentille 50 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 050 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 116/2008 vp)

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu*Vesistöjen suojelu*

EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin mukaisesti vesienhoidon suunnittelun tavoitteena on, ettei vesien tila heikkene ja että pinta- ja pohjavesien tila on hyvä viimeistään vuonna 2015.

Vesistöjen suojelussa keskeinen keino on vesienhoitosuunnitelmien laatiminen ja toimenpiteiden toteuttaminen. Itämeren suojelussa keinoina ovat lisäksi EU:n meristrategiadirektiivin ja Itämeren suojelukomission (HELCOM) Itä-

meren suojelun toimintaohjelman toimeenpano sekä Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) toimintaan vaikuttaminen.

Parhaillaan on käynnissä useita selvityksiä, joissa tutkitaan mahdollisuuksia vähentää vesistöjen kuormitusta. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että ympäristöministeriön hallinnonalan tutkimus- ja kehitysmäärärahat turvataan laadukkaan kehittämistyön varmistamiseksi.

Valiokunta toteaa, että vesien hyvän tilan saavuttaminen edes vesipuitedirektiivin myöhenne-tyllä aikataululla, vuoteen 2021 tai 2027 mennessä, edellyttää vesiensuojelutoimien merkittävää tehostamista, johon vaaditaan myös rahallista lisäpanostusta. Valiokunta pitää lisäksi tärkeänä, että EU:n rahoitusmekanismit otetaan tehokkaaseen käyttöön.

Valiokunta pitää myönteisenä esitettyä 600 000 euron lisämäärärahaa öljyntorjuntakeskuksen perustamiseen Porvooseen. Valiokunta pitää hyvänä myös sitä, että vuoden loppuun mennessä laaditaan kokonaisesitys kustannusarvioineen öljyntorjuntavalmiuden kehittämistarpeista. Selvityksen valmistuttua on tärkeää arvioida, kuinka paljon öljysuojamaksua pitää korottaa, jotta ainakin osa valtion tulevista hankinnoista voidaan korvata öljysuojarahastosta.

Luonnonsuojelualueet

Ympäristöministeriön hallinnonalalla luonnonsuojelualueiden hoidon perusrahoitus on vuosittain ollut noin 24—25 miljoonaa euroa, josta METSO-ohjelman osuus on 3—4 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää myönteisenä, että rahoitus valtion suojelualueiden hoitoon ja kunnossapitoon on viime vuosina kasvanut merkittävästi. Samalla kuitenkin myös rahoitustarpeet ovat kasvaneet, esimerkiksi virkistyskäytön palvelutarpeet ovat lisääntyneet.

Uusien alueiden suojeluun on varattu valtiontalouden kehyksissä 94,5 miljoonaa euroa vuosien 2008—2012 aikana siten, että vuosittainen määrärahataso selvästi nousee vuodesta 2010 alkaen. Määrärahat mahdollistavat alueiden hintatasosta ja suojelutavasta riippuen 15 000—30 000 hehtaarin suojelupinta-alan lisäyksen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että valtion tulevista suojelualueista on kaksi kolmasosaa perustamatta ja niiltä puuttuu siten selkeät rajat ja rauhoitusmääräykset. Valiokunta toteaa, että kiinteistönmuodostuksen loppuun saattamiseen tarvitaan tulevina vuosina lisärahoitusta.

Valiokunta pitää lisäksi ympäristövaliokunnan tavoin tärkeänä eräisiin luonnonsuojelun menoihin osoitettavan määrärahan (mom. 35.10.21) riittävyyttä. Määrärahaa saa käyttää esimerkiksi vanhojen maa-ainesten ottoalueiden kunnostamiseen sekä METSO-ohjelmaan sisältyviin toimenpiteisiin, jotka koskevat erityisesti inventointeja, yhteistyötä ja seurainta.

Merenkurkun saaristo -maailmanperintökohde

Merenkurkun saaristo liitettiin vuonna 2006 Unescon maailmanperintöluetteloon Suomen ensimmäisenä maailmanperintökohteena. Se on muodostunut jääkauden aikana mannerjäätikön keskuksesta ja on seurausta maankohoamisilmioista ja sulavan jään synnyttämistä moreeni-muodostumista.

Alueen kunnat ovat sitoutuneet maailmanperintöalueen kehittämishankkeiden rahoitukseen mm. toteuttamalla lähivuosina Merten talon Raippaluodon sillan kupeeseen. Valtion varoin on kunnostettu esimerkiksi vaellusreittejä ja koulutettu oppaita. Ongelmana on kuitenkin valtion rahoituksen määrääikaisuus.

Valiokunta pitää tärkeänä, että valtio sitoutuu laajan luonnonperintöalueen kehittämiseen ja tunnetuksi tekemiseen Unescon yleissopimuksen mukaisesti. Maailmanperintöalueen rahoitustarve tulee harkita rinnastettavaksi Suomen kansallispuistojen rahoitustarpeeseen. Metsähallitukselle tulee turvata pysyvä määrära-

ha alueen toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitetään 11 miljoonan euron määrärahaa. Määrärahataso on kuitenkin tarpeisiin nähden liian alhainen. Vajetta on pahentanut rakennuskustannusten nopea kallistuminen. Maanrakennusindeksi on kohonnut viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 10 prosenttia ja vuoteen 2000 verrattuna jo noin 40 prosenttia.

Alueellisten ympäristökeskusten esitysten perusteella momentin määrärahan tulisi olla yli kaksinkertainen talousarvioesitykseen nähden. Pelkästään uusia talousarvioesityksessä erikseen nimettyjä siirtoviemärihankkeita tulisi aloittaa vuosina 2009—2013 yhteensä lähes 40 kappaletta. Esitetyllä määrärahalla voidaan aloittaa vain 3 uutta hanketta. Lisäksi useassa keskeneräisessä hankkeessa on rakennuskustannusten nousun takia tarvetta euromääräisen valtionosuuden suurentamiseen.

Siirtoviemäreiden ansiosta saadaan yleensä runsaasti niiden varrella olevaa haja-asutusta tehokkaan jätevedenpuhdistuksen piiriin. Keskitämällä jätevesien käsittely isompiin, tehokkaampiin ja toimintavarmempiin yksiköihin päästään sekä vesiensuojelullisesti että taloudellisesti parhaaseen lopputulokseen.

Valiokunta korostaa, että siirtoviemärihankkeille on erityinen tarve vuoden 2013 loppuun saakka, jolloin kiinteistökohtaiset talousjätevesijärjestelmät tulee saattaa talousjätevesiäsiestuksen mukaisiksi tai liittää vesihuoltoverkoon. Huomiota on kiinnitettävä myös siihen, että kiinteistökohtaiset investoinnit menevät hukkaan, jos viemäriverkostoa laajennetaan vuoden 2013 jälkeen. Uudistuksen toimeenpano on lähtenyt liikkeelle liian hitaasti, ja valiokunta toteaa, että sitä tulee edistää taloudellisin kannustein sekä monipuolisella tiedotuksella ja opastuksella.

Valiokunta on jo useana vuotena lisännyt momentin määrärahaa ja pitää valitettavana, että joutuu jälleen kerran puuttumaan samaan asiaan. Valiokunta lisää momentille 3 450 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 14 450 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Valtuus

Uusia hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2009 jälkeen aiheutuva määrärahan tarve on enintään 7 000 000 euroa.

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Valtion tukeman asuntotuotannon lisääminen

Suhdanne-tilanne on kuluvin syksyn aikana muuttunut nopeasti. Erityisesti asuntorakentaminen on kääntynyt jyrkkään laskuun. Työ- ja elinkeinoministeriö ennakoii talous- ja työmarkkinaennusteessaan, että rakennusalan työllisyys laskee hieman alle 10 000 hengellä vuonna 2009. Valiokunta pitää tässä tilanteessa erittäin tärkeänä, että valtion tukemaa asuntotuotantoa saadaan nopeasti liikkeelle. Valtion tukemalle asuntotuotannolle on jälleen tilaa, ja kiinnostus sitä kohtaan on lisääntynyt.

Valiokunta pitää myönteisenä hallituksen toimenpiteitä uustuotannon vauhdittamiseksi. Korkotukilainojen hyväksymisvaltuus on nostettu 920 miljoonaan euroon, joka mahdollistaa 6 000 asunnon aloittamisen vuonna 2009. Lisäksi uudella ns. välimallin mukaisella vuokra-asuntojen takauslainalla varaudutaan tukemaan 2 000 asunnon rakentamista. Valiokunta pitää hyvänä myös Helsingin seudulle tehdyn aiesopimuksen mukaisten käynnistämisyavustusten laajentamista koko maahan.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kansainvälisen rahoituskriisin seurauksena luottolaitosten kiinnostus korkotukilainoituksesta on selvästi vähentynyt. Tämä on lisännyt entistään Kuntarahoitus Oyj:n merkitystä korkotukilainojen myöntäjänä. Valiokunta pitääkin tarpeellisenä varmistaa Kuntarahoituksen pääomittamisella sen luotonannon kasvuedellytykset.

Valiokunta korostaa, että valtion tukeman asuntotuotannon määrää tulee seurata tarkasti ja tarvittaessa etsiä uusia keinoja sen houkuttelevuuden lisäämiseksi. Valiokunnan asiantuntija-

kuulemisissa nousi esiin mm. korkotukilainojen omavastuukoron alentaminen sekä lainaehtojen parantaminen esimerkiksi loiventamalla korkotuen alenemista ja pidentämällä korkotukiaikaa.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota viranomaisten mahdollisuuksiin alentaa rakennuskustannuksia. Valiokunta korostaa erityisesti pääkaupunkiseudun ja kasvukeskusten kuntien vastuullista toimintaa, jotta saatavilla olisi riittävästi kohtuuhintaisia tontteja. Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen tekemässä selvityksessä rakentamisen kustannuksia lisäävinä tekijöinä pidettiin lisäksi mm. liian yksityiskohtaista kaa-voitusta ja kuntien erilaisia viranomaistulkintoja. Valiokunta pitää myönteisenä ympäristöministeriön käynnistämää hanketta "Rakentamisen normitalkoot — turhat kustannukset kuriin" ja pitää tärkeänä, että havaittuihin epäkohtiin puututaan välittömästi. Valiokunta esittää tässä yhteydessä huolensa myös siitä, rakennetaanko liikaa isoja ja materiaaleiltaan liian kalliita asuntoja. Suuri osa vuokra-asuntojen käyttäjistä on pieni- ja keskituloisia, jolloin jo lähtökohtaisesti uustuotannon vuokrataso asettuu heille kohtuuttomaksi.

Kohtuuhintaisen asumisen edistäminen

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kiinteistöjen hoitokustannusten ja korkojen nousun aiheuttamat vuokrankorotuspaineet saattavat joissakin kunnissa nousta jopa yli 10 prosenttiin vuodelle 2009. Kiinteistön ylläpidon kustannusindeksin vuosimuutos, 9,9 prosenttia, nostaa yleisesti asumisen kustannuksia. Kuluttajahintaindeksin voimakas nousu vaikuttaa lisäksi kustannuksiin erityisesti 1990-luvun vuosimaksujärjestelmän mukaisilla aravalainoilla rahoitettujen kohteiden osalta. Kuluttajahintaindeksin mukaan määräytyvällä vuosimaksulla katetaan aravalainan korot ja lyhennykset. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan vuokra-asuntojen uustuotantoon otettujen aravalainojen vuosimaksu on 2,6 prosenttia pääomamenoista vuonna 2008, mutta vuonna 2009 se kohoaa 4,4 prosenttiin. Perusparannusten aravalainoituksessa vastaavat luvut ovat 4,1 prosenttia ja 5,9 prosenttia. Valiokunta pitää korotuspaineita suuri-

na ja muistuttaa samalla siitä, että kohtuuhintaisen asumisen mahdollistaminen ennaltaehkäisee myös asunnottomuutta.

Valiokunta pitää tärkeänä korjausrakentamisen ylläpitämistä ja tarkoitukseen myönnettävien korkotukilainojen ehtojen edullisuutta. Peruskorjausten tekeminen ajallaan varmistaa asuntojen hyvän kunnon ja säilymisen kohtuuhintaisessa vuokratyössä.

Valiokunta muistuttaa lisäksi asukkaan vastuullisesta käyttäytymisestä. Veden käytön ja energian säästäminen sekä huoneiston kunnosta huolehtiminen vähentävät sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä asumisen kustannuksia.

Valiokunta pitää tärkeänä kiinnittää huomiota myös talousvaikeuksissa oleviin asuntovelallisiin ja pitää tarpeellisenä selvittää uusiakin vaihtoehtoja heidän tilanteensa helpottamiseen. Mielenkiintoinen on esimerkiksi ns. asuntoparkkiajatus, jossa kodin menettämisen sijaan asuminen voisi jatkua vuokralla.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) tehtävänä on rahoitus- ja tukitehtävien lisäksi edistää asumiseen liittyvää kehittämistoimintaa. Valiokunta pitää harkinnan arvoisena ARAn kehittämisrahan käyttöönottoa. Ohjatesaan asuntotuotantoa se voisi myöntää tarpeelliseksi katsomiinsa hankkeisiin kehittämisrahaa ja tukea myös koerakentamista. Valiokunta korostaa, että ARAlla on merkittävä rooli asumisen kehittämisessä, ja pitää tärkeänä, että sen toimintaedellytykset turvataan.

55. *Avustukset korjaustoimintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille esitetään 68,5 miljoonan euron määrärahaa.

Valiokunta pitää myönteisenä erityisesti rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Rakennusten lämmitys aiheuttaa noin 30 prosenttia Suomen kasvihuonekaasupäästöistä ja noin 40 prosenttia energiankulutuksesta, joten toimenpiteet ovat oleellisia myös ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.

Kerros- ja rivitalojen energiataloudellisiin korjauksiin osoitetaan tukea 20 miljoonaa euroa ja pientalojen tarveharkintaisiin energia-avus-

tuksiin 2 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää lisäksi perusteltuna asunto-osakeyhtiöiden energiataloudellisten korjausten edistämiseksi käyttöön otettavaa korkotukilainaa sekä ympäristöministeriön toimintamenoihin varattua 2 miljoonan euron määrärahaa ilmasto- ja energiatestian toimeenpanon edellyttämiin selvityksiin ja viestintään rakennuksista aiheutuvien päästöjen vähentämiseksi sekä rakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi.

Korjaus- ja terveyshaitta-avustuksiin esitetään käytettäväksi 46,5 miljoonaa euroa vuonna 2009. Korjausavustuksilla tuetaan esimerkiksi ikääntyvien ja vammaisväestön kotona asumista. Valiokunta pitää tärkeänä, että mm. hissi-avustuksiin varataan riittävät määrärahat. Asuntojen esteettömyyden toteutuminen mahdollistaa omatoimisen asumisen ja vähentää osaltaan tuetun asumisen tarvetta.

60. *Siirto valtion asuntorahastoon*

Erityisryhmien asuminen

Erityisryhmien investointiavustusvaltuus esitetään pidettävän 85 miljoonan euron tasolla. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan erityisryhmien investointiavustuksen tarve on kuitenkin yli kaksinkertainen esitykseen verrattuna.

Vuoden 2009 avustuksia on haettu yli 200 miljoonan euron arvosta, ja ne koskevat yhteensä yli 6 300 asuntoa. Hakemusten asuntomäärä on vähentynyt noin 1 000 asunnolla. Haettu avustussumma on kuitenkin suurempi kuin kuluvana vuonna, joten hankkeet ovat keskimäärin raskaampia kuin vuonna 2008 ja painottuvat eniten enemmän palveluasuntoihin.

Valiokunta korostaa, että erityisryhmien investointiavustuksen tarvetta lisää huonokuntoisten ja muistihäiriöisten vanhusten määrän kasvaminen väestön ikääntymisen myötä ja laitoshoitopaikkojen korvaaminen tuetulla asumisella sekä pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishojelman toteuttaminen. Valiokunta toteaa kuitenkin samalla, ettei tuettu palveluasuminen ole mahdollista kaikille sitä tarvitseville, kuten vaikeaa epilepsiaa sairastaville.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että annetut paloturvallisuusmääräykset lisäävät kustannuksia myös erityisryhmien asunnoissa ja aiheuttavat asukkaille vuokrankorotuspaineita. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että valtion asuntorahastosta rahoitetaan paloturvallisuuteen liittyviä korjausinvestointeja.

Valiokunta korottaa 25 miljoonalla eurolla erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaista avustusvaltuutusta.

Lisäksi valiokunta täydentää ympäristöministeriöstä saadun selvityksen perusteella momentin Avustukset-kohdan toista kappaletta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—9. kappale kuten HE 116/2008 vp)

Avustukset

Vuonna 2009 saa valtion asuntorahaston varoista myöntää avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 110 000 000 euroa.

Vuonna 2009 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää määräaikaista käynnistysavustuksia yhteensä enintään 37 000 000 euroa niille, jotka rakennuttavat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain mukaisia vuokra- tai asumisoikeusasuntoja muille kuin erityisryhmille. Käynnistysavustuksen suuruus on valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen aiesopimukseen sitoutuneissa ja sitä toteuttavis-

sa kunnissa 15 000 euroa ja muissa kunnissa 10 000 euroa edellä tarkoitettua uudisrakennettavaa asuntoa kohden. Avustus vähennetään korkotukilainan määrästä. *Käynnistysavustusta voidaan myöntää vain, jos Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus on antanut luvan töiden aloittamiseen.*

(12.—17. kappale kuten HE 116/2008 vp)

87. *Kuntarahoitus Oyj:n pääomittaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille esitetään 20 miljoonan euron määrärahaa käytettäväksi Kuntarahoitus Oyj:n pääomittamiseen. Valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja toteaa, että toimenpiteellä varmistetaan Kuntarahoituksen valtion tukemaan asuntotuotantoon kohdistuvan luotonannon kasvuedellytykset.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan pääomittamisessa käytettäviä pääomasijoituksia ei ole tarpeen tässä vaiheessa rajata. Toteutuksessa on teknisesti harkittavissa kolme vaihtoehtoa, joista esityksessä on mainittu kaksi, pääomalaina ja osakesijoitus. Kyseeseen voi kuitenkin tulla vaihtoehtona myös sijoitus vapaan oman pääoman rahastoon tai mainittujen keinojen yhdistelmä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 199/2008 vp)

Määrärahaa saa käyttää Kuntarahoitus Oyj:n pääomittamiseen *pääomasijoituksella*.

TULOARVIOT

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille ehdotetaan lisättäväksi 68 780 000 euroa nimellisarvoiseen nettolainanottoon, jolloin nimellisarvoinen nettolainanotto on 2 639 482 000 euroa. Lisäys johtuu meno-

momenteille ehdotetuista muutoksista, joiden yhteismäärä on 68 780 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille	merkitään	nettotuloa
2 411 114 000	euroa.	

(2.—4. kappale kuten HE 199/2008 vp)

YHTEENVETO

Valiokunnan ehdotuksen mukaan sekä tuloarviot että määrärahat päätyvät 46 291 482 000 euroon.

Valiokunta on lisännyt määrärahoja 68 780 000 euroa, joka on vastaavasti lisätty momentille 15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta.

Tuloarvioiden eroavuudet esitysten ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Os. 11	37 294 799 000	37 294 799 000
Os. 12	4 410 869 000	4 410 869 000
Os. 13	1 940 500 000	1 940 500 000
Os. 15	2 576 534 000	2 645 314 000
Yhteensä	46 222 702 000	46 291 482 000

Määrärahojen eroavuudet esitysten ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Pl. 21	125 070 000	125 070 000
Pl. 22	13 038 000	13 038 000
Pl. 23	79 167 000	79 167 000
Pl. 24	1 175 109 000	1 176 309 000
Pl. 25	796 971 000	797 371 000
Pl. 26	1 185 161 000	1 188 161 000
Pl. 27	2 777 221 000	2 777 521 000
Pl. 28	7 293 444 000	7 293 444 000
Pl. 29	7 553 058 000	7 560 258 000
Pl. 30	2 836 473 000	2 844 523 000
Pl. 31	2 122 125 000	2 159 525 000
Pl. 32	2 681 961 000	2 684 011 000
Pl. 33	15 074 516 000	15 080 196 000
Pl. 35	336 388 000	339 888 000
Pl. 36	2 173 000 000	2 173 000 000
Yhteensä	46 222 702 000	46 291 482 000

PÄÄTÖSEHDOTUS

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2009 hyväksytään hallituksen esityksen ja sitä täydentävän esityksen mukaisesti edellä todetuin muutoksin,

että edellä ehdotetut kaksi lausumaa hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 83, 85, 118, 557, 605, 905/2008 vp hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 1—82, 84, 86—117, 119—556, 558—604, 606—904, 906—1088/2008 vp hylätään ja

että talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2009 alkaen.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Hannes Manninen /kesk		Pia Viitanen /sd
vpj.	Kari Rajamäki /sd	vjäs.	Esko Ahonen /kesk
jäs.	Christina Gestrin /r		Leena Harkimo /kok
	Pertti Hemmilä /kok		Hanna-Leena Hemming /kok
	Bjarne Kallis /kd		Timo Kalli /kesk
	Kyösti Karjula /kesk		Reijo Kallio /sd
	Esko Kiviranta /kesk		Matti Kauppila /vas
	Jari Koskinen /kok		Inkeri Kerola /kesk
	Mikko Kuoppa /vas		Katri Komi /kesk
	Reijo Laitinen /sd		Valto Koski /sd
	Mika Lintilä /kesk		Lauri Kähkönen /sd
	Olli Nepponen /kok		Reijo Paajanen /kok
	Tuija Nurmi /kok		Heli Paasio /sd
	Kirsi Ojansuu /vihr		Aila Paloniemi /kesk
	Heikki A. Ollila /kok		Antti Rantakangas /kesk
	Markku Rossi /kesk		Eero Reijonen /kesk
	Matti Saarinen /sd		Kimmo Sasi /kok
	Petri Salo /kok		Johanna Sumuvuori /vihr
	Minna Sirnö /vas		Tuula Väättäinen /sd
	Jutta Urpilainen /sd		Ulla-Maj Wideroos /r

Valiokunnan sihteereinä jaostokäsittelyissä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen

valiokuntaneuvos Mari Nuutila
valiokuntaneuvos Marjo Hakkila

VASTALAUSE 1 /kd

Yleisperustelut

Hallituksen budjettiesitykselle löytyy vaihtoehtoja. Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä esittää hallituksen budjettiesitykselle oman tasapainoisen vaihtoehdon, jossa korostuu pyrkimys julkisen terveydenhuollon kriisin helpottamiseen, perheiden tukemiseen, koulutuksen laadun parantamiseen, liikenneverkoston kunnan turvaamiseen ja uusiutuvien energiamuotojen edistämiseen sekä työllistymisedellytysten parantamiseen.

Kuluneen vuoden aikana on kuultu ja koettu paljon sellaista, jonka ei pitäisi olla vaikuttamatta tulevan vuoden budjettiin. Eri maiden talous on vaikeuksissa, eikä Suomi voi selvitä ilman, että myös siihen tulee vaikuttamaan maailman talouden suunta. Resursseja pitää käyttää nyt entistä viisaammin. Pienituloisten ostovoimaa tulee kehittää samalla, kun kaikkein tärkeimpien palveluiden rahoitus turvataan.

Yhteiskunnassamme on monia epäkohtia ja epäoikeudenmukaisuutta, joiden korjaaminen edellyttäisi lisämäärärahoja. Näiden ongelmakohtien korjaamatta jättäminen johtaa vielä ongelmien kasvamiseen ja kustannusten lisääntymiseen.

Monet epäkohdista löytyvät hoitoalalta, jonne kaivataan kipeästi lisää käsipareja. Myös joidenkin kansalaisryhmien toimeentulossa on suuria ongelmakohtia. Todettakoon, että peräti kolmannes yli 75-vuotiaista naisista elää köyhyysrajan alapuolella.

Itämeren erittäin heikko kunto, kasvihuonepäästöjen vähentäminen, rintamaveteraanien kuntoutuksen järjestäminen, poliisitoimen toimintamenojen puute ja lapsiperheiden köyhyys ovat esimerkiksi asioita, jotka kaipaisivat lisäpanostuksia.

Kristillisdemokraatit esittävät, että yleisten tuloveroalennusten sijaan kevennetään pienituloisten ja lapsiperheiden verotusta. Tuloveron kunnallinen perusvähennys tulee korottaa 2 500 euroon, mikä merkitsee sitä, että kevennys ulot-

tuisi noin 15 000 euron vuosituloihin saakka nykyisen vajaan 9 000 euron sijaan. Kevennyksen vaikutus pienituloisille olisi yhteensä 200 miljoonaa euroa. Tulonmenetys kunnille korvattaisiin täysimääräisesti.

Lapsen huoltajille esitetään erillistä ansiotulovähennystä, jonka voi saada jompikumpi vanhemmista tai yksinhuoltaja. Tämän veronkevennyksen kokonaissumma olisi 175 miljoonaa euroa.

Edistääkseen energiaystävällisempää autoilua kristillisdemokraatit esittävät hybridi- ja sähköautojen hankkimiseen 10 miljoonan euron verovähennystä. Kotitalousvähennyksen epäoikeudenmukaisuudet tulee korjata niin, että esimerkiksi kerrostalojen osakkaat voivat putkiremontista tehdä kotitalousvähennyksen samoin perustein kuin omakotitalossa asuvatkin.

Kristillisdemokraatit ovat valmiita eräiden pääomaliikkeiden tuntuvamman verottamisen avulla rahoittamaan terveyspalvelujen ja heikompiosaisten eduksi tulevia parannuksia. Ryhmä ehdottaa edelleen pörssissä noteerattujen osakkeiden myyntiin kohdistettavan 0,1 prosentin suuruisen veron käyttöönottoa sekä lyhytaikaiseen omistukseen perustuneiden myyntivoittojen verotuksen kiristämistä.

Kristillisdemokraatit vaativat panostuksia kaikille lapsiperheille. Hallituksen esitys lapsiperheille on tyly, vaikka esimerkiksi kokoomuksen vaalivoittoa siivitti lupaus sitoa lapsilisät indeksiin. Kristillisdemokraatit esittävät, että lapsilisiin tehdään jatkossa vuosittaiset indeksitarkistukset, joiden kustannusvaikutus ensi vuoden talousarvioon olisi 42 miljoonaa euroa.

Pienituloisimpien lapsiperheiden aseman helpottamiseksi on toimeentulotuen lapsikorotusta nostettava. Elatusvelvollisille opiskelijoille esitetään 50 euron kuukausittaista huoltajakorotusta. Varusmiesten kotiuttamisrahaa esitetään korotettavaksi 100 eurolla. Lisäpanostusta tarvitaan myös ennaltaehkäisevän perhetyön resursien turvaamiseen.

Kansalaisten suuri enemmistö on vakavasti huolissaan julkisen terveydenhuollon ongelmista. Kuitenkin Vanhasen hallituksen budjettiesitys osoittaa, että hallituspuolueilla ei ole edelleenkaan aikeita lunastaa lupauksiaan terveydenhuollon ja vanhustenhoidon tason kohentamisesta.

Kristillisdemokraatit esittävät 310 miljoonan euron suuruisia terveydenhuollon pelastuspakettia. Kansalaisen oikeudet takaavaa terveydenhuollon lainsäädäntöä tulee kiristää. Terveyspalvelujen parantamista ei tule nähdä jakopolitiikkana, vaan investointina kansalaisten terveyteen, työkykyyn ja siten myös panostuksena talouskasvuun.

Julkisen terveydenhuollon kivijalka ovat terveyskeskukset, joiden toiminta on monin paikoin kriisiytynyt. Terveyskeskusten henkilöstöresurssit ovat polkeneet paikallaan, vaikka työ määrä on lisääntynyt. Täyttämättömien terveyskeskusvirkojen määrä on kasvanut, vaikka työikäisiä lääkäreitä on enemmän kuin koskaan. Yli puolet kaikista terveyskeskuksista potee lääkäri vajetta. Yhä useampi terveyskeskus on liukunut vaihtuvien vuokralääkärien hoidettavaksi. Tämän vuoksi tarvitaan 60 miljoonan lisäresurssia terveyskeskustoiminnan pelastamiseksi. Lääkärien koulutusmääriä on edelleen nostettava, eikä erikoisterveydenhuollon jatkokoulutukseen tarkoitettuja EVO-rahoja pidä leikata.

Suomalaisen potilaan omakustannusosuus terveydenhuollon kustannuksista on lähes kaksinkertainen eurooppalaiseen keskitasoon verrattuna. Potilaiden omakustannusosuutta tulee ryhtyä pienentämään. KD esittää terveydenhuoltokulujen yhtenäistä maksukattoa. Tämä helpottaisi erityisesti pitkäaikaissairaiden tilannetta. Sota- ja rintamaveteraaneille esitetään kokonaan maksutonta perusterveydenhuoltoa ja lääkkeitä. Myös veteraanien ja veteraanipuolisoiden kuntoutusrahojen riittävyys on turvattava. Lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon valtionosuuksiin on annettava riittävät määrärahat.

Kristillisdemokraatit esittävät 4 000 hoitajan lisäystä vanhuspalveluihin. Tämä rahoitettaisiin kuntien valtionosuuksien lisäyksellä ja lainsäädännöllä,

joka velvoittaisi kunnat takaamaan riittävän vanhustenhuollon laadun.

Omaishoitajien asema kaipaa pikaista helpotusta, sillä merkittävä osa omaishoitajista jää nykyisin kokonaan omaishoidon tuen ulkopuolelle varojen puutteen vuoksi. Kysymykseen vaikuttaa myös voimassa oleva laki, ja asiasta onkin jätetty lakialoite. Vaikeavammaisten mahdollisuuksia henkilökohtaisen avustajan palkkaamiseen on parannettava heti vuoden alusta ja annettava siihen riittävät määrärahat, joita hallituksen esityksessä ei ole.

Lisäpanostusta tarvitaan päihdetyötä tehtävien järjestöjen tukemiseen, liikunnan edistämiseen ja kriminaalihuoltoon uusintarikollisuuden ehkäisemiseksi.

Yliopistojen määrärahoihin esitetyt lisäykset ovat riittämättömiä lähiopetuksen lisäämistavoitteen toteutumiseksi. Yliopistojen toimintamenoihin tarvitaan 20 miljoonan euron lisäystä.

Perusasteen ja toisen asteen oppilaitoksissa tulee huolehtia riittävästä opinto-ohjauksen ja erityisopetuksen resursseista. Oppilashuollon saatavuus kaikkialla Suomessa on taattava.

Pienyrittäjyyden edistämiseksi kristillisdemokraatit esittävät lisäystä starttirahoihin. Työntekoon kannustamiseksi tulee madaltaa työttömän henkilön kynnystä työn vastaanottamiseen. Työttömän soviteltuun päivärahaan tulee määritellä 200 euron suojaosuus, jota pienempiä kuukausittaisia lisätuloja ei oteta työttömyyspäivärahassa huomioon. Kolmannen sektorin järjestöjen mahdollisuus saada työllistämistukea on palautettava.

Kotimaisen elintarviketuotannon turvaamisesta on huolehdittava. Maatalouden murros jatkuu kiihtyvällä vauhdilla. Muutoksissa tarvitaan uusia investointeja, joita rahoitetaan Make-
ran varoin. Panostuksia on lisättävä myös maataloustutkimukseen ja neuvontaan.

KD haluaa lisätä tukea uuden energiateknologian kehittämiseksi ja energianeuvonnan tehostamiseen. Tämä edistää kotimaista kasvavaa ympäristöteknologiaa ja sen vientiä. Lisäksi se parantaa työllisyyttä, maaseudun elinvoimaisuutta ja huoltovarmuutta.

Tuomioistuimet tarvitsevat lisäresursseja jutturuuhkien purkamiseen.

Panostus raideliikenteen kehittämiseen ja heikkokuntoisen raide- sekä tieverkoston ylläpitoon ei ole riittävä. Niihin investoiminen on sijoitus turvallisuuteen, työllisyyteen ja tasapainoiseen aluekehitykseen. Ilmastopolitiikan näkökulmasta tarvittaisiin vahvaa panostusta julkisen liikenteen kehittämiseksi joustavuudeltaan ja hinnaltaan matkustajien kannalta kilpailukykyiseksi. Valtion talousarvioon tarvitaan lisää määrärahoja perustienpidon rahoitusosuuden lisäämiseen ja yksityisteiden valtionosuuksiin.

Kristillisdemokraatit pitävät tärkeänä kehitysapumäärärahojen lisäämistä siten, että hallitus pysyisi sitoumuksissaan saavuttaa 0,51 prosentin bktl-osuus vuoteen 2010 mennessä ja YK:n suosittama 0,7 prosentin taso sen jälkeen mahdollisimman pian.

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä pitää välttämättömänä, että finanssikriisin ja talouskehityksen voimakkaan heikkenemisen vuoksi valtio ryhtyy pikaisesti taloutta elvyttäviiin toimiin työllisyyden ja yritystoiminnan turvaamiseksi. Tämän vuoksi KD:n eduskuntaryhmä on päättänyt tarkistaa omaa vaihtoehtobudjettiaan.

Hyvän työllisyystilanteen ylläpitäminen ja erityisesti olemassa olevien työpaikkojen turvaaminen on tärkein lähtökohta perheiden talouden turvaamiseksi ja hyvinvointipalvelujen ylläpitämiseksi.

Yritysten toimintaedellytysten turvaamiseksi kristillisdemokraatit esittävät Finnvera Oyj:lle

valtuuksia antaa takauksia ja korkotukea niin, että jokainen kriteerit täyttävä yritys voi niitä saada tarvittaessa. Äkillinen rakennemuutos kohtaa yhä useampia seutukuntia. Tähän varaudumme lisärahoituksella niin, että valtio pystyy hoitamaan syntyviä ongelmia mahdollisimman nopeasti.

Avoimelle sektorille suunnattujen toimenpiteiden lisäksi KD esittää merkittäviä lisäpanostuksia julkisten rakennusten, kuten homekoulujen ja kosteusvaurioista kärsivien sairaaloiden ja terveyskeskusten, pikaiseen korjaamiseen. Lisäksi pidämme välttämättömänä eräiden väylähankkeiden aikaistamista, joista esimerkkinä pääradan kaksoisraiteiden rakentamisen aikaistaminen.

Valtion tuottavuusohjelman päämääränä on tehostaa valtion laitosten toimintaa niin, että sama työ pystytään tekemään pienemmällä työntekijämäärällä. Nykyisessä muodossaan tuottavuusohjelmaa on kuitenkin kritisoitu raskaasti sen tehottomuudesta lisätä aidosti valtion laitosten tuottavuutta. Siksi hallituksen tulisi antaa eduskunnalle tiedonanto valtion tuottavuusohjelman tavoitteista ja vaikutuksista.

Kristillisdemokraatit esittävät talousvaikeuksiin ajautuvien perheiden asuntolainojen tukirahastoa ARA:n sisälle, jotta voidaan toteuttaa valtion väliintulo asuntovelallisen maksukyvyttömyyden sattuessa. KD on myös valmis vahvistamaan Takuusäätiön toimintaedellytyksiä.

KD:n vaihtoehtobudjetti on 100 miljoonaa euroa alijäämäinen.

KD-ryhmän vaihtoehtobudjetti 2009 numeroina	Kustannusvaikutus hallituksen budjettiesitykseen verrattuna / euroa
TULOT	
Yleiset tuloveronalennukset vain inflaatiotarkistuksen osalta	+870 000 000
Pörssivero	+300 000 000
Lyhytaikaisen omistuksen myyntivoittovero	+150 000 000
Kaikki tulot yhteensä	+1 320 000 000
MENOT	
VEROTUS	
Tuloverotuksen kunnallisen perusvähennyksen korottaminen	-200 000 000
Lapsen huoltajalle ansiotulovähennys	-175 000 000
Hybridi- ja sähköautojen hankkimiseen verovähennys	-10 000 000
Kotitalousvähennyksen ulottaminen asunto-osakeyhtiöiden korjaushankkeisiin	-10 000 000
Omaishoitajien verotuksen keventäminen	-3 000 000
Yhteensä	-398 000 000
PERHEET	
Toimeentulotuen lapsikorotuksen nostaminen	-10 000 000
Lapsilisän indeksikorotukset, +3 %	-42 000 000
Opintotuen huoltajakorotus 50 euroa	-12 000 000
Ennaltaehkäisevä perhetyö	-2 000 000
Perhehoitajien etuuksien parantaminen	-2 000 000
Varusmiesten etuuksien parantaminen 100 euroa	-2 000 000
Yhteensä	-70 000 000
TERVEYDENHUOLTO	
4 000 hoitajaa lisää vanhustenhuoltoon	-120 000 000
Terveyskeskusten pelastuspaketti	-60 000 000
Omaishoidon ja tukipalvelujen laajentaminen	-40 000 000
Vaikeavammaisten henk.koht. avustajien palkkaaminen	-40 000 000
Terveystenhuollon yhtenäisen maksukaton käynnistäminen	-30 000 000
Erikoissairaanhoidon valtionosuuksien leikkauksien torjuminen	-8 000 000
Lasten ja nuorten psykiatrinen hoito	4 000 000
Veteraanien kuntoutus	-4 000 000
Lääkärien koulutusmäärien nostaminen	-1 000 000

KD-ryhmän vaihtoehtobudjetti 2009 numeroina	Kustannusvaikutus hallituksen budjettiesitykseen verrattuna / euroa
Liikunnan edistäminen	-1 000 000
Kriminaalihuollon ehkäisevän työn tehostaminen	-1 000 000
Päihdetyötä tekevien järjestöjen tukeminen	-1 000 000
Yhteensä	-310 000 000
OIKEUSLAITOS	
Tuomioistuinten jutturuuhkan selvittäminen	-2 000 000
KOULUTUS	
Yliopistojen perusrahoitus	-20 000 000
Oppilashuollon ja erityisopetuksen turvaaminen	-10 000 000
Opinto-ohjauksen lisääminen	-5 000 000
Yhteensä	-35 000 000
TALOUS- JA TYÖLLISYYSTILANTEEN VAATIMAT TOIMENPITEET	
Äkillisen rakennemuutoksen alueiden tukeminen	-130 000 000
Julkisten rakennusten korjaaminen, mm. homekoulut ja terveyskeskukset	-100 000 000
Finnvera Oyj:lle valtuuksien lisääminen takauksiin ja korkotukiluottoihin (32.30.42)	-50 000 000
Siirto Valtion asuntorahastoon korkotukilainojen valtionehtauksiin (vuokra-asuntojen rakentamiseen, perusparannuksiin, kuten hissien rakentamiseen)(35.20.60)	-50 000 000
Asuntolainojen tukirahasto	-10 000 000

	Kustannusvaikutus hallituksen budjettiesitykseen verrattuna / euroa
KD-ryhmän vaihtoehtobudjetti 2009 numeroina	
Työttömän soviteltuun päivärahaan 200 euron vapaa ansio-osuus	-10 000 000
Takuusäätiön toimintaedellytysten parantaminen	-5 000 000
Yrittäjien starttirahan lisääminen	-5 000 000
Vaikeasti työllistettävien erityistoimet	-5 000 000
Yhteensä	-365 000 000
LIIKENNE	
Ratahankkeiden aikaistamiseen mm. pääradan kaksoisraiteen rakentamisen aloitus	-100 000 000
Perustienpito	-30 000 000
Perusradanpito	-30 000 000
Yksityisteiden valtion avustukset	-5 000 000
Joukkoliikenteen palvelujen ostot	-5 000 000
Yhteensä	-170 000 000
YMPÄRISTÖ JA MAATALOUS	
Uusiutuvan energiateknologian kehittäminen	-20 000 000
Maatalous ja maaseutu	-15 000 000
Energianeuvontaverkosto	-5 000 000
Yhteensä	-40 000 000
KEHITYSYHTEISTYÖ	
Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyö	-30 000 000
Kaikki menot yht.	-1 420 000 000

Edellä olevan perusteella ehdotan, että yleisperusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle tiedonannon valtion tuottavuusohjelman tavoitteista, henkilöstön supistamismääristä ja niiden vaikutuksista eri hallinnon aloilla ja yksiköissä.

2. Eduskunta toteaa, että pääministeri Vanhasen hallitus jatkaa sellaista vero- ja sosiaalipolitiikkaa, joka syventää entisestään eri väestöryhmien välisiä eroja. Hallituksen harjoittama veropolitiikka ei ota huomioon pienituloisten asemaa talouskriisin alla. Erityisesti köyhien lapsiperheiden aseman parantamisen sekä kuntatalouden vahvistamisen on oltava tärkeysjärjestyksen kärkipäässä niin, että tärkeät peruspalvelut voidaan turvata. Tämän perusteella eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.

*Yksityiskohtaiset perustelut***MÄÄRÄRAHAT****Pääluokka 24****ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA****30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö***66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)*

Suomen edellinen hallitus oli sitoutunut hallitusohjelmassaan ja vuonna 2004 hyväksymässään kehityspoliittisessa ohjelmassa mahdollistamaan Suomen kehitysyhteistyövarojen nousun YK:n suosittamalle 0,7 prosentin bktl-tasolle. Vielä edellisen hallituksen ohjelmassa todettiin tavoitteena olleen kehitysyhteistyömäärärahojen kasvattaminen tavoitetasolle vuoteen 2010 mennessä yleinen talouskehitys huomioon ottaen. Määräaika siirrettiin vuoteen 2015. Muista Pohjoismaista Norja, Tanska ja Ruotsi ovat jo vuosia sitten saavuttaneet 0,7 prosentin tavoitteen ja ovat sen jopa ylittäneet.

Hallitus esittää kehitysyhteistyöhön talousarvioesityksessään määrärahaa, joka vastaa noin 0,46 prosenttia bruttokansantulosta.

Kristillisdemokraatit pitävät tärkeänä, että kehitysyhteistyömäärärahoja lisätään siten, että YK:n suositukset voidaan saavuttaa mahdollisimman pian. Lisäystä esitetään nimenomaan kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyömäärärahoihin. Tämä talousarvioaloite on osa vaihtoehtobudjettiamme, johon liittyvässä lakialoitteessa esitetään myös kehitysapulahjoitusten verovähennysoikeutta kansalaisaktiivisuuden lisäämiseksi.

Maailman kuudestamiljardista ihmisestä joka viides elää äärimmäisessä köyhyydessä eli alle yhdellä dollarilla päivässä. YK:n yleiskokous määrittä yhteisten kehityspäämäärien keskeisimmäksi tavoitteeksi äärimmäisen köyhyyden ja

nälän poistamisen maailmasta. Pyrkimyksenä on puolittaa äärimmäisessä köyhyydessä elävien osuus vuoteen 2015 mennessä. Köyhien määrä on kasvanut tilastollisesti 400 miljoonalla, kun Maailmanpankki syyskuussa nosti köyhyysrajan 1,25 dollariin päivässä.

Tutkimusten mukaan kansalaisten enemmistö on valmis kantamaan nykyistä suurempaa vastuuta maailman köyhistä. Kehitysyhteistyöllä voidaan merkittävästi parantaa juuri köyhimpien maiden sekä heikoimmassa asemassa olevien — lasten ja naisten — tilannetta. Maailmanlaajuisen hädän lievittämiseksi tulee kehitysyhteistyön voimavaroja tavoitteellisesti nostaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 354/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön.

Pääluokka 25**OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA**

Pääluokan perusteluissa todetaan, miten yksityisten velallisten velkataakka on viime vuosien aikana noussut niin sanottujen pikavippien kautta. Pikavippien rajoittamista lainsäädännön avulla on jo kauan vaadittu. Hallitus on tiedostanut ongelman, mutta esitys tällaisten lainojen rajoittamiseksi antaa odottaa itseään.

Ravintolakulttuurissa tapahtunut muutos ravintoloiden aukioloaikojen pidentymisen kautta on tuonut mukanaan paljon kielteisiä ilmiöitä. Monet ravintolat pitävät oviaan auki läpi yön, ja tämän kielteiset seuraukset näkyvät alkoholin kulutuksen ja järjestyshäiriöiden kasvussa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että pääluokan 25 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo viipymättä eduskunnalle esityksen pikavippien käytön rajoittamisesta.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ravintoloiden yöaukioloaikojen lyhentämiseksi.

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu**03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)**

Suomen tuomioistuimissa on tällä hetkellä hyvin koulutettuja ja asiansa osaavia ihmisiä. Tämä ei kuitenkaan yksin riitä palvelemaan oikeuslaitoksen asiakkaita tyydyttävästi. Oikeusistuimet joutuvat painimaan yhä monimutkaisempien ja pidempään kestävien juttujen kanssa. Keskimääräinen käsittelyaika esimerkiksi hallinto-oikeuksissa piteni vuonna 2007 noin kuukaudella yli yhdeksään kuukauteen. Pitääkin muistaa, että Suomi on saanut kansainvälisiä huomautuksia tuomioistuinprosessin liiallisesta kestosta. Jotta kansalaisten tyytyväisyys oikeuslaitosta kohtaan säilyisi, on tärkeää varata riittävästi varoja sen toimintaan. Vaikka hallituksen esityksessä määrärahoja lisätäänkin, ei lisäys ole vielä riittävä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 147/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 25.10.03 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa tuomioistuinten toiminnan tehostamiseen.

40. Rangaistusten täytäntöönpano**01. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)**

Tämän päivän vankeinhoidon todellisuus on korutonta kertomaa: vankiloiden vankimäärät ja vankien ongelmat sekä vankiloissa että niiden ulkopuolella ovat vaikeutuneet vuosi vuodelta, eikä tälle kehitykselle ole näkyvissä loppua tulevaisuudessakaan. Toimintaresurssit ja henkilös-

tö eivät vankeinhoidossa eivätkä kriminaalihuollon vankilan ulkopuolisessa ennalta ehkäisevässä toiminnassa ole lisääntyneet samassa tahdissa kasvavien haasteiden kanssa.

Erityinen kriminaalihuollon haaste on kuntouttaa vangit osaksi kalterien ulkopuolista yhteiskuntaa. Haasteeseen vastaaminen on kuitenkin vaikeaa: samoilla resursseilla ei ole mahdollista hoitaa suurempaa määrää ja vaikeampaa kriminaalihuollon asiakaskuntaa. Tämä asettaa kriminaalihuollon asiakastyölle yhä suurempia vaatimuksia. Kriminaalihuolto on joutunut ottamaan entistä enemmän vastuuta vapautuneiden vankien terveydenhuollosta, kuntoutuksesta ja päihdehoidosta.

Resurssipula näkyy kriminaalihuollon mahdollisuuksissa suorittaa perustehtävänsä eli ennalta ehkäistä uusintarikollisuutta. Vankilan jälkeen siviilissä selvitäkseen entinen vanki tarvitsee vankilassa aloitetun hoidon ja kuntoutuksen jatkoa, joka ei nykyisin aina toteudu, vaikka monenlaisia projekteja asian tiimoilta on aloitettu.

Lisäksi vain harvalla vangilla on vapautuessaan työpaikka ja useilta puuttuu myös vakituinen asunto. Arkielämän perusasioiden kuntoon saattaminen on edellytyksenä negatiivisen kierteen loppumiselle. Askel takaisin rikolliseen elämäntapaan on erittäin todennäköinen, mikäli vankilajakson jälkeiseen elämään ei löydy riittävää tukea perusasioiden järjestämisessä. Monen vapautuvan vangin rikoskierte voitaisiin katkaista tehokkailla tukitoimilla vapautumisen jälkeen.

Vanki tarvitsee vankeusajan jälkeen todellisia mahdollisuuksia päästä irti rikoskierteestä. Tämän toteuttamiseen tarvitaan lisää resursseja kriminaalihuollolle, jotta se voi hoitaa vapautuvien vankien fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä kuntoutusta tarvetta vastaavalla tasolla.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 692/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 25.40.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa kriminaalihuollon ennalta ehkäisevään toimintaan.

Pääluokka 26**SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Poliisitoimi***01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Avoinna olevien poliisin virkojen välitön täyttäminen on tärkeää tilanteessa, jossa resurssipula on aiheuttanut normaalin päivystysvalmiuden heikentymistä ja lisännyt kansalaisten turvattomuuden tunnetta. Virka-avun saaminen on viivästynyt etenkin syrjäseuduilla. Tavanomaisen poliisityön lisäksi resursseja tarvitaan monimutkaistuvan talous- ja huumorikollisuuden selvittämiseen ja kansainvälisten rikollisverkostojen torjumiseen. Suuri osa suomalaisista luottaa poliisiin hyvin paljon tai melko paljon. Tätä luottamusta ei tule horjuttaa liian pienillä resursseilla.

Viiden miljoonan euron lisäpanostuksella saataisiin noin 100 poliisin virkaa täytettyä vuodeksi. Osoitettu määräraha ei riitä pitämään poliisien määrää nykyisellä tasolla.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 26.10.01 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa poliisien virkojen lisäämiseen.

Pääluokka 27**PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Sotilaallinen maanpuolustus***01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Varusmiehille maksettiin aiemmin kotiuttamisraha. Säästösyistä se kuitenkin poistettiin. Kotiuttamisrahan tarkoitus oli varusmiesten perustoimeentulon turvaaminen kotiutumisen jäl-

keen. Sekä perheellisille että yksinäisille kotiutuville taloudellisen tuen antaminen on tärkeää, koska monille varusmiespalvelus merkitsee taloudellisesti vaikeaa aikaa. On kohtuutonta, että palveluksesta seuraa tällainen tilanne sekä nuoralle itselleen että usein myös hänen perheelleen.

Aloitteessa, joka perustuu kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin, ehdotetaan, että tulevana vuonna alettaisiin maksaa 100 euron suuruinen kotiutumisraha. Summaa on syytä jatkossa korottaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 179/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 27.10.01 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa varusmiesten kotiutumisrahan budjettiperusteeseen maksamiseen.

Pääluokka 29**OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Yleissivistävä koulutus***30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Erityisopetukseen siirrettyjen oppilaitten osuus jatkaa yhä kasvuaan. Erityisoppilaita on yli 43 000 eli yli seitsemän prosenttia peruskoululaisista. Kymmenen vuotta sitten erityisopetuksessa oli noin 17 000 oppilasta eli alle kolme prosenttia peruskoululaisista. Määrän kasvu johtuu paljolti lisääntyneestä herkkyydestä havaita oppilaiden erityisiä tarpeita, mutta määrä on yhtä kaikki noussut ja resurssitarpeet sen mukaisesti.

Peruskouluihin tarvitaan lisää resursseja, sekä taloudellisia että opetuksellisia resursseja, joilla tukea lapsia heidän erityistarpeissaan. Samalla olisi mietittävä, miten jo yleisopetukseen saataisiin riittävät opetuksen tukipalvelut, jolloin tarve erityisopetukseen siirtoihin lääketieteellisin ja psykologisin perustein vähenisi. Oppilashuol-

lon merkitys on koulupolun sujuvassa etenemisessä myös merkittävä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 693/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.10.30 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa erityisopetukseen.

Koulunkäyntiavustajat mahdollistavat erityisopetuksen toteutumisen yhdessä opettajien kanssa. Koulunkäyntiavustajia tarvitaan oppilaan henkilökohtaisen opetussuunnitelman toteuttamiseksi. Avustajan tulee olla myös pitkäaikainen, jotta vuorovaikutus ja tavoitteisuus oppilaan kanssa työskentelyssä olisivat mahdollisia — erityistukea eri syistä tarvitsevat oppilaat tarvitsevat usein paljon aikaa tutustumiseen ja yhteisen kommunikaation yms. löytämiseen. Tämä näkyy erityisesti vammaisten, mutta myös muiden erityistukea tarvitsevien oppilaiden kohdalla. Koulunkäyntiavustajan avulla erityistukea tarvitsevat oppilaat voivat opiskella integroidusti muiden oppilaiden kanssa ja saada luokkatilanteessa sitä erityistukea, jota he opetuksessa tarvitsevat.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 694/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.10.30 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa koulunkäyntiavustajien lisäämiseen.

Opintojen ja urasuunnittelun ohjaus on tärkeä keino ehkäistä syrjäytymistä, lyhentää koulutusaikoja, nostaa koulutustasoa ja lisätä yhteiskunnallista tasa-arvoa. Laaja valinnaisuus, nopea koulutusohjelmien uudistuminen ja opintojen kansainvälistyminen tuovat lisää haasteita opinto-ohjaukselle. Noin viisi prosenttia peruskoulun keväällä päättäneistä nuorista ei ole opiskelemassa seuraavana syksynä. Koulutuksen ulkopuolelle jäämiseen vaikuttavat tutkimuksen mu-

kaan epärealistiset hakutoiveet ja toisaalta jo peruskouluaikana alkanut syrjäytymiskehitys.

Opinto-ohjaus on pakollinen oppiaine peruskoulussa, lukiossa, ammattikouluissa ja ammatikorkeakouluissa. Kuitenkin esimerkiksi lukiolaisista vain joka kolmannella oli viime vuonna pakollisia opinto-ohjauksen kursseja. Opintojen ohjauksen resurssit tulee mitoittaa suositusten mukaan siten, että yhtä päätoimista opinto-ohjaajaa kohti on enintään 250 oppilasta kaikilla kouluasteilla. Siten oppilaat ehtivät saada tarvitsemaansa henkilökohtaista ohjausta, jonka tarve on merkittävästi lisääntynyt. Opinto-ohjaukseen panostaminen säästää tulevaisuuden kustannuksia.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 695/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.10.30 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa opinto-ohjauksen lisäämiseen.

50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Yliopistolain muutoksessa painotettiin yliopiston perustehtävien, opetuksen ja tutkimuksen, lisäksi yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisäämistä. Yliopistot halutaan kytkeä entistä tiiviimmin yhteiskuntaan; niiden halutaan nähdä tuottavan osaamista, jonka varaan Suomen tuleva menestys rakentuu.

Yliopistot ovat keskeisessä asemassa, kun luodaan ja hankitaan osaamista. Yliopistojen on seurattava ympäristön muutoksia ja reagoitava niihin. Samalla perustehtävät on hoidettava laadukkaasti ja tuloksellisesti.

Yliopistoilta vaaditaan yhä enemmän. Tämä on osin oikeutettua, mutta samalla on mietittävä, annetaanko yliopistoille mahdollisuus selviytyä haasteista ja kehittää toimintaansa. Yliopistoille ohjattu julkinen rahoitus on viime vuosina käytetty yliopistojen laajentamiseen, ei niiden tason nostamiseen.

Yliopistojen perusopetus on resurssipulan vuoksi kärsinyt. Tämä näkyy massaluentoina, kirjatentteinä ja henkilökohtaisen palautteen ja ohjauksen puutteena. Opettajien määrää ei voi vähentää opetuksen tason laskematta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 760/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.50.01 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa yliopistojen perustoiminnan kehittämiseen.

Vaikka lääkäreitä on maassamme enemmän kuin ikinä, on julkisen sektorin lääkäreistä paikoin pulaa. Lääkäriliiton tietojen mukaan keskimäärin n. 10 prosenttia terveyskeskusten lääkäri-viroista oli vuonna 2007 täyttämättä. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen tietojen mukaan erikoissairaanhoidon osalta vaje oli 8,5 prosenttia. Paikoin tilanne on katastrofaalinen; mm. Kainuussa lääkäri-vaje on paikoin jopa 30 prosenttia. Yli 20 prosentin lääkäri-vajeesta kärsii 28 prosenttia terveyskeskuksista. Niiden palveluiden piiriin kuuluu 900 000 asukasta. Vaikein tilanne on pienissä, alle kuuden lääkärin terveyskeskuksissa, joissa joka neljäs lääkärintehtävä on ilman kunnallista viranhaltijaa.

Lääkärien työtilaisuuksien määrä on viime vuosina kasvanut selvästi. Lääkäreitä on siirtynyt kuntien palveluksesta mm. ulkomaille, yksityissektorille, tutkimustyöhön ja osa-aikaeläkkeelle. Julkiseen terveydenhuoltoon on kehnosten työolojen ja palkkauksen takia syntynyt rekrytointiongelmia. Tästä syystä olisi lääkärin koulutuspaikkojen määrää lisättävä ja lisäksi huolehdittava siitä, että julkisen puolen työelämä saataisiin lääkäreitä houkuttelevammaksi, jottei joukkopako jatku entisellään. Myöskään koulutuksen taso ei opiskelijamäärän lisäyksen vuoksi saa laskea.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 29.50.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa lääkärin koulutuspaikkojen lisäämiseksi.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)
Suomessa ensisynnyttäjien keski-ikä on varsin korkea, 28 vuotta. Merkittävä lastenhankintaa viivyttävä tekijä on opiskelu. Yliopisto-opiskelijoiden terveystutkimuksen (2004) mukaan vain 8 prosentilla alle 29-vuotiaista opiskelijoista on lapsia, kun muulla vastaavanikäisellä naisväestöllä Suomessa prosenttiosuus on 38. Samaan aikaan opiskelijaterveystutkimuksesta käy ilmi, että korkeakouluopiskelijoista 88 prosenttia toivoisi enemmän lapsia.

Opiskelijat siis haluaisivat lapsia, mutta opiskelijaperheen tuet pahimmillaan heikkenivät lapsen syntyessä, vaikka tulot pysyisivät samana, sillä perheelliset opiskelijat siirretään opintorahan asumislisältä tiukemman tuloharkinnan alaisen yleisen asumistuen piiriin.

Tästä syystä opintorahan huoltajakorotus, joka poistettiin vuonna 1992, olisi syytä palauttaa voimaan. Suomi on Pohjoismaista ainoa maa, jossa opintotuessa ei ole huoltajakorotusta. Myös Ahvenanmaalla jokaista lasta kohden maksetaan 64 euron korotus opintorahaan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 76/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.70.55 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 12 000 000 euroa opintotuen huoltajakorotukseen.

90. Liikuntatoimi

50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)

Erityisesti lasten ja nuorten ohjaaminen urheiluharrastuksiin on tärkeää. Lasten ja nuorten fyysinen kunto on viime vuosina huolestuttavasti heikentynyt, koska vain kolmannes heistä liikkuu kehityksensä kannalta riittävästi. Liikuntaharrastukset ehkäisevät myös nuorten syrjäytymistä ja auttavat itsetunnon kehittämisessä. Liikunnalla on selkeä merkitys ihmisen kokonaisvaltaiselle terveydelle ja sosiaalisuudelle.

Liikuntajärjestöjen toiminta ja kasvavat kustannukset (mm. kuntien perimät liikuntapaikkavuokrat) on jouduttu yhä enemmän rahoittamaan tavallisten perheiden kukkarosta sillä seurauksella, että monissa perheissä lapsilla ei ole taloudellisia edellytyksiä harrastaa haluamiaan urheilulajeja.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 359/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.90.50 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa liikunnan edistämiseen.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Maaseudun kehitysnäkymät ovat heikentyneet jatkuvasti. Ensi vuoden talousarvioehdotuksessa hallitus leikkaa valtionapua maaseudun elinkeinojen kehittämiseen. Tätä ei voi pitää kohutuullisena. Määrärahaa on syytä kasvattaa, jotta kehityksen suuntaa voidaan kääntää.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 184/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 30.10.50 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa maaseudun elinkeinojen kehittämiseen.

Maaseudun elinkeinoneuvonnan tarpeet kasvavat, kun EU:n maatalouspolitiikka monimutkaistuu ja vaikeutuu. Myös eräiden tuotantosuuhtien, mm. sokerin, alasajo aiheuttaa uusia ongelmia. Maaseutuyritysten kilpailukyky ja kehittäminen, ympäristökysymykset ja vuorovaikutus maaseudun ja taajamien välillä ovat tärkeitä. Niihin tarvitaan tukea ja vahvaa panostusta.

Pääministeri Matti Vanhasen hallituksen politiikka ei sisällä maaseudun osalta riittäviä kehityspanoksia. Tämä näkyy myös siinä, että maaseutuelinkeinojen neuvontaan tarkoitettu määräraha ei ole riittävän suuri.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 183/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 30.10.50 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa maaseudun elinkeinojen kehittämisneuvontaan.

20. Maatalous

61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus osoittaa Maatilatalouden kehittämisrahastoon (Makera) siirrettäväksi riittämätöntä määrärahaa. Tämä ei riitä lain edellyttämiin tarpeisiin. Määrärahaa tulee kasvattaa, jotta maatalouden ja muiden rakennepoliittisesti perusteltujen hankkeiden rahoitus voidaan turvata. Näin voidaan maatalouden ja maaseudun alasajoa estää.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 185/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 30.20.61 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa Maatilatalouden kehittämisrahastoon.

Pääluokka 31**LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN
HALLINNONALA****10. (31.24, 25, 30, 40, 52, 60, osa ja 99, osa) Liikenneverkko****21. (31.24.21) Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)**

Maanteiden kunnossapitoon ja perusparantamiseen on hallituksen talousarvioehdotuksessa varattu määräraha, joka on pienempi kuin kuluvana vuonna. Alemmanasteisen tiestön hoito ja kunnossapito kärsivät. Kustannustason nousu aiheuttaa lisäongelmia. Alempi tiestö on tärkeä osa tieverkkoa. Se palvelee sekä suurta osaa kansasta että elinkeinoelämää. Erityisesti puunkuljetukset kärsivät. Liikenneturvallisuus vaarantuu yhä enemmän heikon tiestön takia.

Perustienpidon määrärahaa tulee lisätä 30 000 000 euroa. Tällä lisäyksellä tiestön kohotuullinen kunnossapito voidaan turvata, mutta tarpeelliseen perusparantamiseen se ei riitä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 697/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.10.21 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa perustienpitoon.

22. (31.40.21) Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainvaliokunta totesi joulukuussa 2007: "Rataverkon liikennerajoitukset lisääntyvät nopeasti, jolloin rautatieliikenteen kilpailukyky kuljetusmuotona heikkenee. Ensi vuonna rataverkon kunnosta johtuvien nopeusrajoitusten määrä nousee jo noin 630 kilometriin, kun se vielä viime vuonna oli noin puolet vähemmän."

Ratojen huonokuntoisuuden takia kuljetusten turvallisuusriskit kasvavat ja aikataulujen noudattaminen vaikeutuu. Liikennerajoitukset aiheuttavat rautatiejärjestelmän sidonnaisuuksien takia ongelmia koko päärataverkolle. Nämä on-

gelmat puolestaan heikentävät rautateiden asiakaspalvelua ja kilpailukykyä.

Rataverkon kehittämisen rinnalla on huolehdittava siitä, että rataverkko pidetään jatkossakin koko maan kattavana. Ratojen kunnossapitoon ja korjausinvestointeihin on suunnattava budjettivaroja niin, että Ratahallintokeskuksella on mahdollisuus pitää suunnitelmallisesti liikennöitävässä kunnossa pääratojen lisäksi myös ns. vähäliikenteiset radat.

Tavaraliikenteen osalta ratojen huonokuntoisuudesta johtuvat painorajoitukset vaikeuttavat merkittäväällä tavalla esimerkiksi puutavaraliikenteen kuljetuksia. Tämä vaikuttaa suoraan näitä kuljetuksia käyttävien yritysten toimintaedellytyksiin. Vaunukuormien kasvattaminen vastaavasti lisäisi rautatiekuljetusten kilpailukykyä. Rataverkon huono kunto johtaa vähitellen siihen, että yhä enemmän teollisuuden kuljetuksia ja myös matkustajaliikennettä siirtyy jo ennestään suuresti rasisetuille ja huonokuntoisille maanteille.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 368/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.10.22 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa rautateiden päällysrakenteiden uusimiseen.

50. (31.25.50) Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Metsäauto- ja muut paikallistiet ovat metsätalouden verisuonisto. Ne palvelevat myös matkailun ja maatalouselinkeinon tarpeita. Valtio tuki yksityisteiden ylläpitoa vielä 1990-luvun alkupuolella 34 miljoonan euron määrärahalla, mutta lamavuosina avustukset alenivat niin, että vuonna 2000 valtion osuus oli 8,4 miljoonaa euroa.

Talousarvioletyksessä vuodelle 2009 määrärahaksi esitetään 23 miljoonaa euroa. Vaikka yksityisteiden määrärahoja on viime vuoden talousarviosta jo korotettu, tulee puuhuollon turvaamiseksi ja maatalouden muiden kuljetusten varmistamiseksi yksityisteiden valtionapua vielä lisätä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 698/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.10.50 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa yksityisten teiden valtionavun lisäämiseen.

78. (31.24.78, 30.78, 40.78 ja 99.78) Eräät väylähankkeet (arviomääräraha)

Helsinki—Hämeenlinna—Tampere-päädan välityskyvyn lisääminen on edellytys liikennepalvelujen tarjonnalle ja niiden tason nostolle kysyntää vastaavaksi. Kiireellisimmät osahankkeet ovat pullonkaulojen poistaminen Kerava—Riihimäki-rataosalla ja Riihimäen aseman kohdalla.

Rataosa Helsinki—Riihimäki on yksi Suomen vilkkaimmista. Se on neliraiteinen Helsingistä Keravalle, mutta Keravan ja Riihimäen välinen rataosa on Järvenpään kohtaa lukuun ottamatta kaksiraiteinen.

Ilman lisäraiteen mahdollistamaa kapasiteetin lisäystä ei lähiliikennejunien tarjontaa voida lisätä eikä Vuosaaren tavaraliikenteelle voida tarjota riittävän hyvää palvelutasoa. Nykyisellään rataosan kapasiteetti on hyvin häiriöille herkkää ja vähentää raideliikenteen ja kuljetusten luotettavuutta.

Hankkeen kustannusarvio on 185 000 000 euroa (MAKU-indeksi 150). Se sisältää ohitusraiteen rakentamisen pääradalla tarvittaville osille ja kapasiteetin parantamisen toteuttamalla liikennepaikkojen asemalaiturijärjestelyjä ja lisäraiteita. Helsingin ja Riihimäen ratapihojen välityskyvyn varmistamiseksi tehdään tarvittavat toimenpiteet.

Hankkeella on hyvin merkittävät vaikutukset liikennejärjestelmään ja aluerakenteeseen. Lähiliikenteen säännöllistä junatarjontaa voidaan kasvattaa kolmeen junapariin Helsingin ja Riihimäen välillä. Paremmalla junatarjonnalla luodaan mahdollisuudet yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen ja eheyttämiseen. Junaliikenteeseen siirtyy merkittävä määrä matkustajia tieliikenteestä, jolloin liikenteen ulkoiset haittavaikutukset vähenevät.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 31.10.78 otetaan lisäyksenä 100 000 000 euroa ja että momentin perusteluihin lisätään maininta 185 000 000 euron tilausvaltuuden myöntämisestä rataosan Helsinki—Riihimäki välityskyvyn parantamishankkeen käynnistämiseen.

30. (31.32 ja 60, osa) Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. (31.60.63) Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus on hallitusohjelmassaan sitoutunut edistämään joukkoliikennettä ja sen käyttöä ympäristöystävällisenä kulkumuotona. Joukkoliikenne näyttää nyt elävän nosteessa. Kyselyissä sitä pidetään kuntavaalien kolmanneksi tärkeimpänä kysymyksenä heti terveydenhuollon ja vanhustenhuollon jälkeen. Ajoneuvohallintokeskuksen tutkimuksessa reilu kymmenes kyselyyn vastanneista autoilijoista kertoi alkaneensa käyttää julkista liikennettä viime vuotta enemmän. Myös harvoin tai ei koskaan käyttävien määrässä on tapahtunut merkittävä muutos julkisen liikenteen suuntaan.

Polttoaineiden hinnannousu vaikuttaa tietysti kiinnostukseen joukkoliikennettä kohtaan. Toinen seikka on ympäristötietoisuus: henkilökohdaiset mahdollisuudet toimia ilmastonmuutosta vastaan. Sekä valtion että kuntien on nyt ymmärrettävä kehittää joukkoliikennettä. Ratkaisevaa on valtion tuki. Jos paikallisliikenteelle ja haja-asutusalueiden linjaliikenteelle ei heru riittävästi tukea, ei ole liikennettäkään.

Maaseudulla pelkkien asiakastulojen varassa toimivaa bussiliikenteen vuorotarjontaa on jouduttu supistamaan jo useana vuonna peräkkäin noin 10 prosentin vuosivauhtia. Joukkoliikenteen toimintaedellytykset haja-asutusalueilla ovat vaikeutuneet ja matkustaminen kallistunut. Joukkoliikennepalvelun tukeminen ja kehittäminen auttaa maaseudun säilymistä asuttuna ja elävänä.

Vuoden 2009 talousarvioesitykseen sisältyy määrärahan myöntäminen valtionapuna Helsingin seudun kunnille ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle sekä Tampereen ja Turun seutujen kunnille joukkoliikenteen palvelutason parantamiseen ja kehittämiseen. Kristillisdemokraattien mielestä tätä valtionapua tulee myöntää laajemminkin keskeisille maakuntakeskuksille. Sujuva joukkoliikenne on edellytys kaupunkiseudun talouden ja työllisyyden myönteiselle kehitykselle ja uusien yritysten syntymiselle.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 919/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.30.63 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa joukkoliikennepalvelujen ostoon.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HAL- LINNONALA

Pitkäaikaistyöttömyys on suurin yksittäinen syrjäytymisriski ja monien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien aiheuttaja. Suuri huolenaihe on kasautuva työttömyys, jossa pitkäaikaisyöttömyydestä sen kaikkine seurannaisvaikutuksineen on tullut joidenkin ryhmien kohtalo ja jopa oma alakulttuurinsa. Kuitenkaan viranomaistaholla ei perheiden työttömyyttä tarkastella kokonaisvaltaisesti, ja hallinnolliset esteet koetaan suurina. Poikkihallinnollisen tarkastelun puute on synnyttänyt tilanteen, jossa itse asiassa mikään taho ei edes seuraa työttömyyden kasautumista perheisiin. Työttömien perheiden kokonaisvaltainen kohtaaminen ja ongelmanratkaisu on akuutti tarve, johon niin valtakunnan tasolla kuin paikallistasollakin on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota.

Hyvinvointiyhteiskunnastamme ei pitäisi löytyä yhtäkään perhettä, jossa molemmat huoltajat ovat yhtä aikaa työttöminä. Työttömän perheen kannalta tämä ei ole kohtuuton vaatimus, eikä

sen täyttäminen edellytä yhteiskunnalta kohtuutonta panosta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että pääluokan 32 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tehokkaasiin toimenpiteisiin työttömyyden ja erityisesti nuorisotyöttömyyden ehkäisemiseksi.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla mm. aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpitein jokaisessa perheessä ainakin toiselle huoltajalle taataan työpaikka.

30. (32.01, osa, 32.30, osa, 32.80 ja 32.90, osa) Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

51. (32.80.51) Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Starttirahan toimivuudesta on saatu myönteisiä kokemuksia. Työministeriön selvitysten perusteella starttiraha on osoittautunut tehokkaaksi työllisyyttä edistäväksi toimenpiteeksi, jonka laajempi käyttö kannattaa vakinaistaa. Ensi vuonna on tulossa pysyväksi käytännöksi starttirahan myöntäminen työttömien lisäksi myös opiskelusta, kotityöstä tai ansiotyöstä yrittäjiksi siirtyville. Starttiraha madaltaa yrittäjäksi lähtemisen kynnystä ja turvaa yrittäjän elannon yrityksen alkuvaiheessa.

Starttirahan riittävyudessa on ollut tänäkin vuonna alueellisia eroja. On huolehdittava siitä, että starttirahaa varten tarkoitettua määrärahaa varataan budjettiin niin paljon, ettei sen loppuminen ole esteenä toimivan liikeidean toteuttamiselle. Starttirahan myöntämisen tulee tapahtua myös yhtenäisin perustein kaikille siihen oikeutetuille. Työllisyysmäärärahojen käyttösuunnitelma ei ole tältä osin sitova, vaan työllisyysmäärärahoja voidaan tarvittaessa käyttää starttirahoihin enemmänkin. Kohdentamalla mo-

mentille lisärahoitusta varmistetaan riittävän määrän ohjautuminen starttirahoitukseen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 701/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa starttirahaan ja että momentin perusteluihin lisätään maininta, että määrärahasta osoitetaan starttirahaan 35 000 000 euroa.

Hallitusohjelman linjauksen mukaan työllisyysmäärärahoja kohdennetaan yritysten kanssa toteutettavaan työvoimakoulutukseen sekä yrityksissä tapahtuvaan tukityöllistämiseen. Työllistämismäärärahojen painopiste siirretään avoimille työmarkkinoille yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön. On kuitenkin lyhytnäköistä samaan aikaan ajaa alas toimiva kolmannen sektorin työllistämistoiminta.

Monet yhteisöt järjestävät kolmannen sektorin työtä vaikeasti työllistettäville erittäin ansiokkaasti. Hallituksen suunnan muutos merkitsee näiden yhteisöjen toiminnalle suuria vaikeuksia. Kansalaisjärjestöt ja sosiaaliset yritykset tekevät arvokasta työtä auttamalla vaikeimmin työllistyviä. Valtiolle koituvat tukikustannukset ovat olleet pienet verrattuna siihen, että nämä henkilöt olisivat jääneet pitkäaikaistyöttömyyden kierteeseen ja kuntien sosiaalitoimistojen asiakkaiksi.

Vaikeasti työllistettävien työllistämistoiminta eri yhteisöissä ei ole "tempputyöllistämistä". Päinvastoin se on arvokasta toimintaa yksilöihmisten ja koko yhteiskunnan kannalta, ja sen ajaminen ahtaalle tulee sekä aineellisesti että henkisesti erittäin kalliiksi niin näille työttömille kuin koko yhteiskunnalle. Hallituksen tulee kantaa vastuunsa ja tähän tarkoitukseen tulee osoittaa varat edelleen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 920/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa vaikeasti työllistettävien erikoistoimiin.

60. Energiapolitiikka

20. Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen ja energiatiedotus (siirtomääräraha 3 v)

Monet kansalaiset joutuvat pohtimaan kotiensa lämmitys- ja muita energiaratkaisujen muutoksia. Tehtävä on vaikea ja monimutkainen. Kansantaloudellisesti on perusteltua, että ratkaisut olisivat teknistaloudellisesti mahdollisimman järkeviä. Kotitalousvähennys kotien energiaratkaisuihin ei johda parhaisiin ratkaisuihin ilman asiantuntija-apua. Siksi tarvitaan lisää energianeuvontaa.

Energianeuvontaverkoston tehtävänä olisi ilmastomuutoksen hillitsemiseen liittyvä neuvonta. Verkoston antama neuvonta palvelisi kansallista ilmasto- ja energiastrategiaa jalkauttaen sen tavoitteet koko yhteiskuntaan.

Ilmastokysymyksen lukuisten haasteiden ratkaisuun tarvitaan puolueetonta asiantuntijatiemä. Vaihtoehtoja ilmastopäästöjen vähentämiseksi on suuri määrä. Näistä tulisi löytää jokaiselle sopivin toteutustapa niin teknisesti kuin taloudellisesti. Pelkästään kaupallisin ja toimialajärjestöjen voimin tai sähköisen tiedonvälityksen, kuten nettisivujen tai tv-kampanjoiden keinoin tämä ei ole mahdollista. Energianeuvontaverkosto vaatisi 10–12 uuden alueellisen tai paikallisen neuvontapisteen perustamista. Nykyiset kahdeksan kunnallista ja maakunnallista energiatoimistoa yhdistettäisiin samaan konseptiin pitkäaikaisella toimeksiannolla. Valtio vastaisi toimistojen toiminnan kustannuksista.

Neuvontapistet toimisivat tiiviissä yhteistyössä kuntien ja yritysten sekä paikallisten kansalaisjärjestöjen kanssa. Näin taattaisiin tiedonsaanti myös kuntalaisille. Toiminta voi tukeutua kuntien ohella esimerkiksi teknologiakeskukseen, oppilaitoksiin tai keskeisiin sidosryhmiin,

kuten TE-keskuksiin ja maakuntiin. Verkosto keskittyisi neuvontaan, eikä sillä olisi valvonta-tehtäviä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 381/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.60.20 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa energia-neuvontaverkoston kehittämiseen.

40. (32.60.40 ja 32.60.45) Energiatuki (arvionmääräraha)

Ilmastomuutos ja fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämistavoite edellyttävät voimakkaita panostuksia uusiutuvan energian tutkimukseen ja käyttöön oton edistämiseen. Tavoitteisiin tulee pyrkiä monipuolisilla keinoin. Valtion tulee panostaa tähän tarkoitukseen. Myös tukea energian loppukäyttäjien hankkeisiin tulee lisätä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 198/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.60.40 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa uusiutuvan energian teknologian edistämiseen.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus

Lapsiperheiden asema on viime vuosina heikentynyt osittain siitä syystä, ettei lapsilisiin ole tehty indeksikorotuksia. Lapsilisän merkitys on pientuloiselle perheelle merkittävä, ja sen johdosta sen reaaliarvon säilyminen on pientuloliselle erityisen tärkeä.

Lapsilisäjärjestelmä on suomalaisen perhepolitiikan selkäranka. Sen tarkoituksena on tasata lapsiperheiden ja lapsettomien pariskuntien välisiä tuloeroja. Lapsikohtaista, kaikille lapsiperheille maksettavaa lapsilisää maksetaan perheel-

le lapsesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi. Lapsia syntyy vuosittain noin 60 000, heidän äideistään enemmän kuin joka neljäs saa minimiäitiyspäivärahaa. Äitiyspäivärahan pienuutta on perusteltu lapsilisän tuomalla kompensatiolla. Tosiasiallisesti lapsilisä ei riitä kattamaan lapsesta aiheutuvia kuluja. Sitomalla lapsilisä kansaneläkeindeksiin turvataan sen reaaliarvon säilyminen nykyisellä tasolla.

Lapsilisien reaaliarvo on kolmen vaalikauden aikana pudonnut yli 10 prosenttia. Ensi vuodelle tehtävät lapsilisien korotukset 10 eurolla alkaen kolmannelta lapsesta eivät poista sitä ongelmaa, että lapsilisien taso edelleen heikkenee. Pieni tasokorotus on nykyisillä, juuri perustoimintuloon kohdistuvilla hinnankorotuksilla riittämätön. Inflaation yhä kiihtyessä perhe-etuudet tosiasiallisesti reaaliarvoltaan edelleen leikaantuvat valtaosalla lapsiperheistä. Lapsilisien tason säilyminen turvataan parhaiten sitomalla lapsilisät indeksiin.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että luvun 33.10 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee esityksen lapsilisien sitomisesta indeksiin.

52. Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet (arvionmääräraha)

Perhehoito on henkilön hoidon, kasvatuksen tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä hänen oman kotinsa ulkopuolella yksityiskodissa. Hoitomuodon tavoitteena on tarjota mahdollisuus perheenomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hoidettavan perusturvallisuutta ja sosiaalista kehitystä. Perhehoitoon sijoitetaan yleensä nuorimmat sijoitusta tarvitsevat, ja monet lapset kasvavat sijaisperheissään vauvasta aikuisiksi asti.

Perhehoitolain mukaisen toimeksiantosopimuksen perusteella kodissaan alle yksivuotiaalle lapselle perhehoitoa antavalle henkilölle tulee antaa oikeus vanhempainpäivärahaan, ja alle 3-

vuotiasta sijoitettua lasta hoitavalle perhehoitajalle tulee antaa oikeus kotihoidon tukeen. Aloitteen tavoitteena on lisätä sijaisvanhempana toimimisen kannustavuutta ja vähentää lasten hoitamista laitoksissa. Aloitteen toteuttaminen vähentää yhteiskunnalle aiheutuvia kokonaiskustannuksia laitoshuollon vähentyessä.

Sijaisperheistä on pulaa, ja samaan aikaan yhä pienempien lasten tarve pitkäaikaiseen perheenomaiseen hoitoon on kasvanut. Noin kolmannes perhehoitajista jää eläkkeelle seuraavien viiden vuoden aikana. Sijaisperheitä tarvitaan pikaisesti lisää, ja niiden saaminen on mahdollista vain parantamalla vaativaa hoitotyötä tekevien sijaisvanhempien asemaa, arvostusta ja palkkaa.

Lapsella tulee olla oikeus samantapaiseen tukimuotoihin riippumatta siitä, miten hänen biologiset vanhempiensa ovat omasta kasvatustehtävästään suoriutuneet. Oikeuksien hoitovapaaseen ja sen perusteella maksettavaan kotihoidon tukeen tulee määräytyä sille henkilölle, joka tosiasiallisesti hoitaa lasta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 806/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.10.52 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa perhehoitajien etuuksien parantamiseen.

20. Työttömyysturva

51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)

Soviteltuun työttömyysetuuteen on oikeus myös työnhakijalla, jonka päivittäistä tai viikoittaista työaikaa on lyhennetty lomautuksen vuoksi tai jonka työnteko on estynyt toisten työntekijöiden sellaisen työtaistelutoimenpiteen takia, jolla ei ole riippuvuussuhdetta hänen työehtoihinsa tai työoloihinsa. Edelleen oikeus on myös työnhakijalla, joka on vastaanottanut enintään kaksi viikkoa kestävän kokoaikatyön, sekä työnhakijalla, jolla on tuloa sivutoimisesta yritystoiminnasta tai omasta työstä.

Sovittelun työttömyysetuuden laskentatapa on tiukka, ja pienikin lisätulo johtaa työttömyys-

päivärahan pienentymiseen ja sen uudelleen määrittelemiseen. Päivärahan määrittely uudelleen tuottaa paljon hallinnollista työtä ja usein myös viivyttää kohtuuttomasti päivärahan maksamista työttömälle. Nykykäytäntö ei ole työntekoon kannustava vaan vaikuttaa siten, ettei työttömän kannata ottaa vastaan lyhytkestoista työtä siitäkään huolimatta, että olisi mahdollisuus soviteltuun päivärahaan. Työttömän työllistymisen kannalta on parempi, että pienekin työn vastaanottaminen on taloudellisesti kannattavaa.

Työttömän soviteltuun päivärahaan tulee määritellä 200 euron suojaosuus, jota pienempiä kuukausittaisia lisätuloja ei oteta työttömyyspäivärahan laskennassa huomioon. Tämän toimenpiteen kustannukset ovat työttömyysturvajärjestelmässä Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton laskelmien mukaan 20 miljoonaa euroa. Nettokustannukset julkiselle vallalle ovat kuitenkin vain 10 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 807/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.20.51 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 10 000 000 euroa työttömän sovitellun päivärahan suojaosuuteen.

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Palvelujen omavastuuosuudet ovat Suomessa jo nykyisellään kansainvälisesti vertaillen korkeita. Julkisen terveydenhuollon maksujen omavastuuosuutta tulee alentaa lähemmäs eurooppalaista keskitasoa. Terveysturvan erillisille maksuille tulee luoda yksi yhtenäinen, riittävän alhainen maksukatto ja jakaa näin sairauden potilaalle aiheuttamaa taloudellista taakkaa aiempaa yhteisvastuullisemmin.

Suomessa noin 10 prosenttia väestöstä käyttää 80 prosenttia kaikista terveyspalveluista. Korkeat kustannukset vähentävät erityisesti pienituloisten ja kroonisesti sairaiden hoitoon haakeutumista. Pitkäaikaissairaat pienituloiset mak-

savat suurimman osan asiakasmaksuista. Sairausten toteamisen ja hoidon välisen ajan viivästyminen nostaa kokonaiskustannuksia, joten pitkällä tähtäimellä säästö saattaa muuttua lisämenoiksi.

Viime vuosina terveydenhuollon on todettu Suomessa suosivan hyvätuloisia. Esimerkiksi sairaalahoidon, Kela-korvattavien lääkkeitten ja matkakustannusten yhteenlaskettu maksukatto ylittää 1 300 euroa, mikä on huomattavasti korkeampi kuin muissa Pohjoismaissa. Maksukattojen yhdistäminen voitaisiin toteuttaa 1.10.2009 alkaen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 33.30.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 30 000 000 euroa terveydenhuollon maksukattojen yhdistämiseen.

Vaikeavammaisten henkilökohtainen avustajajärjestelmä on ihmisoikeuskysymys. Vaikeavammaisille henkilöille se on kaikkein tärkein tukimuoto, koska vain sillä voidaan turvata rehellinen mahdollisuus tehdä omakohtaisia elämänvalintoja peruselämäntoiminnoissa. Henkilökohtainen avustaja avustaa vaikeavammaista henkilöä asioissa, joista hän ei selviydy ilman toisen henkilön apua. Avustajajärjestelmän kehittämiseen tulee ryhtyä heti ensi vuoden alusta, ja valtion on huolehdittava uudistuksen riittävästä rahoituksesta. Hallituksen esityksessä ei näin ole.

Vaikeavammaisen toimiessa itse työnantajana avustajan työ ei myöskään aiheuta investointi- ja hallinnointikustannuksia. Avustajapalvelu myös osaltaan vapauttaa varoja muista palveluista, joita ei välttämättä avustajan ansiosta enää tarvita.

Suomi on sitoutunut kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin, Euroopan neuvoston ja Euroopan unionin vammaispolitiikan linjauksiin. Suomi on hyväksynyt viime vuoden lopulla vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan kansainvälisen ihmisoikeussopimuksen. Em. tavoitteena on syrjinnän poistaminen, vammaisten

henkilöiden täyden osallistumisen mahdollistaminen sekä vammaisnäkökulman valtavirtaistaminen kaikkialla yhteiskunnassa. Samoista lähtökohdista laadittiin myös Valtioneuvoston vammaispoliittinen selonteko. Vaikeavammaisia on vain 0,07 prosenttia väestöstä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 374/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.30.60 otetaan lisäyksenä 40 000 000 euroa vaikeavammaisten henkilökohtaisten avustajien palkkaamiseen.

50. Veteraanien tukeminen

56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Suomi kunnioittaa sotaveteraanejaan. Yksi esimerkki tästä on pysyväksi perinteeksi muodostunut veteraaniviikko. Kunnioitus on tärkeä asia heille, jotka ovat joutuneet tämän maan puolesta taistelemaan. Pelkkä kunnioitus ei kuitenkaan riitä, ja siksi budjettiin on varattu valtionapua rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan.

Täysin väärään suuntaan ollaan kuitenkin menossa, kun vähennetään sotaveteraanien kuntoutustoimintaan varattuja määrärahoja neljällä miljoonalla eurolla. Jo nyt kesken loppuvien määrärahojen voi olettaa loppuvan tällä keinolla aivan yhtä aikaisin kuin aikaisempinakin vuosina ellei jopa vieläkin aikaisemmin. Tämä ei ole oikein veteraanejamme kohtaan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 153/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.50.56 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa rintamaveteraanien kuntoutukseen.

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Vanhustenhoidon laajuuteen ja laatuun on kiinnitetty erityisen paljon huomiota. Asia on vakava, eikä sen korjaamista pidä lykätä.

Lasten köyhyyden lisääntyminen on hälyttävää. Lapsiperheiden asema tulonjaossa on heikentynyt, mutta kehitys on ollut hyvin erilaista lapsiperheiden välillä. Heikointa tulokehitys on ollut yksinhuoltajilla sekä monilapsisissa perheissä ja perheissä, joissa on alle kolmivuotias lapsi. Köyhyysrajan alittaneiden lapsiperheiden määrä kasvoi vuodesta 1990 vuoteen 2003 yli kaksinkertaiseksi 28 000 perheestä 63 000 perheeseen. 120 000 lasta elää kotitalouksissa, joiden tulot jäävät alle EU:n köyhyysrajan 750 euroa kuukaudessa.

Edellä olevan perusteella esitän,

että luvun 33.60 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee vanhusten hoidon laadun ja riittävät palvelut turvaavan lain ja osoittaa sen toteuttamiseen riittävän rahoituksen.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee esityksen toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta siten, että toimeentulotuessa olevan lapsen perusosan tasoa nostetaan 40 eurolla kuukaudessa.

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Lapsiperheille suunnattua ennalta ehkäisevää kotipalvelua vähennettiin kunnissa voimakkaasti viime vuosikymmenellä. Määrä on laskenut kolmasosaan reilun kymmenen vuoden aikana ja on tällä hetkellä 20 000. Määrä on tästä edelleen hieman laskenut, vaikka laskuvauhti onkin pysähtynyt.

Lapsiperheiden kotipalvelussa kodinhoitaja tukee ja ohjaa vanhempia ja perhettä kotona arjen toiminnoissa, lastenhoidossa, ruoanlaitossa ja laskujen hoitamisessa. Monissa perheissä ei ole enää isovanhempia tai muita sukulaisia auttamassa tilanteissa, joissa kotiapua tarvitaan. Perheillä ei ole myöskään sitä samaa tukiverkostoa, joka sillä on aiemmin ollut sukulaisten kesellä. Siksi kotipalvelu toimii ennalta ehkäisevä-

nä järjestelmänä perheille, joilla ei vielä ole suuria ongelmia.

Lastensuojelun puolella ongelmat koko ajan lisääntyvät ja vaikeutuvat, ja lastensuojeluasian tuntijoiden mukaan lapsiperheiden hätään usein puututaan vasta sitten, kun ongelmat ovat jo vaikeutuneet ja monimutkaistuneet. Vuosien ajan lastensuojelun työntekijät ovat viestittäneet tarpeesta aloittaa ennalta ehkäiseviä toimia lapsiperheille, jotta lastensuojelullisiin toimenpiteisiin ei tarvitsisi turvautua. Näin estettäisiin monien inhimillisten tragedioiden synty.

Samaa ehdotetaan myös Kansallisessa sosiaalialan kehittämisprojektissa, jossa ehdotetaan sosiaalipalveluiden valikkoon lisättäväksi lapsiperheille suunnattu ennalta ehkäisevä, varhaisen puuttumisen ja tuen mahdollistava kotipalvelu. Nykyisen talousarvioesityksen puitteissa tämä ei toteudu, vaan tarvitaan lisärahoitusta, jolla ennalta ehkäisevä kotipalvelu voidaan järjestää sitä tarvitseville.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 703/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.60.30 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa lapsiperheiden ennalta ehkäisevään kotipalveluun.

Perusterveydenhuolto on maassamme lähes kriisitilassa. Perusterveydenhuoltoon ei ole lisätty resursseja eikä juuri perustettu uusia lääkärinvirkoja 10 vuoteen. Vastaavasti sairaaloihin on tänä aikana lisätty 1 300 lääkärinvirkaa. Joka toinen terveyskeskus kärsii lääkäripulasta: terveyskeskusten lääkärivaje on lähes 10 prosenttia. Reilusti yli puolet terveyskeskuslääkäreistä sanoo, että heillä ei ole riittävästi aikaa varsinaiseen vastaanottotyöhön eli potilaan kohtaamiseen, taudin diagnosointiin ja hoidon tarpeen määrittelyyn. Jatkuvasta kiireestä ja tekemättömien töiden paineesta kärsii lähes 80 prosenttia terveyskeskuslääkäreistä. Jopa puolet terveyskeskuslääkäreistä on valmiita vaihtamaan työpaikkaa.

Terveyskeskuspalvelujen saatavuus on monin paikoin heikko, eikä hoitotakuu ole nopeut-

tanut kiireettömään hoitoon pääsyä lainkaan. Kansallinen terveyshanke ei onnistunut perusterveydenhuoltoa ja ennaltaehkäisyä koskevissa tavoitteissaan, vaan parannukset jäivät vaatimattomiksi. Arviointiryhmän mukaan edellytykset toimivan perusterveydenhuollon aikaansaamiseksi ovat jopa huonontuneet. Pääsy terveyskeskuslääkäreille on entisestään vaikeutunut, ja terveyskeskusten vetovoima on vähentynyt.

Perusterveydenhuolto on palautettava takaisin keskeiseksi osaksi maamme terveydenhuoltotäijärjestelmää. Perusterveydenhuollon elvyttämiseksi tarvitaan pikainen ohjelma, jonka käynnistäminen ei onnistu ilman lisärahoitusta. Hallituksen oman arvion mukaan verotulojen kasvu hidastuu ja valtion rahoitusosuus alentuu samalla, kun sosiaali- ja terveystalvelujen kysyntä ja haasteet kasvavat. Kuntien velkaantuminen syvenee edelleen. Pelkästään väestön ikääntymisen vuoksi kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon menojen arvioidaan kasvavan vuosina 2008—2011 noin 570 miljoonaa euroa. Kuntapäätäjät tuskailivat vuosittain kohoavien erikoissairaanhoidon kustannusten vuoksi. Nämä kulut johtuvat siitä, että pohja vuotaa. Jos perusterveydenhuolto ei toimi, paine kasaantuu kalliiseen erikoissairaanhoidon.

Kouluterveydenhuollon puutteet näkyvät lisääntyvinä lastenpsykiatrian kuluina, mielenterveystalveluiden puute näkyy erikoissairaanhoidon psykiatristen osastojen ruuhkautumisena ja päihdehoidon puute vie potilaita sairaaloihin. Kansalaisten suuri enemmistö on vakavasti huolissaan julkisen terveydenhuollon ongelmista. Kuitenkin Vanhasen hallituksen budjettiesitys osoittaa, että hallituspuolueilla ei ole edelleenkaan aikeita lunastaa lupauksiaan terveydenhuollon ja vanhustenhoidon tason kohentamisesta. Perusterveydenhoidon kuntoon saattaminen ei onnistu ilman merkittävää lisäpanostusta terveyskeskusten toimintaan. Kansalaisen oikeudet saada terveydenhuollon talveluja tulee turvata riittävin resursseilla. Terveystalvelujen parantamista ei tule nähdä jakopolitiikkana, vaan investointina kansalaisten terveyteen ja työkykyyn ja siten myös panostuksena talouskasvuun.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 809/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.60.30 otetaan lisäyksenä 60 000 000 euroa terveyskeskusten toiminnan tason parantamiseksi.

Lapset ja nuoret jonottavat psykiatrista hoitoa liian kauan. Mielenterveysasetuksen mukaan lasten ja nuorten pitäisi päästä hoitoon kolmessa kuukaudessa, mutta esimerkiksi yliopistosairaaloissa hoitoa joutuu odottamaan keskimäärin miltei puoli vuotta. Varsinaista hoitoa edeltävään psykiatriseen tutkimukseen alaikäisen tulee päästä kolmessa viikossa. Tämä toteutuu paremmin useimmissa yliopistosairaaloissa, vaikka siinäkin on puutteita joissakin sairaaloissa.

Ongelmana ovat lisäksi osastohoidon äärimilleen ajatut resurssit, kun potilaita on miltei jatkuvasti ylipaikoilla. Nykyiset jonotusajat ovat edelleen liian pitkiä — vaikka tämän vuoden aikana ovatkin hieman lyhentyneet — varsinkin psykiatrista hoitoa tarvitsevan lapsen ja hänen perheensä osalta. Tarpeet ovat usein akuutteja, ja ongelmia pystytään nykyisin resursseilla hoitamaan usein vasta sitten, kun ne ovat kärjistyneet.

Hoitojonoja on kasvattanut osaltaan se, että lasten ja nuorten psyykkiset pulmat ovat yleistyneet Suomessa selvästi. Joka neljäs suomalainen lapsi ja nuori kärsii jonkinasteisista mielen-terveyden häiriöistä. Pahimpia väliinpuotoajia ovat ne psykoottiset tai vaikeasti häiriöiset lapset, jotka joutuvat odottamaan kohtuuttoman kauan laitospaikkaa. He ovat myös syrjäytymis-kehityksen riskialttein ryhmä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 768/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.60.30 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa lasten ja nuorten psykiatriseen hoidon kustannuksiin.

Kunnallisessa vanhusten laitoshuollossa henkilöstön lukumäärä on vähentynyt viimeisten viidentoista vuoden aikana. Samalla hoidettavien vanhusten kunto on heikentynyt. Sosiaali- ja terveysministeriö antoi laatusuosituksen vanhustenhuoltoon vuonna 2001. Tuolloin tehdyn arvion mukaan vanhustenhuollon kuntoon saattaminen vaatii 4 000 työntekijän palkkaamista.

Suomen vanhustenhuollossa sinnitellään puolella Ruotsin henkilökunnasta. Vanhusten laitoshoidon laatusuosituksen tavoitetaso on 0,8 hoitajaa vanhusta kohden, mistä jäädyään pahimmillaan käytännössä puoleen. Hoitajien puutetta korvataan tutkijoiden arvion mukaan lääkkeillä. Masennus- ja rauhoittavia lääkkeitä määrätään jopa 98 prosentille vanhuksista, kolme kertaa muita Pohjoismaita enemmän.

Henkilöstön alimiehitys heikentää hoidon tasoa ja koettelee hoitajien jaksamista. Työterveyslaitoksen kesällä julkistetun tutkimuksen mukaan kunta-alan sairauspoissaolot kääntyivät toissa vuonna selvään nousuun ja nousu jatkuu edelleen. Nousu on ollut erityisen jyrkkä sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden kohdalla. Tämän vuosikymmenen alkupuolen aikana on menetetty sairauspoissaoloina jo 24 000 työvuotta sairastamisiin. Vanhusten ihmisarvoinen ja yksilöllä kunnioittava hoiva on yhteisömme sivistyksen mittari.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 154/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.60.30 otetaan lisäyksenä 120 000 000 euroa hoitajien palkkaamiseksi vanhustenhuoltoon.

Väestön ikääntymisen aiheuttamaan hoivapalveluiden lisääntyvään kysyntään tulee vastata kehittämällä voimakkaasti omaishoitoa. Omaishoito on taloudellinen tapa tuottaa hyvinvointia kotihoidossa. Omaishoidossa hyödynnetään ihmisen luontaisia, rakkaita lähiverkostoja, mikä jo sinänsä tuo lisäarvoa tuotettuun hoivaan. Kotona tapahtuva hoitotyö on usein inhimillisempää kuin laitoshoido, ja usein se on myös ikääntyneiden oma tahto.

Suomessa on arviolta 60 000 omaishoitajaa, jotka ovat lain kriteerien mukaan oikeutettuja saamaan omaishoidontukea. Kuitenkin heistä vain puolet sitä saa. Omaishoitoa koskevien sosiaalihuoltolain säännösten henki ei näin ollen kunnissa toteudu. Omaishoitoa määrittelevien säännösten mukaan omaishoitoa on tuettava sekä taloudellisesti että palvelujen avulla.

Kunnissa vallitsee nykyisin kirjava käytäntö siinä, kuka on oikeutettu saamaan omaishoidon tukea. Kunnissa ei ole osattu varata riittäviä määrärahoja tähän tarkoitukseen, minkä vuoksi rahat usein loppuvat jo puolessa välissä vuotta eikä uusia sopimuksia voida tehdä. Näin omaishoidon tuen saaminen on monessa tapauksessa sattumanvaraista, koska sitä ei ole lainsäädännössä määritelty subjektiiviseksi oikeudeksi. Omaishoidon tuen saajien määrää tulee määrätietoisesti kasvattaa, ja mahdollisuus omaishoidon tukeen tulee taata jokaiselle kriteerit täyttävälle henkilölle. Lisäksi vapaapäiviä tulisi olla vähintään yksi päivä jokaista viikkoa kohti. Näin voidaan paremmin turvata omaishoitajien fyysinen ja henkinen jaksaminen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 769/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.60.30 otetaan lisäyksenä 40 000 000 euroa omaishoidon ja tukipalvelujen laajentamiseen.

32. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustoimintaan (kiinteä määräraha)

Hallitus on leikkaamassa valtion korvauksia terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustoimintaan. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle, jossa on yliopistollinen sairaala, suoritetaan valtion varoista korvausta niihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat lääkärin ja hammaslääkärin perus- ja erikoistumiskoulutuksesta sekä yliopistotasoisesta terveystieteellisestä tutkimustoiminnasta. Koulutustoiminnan kustannuksiin suoritettava korvaus perustuu erikoistumiskoulutuksen osalta tutkintojen lukumäärään ja tutkinnosta määrättyyn korvaukseen. Peruskoulutuksen korvaus lasketaan lääkä-

ri- ja hammaslääkärikoulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden lukumäärän ja suoritettujen tutkintojen lukumäärän keskiarvon perusteella. Tutkimustoiminnan kustannuksiin suoritettava korvaus perustuu tieteellisten julkaisujen lukumäärään ja julkaisuille annettuihin pisteisiin.

Hallitus, joka kehuu keskeiseksi tavoitteeseen edistää tutkimusta ja innovaatioita, aikoo leikata lääketieteen yliopistotasoisesta terveys-tieteellisestä tutkimuksesta merkittävän osan, 8,7 miljoonaa euroa. Erikoissairaanhoidon tutkimustyön erityisvaltionosuudella rahoitetaan merkittävä osa suomalaista sairaanhoidon tutkimusta ja mahdollistetaan lukuisia tutkimusprojekteja vuosittain. Leikkaus näihin määrärahoihin sekä vähentää tätä tärkeää tutkimusta että hidastaa lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijoiden valmistumista työelämään.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 810/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.60.32 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustointaan.

35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha)

Monet perheet joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen säännöllisenä tukena. Tämä ei kuitenkaan ole hyväksyttävä asian tila. On tärkeää nostaa lapsen perusosan tasoa toimeentulotuen sa. Monilapsisten perheiden lapsilisän korottamisella jätetään korotuksen ulkopuolelle suurin osa perheistä. Toimeentulotuen varassa elävät perheet joutuvat elämään hyvin niukoilla tuloilla etenkin elinkustannusten noustessa. Pitkään jatkuvalla köyhyydessä elämisellä on lapsia ja lapsiperheitä syrjäyttävä vaikutus. Siksi lapsen perusosan tasoa on nostettava nopeasti.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että momentille 33.60.35 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 10 000 000 euroa lapsen perusosan nostamiseksi.

90. Raha-automaattiyhdistyksen avustukset

50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arviomääräraha)

Alkoholinkulutuksen kasvu on lisännyt entisestään suuria päihdehaittoja. Yhteiskunnan kannattaa panostaa päihdeiden käytön vähentämiseen, koska tähän tarkoitukseen käytetyt varat tulevat moninkertaisesti takaisin.

Liian suuri alkoholiveron alennus on kuitenkin johtanut voimakkaasti kasvaneeseen päihdeongelmaisten hoitotarpeiden kasvuun. Monet järjestöt tekevät alalla tuloksellista työtä, mutta niiden voimavarat ovat riittämättömät kasvaneisiin tarpeisiin nähden. Tarkoitusta varten on varattava lisää määrärahaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 774/2008 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.90.50 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa päihdetyötä tekevien järjestöjen tukemiseen.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

10. Muut verot

Kristillisdemokraatit ovat valmiita eräiden pääomaliikkeiden tuntuvamman verottamisen avulla rahoittamaan peruspalvelujen ja heikompi-osaisten eduksi tulevia parannuksia. Ryhmä ehdottaa edelleen pörssissä noteerattujen osakkeiden myyntiin kohdistettavan 0,1 prosentin suuruisen veron käyttöönottoa (LA 104/2008 vp).

Esitämme myös, että luovutusvoitto omaisuudesta, joka perustuu lyhytaikaiseen, alle kuuden kuukauden omistukseen, joutuisi kireämmän verotuksen kohteeksi ja voitto, joka perustuu yli kahdenkymmenen vuoden omistukseen, vastaa-

vasti lievemmän verotuksen kohteeksi (LA 76/2007 vp).

Ne ihmiset, jotka saavat vähentää verotuksestaan ainoastaan kunnallisverotuksen perusvähennyksen, ovat huomattavan eriarvoisessa asemassa muihin veronmaksajiin verrattuna. Riippuen tulolajista veroprosentti vaihtelee samansuuruisista tuloista nolasta noin 20 prosenttiin. Esimerkiksi 6 000 euron vuositulosta eläkeläinen maksaa veroa parisen prosenttia, palkansaaja noin kuusi, omaishoitaja noin 10 ja työtön 20 prosenttia. Työtön ei kuitenkaan ole sen vähempää rahan tarpeessa kuin omaishoitaja tai palkansaajakaan. Epäoikeudenmukaista veroa voidaan korjata perusvähennyksen huomattavalla korottamisella. Nykyistä perusvähennystä, 1 480 euroa, ei ole korotettu vuoden 1992 jälkeen. Hallituksen suunnitelmiin kuuluu korottaa perusvähennystä 2 000 euroon vuodesta 2010 lähtien. Mielestämme tähän edellä mainittuun epäoikeudenmukaisuuteen on puututtava heti ja korotettava perusvähennyksen määrää jo ensi vuodesta lähtien 2 500 euroon (LA 103/2008 vp).

Lapsen huoltajan ansiotulovähennys suosii pienituloisia lapsiperheiden tulonsaajia kohdistamalla heille erityisen ylimääräisen ansiotulovähennyksen. Puolisoista vain jompikumpi voisi saada vähennyksen verotuksessaan. Myös yksinhuoltaja saisi saman edun. Aloitteen kustannusvaikutukset vuoden 2009 tasolla ovat noin 175 miljoonaa euroa (LA 95/2008 vp).

Tuloverolakiin sisältyvä kotitalousvähennys ei kohtelee verovelvollisia tasapuolisesti. Lainsäätäjän tahto ei voi olla se, että lähes identtisisä tapauksissa toiset verovelvolliset saavat kotitalousvähennyksen ja toiset jäävät sitä ilman. Konkreettisenä esimerkkinä mainittakoon asunon putkiremontti, jonka työkustannuksista omakotitalon omistaja on oikeutettu vähennykseen, mutta asunto-osakkaalla ei ole tätä oikeutta. Asiallisia eroja omakotitalon ja asunto-osakeyhtiön putkiremontin välillä ei ole. Epäoikeudenmukaisuus tulisi korjata niin, että asunto-osakkaan suoritukset asunto- tai kiinteistöosakeyhtiölle oikeuttaisivat kotitalousvähennykseen samoin edellytyksin kuin omakotitalon omista-

jalla on oikeus vastaavaan vähennykseen (LA 77/2008 vp).

Ilmasto- ja energiapolitiikka edellyttää pikaisia toimenpiteitä päästöjen vähentämiseksi. Liikenne on yksi merkittävä ns. kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttaja. Päästöttömien autojen käyttöönottoa tulee edistää.

Markkinoilla on saatavissa ympäristöystävällisiä hybridi- ja sähköautoja. Niiden hankintaa tulee lisätä asteittain. Yksi tapa on alentaa niiden ajoneuvoveroa (TAA 178/2008 vp).

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että luvun 11.10 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää toukokuuhun 2009 mennessä mahdollisuudet hyvinvointipalvelujen rahoituspohjan vahvistamiseksi palauttamalla ns. pörssiveron ja lisäämällä lyhytaikaiseen omistamiseen perustuvaa myyntivoiton verotusta.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle selvityksen energia-yhtiöiden ns. Windfall-voittojen leikkauksesta rahastoon, josta näitä varoja voidaan käyttää uusiutuvan energian tuotannon ja käytön edistämiseen.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen lapsen huoltajan ansiotuloverovähennyksestä, jolla tuetaan etenkin pienituloisten lapsiperheiden toimeentuloa.

4. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen, jolla korotetaan tuloveron kunnallisen perusvähennyksen määrää.

5. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen lainmuutoksesta niin, että asunto-osakkaan suoritukset asunto- tai kiinteistöosakeyhtiölle oikeuttaisivat kotitalousvähennykseen samoin

edellytyksin kuin ne oikeuttavat vähennykseen omakotitalon omistajalle.

6. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen tulonhankkimisvähennyksestä niin, että omaishoitajien saama vähennys on samansuuruinen kuin muidenkin tulonsaajien.

7. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen varainsiirtoveron muuttamiseksi niin, että vakituisen asunnon luovutuksen yhteydessä niin kiinteistön kuin asunto-osakkeenkin koh-

dalla maksetaan sama 1,6 prosentin varainsiirtovero.

8. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen hybridi- ja sähköautojen verotuksen alentamisesta.

9. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen, joka selkiyttää yleishyödyllisten yhdistysten ja säätiöiden, urheiluseurojen ja järjestöjen verokohtelua siten, ettei niissä tehtävää yleishyödyllistä aatteellista työtä sekä talkootyötä rinnasteta verotettavaksi elinkeinotuloksi.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2008

Bjarne Kallis /kd

VASTALAUSE 2 /vas

Yleisperustelut**Talouden ahdinko**

Hallituksen esityksessä ei varauduttu suhdanteiden jyrkkään huononemiseen ja maailmanlaajuisen finanssikriisin mukanaan tuomaan taantumaa, joka ainakin joissakin maissa johtaa suoranaiseen lamaan. Johdannaisten irreaalitalous vaikuttaa yhä pahemmin reaalityouteen.

Hallituksen talousarvioesitys on automaattisen vaikutuksen takia muuttunut elvyttäväksi, kun verotulot jäävät ennakoitua pienemmiksi ja kun työttömyys alkaa kasvattaa joitakin siitä johtuvia menoja. Päätösperäistä elvytystä siihen ei sisällynyt. Kuvaa ei oleellisesti muuta hallituksen antama talousarvion täydennysesitys (HE 199/2008 vp).

Talousahdingossa hallituksen linjassa on neljä keskeistä virhettä:

(1) *veronkevennykset eivät kohdistu oikeudenmukaisesti eivätkä elvyttämisen kannalta edes tehokkaasti*, sillä pienimpien etuuksien, kuten työttömyysturvan ja eläkkeiden, korottaminen ja veronkevennysten kohdentaminen pieniin ja keskisuuriin tuloihin olisivat oikeudenmukaisempi ja elvytyksenkin kannalta tehokkaampi ratkaisu;

(2) *kunnat tarvitsevat lisää rahaa, jotta ne eivät vähennä investointejaan ja suunnittele henkilöstösupistuksia*, tähän hallitus ei suostu; vasemmistoliitto esittää tuntuva panostusta;

(3) *hallitus ei riittävästi panosta asuntotuotantoon ja perusinvestointeihin*;

(4) *hallituksen elvytys on riittämätön, vaikka se täyttää automaattisten vaikutusten takia EU:n yhteisen suosituksen*; vasemmistoliiton ehdotus on hallituksen esitykseen nähden noin kaksinkertainen, mitä on sitäkin pidettävä varsin maltillisena.

Valtiovarainministeri Katainen on julkisuudessa kertonut hallituksen suunnittelevan lisätalousarviota tammi- ja helmikuun vaihteeseen

ja hahmotellut sen kooksi noin 100 milj. euroa. Tämä on mittaluokaltaan todella vaatimaton ja pikemminkin tekninen tarkistus kuin ajankohdan taloushaasteisiin vastaava talousarvion muutos. Jonkinlaisen kuvan tarvittavasta elvytyksen mittakaavasta saa, kun toteaa yhdysvaltalaisen taloustieteilijän Paul Krugmanin joulukuun puolivälissä julkaistavassa kirjoituksessa pitävän 1 prosenttia BKT:sta liian pienenä mitoitukseksi ja tarpeen pikemminkin olevan 4 prosenttia BKT:sta. Hän arvioi yleiset veronkevennykset tehottomiksi ja pitää parempana valtionosuuksien ja perusrakennelainvestointien lisäämistä.

Oikeudenmukaisuus

Vasemmistoliitto painottaa oikeudenmukaisuutta. Se edellyttää oikeudenmukaisia veroratkaisuja, kuten pienimpien tulojen vapauttamista kokonaan veroista ja toisaalta miljoonavarallisuuksien panemista verolle. Oikeudenmukaisuus edellyttää myös sitä, että pienimmät etuudet nostetaan täyden kansaneläkkeen tasolle ja että tätä tasoa edelleen korotetaan.

Suomalaisten on syytä tuntea myös vastuuta ympäristöstä ja luonnosta sekä muista ihmisistä ei vain kotimaassa, vaan myös maailmanlaajuisesti yhdessä muiden sivistysmaiden kanssa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että yleisperusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee nopeasti vuoden 2009 ensimmäisen lisätalousarvion siten, että siinä on mittaluokaltaan selvästi suurempi elvytysohjelma kuin valtiovarainministerin julkisuudessa hahmottelema 100 milj. euroa siten,

että tämä ohjelma sisältää mm. lomautuksen aikaisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen lisäämisen, tie- ja raide-

investointien varhentamisen, valtion tuotavuusohjelman jäädyttämisen, kuntien investointien lisäämisen, ARA:n lainoituksen käytön edistämisen ja

että hallitus pyrkii Euroopan unionin puitteissa siihen, että jäsenmaat sitoutuisivat tähänastista selvästi suurempaan talouden elvyttämiseen.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen varallisuusveron käyttöönottamiseksi suurimpien varallisuuksien verottamisesta.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa eduskunnalle esityksen pörssin kaupankäynnin verottamisesta.

4. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee sitovan aikataulutetun ohjelman siitä, miten Suomen kehitysyhteistyötavoite toteutetaan ajallaan.

*5. Asumiskustannukset ovat kohonneet voimakkaasti. Erityisesti kasvukeskuksissa kohtuuhintaisista vuokra-asunnoista on huutava pula. Valtion tukema normaali vuokra-asuntotuotanto on suorastaan romahtanut, mikä on osaltaan johtanut vuokrien voimakkaaseen nousuun. Siksi eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin valtion tuke-
man vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi ja korkotukiehtojen muuttamiseksi niin, että asumiskustannukset vuokralaisille eivät nouse kohtuuttomiksi.*

6. Itämeren kasvavat öljykuljetukset lisäävät suuren onnettomuuden riskiä. Eduskunta edellyttää, että hallitus sisällyttää ensi vuoden ensimmäiseen lisätalousarvioon tarvittavat esitykset tällaisten onnettomuuksien torjumiseksi.

7. Hallituksen toimet ilmastonmuutoksen torjumiseksi ovat riittämättömät. Edus-

kunta edellyttää, että hallitus valmistelee sitovan aikataulutetun ohjelman siitä, miten tavoitteet toteutetaan ajallaan.

8. Eduskunta toteaa, että moni kunta on joutunut nostamaan veroprosenttiaan ensi vuodeksi ja tinkimään peruspalveluistaan. Talousnäköymien heikentyessä yhä useampi kunta lykkää investointiaan. Eduskunta edellyttää hallituksen antavan pikaisesti esityksen kuntien valtionosuuksien lisäämiseksi niin, että investoinnit voidaan toteuttaa eivätkä kunnat joudu pakkolomauttamaan henkilöstöään.

9. Eduskunta toteaa, että erot lasten välillä terveyden, koulutuksen, harrastamismahdollisuuksien ja toimeentulon suhteen ovat kärjistymässä. Jokaisella lapsella pitää olla oikeus turvalliseen lapsuuteen. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta kaikille lapsille luodaan mahdollisuudet kehittää itseään ja harrastaa. Toimeentulon osalta on tarpeen sitoa lapsilisät indeksiin ja lisäksi huolehtia siitä, että lapsilisän korotus ei leikkaa toimeentulotukea.

10. Sadat tuhannet eläkeläiset ovat edelleen EU:n köyhyysrajan alapuolella. Eduskunta edellyttää kansaneläkkeisiin tasokorotusta, joka nostaa eläkkeet köyhyysrajan yläpuolelle, ja sitä, että indeksitarkistukseksi otetaan käyttöön taitetun työeläkeindeksin sijaan puoliväli-indeksi (palkat 50 %, hinnat 50 %).

11. Sotiemme veteraanien joukko on ikääntynyt ja harvenemassa. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee pikaisesti lain, jolla taataan vuosittainen kuntoutus kaikille sotiemme veteraaneille ja heidän puolisoilleen riippumatta sotainvaliditeetistä.

*Yksityiskohtaiset perustelut***MÄÄRÄRAHAT****Pääluokka 24****ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. (24.99, osa) Kriisinhallinta**

20. (24.99.21) *Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)*

Siviilikriisinhallintaa tarvitaan niin ennakoinnissa kuin jälkihoidossakin. Määrärahojen taso ei ole oikea. Sotilaallinen kriisinhallinta painottuu siviilikriisinhallinnan kustannuksella.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että luvun 24.10 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että siviilikriisinhallintaa tarvitaan niin kriisien ennakoinnissa, ennaltaehkäisyssä kuin jälkihoidossakin ja että määrärahataso ei ole oikeassa suhteessa sotilaalliseen kriisinhallintaan, ja edellyttää hallituksen laativan suunnitelman siviilikriisinhallinnan voimavarojen nostamisesta.

21. (24.99.22) *Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)*

Siviilikriisinhallinnan merkitys konfliktien ennaltaehkäisyssä ja jälkihoidossa on viime vuosina korostunut entisestään. Samaan aikaan siviilikriisinhallinnan taloudellinen resursointi on selkeästi jäänyt jälkeen sotilaallisesta kriisinhallinnasta.

Katsomme ulkoasiainvaliokunnan tavoin, että siviilikriisinhallintaa on tulevina vuosina määrätietoisesti kehitettävä. Mutta, kuten ulkoasiainvaliokunta omassa budjettilausunnossaan toteaa, siviilikriisinhallintaan osoitetut määrärahat eivät nykyisellään ole oikeassa suhteessa käytännön todellisiin tarpeisiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.10.21 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa käytettäväksi uusiin siviilikriisinhallintaprojekteihin tai käynnissä olevien siviilikriisinhallintaprojektien laajentumiseen.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)*

Talousarvioesityksessä vuodeksi 2009 hallitus vahvistaa, että se on yhä sitoutunut kehitysyhteistyömäärärahojen nostossa YK:n asettamaan tavoitteeseen eli 0,7 prosenttiin bruttokansantulostaa. Suomi on sitoutunut vuonna 2005 myös Eurooppa-neuvoston päätökseen, jonka mukaan vuoteen 2010 mennessä kehitysyhteistyömäärärahat nostetaan 0,51 prosenttiin bruttokansantulostaa ja vuoteen 2015 mennessä 0,7 prosenttiin.

Hallituksen ensi vuoden budjettiesityksen kehitysyhteistyömäärärahojen arvioidaan kuitenkin olevan vain 0,46 prosenttia BKTL:sta. Tällä osuudella Suomi ei tule saavuttamaan Eurooppa-neuvoston Suomen päätöksentekoa sitovaa 0,51 prosentin osuutta vuonna 2010.

Viite: TAA 519/2008 vp (Lapintie).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa käytettäväksi varsinaiseen kehitysyhteistyyöhön.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Saamelaisten oikeuksia ja etuja puolustava ja saamelaiskulttuuria kehittävä Saamelaiskäräjät joutuu toimimaan erittäin niukoilla resursseilla. Valtion osoittamien toimintarahojen vähäisyys on johtanut siihen, että jopa tulkkaus sen omassa toiminnassa inarinsaameksi ja koltansaameksi on ollut rajallista. Saamelaiskäräjien edunvalvonnan tehostaminen ja saamelaiskulttuurin kehittäminen edellyttävätkin lisärahoitusta.

Viite: TAA 921/2008 vp (Tennilä).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.01.50 otetaan lisäyksenä 500 000 euroa Saamelaiskäräjiä varten.

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistujen asioiden käsittelyaika on keskimäärin 9,9 kuukautta. Käsittelyajat ovat pisimmät taloudellista toimintaa koskevissa asioissa ja elinkeinoasioissa.

Vuoden 2008 aikana saapuvien asioiden määrä on lisääntynyt erityisesti ympäristölupia, huostaanottoasioita, julkisia hankintoja ja tulo- ja varallisuusverotusta koskevien asioiden osalta.

Koska näiden asioiden käsittelyllä on keskeinen vaikutus sekä lasten oikeusturvaan että julkisiin hankkeisiin, on tarvetta nopeuttaa käsittelyaikoja. Jotta käsittelyajat lyhenisivät, korkeimpaan hallinto-oikeuteen tarvitaan lisähenkilöstöä, panostusta tietojärjestelmän kehittämiseen ja henkilöstön kouluttamiseen sekä tutkimustoimintaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.10.02 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa käsittelyaikojen nopeuttamiseen korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Oikeusministeriön ensimmäinen oikeuspolitiikan strategia vuodelta 2003 sisältää hallinnonalan tärkeimmät linjaukset asioissa, joissa kehittämistarve on suurin. Tavoitteet ulottuvat vuoteen 2012. Strategiasta annetuissa lausunnoissa muun muassa Suomen Lakimiesliitto ry katsoi, että oikeuspolitiikan yhtenä keskeisenä tavoitteena on oltava oikeusturvan toteutumisen edellytysten turvaaminen niin, että koko oikeuslaitokselle taataan riittävät taloudelliset ja henkilöstölliset resurssit.

Vastoin hyvää tuomiokäytäntöä hallituksen talousarvioesitys lähtee siitä, että hovioikeuksien, hallinto-oikeuksien ja vakuutus-oikeuden jo nykyiselläänkin liian pitkät keskimääräiset käsittelyajat pysyvät samana kuin vuoden 2008 tavoitetaso. Käräjäoikeuksien osalta talousarvioesitys puolestaan on pudottamassa ratkaistujen asioiden tavoitemäärää lähes kolmella kymmenellä tuhannella. Vakuutus-oikeuden tavoitetason osalta pudotus on suhteessa vielä raskas.

Harmaan talouden vastaisessa toiminnassa puolestaan sekä Markkinaoikeudella että työtuomioistuimella on merkittävä rooli. Tämän roolin vahvistamiseen talousarvioesitys ei vastaa.

Viite: TAA 847/2008 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.10.03 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa käytettäväksi käsittelyaikojen nopeuttamiseen hallinto-oikeuksien, hovioikeuksien, käräjäoikeuksien, Vakuutus-oikeuden, Markkinaoikeuden sekä työtuomioistuinten käsittelyaikojen lyhentämiseen sekä toimintatavoitteiden ja henkilöstöresurssien turvaamiseen.

04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Oikeusministeriö on viime vuosina tietoisesti kehittänyt syyttäjien ja tuomareiden toimintamahdollisuuksia sekä resursseja. Oikeusaputoimistoihin ei kuitenkaan ole taattu riittäviä resursseja tarpeeseen nähden.

Tuloerojen kasvaessa ja oikeudenkäyntikulu-
jen noustessa matalan kynnyksen oikeusavun
tarve on selkeästi kasvanut. Lisäksi oikeusavun
henkilöstö ei ole viime vuosina saanut samassa
mitassa mahdollisuutta maksullisiin alan koulu-
tuksiin kuin esimerkiksi tuomarit tai syyttäjät.

Kuluttajariitalautakunnan käsittelyajat ovat
edelleen kohtuuttoman pitkät. Kuluttajariitalau-
takunta on muun muassa joutunut viime aikoina
ratkomaan lisääntyvässä määrin telepalvelusopi-
muksen purkuperusteita koskevia kiistoja. Nämä
kiistat ruuhkauttavat Kuluttajariitalautakuntaa
myös tulevana vuonna. Lisäksi Kuluttajariita-
lautakunnan jutturuuhkan uskotaan hallituksen
itsensäkin mielestä kasvavan entisestään myös
lautakunnan toimialan laajentuessa asuntojen
vuokra- ja asumisoikeusasioihin.

Viite: TAA 848/2008 vp (Sirmö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 25.10.04 otetaan
lisäyksenä 2 000 000 euroa oikeusapu-
toimistojen ja Kuluttajariitalautakun-
nan toimintamenoihin.*

30. Syyttäjät

*01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomää-
räraha 2 v)*

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjun-
taan suunnattujen voimavarojen tarve kasvaa ra-
jat ylittävän työvoiman liikkuvuuden ja työpe-
räisen maahanmuuton lisääntyessä. Torjunta
vaatii tuki tässä esitetyn määrärahan lisäyksen
ohella myös muita toimia, kuten lainsäädännön
muutoksia ja ulkomaista työvoimaa käyttävien
yritysten valvonnan tiukentamista.

Tarvitaankin tehokas toimenpideohjelma har-
maan talouden torjumiseksi. Siinä keskeistä tuli-
si olla:

- tilaajan tai teettäjän velvoitteiden ja todel-
lisen tilaajavastuun (mm. työsuhdesaata-
vien suoritusvastuu laiminlyöntitilantees-
sa) vahvistaminen
- arvonnalisäveron käännetty verovelvollisuus
- työmarkkinajärjestöjen kanneoikeus
- luottamusmiesten ja henkilöstön edusta-
jien valvonta-, tiedonsaanti-, neuvottelu-
oikeuksien ja työsuhdeturvan parantami-
nen
- ulkomaista vuokratyövoimaa käyttävien
yritysten reaaliaikainen ilmoitusvelvolli-
suus henkilöstöstään verottajalle
- ulkomaisen työvoiman työehtojen tarkas-
tusresurssien lisääminen työsuojelupiireis-
sä
- työsuojeluviranomaisten ja verohallinnon
kiinteä yhteistyö, tietojen vaihto ja molem-
minpuolinen havaittujen laiminlyöntien
oma-aloitteinen ilmoittaminen.

Viite: TAA 1082/2008 vp (Yrttiahio).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 25.30.01 otetaan
lisäyksenä 5 000 000 euroa harmaan
talouden ja talousrikosten torjuntaan
sekä vakavien rikosten käsittelyn tehos-
tamiseen.*

40. Rangaistusten täytäntöönpano

*01. Rangaistusten täytäntöönpanon toiminta-
menot (siirtomääräraha 2 v)*

Vankeuslaki edellyttää selkeää lisäystä vankein-
hoidon henkilöstöön. Vaje on noin 80 henkeä.

Silti esitys ja valiokunta vähentävät jälleen 30
työntekijää ensi vuoden aikana. Vankiloidemme
henkilöstön sairauspoissaolot ovat kasvaneet hä-
lyttävästi. Ylitöiden määrä on noussut yli 50
prosentilla. Laittomia ylityövuoroja teetetään lä-
hes kaikissa vankiloissa lähes koko ajan. Pahim-
millaan ylityövuorot tarkoittavat vuorokauden

mittaisia työrupeamia, joilla yritetään paikata niitä puutteita, mitä riittämätön rahoitus vankiloille on aiheuttanut. Tätä työaikalakirikkomusta hallitus haluaa jatkettavan. Tällä henkilöstömäärällä ei kyetä uuden lainsäädännön hengen mukaisesti lisäämään vankien osallistumista toiminta- ja päihdeohjelmiin. Aktivointitoimet edellyttäisivät riittävää lisäresursointia. Myös vankien terveydenhuollossa on selviä puutteita.

Hallitus tulee esittämään rajuja leikkauksia, jopa Pelson ja Konnunsuon sulkemista, säästökohteita etsiessään. Sitä emme pidä perusteltuna.

Viite: TAA 849/2008 vp (Sirnö), TAA 334/2008 vp (Kyllönen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.40.01 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa, josta osoitetaan 2 000 000 euroa vankien terveydenhuoltopalveluihin ja 3 000 000 euroa henkilöstön lisäresursointiin ja vankien aktivointitoimiin sekä nykyisen vankilaverkoston säilyttämiseen.

74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)

Vankeuslainsäädännön tarkoitus on muuttaa toimintatapoja ja -voimavaroja siihen suuntaan, että ennalta ehkäistään uusintarikollisuutta ja erilaisin aktivointitoimin kannustetaan rikoksetomaan elämään. Tavoitteena on, että vankien osallistumista työtoimintaan pyritään lisäämään nykyisestä. Lain hengen mukainen lisäpanos tuottaisi pysyviä säästöjä yhteiskunnalle.

Valiokunta ei ole suostunut korjaamaan talousarvioesitystä, joka vaarantaa lain keskeisimmät tavoitteet. Tuomittujen valmiuksia rikoksetomaan elämään on parannettava lisäämällä rangaistusten täytäntöönpanon suunnitelmallisuutta ja tehostamalla siihen liittyviä tavoitteellisia toimintoja. Lisämäärärahan tarkoituksena on myös turvata riittävät työvoimaresurssit vankiloihin sekä taata taloudelliset voimavarat vankien työtoiminnalle.

Viite: TAA 23/2008 vp (Arhinmäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.40.74 otetaan lisäyksenä 600 000 euroa avolaitosten toimintaan.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hädässä avun saamisen nopeus ja ammattitaitoisuus ovat avainasemassa. Jotta oikein suunnattu apu voidaan nopeasti ja kitkattomasti toimittaa avuntarvitsijalle, kaikissa Suomen hätäkeskuksissa ilmoituksien vastaanottamiseen on oltava riittävä henkilöstö.

Hätäkeskukset ovat kärsineet ammattitaitoisen työvoiman pulasta. Hallituksen esittämä lisäkoulutusmääräraha on riittämätön. Valtion tuottavuusohjelman toteuttaminen edellyttää kaiken lisäksi laitoksen 31 viran vähentämistä vuoden 2015 loppuun mennessä.

Emme hyväksy hätäkeskuslaitoksiin kohdistuvia henkilöstövähennyksiä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.30.02 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa riittävien henkilöstöresurssien takaamiseksi hätäkeskuksiin kestäväällä tavalla.

40. Maahanmuutto

Suomella on taloudellisten vastoinkäymistenkin hetkellä mahdollisuus ottaa nykyistä enemmän kiintiöpakolaisia. He tulevat aikanaan antamaan myös oman panoksensa maamme, uuden kotimaansa, kehittämiseen. Pakolaisia vastaanottavien kuntien saamaa korvausta on kuitenkin tarpeen korottaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että luvun 26.40. perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että taloudellisten vastoinikäymistenkin hetkellä Suomella on edellytyksiä ottaa vastaan nykyistä enemmän kiintiöpakolaisia, ja edellyttää hallituksen valmistelevan kiintiöpakolaisten määrän nostamisen ja samalla kunnille maksettavan korvauksen korottamisen.

01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Maahanmuuttovirasto on viimeisen vuoden aikana panostanut asiakaspalveluunsa. Silti asiakkaiden tasapuolisuuden kannalta tilanne ei ole täysin helpottunut. Kun kyse on oikeudesta oleskella Suomessa tai Suomen kansalaisuudesta, asiakkuuteen liittyy merkittäviä seikkoja, jotka puoltavat hyvää, saavutettavissa olevaa, riittävästi aikaa antavaa ja monikielistä asiakaspalvelua.

Helsingin pilotti keskitetyistä neuvonta- ja viranomaispalveluista yhteispalvelupisteessä on oikeansuuntainen, mutta palvelee ainoastaan pääkaupunkiseutulaisia. Muualla asuvat maahanmuuttajat joutuvat pääosin tyytymään tarkoin rajattuihin puhelinaikoihin. Hyvään hallintokulttuuriin kuuluu myös kattava neuvonta, joka auttaa vaikeissa asioissa.

Maan kattavat neuvontapisteet ja monikielinen valtakunnallinen neuvontapuhelin ovat myös avainasemassa, kun etsitään keinoja nopeuttaa oleskelulupa- ja kansalaisuushakemusten käsittelyä Maahanmuuttovirastossa. Helsingin pilotti onkin mahdollisimman nopeasti vakiinaistettava ja monistettava seutukunnalliseksi palveluksi niihin kuntiin, missä on merkittävässä määrin maahanmuuttajataustaisia asukkaita. Lahdessa toteutetaan palveluneuvontaa kokeiluna maahanmuuttajajyksikössä maahanmuuttajatyöhön liittyen. Kokeiluajan perusteella neuvonnalle on osoittautunut selkeä tarve.

Viite: TAA 222/2008 vp (Kauppila), TAA 850/2008 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.40.01 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa maahanmuuttajien neuvontapalveluiden järjestämiseen maan kattavasti sekä valtakunnallisen, monikielisen neuvontapuhelimen käyttöönottoon.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Puolustusministeriön aikaisempien hankintojen indeksitarkistukseen on varattu viisi miljoonaa euroa. Emme voi hyväksyä, että lapsilisiä ja opintotukea ei ole sidottu indeksiin, mutta asehankinnat ovat indeksisidonnaisia.

Emme pidä tarkoituksenmukaisena varustaa Hornet-hävittäjiä rynnäkkökyvyllä, mikä muuttaa niiden alkuperäistä tarkoitusta.

Viite: TAA 312/2008 vp (Kuoppa).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 27.10.18 vähennetään 95 000 000 euroa materiaalihankintoihin ehdotetusta määrärahasta.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

50. Eläkkeet ja korvaukset

16. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)

Suuret taiteilijaikäluokat ovat tulossa lähivuosiin eläkeikään. Uusien valtion ylimääräisten tai-

teilijaeläkkeiden määrää ei ole kuitenkaan viime vuosina nostettu. Vuodesta 1995 lähtien eläkkeitä on voitu jakaa vain 35. Tänä vuonna täysi taiteilijaeläke on 1 199,24 euroa kuukaudessa.

Ylimääräinen taiteilijaeläke on erittäin tärkeä taiteilijoille, koska useat heistä ovat eläneet ja työskennelleet apurahoilla ja vähäisillä keikkatuloilla, joista ei ole kertynyt lainkaan eläkettä. Niiden henkilöiden määrä, joille vuosittain maksetaan valtion ylimääräistä taiteilijaeläkettä, on 2000-luvulla ollut vain runsaat 1 000 henkilöä.

Lisärahan tarkoituksena on nostaa vuosittain myönnettävien ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden määrä 35:stä 45:een sekä korottaa ylimääräisen eläkkeen tasoa. Opetusministeriön arvion mukaan lisäkustannukset nykytasoisesta yhdestä taiteilijaeläkkeestä olisivat ensi vuonna noin 14 800 euroa.

Viite: TAA 704/2008 vp (Paloniemi), TAA 19/2008 vp (Alanko-Kahiluoto), TAA 908/2008 vp (Tabermann).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.50.16 otetaan lisäyksenä 150 000 euroa ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden lukumäärän nostamiseen ja tason ylläpitämiseen budjettiperusteisesti.

90. Kuntien tukeminen

Verotulojen ehtyessä kuntien talous ajautuu vaikeuksiin, mikä johtaa investointien lykkäämiseen ja henkilöstön rekrytointikieltoihin ja lomautuksiin. Moni kunta joutuu vähentämään palveluja, nostamaan kunnallisveroastettaan tai lisäämään palvelumaksuja. Jotta jokaisella kuntalaisella olisi vaikeinakin taloudellisina aikoina käytettävissään kattava tukiverkko, valtion rahoitusta kunnille on lisättävä.

30. Kuntien yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset (arviomääräraha)

Valiokunnan enemmistön hyväksymä määrärahataso ei ole riittävä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.90.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 40 000 000 euroa kuntien yleiseen valtionosuuteen.

32. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus (kiinteä määräraha)

Valiokunnan enemmistön hyväksymä määrärahataso ei ole riittävä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.90.32 otetaan lisäyksenä 25 000 000 kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen.

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

40. Tuki työnantajille (arviomääräraha)

Lakia väliaikaisesta työnantajien matalapalkkatuesta sovelletaan määräaikaisena vuosina 2006—2010. Työnantajille suunnattu vastikkeeton matalapalkkatuki on kallis ja tehoton tapa työllistää. Maksuperusteena on se, että työnantaja maksaa työntekijälleen riittävän pientä palkkaa, eli tuki vääristää normaaleja palkkamekanismeja. Näistä syistä määräaikaisesta matalapalkkatukikokeilusta on luovuttava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 28.91.40 vähennetään 90 000 000 euroa matalapalkkatukeen ehdotetusta määrärahasta.

Pääluokka 29**OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Yleissivistävä koulutus***30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Valtion talousarvioesitys ei lupaa kunnille riittävästi rahoitusta perusopetuksen laadukkaaseen toteuttamiseen ja luokkakokojen pienentämiseen. Tämä johtaa pienten koulujen, erityisesti kyläkoulujen, lakkauttamiseen ja pienten koulu-laisten koulumatkojen pidentymiseen alueilla, joissa on jo nyt pitkät matkat.

Peruskoulun luokkakoot ovat kasvamassa liian suuriksi, mikä heikentää erityisesti erityistä tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksia pärjätä koulussa. Lisäksi se vaikeuttaa opettajien mahdollisuuksia ottaa huomioon lasten erilaiset oppimistarpeet. Peruskoulun keskeyttäneiden määrä on huolestuttava. Tukiopetukseen ja oppilashuoltoon kohdistettuja voimavaroja on viime vuosina leikattu tuntuvasti. Erityisen voimakkaasti leikkaukset ovat kohdistuneet erityisopetukseen. Säästöjen vuoksi luokkiin on myös integroitu erityistä ohjausta tarvitsevia lapsia.

Kuntien taloudellisten vaikeuksien takia on pelkona, että useissa kunnissa joudutaan opetusryhmäkokoja kasvattamaan entisestään. Kunnille on turvattava mahdollisuus järjestää laadukasta perusopetusta. Laadukas opetus- ja kasvatus työ, turvallinen koulu ja riittävät voimavarat mahdollistavat koulutuksellisen tasa-arvon toteutumisen.

Vaikka lukiokoulutus on lain mukaan maksutonta, joutuvat lukiolaiset ja heidän perheensä vuosittain maksamaan huomattavia summia oppikirjoista. Lisäksi kursseilla käytettävistä materiaaleista peritään lisämaksuja. Suomen Lukiolaisten Liiton (SLL) mukaan oppikirjakustannukset nousevat jatkuvasti. Tällä hetkellä lukio-kirjat maksavat yhteensä 1 300—1 600 euroa, mikä on varsin suuri summa lukiolaisten maksettavaksi. Maksuttoman koulutuksen peruseriaate ei toteudu lukiokoulutuksessa myöskään ylioppilastutkimomaksujen osalta. 123—344

euron hintaisen tutkinnon suorittaminen on kallista varsinkin niille lukiolaisille, jotka eivät syystä tai toisesta saa taloudellista apua perheeltään. Yhdistetyssä ammatti- ja lukiokoulutuksessa kustannukset ovat vielä suuremmat: oppilas joutuu maksamaan sekä lukion että ammattikoulun kirjoista.

Lapsiperheiden köyhyys on Suomessa viime vuosina kaksinkertaistunut. Köyhissä lapsiperheissä elää jo yli 120 000 lasta. Oppikirjojen kalleus on todellinen rasite kaikille, mutta etenkin pienituloisille perheille.

Viite: TAA 24/2008 vp (Arhinmäki), TAA 224/2008 vp (Kauppila), TAA 313/2008 vp (Kuoppa), TAA 382/2008 vp (Laakso), TAA 964/2008 vp (Uotila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.30 otetaan lisäyksenä 75 000 000 euroa, josta osoitetaan 25 000 000 euroa kuntien opetustoimen valtionosuuksiin ja luokkakokojen pienentämiseen ja 50 000 000 euroa lukiolaisten oppikirjojen kustantamiseen.

34. Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Lukuisten oppilaitosten kiinteistöt alkavat olla todella huonossa kunnossa. Kiinteistöjen huono kunto aiheuttaa monenlaisia oireita käyttäjilleen, oppilaille ja henkilökunnalle. Varsinkin kasvavissa määrin esiintyvä kiinteistöjen homeongelma maksaa yhteiskunnallemme vuositasolla miljoonia euroja erilaisina hoitokuluina ja sairaslomina, eikä inhimilliselle oireilulle voida edes asettaa hintalappua.

Erityisesti nyt taantumien ja rakennusalan työllisyysnäkökymien jyrkän pudotuksen aikana valtion pitää mielestämme panostaa elvyttäviin toimenpiteisiin. Kipeästi tarvittavat koulujen korjaukset ovat sitä parhaimmillaan. Valtiovarainvaliokunta on omassa lausunnossaan kanthanut myös huolta siitä, että home- ja kosteusvaurioisten koulujen korjaukset vaatisivat nykyistä enemmän rahoitusta.

Viite: TAA 336/2008 vp (Kyllönen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.34 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa yleissivistävien oppilaitosten peruskorjaushankkeiden rahoitukseen.

20. Ammatillinen koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Toisen asteen ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijamäärä on viime vuosina ollut kasvussa. Vaikka ammatillinen koulutus on pääosin maksutonta, joutuvat ammattikoululaiset ja heidän perheensä vuosittain maksamaan useita satoja euroja oppikirjoista. Yhdistetyssä ammatti- ja lukiokoulutuksessa kustannukset ovat vielä suuremmat: oppilas joutuu maksamaan sekä lukion että ammattikoulun kirjoista.

Oppikirjojen kalleus on todellinen rasite kaikille, mutta etenkin pienituloisille perheille. Kirjojen hankintakulut ovat suuria myös suhteessa siihen opintotukeen, jota ammattikoululaisille voidaan myöntää. Opiskelijajärjestöt ovat olleet huolissaan tilanteesta, jossa suurin osa täysikäisistä opiskelijoista joutuu käymään ansiotyössä kattaakseen opiskelusta aiheutuvat kustannukset. Oppimateriaalien maksullisuus on ristiriidassa opetuksen maksuttomuusperiaatteen kanssa ja koulutuksen tasa-arvoperiaatteen vastainen syrjien pienituloisten perheiden lapsia ja heidän kouluttautumismahdollisuuksiaan.

Viite: TAA 314/2008 vp (Kuoppa).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.20.30 otetaan lisäyksenä 60 000 000 euroa ammatillisessa peruskoulutuksessa olevien oppilaiden kirjojen kustantamiseen.

30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Vapaan sivistystyön oppilaitoksille (kansalaisopistoille, kansanopistoille, kesäyliopistoille ja opintokeskuksille) osoitetaan vuosittain valtion budjetissa kehittämisavustuksia. Vuonna 2006 kehittämisavustusten kokonaismäärä oli 2 910 000 euroa ja vuonna 2008 ainoastaan 1 323 000 euroa.

Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten hallitsemiseksi vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on tarve kehittää ja uudistaa toimintaansa.

Kansalais- ja työväenopistot ovat vapaan sivistystyön oppilaitoksia ja saavat toimintaansa tuntiperusteista valtionosuutta. Opistot vastaavat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin ja tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Vuodesta 1992 lähtien kansalaisopistot ovat järjestäneet taiteen perusopetusta, ja opistojen tehtävä taiteen perusopetuksen järjestäjänä on vaikiintunut.

Kansalaisopistot eivät ole toistaiseksi oikeutettuja taiteen perusopetuksen tuntiperusteiseen valtionosuuteen, vaan kansalaisopistot järjestävät taiteen perusopetusta ylläpitäjien tahdon mukaisesti vapaan sivistystyön rahoituksella. Tämä kuluttaa varsinaiseen vapaan sivistystyön opetukseen käytettävissä olevia resursseja, joiden määrä on pysynyt samana 2000-luvun alkupuolelta lähtien.

Viite: TAA 1/2008 vp (Ahonen), TAA 756/2008 vp (Rantakangas).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.30 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa, josta osoitetaan 500 000 euroa opintokeskusten toimintaan, 500 000 euroa vapaan sivistystyön oppilaitoksille kehittämisavustuksina alueellisen ja koulutuksellisen tasa-arvon turvaamiseen sekä

500 000 euroa kansalais- ja työväenopistoille lasten, nuorten ja aikuisten taiteen perusopetuksen järjestämiseen.

31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)

Osaavan työvoiman saatavuus ja työmarkkinoiden toimivuuden parantaminen ovat keskeisiä edellytyksiä maamme ravistavassa rakennemuutoksessa. Kouluttautumisella myös vastataan eläköitymisen mukanaan tuomiin haasteisiin.

Nuorten lisäksi jo työelämässä mukana olevien ammatillinen osaaminen on avainasemassa. Erityisesti taantuman ensimmäisenä koetelemissä kriisikunnissa on kasvava tarve jo työelämässä olleiden uudelleen kouluttamiseen sekä ammattitaidon uusintamiseen. Työmarkkinoilla selviytymisen vähimmäisvaatimuksena tulee pitää ammatillisen perustutkinnon suorittamista etenkin, kun osalta jo työelämässä olevia puuttuu täysin ammatillinen koulutus.

Vanhasen II hallitus on toki kiitettävästi huomannut työelämän haasteet koulutukselle. Valiottavasti vain hallituksen resursointiesitykset eivät vastaa edes hallituksen omia linjauksia.

Viite: TAA 851/2008 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.31 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa ammatilliseen lisäkoulutukseen.

32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Oppisopimuskoulutus on joustava tapa hankkia ammattitaito ja suorittaa perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinto työn ohessa. Oppisopimuskoulutus sopii sekä nuorille että vanhemmille oppijoille. Oppisopimuskoulutus on erityisen tärkeä väylä työelämään niiden nuorten kohdalla, joille ammattitutkinnon suorittaminen oppilaitoksessa on vaikeaa. Pitkäaikaistyöttömälle oppisopimuskoulutus voi olla ainoa tie päästä kiinni työhön.

Oppisopimuskoulutetuista työllistyy noin 90 prosenttia. Koulutusmuoto on tehokas myös työnantajapuolelle: yritys voi kouluttaa ihmisiä nopeasti ja täsmällisesti niihin tehtäviin, joihin se kaipaa lisätyövoimaa. Lisäksi oppisopimuskoulutus on hyväksi koettu tapa siirtää työpaikalla eteenpäin niin kutsuttua hiljaista tietotaitoa.

Oppisopimuskoulutukseen osoitettu määräraha vuoden 2009 talousarviossa on pienentynyt hieman viime vuodesta. Sitä tulisi kuitenkin lisätä työllistymisen helpottamiseksi.

Viite: TAA 162/2008 vp (Kangas), TAA 226/2008 vp (Kauppila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.32 otetaan lisäyksenä 6 000 000 euroa oppisopimuskoulutukseen.

40. Ammattikorkeakouluopetus

21. Ammattikorkeakoulujen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2003—2008 on todettu, että ammattikorkeakoulujen rahoitus uudistetaan nykyistä kannustavammaksi ja nykyistä paremmin ammattikorkeakoulun koko toiminnan huomioivaksi. Perusrahoituksen kohdentamisessa otetaan huomioon opiskelijamäärän lisäksi myös suoritettujen tutkintojen määrä ja ammattikorkeakoulujen aluekehitystä tukeva tutkimus ja kehitystyö.

Ammattikorkeakouluille on ammattikorkeakoululaissa määrätty uusia perustehtäviä, kuten tutkimus- ja kehitystyö. Valiokunnan enemmistö ei kuitenkaan esitä riittävää rahoitusta ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoiminnan toteuttamiseen. Tämä siitäkkin huolimatta, että lisärahoitustarve on tuotu esille sekä selvitysmies Jorma Rantasen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tutkimuksen rakenneselvityksessä (2004) että opetusministeriön omassa toimintaja taloussuunnitelmassa.

Viite: TAA 852/2008 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.21 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa ammatti-korkeakoulujen tutkimus- ja kehitystointintaan.

50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Yliopistoverkostomme on suurten muutosten edessä. Samaan aikaan koveneva globaali kilpailu asettaa yliopistoille uusia laadullisia ja määrällisiä haasteita. Valitettavasti suomalaisten korkeakoulujen nousua maailman huippuyliopistojen rinnalle estää jatkuva rahoituksen alimitoitus.

Muun muassa Suomen ylioppilaskuntien liitto on todennut seuraavaa: "Tuottavuusohjelman vaatimusten poistuminen yliopistojen osalta on yksi yliopistouudistuksen perusedellytyksistä. Yliopistot eivät jatkossa ole osa valtionhallintoa, joten henkilötövuosien vähentämisvaatimuksista tulee luopua. Valtion kehysbudjetin mukaan tehokkuus- ja tuottavuustavoitteet kuitenkin sisällytetään uudenmuotoisten yliopistojen valtionapuperusteisiin ja talousohjaukseen. Tämä heikentäisi yliopistojen mahdollisuuksia suunnitella ja päättää toiminnastaan.

Suomen yliopistojen rehtorien neuvosto lausui keväällä hallituksen kehysseuranteesta seuraavaa: "Hallitus on luvannut huolehtia kaikkien yliopistojen perusrahoituksesta. Yliopistojen rehtorien neuvosto on huolissaan siitä, että kustannustason nousu kuluttaa kehysissä esitetyn lisärahoituksen. Erityinen huolenaihe on, ettei 17 muun yliopiston reaalin rahoitustaso kasva. Kysymys on 10 monialaisesta tiedeyliopistosta, kolmesta taideyliopistosta, kahdesta tekniikan alan yliopistosta ja kahdesta kauppa-korkeakoulusta. Koulutus- ja tutkimusaloja tarkastellen asia koskee muun muassa perusluonnontieteitä, lääketieteitä, hoitotieteitä, humanistisia tieteitä, yhteiskuntatieteitä ja taidealoja.

Toimintamenojen rahoituksen reaalitaso vaikuttaa muun muassa opetukseen, henkilökohtai-

seen ohjaukseen ja tutkimuksen laatuun. Sillä on suorat vaikutukset pitkällä aikavälillä hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen."

Viite: TAA 854/2008 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.50.01 otetaan lisäyksenä 27 000 000 euroa yliopistojen perusrahoitukseen.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Opintotuen taso on nykyisin riittämätön, ja opintotukea on syytä kehittää eri tavoin. Näitä ovat esimerkiksi:

- Opintotuen asumislisän muuttaminen ympärivuotiseksi; kustannukset olisivat noin 20 miljoonaa euroa vuodessa.
- Vanhempien tuloihin perustuva opintorahan tarveharkinnan poistaminen itsenäisesti asuvilta alle 20-vuotiailta toisen asteen opiskelijoilta.

Viite: TAA 972/2008 vp (Valpas), TAA 973/2008 vp (Valpas).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 42 000 000 euroa, josta osoitetaan 20 000 000 euroa opintorahan asumislisän maksamiseen koko kalenterivuodelta ja 22 000 000 euroa toisen asteen opiskelijoiden opintorahaan.

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)

Yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa opiskelevien ateriatuen tarkoituksena on tarjota opiskelijoille terveellinen ja ravitseva ateria kerran päivässä kohtuulliseen hintaan. Opiskelijat ovat oikeutettuja alennukseen aterian hinnasta ravintoloissa, jotka ovat ateriatuen piirissä. Tuki maksetaan suoraan ravintoloitsijalle, joka saa pyy-

tää opiskelijalta lounaasta määrättyä enimmäishintaa.

Keväällä 2008 valtioneuvosto nosti yksipuolisesti opiskelija-aterian enimmäishintaa 25 sentillä 4,27 euroon ilman ateriatuen korotusta. Tämä kaikki tulee opiskelijoiden maksettavaksi, ja syksystä 2008 eteenpäin opiskelijan maksama hinta nousee 2,60 euroon. Enimmäishinnan korotusta perusteltiin ateriantuottajien kohonneilla raaka-aine- ja palkkakustannuksilla. Ateriatuen ja enimmäishinnan korotusten on kuitenkin kuljettava käsi kädessä.

Ateriatuen piirissä oli vuonna 2007 yli 250 000 opiskelijaa ja opiskelija-aterioita syötiin noin 14 miljoonaa. Kyseessä on siis yksi parhaiten kohdistuvista opiskelijoiden tukimuodoista.

Viite: TAA 974/2008 vp (Valpas).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.70.57 otetaan lisäyksenä 3 500 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen korottamiseen.

80. Taide ja kulttuuri

30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kirjastoilla on suuri merkitys kansalaisten tasa-vertaisuuden ja demokratian edistämisessä. Kirjastojen kautta voidaan osaltaan taata tasa-arvoiset mahdollisuudet tietoyhteiskunnan hyödyntämiseen ja siihen osallistumiseen kaikille. Kirjastoissa on oltava riittävästi internetyhteydellisiä tietokoneita asiakkaiden käytettävissä asiantuntevan palvelun kera.

Kunnalliset kirjastot ovat aikoinaan saaneet valtiolta varoja koneiden ja internetyhteyksien hankintaan, mutta jatkuvasti kehittyvä teknologia ja ohjelmistot vievät nyt suhteettoman suuria summia kirjastojen vuosittaisista budjeteista.

Jotta kansalaisten mahdollisuudet kehittää tietoyhteiskunnan vaatimia taitojansa sekä hyö-

dyntää tietoyhteiskunnan mahdollisuuksia olisivat myös todellisuudessa olemassa, on myös kirjastoverkkomme oltava osa tätä hanketta.

Viite: TAA 25/2008 vp (Arhinmäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.30 otetaan lisäyksenä 8 500 000 euroa, josta osoitetaan 4 000 000 euroa tietoyhteiskuntahanketta tukevien ja kansalaisten tasa-arvoisuutta lisäävien julkisten asiakaspäätteiden ja laajakaistayhteyksien hankkimiseen yleisiin kirjastoihin, 4 000 000 euroa kirjastojen henkilöstöresursseihin ja aineistohankintoihin ja 500 000 euroa valtionosuuksien korotukseen.

33. Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuri-toimintaan (arviomääräraha)

Vasemmistoliiton mielestä kulttuuri on olennainen osa ihmisten elämää. Siksi kaikilla suomalaisilla on oltava asuinpaikasta ja varallisuustasosta riippumatta mahdollisuus kulttuuripalveluiden käyttämiseen ja kulttuurin omaehtoiseen harrastamiseen. Kulttuuri on inhimillistä kasvua, ihmisenä olemista.

Kunnat ovat merkittävä kulttuurin rahoittaja. Kuntien talouden ollessa tiukalla on jo nyt ollut huomattavissa, etteivät kunnat palkkaa tai avusta ammattimaisia kulttuurintuottajia, mikä on myös toimeentulokysymys kulttuurialan ihmisille. Samalla vaarantuu myös valtion tukeman kulttuurin toimintakyky. Juuri nyt on aika panostaa yhteisesti omistamiemme kulttuuripalveluiden laatuun, sisältöön ja saatavuuteen. Siksi esitämme lisäystä kuntien kulttuuritoimintaan osoitettuihin valtionosuuksiin ja -avustuksiin.

Viite: TAA 856/2008 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.33 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa kuntien kulttuuritoimintaan.

34. *Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)*

Hallitus on kuitenkin vähentämässä valtionosuutta yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin ja siten heikentämässä kirjastolaitoksen roolia suomalaisessa yhteiskunnassa. Myös kirjastojen perustamiskustannusten myöntämisvaltuudet ovat riittämättömät. Erityisesti Pirkanmaalla on suunnitteilla useita kirjastohankkeita, jotka näillä määrärahoilla lykkääntyvät kohtuuttomasti. Tämä asettaa myös eri kunnissa asuvat ihmiset eriarvoiseen asemaan.

Viite: TAA 319/2008 vp (Kuoppa).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.34 otetaan lisäyksenä 4 600 000 euroa yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin ja samalla perusteluja muutetaan siten, että perustamishankkeita koskevia valtionosuuden myöntämispäätöksiä saa tehdä vuonna 2010 enintään 10 000 000 eurolla.

50. *Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)*

Kaikkialla maailmassa, etenkin maissa, joissa kansalaisjärjestöjen rooli on ollut olematon eikä kansalaisyhteiskuntaa tässä mielessä ole ollut, korostetaan nyt järjestöjen merkitystä.

Rauhanjärjestöjen avustusta on lisättävä olenaisesti, onhan suomalainen rauhanliike 100-vuotisen olemassaolonsa aikana osoittanut tarpeellisuutensa.

Viite: TAA 909/2008 vp (Tabermann).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.50 otetaan lisäyksenä 500 000 euroa rauhantyyntöön edistämiseen.

51. *Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)*

Valtion taiteilija-apurahan suuruus on 1.1.2009 lukien 1 525 euroa kuukaudessa sisältäen taiteilijalle tulevan maksun MYEL:n mukaisen so-

siaaliturvan rahoittamiseen. Kuitenkaan valtion taiteilija-apuraha ei edelleenkään ole edes sillä reaalisella tasolla, jolla se oli vuonna 1970, kun taiteilija-apuraha otettiin käyttöön.

Myönnettyjen taiteilija-apurahavuosien määrä on edelleen tuntuvasti jäljessä aiemmista sitoumuksista. Apurahojen merkitys taiteen ammattilaisten työskentelymahdollisuuksille on selkeästi lisääntynyt.

Apurahan saajien määrää on kasvatettava ja apurahoja on korotettava.

Viite: TAA 26/2008 vp (Arhinmäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.51 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 5 000 000 euroa taiteilijoiden apurahojen tason ja määrän nostamiseen.

52. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)*

Perinteisesti suomalainen ammattiteatterikenttä on ollut hyvin monipuolinen. Teatteri- ja orkesterilain turvassa toimivien valtionosuutta nauttivien teattereiden rinnalla on toiminut moni-ilmeinen ja usein rohkeasti teatteri-ilmaisua ja tarjontaa kehittävä vapaa teatterikenttä, joka toimii lähinnä satunnaisilla ja epävarmoilla avustuksilla. Henkilötyövuosien vähäinen määrä estää uusien ryhmien nostamisen teatterilain piiriin, vaikka ryhmien määrä lisääntyikin jatkuvasti.

Vapaiden ryhmien tukemisella on suora vaikutus alan taiteilijoiden työllistymiseen. Tämä teatterilain ulkopuolinen vapaa ammattiteatterikenttä työllistää satoja teatterialan ammattilaisia, mutta saa vain 2,5 prosenttia valtion teatterimäärärahoista. Tämä siitakin huolimatta, että näiden vapaiden ryhmien osuus puheteattereiden katsojamäärästä on 17,5 prosenttia ja esityksistä 23,5 prosenttia. Tuen puute on johtanut siihen, että palkattoman työn osuus on 2/3 työajasta ja palkattoman työn arvo oli vuonna 2006 noin 3,5 miljoonaa euroa.

Vapaiden teatteriryhmien tukisumma on säilynyt pitkään samana. Silti kuluvana vuonna tuen piiriin lisättiin kaksi uutta sirkusryhmää,

mikä vähensi entisestään muille ryhmille jaettavia avustuksia.

Tämän määrärahaesityksen tarkoituksena on nostaa vapaan teatterikentän tuki tasolle, josta jo teatterilain valmistelun yhteydessä vuonna 1993 sovittiin siten, että kustannuskehitys sekä palkkojen nousu on huomioitu määrärahan tasossa. Myös veikkauksen arvioitua tuloutusta tulee vastaavasti korottaa.

Viite: TAA 859/2008 vp (Sirnö).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.52 otetaan lisäyksenä 2 800 000 euroa näyttämötaiteen edistämiseen ja erityisesti vapaiden tanssi- ja teatteriryhmien tukeen.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Määräraha on ollut riittämätön, ja kaiken lisäksi vuodeksi 2009 hallitus esitti pienempää määrärahaa kuin täksi vuodeksi. Investointiavustushakemukset ovat tänä vuonna ylittäneet selvästi määrärahat, ja niinpä hakemuksia siirtyy ensi vuodelle.

Viite: TAA 227/2008 vp (Kauppila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.10.63 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa maaseudun rakenteen kehittämiseen.

30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu

20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)

Eläinkokeet aiheuttavat koe-eläimille huomattavaa kärsimystä. Vuonna 2007 Suomessa käytettiin 167 000 koe-eläintä. Eläinsuojelutyön ansiosta vaihtoehtoisten kokeiden määrä on lisääntynyt ja pitkällä aikavälillä eläinkokeiden käyttö on vähentynyt. Eläinkokeiden mahdollisimman pieneen määrään ja eläinkokeiden korvaamiseen muilla menetelmillä sitoudutaan myös hallitusohjelmassa.

Vuonna 2006 voimaan tullut uusi koe-eläinlainsäädäntö paransi osaltaan tilannetta, vaikka se ei poistanutkaan kaikkia ongelmia. Koe-eläinlaista antamassaan lausunnossa maa- ja metsätalousvaliokunta piti erityisen tärkeänä, että eläinkokeille vaihtoehtoisia menetelmiä kehitteä tutkimusta edistetään entistä voimakkaammin ja että alan tutkimustoimintaa varten perustetaan valtakunnallinen keskus.

Samana esityksen on tehnyt maa- ja metsätalousministeriön asettama työryhmä, joka esitti vuonna 2006 Kansallisen vaihtoehtomenetelmäkeskuksen perustamista yhtenä tapana edistää vaihtoehtomenetelmien käyttöä. Myös Euroopan unionin kemikaaliviraston sijainti Helsingissä tekee Suomelle luontevaksi profiloitua eläinkokeettomien tutkimusmenetelmien osaajana.

Työryhmän esityksen mukaan vaihtoehtomenetelmäkeskuksen vastuualueena olisi koordinoita vaihtoehtoisten eläinkokeettomien menetelmien tutkimusta, opetusta, käyttöönottamista ja niistä tiedottamista. Työryhmän mielestä keskuksen voimavaroista olisi huolehdittava pitkäjänteisesti valtion budjettipäätöksellä. Keskus sijoittuisi luontevimmin Tampereen yliopiston yhteyteen, jossa toimintaa on jo nyt harjoitettu olemassa olevissa yksiköissä, erityisesti Tampereen Solututkimuskeskuksessa.

Viite: TAA 846/2008 vp (Sinnemäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.30.20 otetaan lisäyksenä 300 000 euroa Kansallisen

vaihtoehtomenetelmäkeskuksen perustamiseen.

60. Metsätalous

44. *Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)*

Määräraha on riittämätön. Kotimaan hakkuumahdollisuuksista kyetään nykyään hyödyntämään vain 85 prosenttia. Alueellisista metsäohjelmista laskien määrärahan pitäisi olla selvästi suurempi.

Viite: TAA 230/2008 vp (Kauppila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.60.44 otetaan lisäyksenä 17 000 000 euroa puuntuotannon kestävyys turvaamiseen.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. (31.24, 25, 30, 40, 52, 60, osa ja 99, osa) Liikenneverkko

21. (31.24.21) *Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)*

Liikenteen kasvun myötä tiestön palvelutaso laskee jatkuvasti, ja perustienpitomäärärahoihin kohdistuneiden leikkausten takia tiestön kunto on jo laskenut paikoin hälyttävän huonolle tasolle. Erityisesti alempiasteinen tieverkko on kärsinyt riittämättömistä määrärahoista ja on osittain rapautunut pahasti. Kunnossapitovelka on kasvanut vuosittain. Ilman tuntuvaa määrärahojen lisäystä kunnossapitokustannukset tulevat kohoamaan entistä suuremmiksi. Liikenneturvallisuuden kannalta on välttämätöntä, että kevyen liikenteen väyliä voidaan rakentaa nykyistä huomattavasti enemmän. Esitetyillä määrärahoilla kevyen liikenteen väylien rakentaminen lähes loppuu.

Tieinvestointien elvyttävä vaikutus taloudellisen laskusuhdanteen aikana puoltaa myös määrärahojen lisäystä.

Viite: TAA 167/2008 vp (Matti Kangas).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.21 otetaan lisäyksenä 70 000 000 euroa perustienpitoon ja kehittämishankkeisiin.

22. (31.40.21) *Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)*

Ilmastomuutoksen hillitseminen edellyttää kasvihuonekaasupäästöjen tuntuvaa vähenemistä. Siksi raide- ja muun joukkoliikenteen osuutta liikenteestä on selkeästi nostettava. Raideliikenne on vähän saastuttavana, energiataloudellisena ja turvallisena liikennemuotona kestävän kehityksen mukaista. Rataverkon perusparannusluontoihin korvausinvestointeihin varattu rahoitus on tällä vuosikymmenellä vähentynyt merkittävästi. Jos riittävää rahoitusta korvausinvestointeihin ei saada, uhkaa useiden rataosuuksien perusparannustöiden valmistuminen lykkääntyä vuosilla. Lisäksi rahoituksen puute kasvattaa turvallisuusriskejä ja heikentää liikenteen täsmällisyyttä. Heikkokuntoisille rataosuuksille joudutaan asettamaan paino- ja nopeusrajoituksia.

Panostaminen perusradanpitoon on järkevää talouden taantumassa.

Viite: TAA 338/2008 vp (Merja Kyllönen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.22 otetaan lisäyksenä 70 000 000 euroa perusradanpitoon.

50. (31.25.50) *Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)*

Valtio tuki yksityisteiden ylläpitoa vielä 1990-luvun alkupuolella 34 000 000 eurolla. Tälle vuodelle hallitus esittää vain 23 000 000 euroa, mikä on täysin riittämätön avustuksiin, sillä avustuksiin oikeutettuja yksityisteitä on noin

55 000 km. Avustettavia kohteita on vuosittain noin 1 000. Keskimääräinen avustus on noin 20 000 euroa. Yksityistiet ovat tärkeä osa Suomen metsäteollisuuden puuhuollon kannalta. Valtion avustus on entistä tärkeämpi, koska kunnat kireästä rahatilanteesta johtuen ovat pienentäneet yksityisteille myönnettäviä avustuksia.

Viite: TAA 1020/2008 vp (Erkki Virtanen), TAA 323/2008 vp (Mikko Kuoppa).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.50 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa yksityistien kunnossapitoon ja parantamiseen.

30. (31.32 ja 60, osa) Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. (31.60.63) *Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Ilmastomuutoksen torjumiseksi joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja houkuttelevuutta on parannettava lisäämällä joukkoliikenteen rahoitusta valtion toimesta. Koko maan joukkoliikenteen matkoista noin 70 prosenttia tehdään pääkaupunkiseudun YTV-alueella, Tampereella ja Turussa. On selvitettävä myös muiden suurten kaupunkien joukkoliikennetuen tarve. Suomessa isojen kaupunkien joukkoliikenne perustuu pääosin hallituksen esityksen jälkeenkin joukkoliikenteen lipputuloihin ja kuntien omaan rahoitukseen. Suurissa kaupungeissa joukkoliikenteen pitää olla todellinen vaihtoehto yksityisautoilulle.

Viite: TAA 27/2008 vp (Paavo Arhinmäki), TAA 965/2008 vp (Kari Uotila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.30.63 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa, josta osoitetaan 20 000 000 euroa Helsingin seudun kunnille, Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle sekä Tampereen ja Turun seutujen kunnille joukkoliikenteen palvelutason parantamiseen ja ke-

hittämiseen ja 5 000 000 euroa maakuntien joukkoliikenteen turvaamiseen.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (32.01, osa, 32.30, osa ja 32.90) Hallinto

20. (32.90.20) *Siviilipalvelus (arviomääräraha)*

Uusi siviilipalveluslaki tuli voimaan vuoden 2008 alusta. Uuden lain myötä siviilipalvelusmiesten majoituskustannukset siirtyivät osittain valtion korvattavaksi. Tämä on askel oikeaan suuntaan, mutta tarkoitukseen varattu määräraha on kuitenkin liian pieni todelliset asumiskustannukset huomioon ottaen.

Viite: TAA 28/2008 vp (Arhinmäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.01.20 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten korvaamiseen.

30. (32.01, osa, 32.30, osa, 32.80 ja 32.90, osa) Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

51. (32.80.51) *Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)*

Palkkaperusteisia työllistämistukia kunnille ja kuntayhtymille on vähennetty viime eduskuntakausilla erittäin paljon. Kun palkkaperusteisiin työllistämistukiin vuonna 1998 käytettiin valtion varoja 193 miljoonan euron edestä, niin vuonna 2001 ne olivat puolittuneet 95 miljoonaan euroon. Tälle vuodelle valtion talousarviossa annettiin työllistämistukia kunnille ja kuntayhtymille enää 61 miljoonaa euroa, ja ensi vuodelle esitetään enää 40,2 miljoonaa euroa.

On perusteltua edelleenkin ylläpitää aktiivista työllistämistä kunnille ja kuntayhtymille jul-

kisen palvelutason turvaamiseksi varsinkin, kun suhdanteet nyt heikentyvät nopeasti.

Suomessa jo asuvien maahanmuuttajien suurimmaksi esteeksi kotoutua ovat muodostuneet puutteet suomen kielen taidossa, asenteet maahanmuuttajia kohtaan sekä kiinnittyminen työelämään. Suomessa jo asuvien maahanmuuttajien osalta erot siinä, kenelle muun muassa tarjotaan kielenopetusta, riippuvat liikaa myös siitä, millä statuksella maahanmuuttajat Suomessa elävät.

Puuttuva kielitaito hankaloittaa viranomaisasiointia, karsii alan ammattilaisia työnhakutilanteessa jo ennen haastattelua ja ylläpitää maahanmuuttajien syrjäytymistä. Kansalaisuuslaki edellyttää myös suomen tai ruotsin kielen taitoa, ja tältä osin kielitaidon puute tekee maahanmuuttajasta osattoman ja ulkopuolisen maassamme.

Työllistymisen, kotoutumisen ja sitoutumisen kannalta onkin keskeistä lisätä maahanmuuttajille annettavan kieli- ja kotouttamiskoulutuksen määrää ja samalla myös laajentaa sitä maahanmuuttajien joukkoa, joka on oikeutettu kyseistä koulutusta saamaan.

Vuonna 2007 palkkatukena maksettiin päivää ja henkilöä kohti vähintään palkkatuen perustuki, joka oli tasoltaan noin 513 euroa kuukaudessa (23,89 euroa/päivä). Tämän lisäksi voidaan myöntää lisäosaa, joka on enintään 60 prosenttia palkkatuen perustuen määrästä eli 821 euroa. Vaikeasti työllistyvän työllistämiseksi voidaan myöntää palkkatuki korotettuna lisäosalla, jonka määrä on enintään 90 prosenttia palkkatuen perustuen määrästä eli noin 975 euroa kuukaudessa.

Viite: TAA 721/2008 vp (Puhjo), TAA 865/2008 vp (Sirnö), TAA 932/2008 vp (Tennilä).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 91 400 000 euroa, josta osoitetaan 34 000 000 euroa työllistämiseen kunnille ja kuntayhtymille, 6 000 000 euroa maahanmuuttajien kie-

li- ja kotoutumiskoulutuksen lisäämiseen, 26 400 000 euroa vaikeimmin työllistettävien palkkatuen lisäosan maksamiseen ja 25 000 000 euroa työllistämiseen valtion hallintoon.

40. (32.40, 32.20, osa, 32.30, osa ja 32.90, osa) Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)

Velkaneuvonnan ongelmana ovat riittämättömät voimavarat. Siksi esimerkiksi Itä-Lapissa palvelua on saanut vain kahtena päivänä viikossa. Ei voi olla niin, että pahassa tilanteessa oleva velkaantunut joutuu odottelemaan neuvontaan pääsyä kohtuuttomasti ja velkaneuvonnan työntekijät nääntyvät valtavan työtaakan alle. Resursseja onkin ryhdyttävä lisäämään merkittäväällä tavalla jo ensi vuoden budjetissa.

Viite: TAA 933/2008 vp (Tennilä).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.40.31 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa velkaneuvonnan voimavarojen lisäämiseen.

50. (32.50 ja 32.70) Alueiden kehittäminen ja rakennerrahastopolitiikka

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Nykyisen hallituksen ohjelmaan sisältyy myönteinen kirjaus: "Maakunnan kehittämisrahan sitomattomaan osaan tehdään tasokorotus".

Hallitus ei lupauksestaan huolimatta ole tehnyt tasokorotusta, vaan määräraha on jäämässä samalle tasolle. Sitomattoman määrärahan korotus on tarpeellinen maakuntien tärkeiden kehityshankkeitten rahoittamiseksi. Paikallisesti on paras tieto nopeasti eteen tulevien uusien hankkeiden rahoittamisesta.

Viite: TAA 934/2008 vp (Tennilä), TAA 705/2008 vp (Paloniemi).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.50.43 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa maakunnan kehittämiskassan sitomattomaan osuuteen.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Vähimmäisturvan osalta vasemmistoliiton eduskuntaryhmä ehdottaa perusturvan etuuksien yhtenäistämistä ja korottamista tällä hetkellä yksinäiselle tarkoitetun täyden kansaneläkkeen tasolle verottomana. Lisäksi ehdotamme, että näin korotettuja vähimmäisturvaetuuksia ja kansaneläkettä edelleen korotettaisiin 100 eurolla kuukaudessa 1.7.2009 lukien.

Eduskunta on syksyllä 2008 tehnyt historiallisen päätöksen taata taiteilijoille ja tieteentekijöille sosiaaliturvan apurahakaudestaan. Ainoaksi kauneusvirheeksi asian käsittelyssä jäi alle neljän kuukauden apurahalla olevien sulkeminen pois sosiaaliturvan piiristä.

Tähän epäkohtaan kiinnitti huomiota sekä sosiaali- ja terveysvaliokunta että eduskunta lausumallaan.

Vasemmistoliiton mielestä kaikista pienituloisimpien ja rikkonaisuimman apurahakauden omaavien taiteilijoiden ja tieteentekijöiden turvattomuus sairauden, tapaturman tai eläköitymisen yhteydessä on korjattava välittömästi. Kyse ei ole mittavasta summasta, mutta merkittävästä periaatteesta.

Viite: TAA 867/2008 vp (Sirnö), StVM 22/2008 vp (HE 92/2008 vp).

Siviilipalveluksessa tai varusmiespalveluaan suorittavilla on todettu olevan merkittäviä vaikeuksia selvitä taloudellisesti. Osasyynä tähän on palvelusaikaan liittyvien sosiaalietuuksien selkeä jälkeensääntely.

Vuosina 1978—1991 asevelvollisille maksettiin valtion varoista kotiuttamisraha. Määräraha sisältyi valtion tulo- ja menoarviossa sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan. Kotiuttamisrahan maksaminen lopetettiin osana julkisen talouden silloisia säästötoimenpiteitä vuonna 1991. Tällöin kotiuttamisraha oli 300 markan suuruinen.

Varusmiesten puolelta tulleissa esityksissä kotiuttamisrahaa on esitetty palautettavaksi porrastettuna palvelusajan mukaan: esimerkiksi 100 euroa / 6 kuukautta ja 150 euroa / 12 kuukautta. Puolustusministeriö on arvioinut kotiuttamisrahan palauttamisen kustannusvaikutukseksi noin 3 miljoonaa euroa vuosittain.

Sosiaalietuuksien jälkeensääntely puolestaan on johtanut siihen, että palvelusaikana nuorten toimeentulo tulee pitkälti perheiden kautta tai pikaluotoilla.

Palvelusajan päättymiseen liittyy myös suuria taloudellisia riskejä. Usein palvelusaikansa päättävät eivät suoraan työllisty, vaan putoavat työmarkkinatuolle.

Talouden taantuman seurauksena nuorten työllistymismahdollisuudet ovat heikentyneet entisestään. Siksi erityisesti palveluksesta kotoutumiseen siirryttäessä on varmistettava nuoren taloudelliset selviämismahdollisuudet.

Viite: PuVL 1/2007 vp (HE 37/2007 vp).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että pääluokan 33 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin apurahansaajien vakuuttamisvelvoitteen laajentamiseksi niin, että yhteenlaskettuina vähintään neljän kuukauden mittaiset apurahat tulisivat pakollisen vakuuttamisen piiriin 1.10.2009.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin varusmiesten ja siviilipalvelusmiesten kotouttamiskassan perustamiseksi.

01. Hallinto*03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Kaksi vuotta sitten lakkautettiin viidellä paikkakunnalla toimineet sosiaaliturvan alueelliset muutoksenhakulautakunnat ja niiden tehtävät siirrettiin Helsinkiin perustetulle sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalle. Keskittämisen ja liian vähäisten voimavarojen seurauksena muutos on johtanut muutoksenhakujen jo aiemminkin kohtuuttomien käsittelyaikojen vielä kohutuuttomampaan edelleen pitenemiseen. Tämä on johtanut erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien vähävaraisten ihmisten oikeusturvan ja taloudellisen aseman kestävämmään heikkenemiseen.

Viite: TAA 1021/2008 vp (Virtanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.01.03 otetaan lisäyksenä 350 000 euroa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenoihin.

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta*04. (33.03.01 ja 02) Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Lähisuhdeväkivalta on perheenjäsenten tai lähi-suhteessa elävien välistä voiman ja vallan käyttöä. Se sisältää uhkaa tai tekoja, jotka voivat aiheuttaa vammoja, kuoleman, psyykkisiä ongelmia, kehityshäiriöitä tai taloudellista, vapauden tai ihmisarvon riistoa. Lähisuhdeväkivallan kohteena voi olla puoliso, kumppani, ikääntynyt vanhempi, vammaisen perheenjäsen tai lapsi. Lähisuhdeväkivalta ei ole yksityisasia, vaan Suomen suurimpia ihmisoikeusongelmia.

Väkivallan ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi sekä väkivaltaa kohdanneiden auttamiseksi tarvitaan koko yhteiskunnan panosta ja entistä tehokkaampia toimia. Terveiden ja hyvinvoinnin laitokseen tulee perustaa lähisuhdeväkivaltayksikkö, joka toimii pysyvänä asiantuntijaeli-

menä ja koordinoi lähisuhdeväkivallan vastaista työtä.

Viite: TAA 966/2008 vp (Uotila).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.03.04 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa lähisuhdeväkivaltayksikön perustamiseen Terveiden ja hyvinvoinnin laitokseen.

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus*51. Lapsilisät (arviomääräraha)*

Lapsilisä maksetaan arvioidusti vuonna 2009 keskimäärin 1 010 000 lapsesta. Yksinhuoltajien lapsia näistä on noin 154 900. Yksinhuoltajille lapsilisä maksetaan korotettuna. Lapsilisää saavia perheitä arvioidaan olevan noin 556 150. Lapsiperheiden köyhyyden torjumiseksi lapsilisää tulee korottaa 15 euroa kuukaudessa ensimmäisestä lapsesta lähtien. Stakesin tutkimusten mukaan köyhien lapsiperheiden lukumäärä on lisääntynyt. Eriarvoisuus lisääntyy, kun köyhien lapsiperheiden lapsilla ei ole muun muassa samanlaisia harrastusmahdollisuuksia kuin paremmin toimeentulevien perheiden lapsilla. Lapsilisä ei ole sidottu indeksiin, joten niiden reaaliarvo on pudonnut ja tämä on osaltaan lisännyt lapsiperheiden köyhyyttä.

Viite: TAA 324/2008 vp (Kuoppa).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.10.51 otetaan lisäyksenä 195 000 000 euroa lapsilisien budjettiperusteiseen korotukseen.

20. Työttömyysturva

Työttömyys on yhä koko Suomea koskettava ongelma erityisesti nyt, kun lomautus- ja irtisanomisilmoituksia tulee satoja päivittäin. Hallitus on omilla toimillaan pyrkinyt vastaamaan haasteeseen, mutta vaikutukset ovat tähän mennessä olleet useilta osin riittämättömiä. Tilanteen korjaamiseksi tarvitaan uusia keinoja työvoiman kysynnän ja tarjonnan parantamiseksi ja työttö-

mien kannustamiseksi ottamaan vastaan kaikki tarjolla oleva työ.

Työttömyysturvalain mukaan voidaan maksaa soviteltua työttömyysetuutta, mikäli henkilö on lyhytaikaisissa työsuhteissa. Usein syntyy kuitenkin tilanne, että työstä saatava tulo yhdes- sä sovitellun päivärahankin kanssa on pienempi kuin kokoaikaisesti työttömänä olevan nettoto- lo. Tähän vaikuttaa usein sekä tulonhankkimise- seen vaikuttavat kustannukset että työajan tai työsuhteen lyhyys.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä katsoo, että soviteltu päiväraha on osa perusturvaa, joka kaiken kaikkiaan vaatii yhtenäistämistä ja ko- rottamista täyden kansaneläkkeen suuruiseksi. Soviteltua päivärahaa — kuten kansaneläkettä- kin — on lisäksi korotettava sadalla eurolla kuu- kaudessa 1.7.2009 lukien. Päiväraha on makset- tava verottomana. Korotuksen jälkeen päivä- raha olisi 682 euroa kuukaudessa.

Pääministeri Vanhasen kummankaan halli- tuksen aikana työttömyysturvaan ei ole tehty sentinkään tasokorotusta. Näin siitakin huoli- matta, että työttömyys on suomalaisen köyhyy- den suurin yksittäinen syy. Työttömyys uhkaa ensi vuoden aikana lisääntyä.

Työttömyyden rakenne on muuttunut vai- keaksi. Pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömien osuus on korkea, ja heidän sijoittumisensa työ- markkinoille on epätodennäköistä ilman erityi- siä tukitoimia. Myös maahanmuuttajien tilanne vaatii erityistoimia. Työmarkkinatukiudistuk- sen seurauksena kymmeniätuhansia työttömiä on sysätty toimeentulotuen varaan. Myös ensi kertaa työmarkkinoille tulevien taloudellinen asema on heikko.

Työttömyyden aikaisen toimeentulon paran- taminen on välttämätöntä, jotta mahdollisim- man moni syrjäytymisuhan alla elävistä työttö- mistä pysyisi työmarkkinoiden käytettävissä. Työtön henkilö ei kykene suunnittelemaan pit- käjänteisesti tulevaisuuttaan, mikäli hänen pe- rusturvansa ei ole riittävä.

Arvioimme ehdotuksemme työmarkkinatuen ja peruspäivärahan korotuksesta siten, että koro-

tus kokonaisuudessaan mukaan lukien vaikutuk- set koulutus- ja aktivointipäivien kustannuksiin nostaa valtion menoja yhteensä noin 250 miljo- naa euroa, josta työmarkkinatuen korotuksesta aiheutuu arviolta 133 miljoonaa euroa lisäme- noja ja työttömyysturvan peruspäivärahan koro- tuksesta 15 miljoonaa euroa sekä näistä korotuk- sista lakisääteisesti johtuvina koulutus- ja akti- vointipäivien lisäkustannuksina 102 miljoonaa euroa.

31. Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työ- toiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)

Työkuntoutuksen ja muun sosiaalista vuorovai- kutusta edistävän aktiivisen toiminnan merkitys mielenterveyskuntoutujille on erittäin suuri.

Ohjattu, säännöllinen ja yksilöllisesti suunni- teltu työkuntoutus lisää mielenterveyskuntoutu- jien voimavaroja ja toimintakykyä, arjen hallin- taa ja omatoimisuuteen ja vastuullisuuteen kas- vamista sekä edistää kuntoutumista ja sosiaalis- ta kehittymistä.

Työpajoilla tehtävistä töistä voidaan tällä het- kellä korvata verovapaasti enimmillään 12 eu- roa/työpäivä. Korvaus ei yleensä kata edes työ- hön osallistumisesta aiheutuvia kustannuksia. Monelle kuntoutujalle korvauksella on kuiten- kin suuri merkitys.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 33.20.31 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, joilla kehitysvammaiselle, mie- lenterveyskuntoutujalle, päihdehuollon asiakkaalle taikka muulle sosiaalihuol- lon asiakkaalle maksettua toiminta-avus- tusta, jolla tuetaan asiakkaan hoitoa, kuntoutusta tai yhteiskuntaan sopeutu- mista, korotetaan, ja toimiin, joilla vero- vapaasti saatavan korvauksen kuntoutta- vaan työtoimintaan osallistumisesta ra- jaa nostetaan.

51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)

Viittaamme edellä tätä menolukua koskeviin perusteluihimme.

Viite: TAA 383/2008 vp (Laakso), TAA 539/2008 vp (Mustajärvi).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.20.51 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa, josta osoitetaan 15 000 000 euroa työttömyysturvalain mukaisen sovitellun työttömyysetuuden budjettiperusteiseen uudistamiseen ja 15 000 000 euroa työttömyysturvalain mukaisen perusturvan budjettiperusteiseen korottamiseen 2,60 eurolla 1.1.2009 lukien ja 4,65 eurolla 1.7.2009 alkaen.

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Viittaamme edellä tätä menolukua koskeviin perusteluihimme.

Viite: TAA 540/2008 vp (Mustajärvi).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.20.52 otetaan lisäyksenä 133 000 000 euroa työmarkkinatuen budjettiperusteiseen korottamiseen 2,60 eurolla 1.1.2009 lukien ja 4,65 eurolla 1.7.2009 alkaen.

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä tähtää toimeentuloturvan vähimmäisetuuksien yhtenäistämiseen ja tuloköyhyyden vähentämiseen. Vähimmäisturvan osalta vasemmistoliiton eduskuntaryhmä ehdottaa perusturvan etuuksien yhtenäistämistä ja korottamista täyden kansaneläkkeen tasolle verottomana. Lisäksi ehdotamme,

että näin korotettuja vähimmäisturvaetuuksia ja kansaneläkettä edelleen korotettaisiin 100 eurolla kuukaudessa 1.7.2009 lukien.

Ensi vaiheessa vuoden 2009 alusta sairausvakuutuslain vähimmäispäivärahat, kuten sairaus-, äitiys- ja vanhempainpäiväraha sekä erityishoitoraha tulee korottaa 582,86 euroon kuukaudessa. Vuoden alusta korotus olisi 8,11 euroa päivässä.

Toisessa vaiheessa, 1.7.2009 lukien, ehdotamme kaikkien toimeentuloturvan vähimmäisetuuksien korottamista 100 eurolla.

Sairaus- ja vanhempainpäivärahaa pitää nostaa huollettavien lasten lukumäärän mukaan porrastetulla lapsikorotuksella. Sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahan saajalle, jolla on huollettavanaan 18 vuotta nuorempi lapsi, maksetaan päiväraha korotettuna lapsikorotuksella, jonka suuruus yhdestä lapsesta on 4,21 euroa, kahdesta lapsesta yhteensä 6,18 euroa ja kolmesta tai useammasta lapsesta yhteensä 7,97 euroa.

Lisäksi esitämme lisämäärärahaa Kelan kustantaman psykoterapian korvauksiin koskien aikuisten mielenterveyskuntoutusta.

Viite: TAA 722/2008 vp (Puhjo).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.30.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 60 000 000 euroa, josta osoitetaan 58 000 000 euroa valtionosuuteen sairausvakuutuslain vähimmäispäivärahoihin ja 2 000 000 euroa aikuisten mielenterveyskuntoutukseen, ja

että momentin 33.30.60 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, jotta jatkossa Kelan tukemat harkinnanvaraiset kuntoutuspsykoterapiat muutetaan lakisääteiseksi.

40. Eläkkeet

60. (33.40.55 ja 60) *Valtion osuus kansaneläkeläistä johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Ehdotamme määrärahaa kansaneläkelain (568/2007) 101—103 §:n mukaisen valtionosuuden maksamiseen kansaneläkkeiden budjettiperusteisen 100 euron suuruisen kuukausikorotuksen toteuttamiseksi 1.7.2009 lukien ja kansaneläkkeen puoliso vähennyksen poistamiseen.

Talousarvioesityksemme on osa vasemmistoliiton eduskuntaryhmän suuntaviivoihin perustuvaa oikeudenmukaisuutta lisäävää vaihtoehtobudjettia. Kansaneläke tulee korottaa kahdessa vaiheessa ensi vuoden aikana 682,86 euroon kuukaudessa.

Ehdotamme lisäksi avio- ja avoliitossa olevien eläkesyryjinnän lopettamista. Voimassa olevassa kansaneläkelainissa avio- ja avoliitossa olevien puolisoiden eläke on 63 euroa kuukaudessa pienempi kuin yksinäisellä henkilöllä. Suomessa työeläkevähenteistä kansaneläkettä arvioidaan saavan vuonna 2008 noin 652 600 eläkkeensaajaa. Vuonna 2006 pelkän kansaneläkkeen varassa eli 94 449 eläkeläistä (Kelan tilasto 2006). Kansaneläkkeen määrä on riippuvainen siviilisäädystä. Kansaneläkelain mukaan puolison kansaneläke on alhaisempi kuin yksin elävän kansaneläke. Yksin elävä eläkeläinen saa täyttä kansaneläkettä 558,46 ja puoliso 495,35 euroa kuukaudessa.

On tarpeen lieventää eläkkeensaajan asumistuen tukiehtoja ja tarkistaa omavastuuosuuksia.

Viite: TAA 868/2008 vp (Sirnö), LA 81/2008 vp, TAA 384/2008 vp (Laakso).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.40.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 381 300 000 euroa, josta osoitetaan 350 000 000 euroa kansaneläkkeen korottamiseen 100 eurolla kuukaudessa 1.7.2009 alkaen ja kansaneläkkeen puoliso vähennyksen poistamiseen ja 31 300 000 euroa asumistukiehtojen lieventämiseen ja omavastuuosuuksien

alentamiseen pienimpiä eläkkeitä saavilla.

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Kuntien tuottamat, julkisin varoin rahoitetut sosiaali- ja terveyspalvelut tarjoavat kaikille suomalaisille tuloista ja varallisuudesta riippumatta mahdollisuuden saada riittävää apua ja tukea sitä tarvitessaan. Näin kunnalliset peruspalvelut muodostavat keskeisimmän julkisen vallan tasa-arvotyökalun. Kunnat eivät kuitenkaan pysty tuottamaan näitä palveluita ilman riittävää rahoitusta.

Kuntien keskeisin rahoituslähde on kunnalliserovero, mutta valtionosuuksien merkitys on huomattava. Viime vuosina useimpien kuntien talous on merkittävästi heikentynyt. Keskeinen syy tähän on ollut se, että valtio on antanut kunnille lainsäädännöllään enenevästi lisää tehtäviä, mutta ei vastaavasti riittäviä valtionosuuksia. Tämän seurauksena kunnat ovat joutuneet vähentämään tarjoamiensa palvelujen määrää ja heikentämään niiden laatua. Tämä puolestaan on seurauksellisesti aiheuttanut yhteiskunnallisen ja taloudellisen tasa-arvokehityksen heikkenemistä, koska kuntien palvelujen heikkeneminen heikentää eniten heikompiosaisten mahdollisuuksia saada tarvitsemiaan peruspalveluita. Tämä kehitys on johtamassa huolestuttaviin ilmiöihin, joista vakavimpina esimerkkeinä ovat sosiaalis-taloudellisten terveyserojen kasvu ja nuorten mielenterveysongelmien kasvu kaikkine vakavine seurauksivaikutuksineen.

Tämän kehityksen pysäyttämiseksi kunnat tarvitsevat lisää voimavaroja palvelutuotantonsa. Vuoden 2009 valtion talousarvio ei tähän vaatimukseen riittävästi vastaa.

Ikääntyneet tarvitsevat lakisääteisen oikeuden kotihoitoon, kotisairaanhoidon sekä kotipalvelun tukipalveluihin hoivatakuun muodossa. Ikääntyneiden oikeus hoivaan ehdotetaan toteutettavaksi vastaavalla tavalla kuin terveyden-

huollon hoitotakuu perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa.

Muun muassa kodin siivouspalvelut tulee saada osaksi kotihoidon asiakasmaksujen säänneltyä piiriä (enimmäismaksutaulukko). Tällä hetkellä tukipalvelujen maksuista ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa (734/1992) tai -asetuksessa, joten kunta voi periä niistä päättämässä maksun.

Arvioimme valtion noin hiukan kolmanneksen osuuden uudistuksen kokonaiskustannuksista olevan 100 miljoonaa euroa.

Vaikeavammaisten henkilökohtainen avustaja -järjestelmä on vaikeavammaisille henkilöille ensisijaisin ja kaikkein tärkein tukimuoto elämän keskeisten perusedellytysten ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Voimassa oleva vammaispalvelulaki säättää henkilökohtaisen avustajajärjestelmän kunnan yleisen järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaksi taloudelliseksi tuki-toimeksi.

Vaikeavammaisten henkilökohtainen avustaja -järjestelmän kehittäminen on ollut jo toistakymmentä vuotta eri hallitusten ohjelmissa. Myös vuoden 2009 talousarvioon on kirjattu, että avustajajärjestelmää kehitetään vaihteittain. Tämä ei riitä, vaan hallituksen on varattava avustajajärjestelmän kehittämiseksi ensi vuodelle erillinen riittävä määräraha, jolla varmistetaan myös se, ettei kuntien taloudellista tilannetta uudella lainsäädännöllä entisestään vaikeuteta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä (StVM 8/2005 vp) laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista (HE 3/2005 vp, laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista 566/2005) valiokunta kiinnitti huomiota yli 65-vuotiaiden vaikeavammaisten kuntoutukseen. Vaikeavammaisen oikeus Kansaneläkelaitoksen kuntoutukseen päättyy hänen täyttäessään 65 vuotta, jolloin vastuu kuntoutuksesta siirtyy kunnan terveystoimelle. Yli 65-vuotiaille vaikeavammaisille Kansaneläkelaitos voi myöntää lääkinnällistä kuntoutusta harkinnanvaraisena kuntoutuksena.

Sosiaali- ja terveysministeriö on esimerkiksi vuonna 2003 tehdyllä kyselyllä selvittänyt yli 65-vuotiaiden kuntoutuksen toteutumista. Selvitys osoitti, että terveyskeskukset huolehtivat kuntoutuksesta käytettävissä olevien resurssien mukaan, mutta kuntoutussuunnitelma tarkistetaan ja kuntoutustarve arvioidaan usein uudelleen. Useimpien vaikeavammaisten kohdalla vastuun siirtyminen Kansaneläkelaitokselta kunnille on merkinnyt joko kuntoutuksen määrän tai laadun laskua siitä huolimatta, että kuntoutustarve sinänsä ei ole muuttunut.

Kansaneläkelaitoksen järjestämisvelvoitteen laajentaminen merkitsisi sairausvakuutusmenojen hienoista nousua, mutta vastaavasti kuntien taloudellinen raskaus vähentyisi. Vaikeavammaisten kuntoutuksen huono tilanne kunnissa johtaa usein epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen, koska kuntoutuksen puuttuessa tai sen laadun ja määrän heikentyessä vaikeavammaiset joutuvat ennen pitkää kalliiseen laitoshoittoon ja menettävät mahdollisuutensa selviytyä arjesta omin neuvoin tuettuna. Määrärahaesitykseen liittyy syksyllä annettava lakialoite laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta.

Omaishoidon kehittämisen toimenpideohjelmassa vuodelta 2004 arvioidaan omaishoitajia olleen jo yli 300 000. Tuen ja tukipalveluiden tarve kasvaa. Selvitysmies Elli Aaltosen monet, keskeiset ehdotukset ovat edelleenkin toteuttamatta. Tänä vuonna vain noin 33 000 omaishoitajaa saa kunnallista omaishoidon tukea. Omaishoidon tuki on edelleenkin kuntien harkinnanvarainen etuus, minkä seurauksena omaishoitajat ja hoidettavat ovat eriarvoisessa asemassa asuinkunnastaan riippuen. Monissa kunnissa omaishoidon tuen tarve alibudjetoidaan, minkä vuoksi määrärahat loppuvat kesken vuotta eikä uusia sopimuksia tehdä. On myös kuntia, joissa omaishoidon tukea ei haluta lisätä, vaan uusia sopimuksia tehdään vain päättyvien sopimusten määrän mukaan.

Kuitenkin omaishoito on taloudellinen ja usein myös hoidettavien oman tahdon mukainen tapa huolehtia omaisen hyvinvoinnista. Omaishoito

hoidon tukea ja tuen saajien määrää tulisi määrätietoisesti lisätä ja tukea omaishoitajien työtä riittävien kotihoidon ja kotisairaanhoidon palvelujen avulla. Omaishoitajien fyysisestä ja henkisesti jaksamisesta on huolehdittava. Omaishoitajille on järjestettävä kuntoutusta ja taattava neljä vapaapäivää kuukaudessa nykyisen kolmen tilalle. Vapaapäivistä tulee tehdä maksuttomia. Nyt kunnat perivät omaishoitajien vapaapäivinä järjestetystä hoidosta kohtuuttomia tuloisonnaisia asiakasmaksuja.

Omaishoidon tuen tarve kasvaa voimakkaasti. Väestön ikääntyminen ja kuntien heikentyneet laitoshoidon palvelut lisäävät painetta kotihoidossa. Tiedon lisääntyminen omaishoidon tuesta lisää myös omaishoidon tuen kokonaistarvetta. Oikeudesta omaishoidon tukeen on säädettävä lailla. Tuen taso ja maksamisperusteet on yhtenäistettävä ja etuuden maksatus siirrettävä Kelan hoidettavaksi.

Viime vuodet ovat osoittaneet, että kouluterveydenhuollossamme on suuria aukkoja eikä hoitotakuu tai edes kansanterveyslain henki toteudu lasten ja nuorten kouluterveydenhuollossa. Vasemmistoliiton mielestä kouluterveydenhuoltopalvelut on taattava kaikille koululaisille pysyvinä ja helposti saavutettavina lähipalveluina.

Viite: TAA 1022/2008 vp (Virtanen), TAA 284/2008 vp (Korhonen), LA 54/2008 vp (Virtanen), TAA 342/2008 vp (Kyllönen), TAA 342/2008 vp (Kyllönen), TAA 1085/2008 vp (Yrttiäho), TAA 173/2008 vp (Kangas), TAA 174/2008 vp (Kangas).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 800 000 000 euroa, josta osoitetaan 600 000 000 euroa kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin, 100 000 000 euroa ikäihmisten lakisääteisen hoivatakuun toteuttamiseen, 50 000 000 euroa vaikeavammaisten avustajapalvelujen kehittämiseen, 5 000 000 euroa kouluterveydenhuollon vahvistamiseen, 5 000 000 euroa yli

65-vuotiaiden vaikeavammaisten ja monisairaiden kuntoutukseen ja 40 000 000 euroa omaishoidon tuen ja tukipalvelujen lisäämiseen.

32. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan (kiinteä määräraha)

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2009 on vähennetty huomattavasti valtion korvausta erikoissairaanhoidon mukaisesta tutkimustoiminnasta terveydenhuollon yksiköille aiheutuviin kuluihin.

Vähennys on toteutettu lähes 9 miljoonan euron vähennyksenä, josta osa, eli 5 miljoonaa euroa, toki on siirtoa sinänsä tärkeään ja lisäystä kipeästi tarvitsevaan määrärahaan lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta terveydenhuollon yksiköille aiheutuviin kustannuksiin. Määrärahan varsinaiseen kustannustason noususta johtuvaan jälkeenjääneisyyteen tämä lisäys ei tuo korjausta. Talousarvioesitys siis siirtää terveydenhuollon yksiköissä rahaa 5 miljoonaa euroa kuntayhtymien omasta taskusta toiseen ja 4 miljoonaa euroa muiden taskuihin.

Viite: TAA 1023/2008 vp (Virtanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.32 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaiseen tutkimustoimintaan.

35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha)

Suomalainen yhteiskunta on vauraampi kuin koskaan. Huolestuttavaa on, että vaurastuminen ei näy lainkaan kaikkein pienituloisimpien kansalaisten tuloissa.

Toimeentulotukea saavia kotitalouksia arvioidaan vuonna 2009 olevan noin 220 000. Suurin osa on yhden hengen kotitalouksia, mutta yksinhuoltajat ovat taloudellisesti haavoittuvimpia: Stakesin mukaan toimeentulotukea saa joka neljäs suomalainen yksinhuoltajaperhe, yhteensä 27 500 perhettä. Kaikkiaan toimeentulotukea

saavia lapsiperheitä on lähes 50 000 (STAKES 2006).

Lapsilisällä kompensoidaan perheille lasten kasvattamisesta aiheutuvia kuluja. Lapsilisiä ei ole sidottu indeksiin, ja lapsilisien reaaliarvon lasku pakottaa köyhät perheet turvautumaan toimeentulotukeen. Toimeentulotuen perusosan määräytymisperusteita kuitenkin muutettiin 1.1.1994 alkaen siten, että lapsilisät otetaan huomioon perheen toimeentulolaskelmaa tehtäessä. Käytännössä lapsilisien mahdolliset korotukset vähennetään aina toimeentulotuesta. Tämä on räikeässä ristiriidassa hallitusohjelman lapsiköyhyyden vähentämiseen pyrkivien tavoitteiden kanssa.

Lapsilisä on muutettava etuoikeutetuksi tuloksi, joka ei vähennä perheen saamaa toimeentulotukea. Lapsilisiin viime vuosina tehdyt pienet parannukset eivät muuten auta kaikkein suurimmassa ahdingossa olevien perheiden tilannetta lainkaan. Kaikkiin toimeentulotukea saaviin lapsiperheisiin soveltaen tämä tietäisi valtiolle korkeintaan 35 miljoonan euron lisäkustannuksia vuodessa. Olemme tehneet tätä asiaa koskevan lakialoitteen.

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo. Elinkustannukset ovat viime aikoina nousseet merkittävästi, mutta toimeentulotuen tasoa ei ole vastaavasti tarkistettu. Toimeentulotuki on liian alhainen, eikä se nykyisen suuruisena pysty täyttämään sille asetettuja tavoitteita toimeentulon turvaamisesta ja itsenäisestä selviytymisestä. Toimeentulotuen perusosa on yksin asuvalla ja yksinhuoltajalla 399,10 euroa. Se tulisi nostaa 499,10 euroon. Perustoimeentulotukea saavia kotitalouksia arvioidaan vuonna 2009 olevan noin 220 000.

Viite: TAA 520/2008 vp (Lapintie), TAA 326/2008 vp (Kuoppa).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.35 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 85 000 0000 euroa, josta osoitetaan 35 000 000 euroa toimeentulotuen myöntämisperusteiden muuttamiseen lapsilisän osalta ja 50 000 000 euroa toimeentulotuen perusosan nostamiseen 499,10 euroon kuukaudessa.

38. *Valtionavustus lasten ja nuorten psykiatriasta hoidosta ja kuntoutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (Uusi)*

Valtion talousarvioihin on vuodesta 2000 lähtien varattu vuosittain määräraha sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle lasten ja nuorten psykiatrian palvelujen kehittämiseksi ja järjestämiseksi. Hallitus esittää talousarviossaan vuodelle 2009 kyseistä momenttia poistettavaksi kokonaan. Kuluvan vuoden aikana momentilla ohjattiin rahaa lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen kulujen kattamiseen kunnissa. Tähänkään tarkoitukseen ei raha riittänyt. Kunnissa odotetaan valtion korvaavan ensi vuonna sataprosenttisesti kuntien lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen tutkimukset kyseessä olleen momentin ulkopuolisella rahalla.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden kehittämiseen suunnattu rahoitus on ollut kunnissa erittäin tarpeellista vakavasti puutteellisen psykiatrisen hoidon rahoituksen lisänä, ja sillä on konkreettisesti voitu palkata apua antavia henkilöitä, niin että karmaisevan kauas ministeriön suosituksista pudonneita vakanssien määriä esimerkiksi koulupsykologien osalta on voitu kunnissa lisätä ja näin kehittää varhaisen vaiheen puuttumista. Näin pahimmillaan inhimillisiin katastrofeihin ja parhaimmillaan kalliisiin erikoishoitoihin päätyvien lasten lukumäärää on saatu hieman pienennettyä.

Hallitus on yrittänyt esittää momentin poistamista edellisinäkin vuosina, mutta eduskunnan voimakkaan vastustuksen takia määräraha on säilynyt.

Kyseisen erityisvaltionavustuksen turvin maamme sairaanhoitopiirit ovat voineet toteut-

taa alueillaan hyvin tarpeellista palvelujärjestelmän rakennemuutosta, jota voimakkaasti muuttanut lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon ja tutkimuksen tarve on edellyttänyt. Eri puolilla maata on jatkettu lasten ja nuorten nuorisopsykiatrian hankkeita ylivuotisilla rahoilla. Onnistuneet hankkeet ovat kuitenkin monesti saaneet kunnat mukaan jatkamaan esimerkiksi hankerahoilla aloitettuja koulupsykologien virkoja omalla rahallaan. Näitä kovin tarpeellisia uusia hankkeita ei voida suunnitella eikä toteuttaa ilman kyseistä määrärahaa.

Lasten mielenterveysongelmat lisääntyvät koko ajan. Stakesin koululaisten hyvinvointia selvittäneiden tutkimusten mukaan lapsista ja nuorista 15—20 prosentilla on psyykkisiä häiriöitä ja noin 7—8 prosentin arvioidaan olevan psykiatrisen hoidon tarpeessa. Vakavasti masentuneita lasketaan olevan jopa 5—10 prosenttia nuorista. Viimeaikaisten tutkimusten mukaan psyykkiset ongelmat ovat valitettavan yleisiä jo alle kouluikäisillä.

Hallitus väittää ohjelmassaan, että "erityishuomiota kiinnitetään lasten, nuorten, työikäisten ja vanhusväestön mielenterveysongelmien tunnistamiseen, palveluiden saatavuuteen sekä mielenterveystyön osaamiseen".

Hallitusohjelma esiintyy kovin falskina hallituksen lopetettua jo tänä vuonna erityisen momentin kautta jaetun kehittämisrahoituksen lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin. Pienuttaan nolostuva summa on katastrofaalisen riittämätön edes kuntien lasten ja nuorten mielenterveystyön huutavan tarpeen hätäpaikkauksena. Tämä tuleekin korjata erillisellä momentilla tarkoitukseen suunnatulla rahoituksella.

Viite: TAA 175/2008 vp (Kangas).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentti 33.60.38 palautetaan ja sen nimi muutetaan kuulumaan "Valtionavustus lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta aiheutuviin kustannuksiin" ja että momentille osoitetaan 15 000 000 euroa lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kun-

toutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Ilmastonmuutos on aikamme suurin uhka. Laajasti hyväksytyn arvion mukaan maapallon keskilämpötilan noustessa yli kahdella asteella seuraukset ympäristölle ja ihmiskunnalle tulevat olemaan tuhoisat. Välttääksemme ilmastokatastrofin on teollisuusmaiden kyettävä vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään vuoden 1990 laskennallisesta lähtötasosta vähintään 30 prosenttia vuoteen 2020 mennessä.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä on jättänyt syyskuussa 2008 lakialoitteen, jossa ehdotetaan säädettäväksi ilmastolaki, johon sisällytetään ilmastonmuutoksen hidastamiseksi välttämättömät kasvihuonekaasujen päästövähennystavoitteet Suomessa vuosina 2010—2050. Tavoitteiden saavuttamiseksi on ehdotettu säädettäväksi laki viiden prosentin vuotuisesta kasvihuonekaasujen päästövähennystavoitteesta.

Ilmastolain toteuttaminen vaatii kirjattujen viiden prosentin päästövähennystavoitteiden lisäksi myös konkreettisia toimia, kuten panostuksia uusiutuvaan energiaan, erilaisia, osin jo olemassa olevia, ohjauskeinoja (päästökauppa, laki, alemmat normit, julkinen tuki) ja uusia tukimuotoja muun muassa joukkoliikenteeseen.

Käytössä olevien keinojen lisäksi tarvitaan kokonaisvaltaista ajattelua, jossa valitut keinot tukevat päästöjä vähentävien teknologioiden käyttöönottoa ja markkinoita.

Viite: TAA 949/2008 vp (Tiusanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.01.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa ilmastolain toteuttamiseksi.

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Suomen ympäristökeskuksen määrärahat eivät anna riittäviä mahdollisuuksia päätöksenteon taustaksi tarvittavien tutkimusten ja selvitysten tekemiseen. Päätöksenteon laatu heikkenee, jos mahdollisuutta teettää tarpeellisia ostoselvityksiä ja vaikutusarvioita ei ole. Valtiovarainvaliokunnan enemmistö ei silti halunnut lisätä ympäristökeskuksen toimintamenojen määrärahaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.01.04 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa.

65. Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristöjärjestöt tekevät merkittävää työtä ympäristötietouden lisäämiseksi ja käytännössä myös käytännön ympäristötyötä erityisesti saariston ja sisävesien jätehuollossa. Määräraha on ollut samansuuruinen kustannusten noususta huolimatta, ja toiminnan jatkaminen entisessä laajuudessa edellyttää määrärahan korottamista valiokunnan lisäyksesitystä enemmän.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.01.65 otetaan lisäyksenä 150 000 euroa ympäristöjärjestöjen tukemiseen.

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. Ympäristövahinkojen torjunta (arviomääräraha)

Suomenlahden öljyntorjunnassa käytetty kalusto on vanhentunutta, ja lisäksi puutteet koskevat alueellisten pelastuskeskusten valmiutta selviytyä kemikaali- tai öljyonnettomuudesta. Uuden-

kaupungin telakalta on valmistumassa avomereillä öljyntorjuntaan kykenevä monitoimialus. Suomenlahti tarvitsee toisen samanlaisen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.20 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa Suomenlahden öljyntorjuntakaluston uusimiseen ja kehittämiseen.

61. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Laki edellyttää haja-asutusalueiden kiinteistöjen jätevesijärjestelmien rakentamista. Arvioidaan, että tehostamistoimia jätevesien käsittelyyn tarvitaan noin 200 000—250 000 kiinteistöä. Muutostyöt tulevat kustantamaan kiinteistöä kohden noin 3 000—7 000 euroa. Ympäristökeskusten investointiavustusten enimmäismäärä on 2 000 euroa kiinteistöä kohden. Näille investointiavustuksille ei ole ensi vuoden talousarviossa osoitettu riittäviä määrärahoja.

Viite: TAA 345/2008 vp (Kyllönen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.61 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien parantamiseen haja-asutusalueilla.

63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)

METSO-suojeluohjelman toteutusvaihe vaatii lisävaroja. Ohjelman tavoitteena on nykyistä paremmin turvata metsäisille luontotyypeille ja uhanalaisille lajeille tärkeitä ympäristöjä ja metsien rakennepiirteitä. METSO-kokeilujen tulokset ovat selvät, metsien monimuotoisuuden kannalta paras ratkaisu on pysyvä suojelu ja näiden alueiden hankkimiseen tarvitaan lisää varoja. Nykyinen puun korkea hinta vaikuttaa suojelukorvausten hinnan nousuun ja siten kasvattaa määrärahojen tarvetta.

Viite: TAA 29/2008 vp (Arhinmäki).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.63 otetaan lisäyksenä 20 000 000 miljoonaa euroa luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin.

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristötöiden tarve on jatkuvasti lisääntymässä. Itämeren ja Suomenlahden rehevöityminen vaatii ympäristötöiden voimakasta lisäämistä. Ympäristötyöt ovat myös paikallisesti työllistäviä. Saastuneiden maa-alueiden ohjelma etenee aivan liian hitaasti, ja haja-asutusten siirtoviemäritarve on kasvanut. Ilman määrärahan lisäämistä viemäriverkon rakentamisen tavoitteita ei saavuteta.

Viite: TAA 957/2008 vp (Tiusanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.77 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa ympäristötyöihin

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus on siirretty Lahteen. Asumisen energiansäästön ja ihmisten terveellisen asumisen tutkimukseen tarvitaan lisätutkimusta ja -rahoitusta. On löydetty nykyisiä rakennuskustannuksia edullisempia ratkaisuja erityisesti vuokra-asuntotuotantoon.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa asumisen kehittämisen tutkimustoimintaan.

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Hallituksen esityksessä ei huomioida suhdannevaihtelua riittävästi asuntojen peruskorjaustoi-

mintaan. Asuntojen ikä ja rakennustekniset puutteet, hissien puute, kosteus ja homehaitat ynnä muut kärjistävät ongelmia. Väestön ikääntyminen asettaa asuinrakennusten tekniselle varustetasolle uusia vaatimuksia. Hissien puute estää usein vanhusten kotona asumisen ja voi johtaa kalliiseen ja epäinhimilliseen laitoshoittoon.

Hallitus esittää 2 000 000 euroa pienituloisten omakotiasujien energia-avustuksiin. Määräraha on riittämätön. Siirtyminen uusiutuvien energiamuotojen käyttöön edellyttää usein taloudellisesti merkittäviä investointeja. Lisäksi pientalojen energiainvestointeja on ympäristösyistä syytä tukea esitettyä enemmän Suomen päästötavoitteiden saavuttamiseksi.

Viite: TAA 967/2008 vp (Uotila), TAA 958/2008 vp (Tiusanen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.55 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa, josta osoitetaan 20 000 000 euroa asuntojen peruskorjauksiin ja hissien rakentamisavustuksiin ja 10 000 000 euroa pientalojen energiaa säästävien investointiavustusten myöntämiseen.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Suomessa asumiskustannukset ovat kohonneet voimakkaasti ja edelleen on odotettavissa huomattavia asumiskustannusten nousuja. Erityisesti vuokrataloissa vuokrat ovat nousseet niin korkeiksi, ettei tavallisella keskituloisella ole mahdollisuutta niissä asua. Valtion tukemassa uus- tuotannossa vuokrataso muodostuu asukkaiden tulotasoon nähden kohtuuttomaksi. Korkotukilainoitettujen omavastuukoron alentaminen yhdellä prosenttiyksiköllä alentaa vuokraa noin 2 euroa/m² kuukaudessa. Rakennusalan heikentynyt työllisyys edellyttää yhteiskunnan tukeman vuokra-asuntotuotannon lisäämistä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 35.20.60 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee pikaisesti esityksen korkotukilainojen omavastuukoron puolittamiseksi.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2008

Mikko Kuoppa /vas
Minna Sirnö /vas
Matti Kauppila /vas

VASTALAUSE 3 /sd

*Yleisperustelut**Elvytyksen aika on nyt*

Maailmanlaajuisesti laajentunut finanssimarkkinoiden ja reaalitalouden kriisi on järjestyttämässä talouden perustekijöitä ympäri maailman. Suomessakin kansantalouden tilanne on heikentynyt entisestään ja näkymät ensi vuodelle ovat heikot ja huolestuttavat. Tämän vuoden kolmannella neljänneksellä kasvu pysähtyi edeltävästä neljänneksestä ja kasvoi vain vaivoin edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Porvarihallitus ei ole edelleenkään reagoinut talouden syökseen millään kunnan elvytyskeinolla.

Talouskriisin seurauksena suomalaiset yritykset ja asiakkaat ovat rahoitusongelmien seurauksena joutuneet perumaan tai siirtämään aiemmin sovittuja toimituksia. Myös uusien tilausten määrä on ehtynyt. Tämä on johtanut tuotannon leikkauksiin ja vaikeaan lomautus- ja irtisanomiskierteeseen.

Työttömyyden noususta on selvät merkit, mutta hallitus vain vähättelee asiaa ja on haluton tekemään mitään toimia syöksen estämiseksi. Vaihtoehtobudjetissamme esitämme keinoja yritysrahoituksen polttavimpien ongelmien lieventämiseksi.

Reaalitalouden luottamuksen palauttamiseksi sekä pankkisektorin vahvistamiseksi vaaditaan taloutta elvyttäviä sosialidemokraattien esitysten mukaisia toimia kotimaisen kysynnän vauhdittamiseksi. Näillä toimilla kyettäisiin tukemaan ja vahvistamaan taloutta.

Esitämme ensi vuoden vaihtoehtobudjetissa joukon taloutta elvyttäviä toimia. Niihin kuuluu mm. hallitusta sosiaalisesti oikeudenmukaisemmin kohdennetut veronkevennykset. Pieni- ja keskituloisille kohdennetut kevennykset toimivat suhdannetilanteen kannalta paremmin ja muodostavat siten osan sosialidemokraattien kotimaista kysyntää elvyttävistä toiminnaista.

Veroratkaisujen lisäksi esitämme laajaa kotimaista kysyntää tukevia toimia. Pääpaino toi-

missa on rakentamisessa, kuntataloudessa, koulutus- ja työllisyystoimissa. Koko vaihtoehtobudjetin menolisäykset ovat noin 2,3 miljardia euroa. Uutta velkaa pitää ottaa noin 2,5–3,0 miljardia euroa.

Rakentaminen on hiipunut syksyn aikana voimakkaasti ja sen vuoksi esitämme erityisesti korjaus- ja väylärakentamisen sekä ARA:n tueman tuotannon vauhdittamista. Kuntien rakennusinvestointien vauhdittamiseksi esitämme 10 prosentin valtionosuutta kuntien rakentamiseen.

Olemme kantaneet koko oppositiokauden ajan huolta hallituksen veropoliittisesta linjasta, josta meidän mielestä puuttuvat kaikki hyvän veropolitiikan ominaisuudet. Meidän mielestämme veropolitiikan keskeinen tarkoitus on palveluiden ja tulonsiirtojen kestävä rahoittaminen. Veropohja on pyrittävä pitämään mahdollisimman laajana sekä yhtenäisenä. Verotuksen keskeisimpiä periaatteita ovat oikeudenmukaisuus ja veronmaksukyky. Oikein ajoitetulla ja kohdennetulla verotuksella voidaan vaikuttaa työllisyyteen, tulonjakoon, ympäristöön, terveyteen sekä talouden kilpailukykyyn.

Heikkenevää kuntataloutta on tuettava

Kuntatalous on nyt käännekohdassa. Tänä vuonna vuosikatteessa päästäneen vielä kolmen miljardin tuntumaan, mutta ensi vuonna ollaan jo alenevalla uralla. Erityisen nopea muutos on verotuloissa, kun runsaan seitsemän prosentin vuosikasvun tasosta pudotaan alle prosentin kasvuun.

Kuntien kustannus- ja menotaso pysyy väestön ikääntymisen, kustannusten nousun ja lisääntyneiden velvoitteiden vuoksi korkealla tasolla. Tulevina vuosina tästä ja huonosta tulokehityksestä muodostuu kunnille kestämaton paikka.

Huonompien aikojen tullessa on välttämätöntä säilyttää kuntalaisille tarjottavien palveluiden verkko. Palveluilla on keskeinen rooli taantumasta selviämisessä. Parasta politiikkaa on pi-

tää huolta kuntien tulopohjasta ja niiden kyvystä investoida. Kuntien heikkenevä taloustilanne vaatii valtion aktiivisempia toimia. Sosiaalidemokraatit esittävät merkittävää 600 miljoonan euron valtionosuuksien lisäystä kunnille ensi vuodeksi. Lisäksi esitämme useita toimia kuntien rakentamisen vauhdittamiseksi ja palveluiden vahvistamiseksi. Tämä vaatimus on tässä suhdannetilanteessa perusteltu ja realistinen.

Nyt on oikea aika suunnata resursseja työllistäviin homekoulujen, päiväkotien, sairaaloiden, uimahallien, vesi- ja viemäriverkostojen ja muun kunnallisen perusrakenteen korjaamiseen. Ne velvoitteethan ovat joka tapauksessa edessä.

Kuntapalveluita on vahvistettava

Hallitus vääristää totuutta väittämällä kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksien kasvavan useilla sadoilla miljoonilla euroilla. Valtaosa hallituksen tekemistä valtionosuuden lisäyksistä on todellisuudessa kompensatiota kuntien verotulomenetyksistä, valtion ja kuntien kustannustenjaosta sekä indeksikorotuksista. Todelliseen, hallitusohjelmassa mainittujen tavoitteiden toteuttamiseen osoitetaan valtionosuuksien lisäystä vain 21,3 miljoonaa euroa. Kuntien rahoitus ei siis juuri lisäännä, mutta kunnat saavat lisää tehtäviä ja tätä kautta myös lisää rahoitusvastuuta. Näin kunnat jätetään käytännössä yksin selviytymään kasvavista palvelutarpeista. Tällainen tilanne on kuntatalouden kannalta kestävä. Siksi esitämme merkittävää lisärahoitusta kuntien sosiaali- ja terveystalouden parantamiseen.

Esimerkiksi perusterveydenhuoltoon tarvitaan uusien hallinnollisten rakennelmien tehtailun sijaan kokonaisremontti. Sosiaalityön resurssointia ja asemaa tulee kunnissa vahvistaa. Sosiaalityön työmenetelmiä tulee kehittää kansallisen tason hankkeiden kautta. Sosiaalityön tulee kehittyä ihmisten elämässä muutosta tukevaksi ja mahdollisuuksia avaavaksi. Sosiaalityön, täydentävän toimeentulotuen ja ehkäisevän toimeentulotuen resurssointi tulee kunnissa varmistaa.

Lapsiperheiden ongelmia on ehkäistävä monipuolisilla palveluilla sekä sosiaaliturvan pa-

rannuksilla. Erityisesti lapsiperheiden kotipalvelun saatavuutta ja neuvolapalveluja tulee parantaa. Lapsiperheiden kotiaavulla voidaan tukea vanhempia ja tarjota käytännöllistä apua esimerkiksi siivouksessa, lasten hoidossa ja ruokahuolossa. Kotiapu ehkäisee tehokkaasti lastensuojelutoimenpiteiden tarvetta. Päivähoitoa tulee kehittää ja päivähoitomaksuja keventää poistamalla esikoululaisten päivähoitomaksut.

Vastikään uudistetun lastensuojelulain toteutuminen kunnissa tulee varmistaa. Riittävä lastensuojelun työntekijöiden määrä on kunnissa turvattava huolehtimalla henkilöstön työoloista, riittävästä palkasta ja työn kuormituksen säätelystä niin, että pätevien lastensuojelun työntekijöiden saatavuus parane.

On hälyttävää, että lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon tarve on viime vuosina kasvanut jatkuvasti. Muun muassa kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän lisääntyminen sekä vanhempien päihteiden käytön kasvu lisäävät osaltaan psykiatrisen hoidon tarvetta. Osaavalla ja oikea-aikaisella hoidolla vahvistetaan lapsen ja nuoren selviytymistä tasapainoiseen aikuisuuteen ja vähennetään myöhempien hoitomuotojen tarvetta.

Julkisten terveys- ja hoivapalveluiden laatuun ja saatavuuteen on panostettava, jotta niiden yleinen hyväksyttävyys ja kansalaisten halukkuus rahoittaa niitä verovaroin säilyy. Julkisten hyvinvointipalveluiden leimautuminen heikotasoiseksi uhkaa lisätä kahtiajakautumista ja hyväosaisten siirtymistä käyttämään yksityisiä palveluita. Tällöin julkinen palvelujärjestelmä näivettyisi vähäosaisten palveluksi.

Lapsiperheiden, eläkeläisten ja työttömien sosiaaliturvaa on parannettava

Köyhyyden poistamiseksi Suomesta tulee ensisijaisten sosiaaliturvaetuuksien tasoa nostaa. Erityisesti lapsiperheiden, samoin kuin pientä kansan- ja työeläkettä saavien, toimeentuloa tulee parantaa. Esitämme korotuksia esimerkiksi yleiseen asumistukeen, eläkkeensaajien asumistukeen ja ensimmäisen lapsen lapsilisään. Hallituksen tekemästä monilapsisten per-

heiden lapsilisän korotuksesta hyötyy vain noin 20 prosenttia perheistä.

Lapsilisän tai pienimpien äitiys-, isyys- ja vanhempainpäivärahojen korotukset leikkautuvat toimeentulotuesta pois. Näistä syistä sosiaalidemokraatit esittävät ensimmäisen lapsen lapsilisän korottamisen ohella lapsiperheiden toimeentulotuen parantamista.

Toimeentulotuesta on muodostunut täydentävä toimeentulon lähde monelle työmarkkinatukea saavalle työttömälle. Toimeentulotukiriippuvuuden vähentämiseksi tulee työmarkkinatuen tasoa nostaa. Peruspäivärahan ja ansiosidonnaisen työttömyysturvan ollessa kytkettyjä työmarkkinatukea nostaisi korotus myös näitä etuuksia. Työmarkkinatuen ja asumistuen korottaminen yhdessä poistaa ihmisiä toimeentulotukiluokulta.

Tuottavuusohjelma on keskeytettävä

Valtiontalouden tarkastusvirasto suhtautuu hankkeeseen varauksellisesti ja toteaa, että ohjelma on pikemminkin henkilöstön vähentämistä ja leikkausohjelma eikä sillä pyritä tosiasiaa tuotanto- tai palveluprosessien todelliseen tuottavuuden parantamiseen. Lisäksi tuottavuusohjelman tavoitteena on vähentää valtiontalouden menoja.

Valtion tuottavuusohjelman toteuttaminen on hallinnon uudistusten osalta edennyt poukkoillen. Tuottavuusohjelman toteuttamista tulee arvioida uudelleen henkilöstönäkökohdat paremmin huomioiden. Tuottavuutta ei tavoiteta puh-
tailla vähennyksillä ja leikkauksilla. Henkilöstön paikoitellen äkillinen ja mittava vähentäminen heijastuu kielteisesti työyhteisön työssä jaksamiseen ja pahimmillaan palveluiden laatuun.

Sosiaalidemokraatit eivät sinällään vastusta julkisen hallinnon tuottavuuden kasvuun tähtääviä toimia. Henkilöstön oikean mitoituksen tulisikin tapahtua aikaisempaa suunnitelmallisemmin ja henkilöstöä kuunnellen eikä vain numeerisia vähennystavoitteita toteuttaen. Pidämme tuottavuusohjelmaa tarkastusviraston tapaan merkittävänä riskinä, koska ohjelman läpivienti vaatisi laaja-alaista ja pitkäjännitteistä muutostoimintaa. Ohjelmaa on toteutettu kuitenkin hy-

vin kaavamaisesti ja henkilöstöleikkaukset on tehty sellaisiinkin toimintoihin, joihin olisi hyvät perusteet lisätä voimavaroja.

Suomi ei saa olla kehitysyhteistyön vapaamatkustaja

Viimeisimmän The Millenium Goals Report julkaisun mukaan köyhyyden ja nälänhädän puolittamiseen tähtäävät YK:n vuosituhtavaroitukset ovat aiemmin luultua vaikeammin saavutettavissa. Tavoitteiden saavuttaminen on raportin mukaan mahdollista, mutta vaatii valtioilta entistä vahvempaa sitoumusta.

Pääministeri Matti Vanhanen korosti YK:ssa 1.4.2008 pitämässään puheessa, että "maani on saavuttamassa 0,7 prosentin tavoitteen vuonna 2015, mutta se on haasteellinen tehtävä". Valtiovarainministeri Jyrki Katainen on todennut, että Suomi ei saa olla ulkopoliittikan vapaamatkustaja. Matti Vanhasen ja Jyrki Kataisen puheet ovat ristiriidassa hallituksen toimien kanssa. Kehitysapu nousee ensi vuonna ainoastaan prosentin sadasosalla 0,46 prosenttiin bruttokansantulosta. Suomen on kannettava vastuunsa äärimmäisen köyhyyden vastaisessa työssä.

Taloudellinen tilanne vaatii mittavia panostuksia ammatilliseen aikuiskoulutukseen ja lisäkoulutukseen

Työelämän muutosten ennakoiti tapahtuu parhaiten pitämällä huolta myös työssä olevien kouluttamisesta. Aikuiskoulutusresurssien kehitys ei vastaa niitä mittavia ja merkittäviä tavoitteita, jotka korostuvat entisestään väestön ikääntymisen, kansainvälistymisen ja teknisen kehityksen myötä. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa irtisanomiset ja lomautukset ovat arkipäivää. Hallituksen onkin välttämätöntä panostaa huomattavasti enemmän lisäkoulutukseen ja ammatissa kehittymiseen niin työelämässä kuin lomautettuna tai työttömänä oleville.

Hallitus lakkautti Noste-ohjelman, mutta sen kohderyhmä ei ole kadonnut. Päävastoin, nyt jos koskaan tarvitsemme Noste II -toimenpiteitä taantumien lievittämiseksi. Myös työssä olevan ja työttömäksi jäävän korkeakoulutetun henkilöstön opintoihin ja täydennyskoulutukseen on

turvallisuuden parantaminen edellyttää keski-kaideohjelman toteuttamista sekä kevyen liikenteen väylien rakentamista. Hallitus kuitenkin leikkaa talousarvioesityksessään 14 miljoonaa euroa perustienpidosta, 25 miljoonaa euroa perusradanpidosta eikä osoita liikennepoliittisessa selonteossakin korostettuihin teemahankkeisiin rahaa laisinkaan.

Perusväylänpito on infrastruktuurin ylläpitoa ja yleisen turvallisuuden parantamista, mutta samalla tehokas keino tukea tasapainoista aluekehitystä, työllisyyttä ja rakentamista. Eduskunnan valtiovarain- sekä liikenne- ja viestintävaliokunta ovat toistuvasti vaatineet hallitusta lisäämään perusväylänpidon määrärahoja. Tilanne on nyt muodostunut kestävämmäksi, ja myös elinkeinoelämän edustajat ovat vedonneet hallitukseen, että tämänhetkisen taloudellisen tilanteen elvyttämiseksi olisi suhdanne- ja aluepoliittisesti järkevää panostaa väylähankkeisiin. Hallituksen ratkaisut ja määrärahojen niukkuus ovat kuitenkin alusta saakka heikentäneet perusväylänpidon kehittämistä.

Yhden miljoonan euron sijoitus infran kunnossapitoon työllistää 17 henkilöä välittömästi ja välillisesti 17 henkilötyövuotta. Sama sijoitus infran uusinvestointeihin työllistää vastaavasti 15 henkilöä heti ja välillisesti 15 henkilötyövuotta. Tässä taloudellisessa tilanteessa olisikin äärimmäisen tärkeää ja suhdannepoliittisesti viisasta panostaa perustien- ja radanpidon lisäksi myös uusiin väylähankkeisiin. Uusia hankkeita on lähdössä liikkeelle, mutta niissä töiden painopiste osuu vasta vuoden 2010 puolelle, kun hallitus heti toimikautensa aluksi myöhensi useita edellisen hallituksen jo sopimia hankkeita.

Sosialidemokraatit ovat esitelleet (yksityiskohtaisissa perusteluissa) aiennetun hankelistan, joka pitäisi toteuttaa nyt, jotta talouteen, työllisyyteen ja kilpailukykyyn saadaan tarvittavia elvytystekijöitä.

Joukkoliikenteen toimenpiteissä jäädään lähtökuoppiin

Tulevaisuutemme yksi keskeisimmistä yhteiskuntapoliittisista ja taloudellisista kysymyksistä on, miten kykenemme vastaamaan ilmaston-

muutokseen. Tämä edellyttää nopealla aikataululla aivan uudenlaista ja nykyistä vaikuttavampaa liikennepoliitikkaa. Käytännössä se tarkoittaa muun muassa joukkoliikenteen vaatimien toimintaedellytysten radikaalia parantamista ja raideliikenteen kehittämistä.

Tähän hallitus ei ole halunnut eikä kyennyt vastaamaan. Joukkoliikenteen toimenpiteissä jäädään lähtökuoppiin. Rahoitukseen tarvittaisiin selkeä tasokorotus. Hallituksen osoittama tuki suurten kaupunkien joukkoliikenteen tukemiseen ei riitä kattamaan edes kohonneita kustannuksia.

Joukkoliikenteen toimintaedellytysten oleellinen kohentaminen ripeässä aikataulussa on tärkeää sekä kaupunkiseutujen että haja-asutusalueiden osalta. Laadukasta joukkoliikennettä ei voida ylläpitää pelkillä asiakastuloilla ja kuntien rajallisella rahoituksella, vaan joukkoliikenteen turvaaminen riittävällä valtion tuella on välttämätöntä. Tuen pitää näkyä lippujen hinnoissa siten, että joukkoliikenteestä tulee henkilöautoliikenteeseen verrattuna nykyistä kilpailukykyisempi.

Rakennetaan raiteita ja koteja

Talouden taantuessa eräs nopeimmin vaikuttavista taloutta elvyttävistä toimista on rakentamisen ja varsinkin peruskorjaamisen tukeminen. Ehkäistäkseen taantumaa syvenemistä valtion tulisi voimakkaasti ohjata niin yksityisiä kotitalouksia kuin myös kuntia investoimaan peruskorjaukseen. Kuntien kohdalla tämä edellyttää kuitenkin sitä, että kuntien omavaraisuudesta on huolehdittava, jotta esimerkiksi rakennerahastojen liian korkea omavastuuosuus ei estä kuntia käyttämästä panosta hyväkseen. Samalla on huolehdittava rakentamisen ekologisuudesta.

Yksityisille tahoille hallitus on esittänyt kotitalousvähennyksen laajentamista remonttien lisäämiseksi. Esitystä ei ole kuitenkaan rajattu koskemaan vain ekologiset kriteerit täyttäviä remontteja, joten se saattaa hyvinkin kannustaa ihmisiä vain energian kulutusta lisääviin korjausremontteihin. Esitykseen sisältyy lisäksi selkeä yhdenvertaisuusongelma eri ihmisryhmien ja asumismuotojen välillä. Hallitus ei huomioi ol-

lenkaan pienituloisten, rivi- ja kerrostaloissa sekä vuokralla asuvien asuntojen ekologisten peruskorjausten tukemista. Sosialidemokraatit ovat esittäneet mallia, jossa myös vuokra-asuntojen ekologisesta korjausrakentamisesta on huolehdittu. Tämä edellyttää kuitenkin korkotuen omavastuun puolittamista, jotta hinnat pysyisivät kohtuullisina.

Suomessa käytetään ratojen kunnossapitoon vuosittain vain puolet siitä rahasta, joka tarvittaisiin kompensoimaan verkostojen vuosittainen kuluminen. Ekologisesti kestävien liikennetarkaisujen turvaaminen edellyttää hallituksen panostusta huomattavasti merkittävämpää piristysruisketta perusradanpitoon ja uusien ratojen rakentamiseen. Sosialidemokraatit ovat esittäneet hallituksen talousarviossa esittämän lisäksi 70 miljoonan euron lisäpanostusta perusradanpitoon.

Lähivuosina on satsattava energiatehokkuuden lisäksi myös uusiutuviin energialähteisiin, jotta ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja maapallon ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi asetettuun kahden asteen tavoitteeseen olisi mahdollista päästä. Kotien ja julkisten rakennusten energiatehokkuuden lisäämisen ohella tarvitaan panostuksia uusiutuvaan energiaan ja ekologiin innovaatioihin. Aloituserahasto Vera Oy on aikaisen vaiheen teknologiayrityksiin ja innovatiivisiin palveluyrityksiin pääomasijoituksia tekevä yhtiö, joka toimii maanlaajuisesti. Sekä Teollisuussijoituksen että Veran sijoituspolitiikan päämääriin tulee lisätä ympäristöpoliittinen tavoite. Yhtenä sijoituksen kriteerinä on ympäristön suojeluun, energian säästöön sekä uusiin ja uusiutuviin energialähteisiin pohjautuva toiminta ja tutkimus. Sosialidemokraatit ovat esittäneet TES:n pääomittamista 50 miljoonalla eurolla sekä aloituserahasto Veran pääomittamista 30 miljoonalla eurolla. Suomalaisten innovaatioiden ja yrittäjien tukeminen on korostetun tärkeää käsillä olevassa suhdannetilanteessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että yleisperusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että kansantalouden elvyttämiseksi ja työttömyyden

torjumiseksi rakentamista edistetään eri keinoin ja kuntataloutta vahvistetaan valtionosuuksien nostolla sekä yritysten kireää rahoitustilannetta helpotetaan edelleen, jotta hyvät ja kattavat sekä laadukkaat palvelut voidaan turvata kaikille.

2. Eduskunta edellyttää, että henkilöstön irtisanomisohjelmaksi muodostunut valtion tuottavuusohjelma keskeytetään.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus lisää sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusta kunnissa niiden taloustilanteen parantamiseksi sekä erityisesti lasten ja nuorten sekä vanhusten ja vammaisten julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantamiseksi ja kansalaisten tasavertaisuuden vahvistamiseksi omaishoidossa.

4. Eduskunta edellyttää, että hallitus tekee parannuksia sosiaaliturvaan ja varaa tähän tarvittavat määrärahat. Hallituksen tulee korottaa työttömyysturvan vähimmäispäivärahoja ja ensimmäisen lapsen lapsilisää. Myös yleistä asumistukijärjestelmää on parannettava muuttamalla tulorajoja ja luopumalla turhista asunnon ikä- ja pinta-alavaatimuksista. Eläkkeensaajien asumistukea tulee korottaa ja kaikkein pienituloisimpien lapsiperheiden asemaa parantaa korottamalla lapsiperheiden toimeentulotukea.

5. Eduskunta edellyttää, että hallitus peruu työllisyysmäärärahojen leikkaukset ja osoittaa työllisyysmäärärahoja irtisanottavien ja lomautettavien työntekijöiden työllistymismahdollisuuksien tukemisen lisäksi työvoimakoulutuksen tarjonnan parantamiseen sekä valtion ja kuntien tukityöllistämiseen. Heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien ihmisten asemaa ei saa heikentää.

6. Toimiva liikennejärjestelmä tukee elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, kilpailukykyä ja talouskasvua sekä Suomessa

että kansainvälisesti. Liikennepolitiikan on perustuttava pitkäjänteiseen suunnitteluun, ja siinä tulee korostua myös liikenneturvallisuus sekä ympäristökysymykset. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin perusväylänpidon, joukkoliikenteen ja teemahankkeiden määrärahojen korottamiseksi sekä esittämiemme taloudelle tärkeiden uusien väylähankkeiden aloittamiseksi.

7. Eduskunta edellyttää, että hallitus korottaa aikuisten ammatilliseen koulutukseen ja lisäkoulutukseen varattua määrärahaa. Määräraha on riittämätön ajatellen taloudellista tilannetta sekä mittavia irtisanomisia ja lomautuksia.

8. Eduskunta edellyttää, että Suomen on pidettävä kiinni kansainvälisestä sitoumuksestaan maailmanlaajuisen köyhyyden vähentämiseksi. Kehitysyhteistyömäärärahoja on nostettava tasaisen kasvun periaatteella vuosittain, jotta 0,51 prosentin tavoite bruttokansantulosta saavutetaan vuoteen 2010 mennessä ja 0,7 prosentin tavoite vuoteen 2015 mennessä.

9. Eduskunta edellyttää, että hallitus parantaa valtion asuntotuotannon korkotuen ehtoja puolittamalla omavastuuosuuden 3,4 prosentista 1,7 prosenttiin, jotta vuokra-asuntojen tuotanto saadaan elpymään ja jotta uusien asuntojen vuokrien lähtötaso muodostuisi kohtuulliseksi noin 10 euroksi neliömetriltä.

10. Eduskunta edellyttää, että ARA-vuokra-asuntojen perusparannusjärjestelmä uusitaan siten, että korkotukilainoituksen ehtoja parannetaan ja tuki sidotaan korjausten energiatehokkuuteen. Hallituksen on välittömästi puolitettava korkotuen omavastuu 3,4 prosentista 1,7 prosenttiin ja porrastettava tuki energiatehokkuuden mukaan niin, että alhaisimman omavastuun saa kaikki energiatehokkuuden kriteerit täyttävä remonti.

11. Eduskunta edellyttää, että kotitalousvähennys laajennetaan koskemaan myös asunto-osakeyhtiöiden remontteja tai muilla toimin varmistetaan yhdenvertainen remonttituki eri tulotasoilla ja asuismuodoilla.

12. Eduskunta edellyttää, että hallituksen tulee ryhtyä toimenpiteisiin, jotta kotitalouksien asumista voidaan tukea tilanteessa, jossa asunovelallista kohtaa työttömyys.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Kehitysavun osuus kansantaloudesta ei ole noussut tasaisesti kohti EU:ssa sovittua 0,51 prosentin minimitasoa vuoteen 2010 mennessä. Näin Suomi vaarantaa EU:n asettamat tavoitteet eikä täytä muille unionin jäsenmaille antamia lupauksia.

Suomen on pidettävä kiinni kansainvälisestä sitoumuksestaan maailmanlaajuisen köyhyyden vähentämiseksi. Kehitysyhteistyömäärärahoja on nostettava tasaisen kasvun periaatteella vuosittain, jotta 0,51 prosentin tavoite bruttokansantulosta saavutetaan vuoteen 2010 mennessä ja 0,7 prosentin tavoite vuoteen 2015 mennessä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 28 000 000 euroa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallitusohjelmassa todetaan, että vaativien rikosasioiden tutkimista tulee tehostaa ja nopeuttaa. Erityisen resurssi-intensiivistä on monimutkaisten talousrikosasioiden selvittäminen sekä esitutkinta- että syyteharkintavaiheessa. Poliisin ja syyttäjän riittävän aikainen ja kiinteä yhteydenpito esitutkinnassa edistää korkealaatuisia tutkintaa ja asioiden laadukasta valmistelua tuomioistuimia varten. Kiinteä esitutkintayhteistyö ja syyttäjän aseman korostuminen vaativissa talousrikosasioissa niiden tutkinnasta pääkäsitelyyn valmisteluun ja asian oikeuskäsittelyyn si-
too runsaasti syyteharkinnan resursseja.

Syyttäjätoimen resurssit ovat hallituksen esittämällä tasolla vakavissa talousrikoksissa riittämättömät. Talousrikosten osuus kaikkein vaativimmista rikosasioista on huomattavan suuri, ja talousrikollisuus aiheuttaa yhteiskunnalle mittavia vahinkoja sekä horjuttaa yleistä luottamusta niin elinkeinoelämään kuin hallintoon ja oikeuslaitokseen. Sosialidemokraattien talousarvioaloitteella esittämämme poliisin talousrikostutkintaan käytettävien resurssien lisääminen merkitsisi talousrikosten ruuhkautumista syyteharkintaan ilman kohdistettua vastinparia syyttäjapuolella. Talousrikosten tehokkaan selvittämisen turvaamiseksi viranomaisketjun kaikilla tasoilla tulee syyttäjälaitoksen resursseja lisätä vastaavasti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.30.01 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa syyttäjälaitoksen toimintamenoihin vaikeiden talousrikosten selvittämiseksi.

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Uudehko vankeuslaki (767/2005) edellyttää, että jokaiselle vangille laaditaan yksilöllinen suunnitelma rangaistusajan suorittamista, vapauttamista ja ehdonalaista vapautta varten. Suunnitelman tavoitteisiin voi kuulua esimerkiksi koulutus ja kuntoutus, ja sillä pyritään tukemaan vangin vapautteen siirtymistä. Todellisuudessa vankeinhoidon resurssipulan vuoksi riski- ja tarvearvioita tehdään vain murto-osalle vangeista. Riski- ja tarvearviointia pystytään tällä hetkellä soveltamaan pääsääntöisesti vain pitkäaikaisvankeihin. Vangeille laadittavan henkilökohtaisen suunnitelman toteutumisella on myös havaittu olevan merkittäviä alueellisia eroja.

Vangit ovat vankilaan tullessaan yhä huonommassa kunnossa. Heistä päihdeongelmaisia on lähes 80 prosenttia, joista yli puolet on huumeriippuvaisia. Merkittävällä osalla vangeista on myös jokin psykiatrinen hoitoa vaativa sairaus. Vankeinhoidon resurssien puute on johtanut siihen, että vain noin kolmasosalle vangeista tehdään tulotarkastus terveydentilan ja työkyvyn selvittämiseksi. Vankien terveydenhuollosta on huolehdittava nykyistä paremmin. Vankiloissa tulee olla riittävästi päihde-, mielenterveys- ja sosiaalityön erityisosaamista. Vankeusajan tulisi tukea vangin siirtymistä päihdeettömyyteen. Nykyisellä määrärahasolla päihdetai mielenterveyskuntoutusta ei pystytäkään tarjoamaan kaikille sitä tarvitseville vangeille.

Väkivaltarikollisille ja seksuaalirikollisille on olemassa erilaisia toimintaohjelmia, joilla rikolliseen käyttäytymiseen voidaan tutkitusti vaikuttaa. Esimerkiksi seksuaalirikollisille suunnatun STOP-ohjelman ja väkivaltarikollisille suunnattujen väkivaltakäyttäytymistä vähentävien toimintaohjelmien määrärahat on turvattava. Tämä ennaltaehkäisisi osaltaan uusintarikollisuutta, joka tulee yhteiskunnalle monin verroin kalliimmaksi.

Suomessa on edelleen useita vankiloita, joissa osasta asuinsellejä puuttuvat wc-tilat ja joissa vangit tekevät tarpeensa ämpäreihin. Suomi on

saanut kansainvälisiltä ihmisoikeuselimiltä useita huomautuksia asiasta, viimeksi asiasta on pyytänyt selvitystä eurooppalainen kidutuksen vastainen komitea CPT. Suomen vastauksessa komitealle 17.9.2008 tyydytään toteamaan, että esimerkiksi Helsingin vankilan kahden sellirakennuksen asunto-osastojen peruskunnostus lähitulevaisuudessa ei käytettävissä olevien määrärahojen niukkuudesta johtuen näytä todennäköiseltä. Tarvittavat määrärahat vankiloiden peruskorjauksiin on löydettävä.

Myös henkilökunnan riittävä määrä on edellytys vankien oikeuksien toteutumiselle. Vangilla on lakisääteinen oikeus vapaa-ajan viettoon ja kirjastopalveluihin vankeusaikana. Vangilla on myös oikeus työntekoon tai opiskeluun. Resurssipulan vuoksi mainittuun lakisääteiseen toimintaan voi kuitenkin osallistua vain alle 60 prosenttia vangeista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.40.01 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenoihin.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Talousrikollisuuden ja harmaan talouden on arvioitu aiheuttavan vuosittain yli 5 miljardin euron suuruiset vahingot. Summasta noin puolet aiheutuu verotulojen menetyksistä ja puolet elinkeinoelämälle ja yksityisille kuluttajille aiheutuista vahingoista. Lisäksi harmaaseen talouteen liittyvä pimeä työ vastaa noin 80 000 henkilötyövuotta. Vahinkojen määrän voidaan olettaa nopeasti kasvavan mm. globalisaation ja tietotekniikan kehittymisen mukanaan tuomien laajentuvien rikoksentekomahdollisuuksien joh-

dosta. Talousrikostorjuntaan sijoitetut resurssit korvautuvat moninkertaisesti takaisin saatuna rikoshyötynä.

Sosialidemokraattien hallitusaikana panostettiin merkittävästi harmaan talouden ja talousrikollisuuden kitkemiseen. Sisäasiainministeriö osoitti vuosina 2004—2006 varat useisiin kymmeniin talousrikostutkijoiden virkoihin ja alan palkkauksen parantamiseen. Tämä istutettu siemen ei saa lisäpanostuksia vuoden 2009 talousarvioesityksessä vaikka selvitysosassa yleisellä tasolla todetaan, että poliisi jatkaa talousrikostorjunnan tehostamistoimia.

Sisäasiainministeriön talousarviokehyksissä esitettiin lisäksi kahdeksan miljoonan euron panostusta sähköisen asioinnin kehittämiseen. Valtioneuvoston talousarvioesityksessä tämä panostus on kuitenkin poistettu. Sähköisen asioinnin kehittäminen tapahtunee siten poliisin perusrahoituksesta, mikä on pois muusta poliisitoiminnasta. Samalla tuottavuusohjelman henkilötyövuosileikkaukset vähentävät poliisitoimen resursseja. Sisäisen turvallisuuden ohjelman tarvitsemia lisärahoitusta ei myöskään sisälly talousarvioon. Poliisitoimen nykyisellä määrärahasolla kaikkien työttömien poliisien työllistäminen ei ole mahdollista vuonna 2009. Sosialidemokraattien mielestä on selkeällä määrärahalisäyksellä turvattava, että poliisien määrä ja työllistyminen koulutusta vastaaviin töihin voidaan taata. Samoin liikennevalvonnan ja rikostutkinnan voimavarat on turvattava liikkuvan poliisin ja keskusrikospoliisin lisämäärärahoihin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.10.01 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa poliisitoimen toimintamenoihin.

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallintovaliokunta esitti valtion vuoden 2009—2012 talousarvion kehyksistä antamassaan lausunnossa (HaVL 9/2008 vp), että kehysmäärära-

hoilla ei voida täysimääräisesti toteuttaa hallitusohjelman rajaturvallisuutta keskeisesti määrittäviä osia mukaan lukien rajaliikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantaminen, toimintakykyinen kansallinen ulkorajavalvonnan rajaturvallisuusjärjestelmä sekä osallistuminen EU:n yhdenmätyn rajaturvallisuusjärjestelmän kehittämiseen muuttuvissa olosuhteissa. Valiokunnan mukaan rajavalvonnan kehittämiseen tarvittava lisämääräraha on kokonaisuudessa tulevalle kehyskaudella 6 miljoonaa euroa ja kautuen kehysvuosien välillä 1—2 miljoonaan euroon vuotta kohti.

Rajavartiolaitoksen strategian 2015 rajavalvontaa koskevana tavoitteena on turvata riskianalyysejä vastaava tehokas ja reagointikykyinen rajavalvonta valtakunnallisella painopistealueella Kaakkois-Suomessa ja Suomenlahdella. Muilla rajaosuuksilla rajavalvonta toteutetaan nykyistä vähäisemmällä voimavaroilla. Rajavartiolaitoksen toimintakyky on kuitenkin pystyttävä säilyttämään myös kuluvana vuonna, mikä edellyttää lisäpanostusta henkilöstövoimavarojen lisäämiseen.

Rajavartiolaitos on myös toteuttanut tuottavuusohjelman asettamat ankarat velvoitteet etupainotteisesti vähentämällä 162 henkilötyövuotta. Tämä on tarkoittanut esimerkiksi kalustohankintojen lykkäämistä. Lisäksi valiokunnan saaman selvityksen mukaan nykyisen määrärahasen niukkuus aiheuttaisi vielä runsaan 50 henkilötyövuoden vähentämistä vuonna 2009. Jotta EU:n asettamat velvoitteet rajaturvallisuuden hoitamisessa voitaisiin hoitaa, Schengen-ajan valvontaan on turvattava riittävät henkilöstöresurssit.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.20.01 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa Rajavartiolaitoksen toimintamenoihin.

40. Maahanmuutto

63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Kotouttamislainsäädännön keskeinen tavoite on maahanmuuttajien mahdollisimman hyvä sopeutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan.

Kotouttamispolitiikan vakava epäkohta on resurssien riittämättömyys. Kunnille maksettavat pakolaisten kotoutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaukset ovat pysyneet euromääräisesti yksittäistä pakolaista kohden samoina vuodesta 1993, vaikka tilastokeskuksen julkisten palvelujen hintaindeksiin mukaan vuodesta 1993 vuoteen 2007 mennessä palvelujen hintataso on kohonnut 45,6 prosentilla. Tämä on johtanut siihen, että kunnille pakolaisten kotouttamisesta on muodostunut resurssikysymys, eikä tehokkaita ja laadukkaita kotouttamispalveluja aina pystytä turvaamaan.

Eduskunnassa on paraikaa käsiteltävänä kotouttamislain toimeenpanoa koskeva selonteko. Hallituksen selonteossa todetaan auliisti, että kuntakorvaukset ovat jälkeensääntäviä, mutta ei tarjota määrärahanostuksia niiden nostamiseksi. Selonteossa silti todetaan, että kunnille maksettavia korvauksia tulisi nostaa 20 prosentilla. Määrärahasen on hallituksen talousarviossa vuoden 1993 taksoilla laskettu 61 352 000 euroon. Selonteossa esitetty tarkistus edellyttäisi 12,7 miljoonan euron korotusta määrärahoihin. Määrärahaa on nostettava siten, että palvelujen indeksikorotukset otetaan huomioon, jotta usein vaikeista oloista saapuvalle pakolaistaustaiselle maahanmuuttajalle pystytään tarjoamaan riittävät ja tehokkaat kotouttamispalvelut. Määrärahanostuksen voidaan katsoa maksavan itsensä takaisin aikaisempaan työllistymisenä ja lisääntyvänä hyvinvointina sekä maahanmuuttajien että valtaväestön kohdalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.40.63 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaan-

oton ja tehokkaan kotoutumisen turvaamiseksi.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

50. Eläkkeet ja korvaukset

16. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)

Ylimääräiset taiteilijaeläkkeet myönnetään tunnustuksena ansiokkaasta toiminnasta luovana tai esittävänä taiteilijana. Taiteilijaeläkkeen määrää on alennettu asteittain vuodesta 1992 silloisesta 65:stä nykyiseen 35 uuteen vuosittaiseen eläkkeeseen. Eläkettä hakevien määrä on kuitenkin lähes kaksinkertaistunut samana aikana. Taiteilijoiden työllistämisedellytyksiä ja sosiaaliturvaa selvittäneen toimikunnan seurantatyöryhmä on ehdottanut, että taiteilijaeläkkeiden määrä palautettaisiin asteittain aiempaan 65 vuositaiseen uuteen eläkkeeseen. Tätä ehdotusta on tuettu myös eduskunnassa.

Iso joukko eläkeikään tulevista taiteilijoista on yhä vailla riittävää eläketurvaa. Tarve ylimääräisiin taiteilijaeläkkeisiin on ilmeinen, mutta määrärahaa siihen ei esitetä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.50.16 otetaan lisäyksenä 150 000 euroa ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden myöntämiseksi.

90. Kuntien tukeminen

32. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus (kiinteä määräraha)

Kuntatalous on nyt käännekohdassa. Tänä vuonna vuosikatteessa päästäneen vielä kolmen miljardin tuntumaan, mutta ensi vuonna ollaan jo alenevalla uralla. Erityisen nopea muutos on verotuloissa, kun runsaan seitsemän prosentin vo-

sikasvun tasosta pudotaan alle prosentin kasvuun.

Kuntien kustannus- ja menotaso pysyy väestön ikääntymisen, kustannusten nousun ja lisääntyneiden velvoitteiden vuoksi korkealla tasolla. Tulevina vuosina tästä ja huonosta tulokeshityksestä muodostuu kunnille kestämaton paikka.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.90.32 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Tasa-arvoinen perusopetus koko Suomessa edellyttää ammattitaitoisia opettajia niin kouluissa kuin varhaiskasvatuksessa, riittävää erityis- ja tukiopetusta sekä oppilashuoltoa. Kuntien saamat opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet on oltava palvelutarpeita ja kustannuskehitystä vastaavalla tasolla.

Kuntien saamat opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet eivät kasva talousarvioesityksessä vuodelle 2009 palvelutarpeita ja kustannuskehitystä vastaavalla tavalla. Hallituksen esitys ei myöskään riittävästi tarkastele rahoituksen riittävyyttä erityyppisissä kunnissa.

Sosialidemokraatit esittävät, että kunnille myönnetään lisämäärärahaa, jotta kuntien järjestämä perusopetus, tukiopetus, erityisopetus ja kouluterveydenhuolto ja muut koululaisten tukitoiminnot voitaisiin turvata.

Koululaitos ja erityisesti perusopetus ovat viime vuosina eläneet niin kovien säästöpainneiden alla, että hallituksen osoittama tuki opetusryhmien pienentämiseen on riittämätön. Erityisesti

oppilashuollosta, peruskoululaisen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista on huolehdittava nykyistä huomattavasti paremmin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.30 otetaan yleisivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin budjettiperusteisena lisäyksenä 190 000 000 euroa, josta 30 000 000 euroa kohdennetaan perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen ja 30 000 000 euroa oppilas- ja opiskelijahuoltoon.

34. Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Taloudellinen taantuma ja työllisyystilanne vaativat nyt voimakkaita julkisia investointihankkeita. Eri puolilla Suomea on tärkeitä ja työllistäviä hankkeita, jotka eivät käynnisty ilman valtion lisärahoitusta. Tällaisia ovat mm. julkisten rakennusten korjaukset. Näillä investoinneilla voidaan sekä parantaa työllisyystilannetta että alueen hyvinvointia sekä kuntataloutta. Panostamalla työllisyysperusteisiin investointeihin tuetaan uusien työpaikkojen syntymistä ja voidaan ottaa huomioon myös alueelliset työllisyysnäkökohdat. Erityisen tärkeää tämä on alueilla, joilla on jouduttu nopeasti pahenevaan työttömyyteen.

Suomessa on esimerkiksi edelleen hälyttävän paljon kosteus- ja homevaurioista kärsiviä koulurakennuksia, jotka pitäisivät pikaisesti kunnostaa. Teknillisen korkeakoulun muutaman vuoden takaisessa tutkimuksessa selvisi, että 90 prosentissa kouluista on homevaurioita ja 15 prosentissa ne ovat vakavia.

Valtion tuki on korjaamisten aloittamiseksi välttämätön. Vaikein tilanne on niissä kunnissa, joissa väestön ikääntyminen ja muuttoliike kaupunkeihin rajoittavat taloudellista liikkumavaraa entisestään. Monien kuntien taloudellinen tilanne ei mahdollista koulurakennusten pikaisista korjaamista, vaan korjauksia siirretään vuosi toisensa jälkeen. Oppilaiden ja koulujen henkilökunnan terveyden pitää olla ykkössijalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.34 otetaan lisäyksenä 50 000 000 euroa oppilaitosten perustamiskustannuksiin ja homekoulujen kunnostamiseen ja että valtuutta lisätään 40 000 000 eurolla.

20. Ammatillinen koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Hallitus painottaa talousarvioehdotuksessaan osaamista, kannustamista ja välittämistä. Tänä keväänä ammatilliseen koulutukseen oli ensisijaisesti hakijoita 11 000 enemmän kuin on aloituspaikkoja ja peruskoulun päättäneestä ikäluokasta haki ensimmäisen kerran useampi ammatilliseen koulutukseen kuin lukioon.

Ammatillisen peruskoulutuksen suorittaneen työvoiman tarve ja ammatillisen koulutuksen suosio on kasvanut. Ammatillisen peruskoulutuksen aloituspaikkoja on lisittävä, jotta suomalaisen elinkeinorakenteen muutokseen, väestön ikääntymiseen ja alakohtaiseen työvoimapulaan kyetään vastaamaan. Hallitus alimitoittaa aloituspaikkojen määrän jälleen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.20.30 otetaan lisäyksenä 21 500 000 euroa ammatillisen perusopetuksen aloituspaikkojen lisäämiseen.

30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

21. Aikuiskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Aikuiskoulutusresurssien kehitys ei vastaa niitä mittavia ja merkittäviä tavoitteita, jotka korostuvat entisestään väestön ikääntymisen, kansainvälistymisen ja teknisen kehityksen myötä. Korkea osaaminen auttaa selviytymään työelämän muutoksissa ja parantaa tuottavuutta, mutta nykyinen aikuiskoulutus suosii jo entuudestaan

paljon koulutusta saaneita. Taloudellisessa tilanteessa, jossa irtisanomiset ja lomautukset ovat arkipäivää, hallituksen on välttämätöntä panostaa huomattavasti enemmän lisäkoulutukseen ja ammatissa kehittymiseen niin työelämässä kuin lomautettuna tai työttömänä oleville. Tarvitsemme NOSTE II-toimenpiteitä taantuman lievittämiseksi. Myös työssä olevien ja työttömäksi jäävän korkeakoulutetun henkilöstön opintoihin ja täydennyskoulutukseen on löydettävä lisää voimavaroja.

Eri ammateissa vaaditaan yhä monipuolisempia osaajia ja jatkuvaa uudelleen kouluttautumista. Myös muuttuva työelämä ja sen vaatimukset asettavat työntekijöille suuria haasteita. Ammattitaitonsa säilyttänyt ja osaamistaan uudistanut ihminen jaksaa työssä pitempään kuin sellainen, jonka koulutus ei vastaa työelämän vaatimuksiin. Suomeen tarvitaan kattava, työelämälähtöinen aikuiskoulutusjärjestelmä, joka mahdollistaa ammattitaidon ylläpitämisen ja uusimisen. Kaikki eri väestöryhmien lahjakkuusresursit tulee saada käyttöön.

Ammatillisen ja alueellisen liikkuvuuden edistäminen ovat keskeisiä tekijöitä, kun etsitään ratkaisuja työttömyyteen ja toisaalta työvoimapulaan. Tarvitaan monipuolisia toimia. Työvoiman osaamistason parantaminen on tärkeä osa työelämän muutosturvaa. Sosiaalidemokraattien mielestä aikuisten osaamisen parantamiseen työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi on panostettava enemmän kuin hallitus on esittänyt.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.21 otetaan ammatilliseen aikuiskoulutukseen ja lisäkoulutukseen lisäyksenä 50 000 000 euroa, josta 10 000 000 kohdennetaan mm. työttömyysuhan alla olevien korkeakoulutettujen henkilöiden työmarkkinakelpoisuuden turvaamiseen.

30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten hallitsemiseksi vapaan sivistystyön oppilaitok-

silla on tarve kehittää ja uudistaa toimintaansa. Tämä edellyttää riittäviä taloudellisia resursseja. Opetusministeriössä valmisteilla oleva vapaan sivistystyön kehittämisohjelma ja sen toimeenpano edellyttävät myös kasvavia kehittämispanoksia koko toimialalta.

Kansalais- ja työväenopistot vastaavat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin ja tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Opistot toimivat kaikissa Suomen kunnissa ja edistävät toiminnallaan sivistyksellistä tasa-arvoa myös taidekasvatuksessa. Kohtuuhintaiset kurssimaksut mahdollistavat kaikkien osallistumisen taiteen perusopetukseen varallisuuden sitä estämättä. Opistot eivät ole toistaiseksi oikeutettuja taiteen perusopetuksen tuntiperusteiseen valtionosuuteen vaan järjestävät taiteen perusopetusta ylläpitäjien tahdon mukaisesti vapaan sivistystyön rahoituksella.

Järjestöllistä sivistystyötä tekevillä opintokeskuksilla on hyvät toiminnalliset edellytykset tarttua erityisiin opinnollisiin haasteisiin, kuten esimerkiksi erityisryhmien aktivoimiseen. Uudet haasteet ja uudenlaisten toimintamuotojen kehittäminen edellyttävät kuitenkin myös rahallista resursointia. Opintokerho-opiskeluun myönnetty valtion tuki on kuitenkin viime vuosina jäänyt vähäiseksi. Myös opintokeskuksille osoitettu valtionosuus opintokeskusten muuhun opintotoimintaan on riittämätön kansalaisjärjestöjen tarpeisiin nähden.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.30 otetaan lisäyksenä 1 500 000 euroa, josta osoitetaan 500 000 euroa vapaan sivistystyön oppilaitoksille kehittämisavustuksina alueellisen ja koulutuksellisen tasa-arvon turvaamiseen, 500 000 euroa kansalais- ja työväenopistoille lasten, nuorten ja aikuisten taiteen perusopetuksen järjestämiseen ja 500 000 euroa opintokeskusten opintokerhotoimintaan.

32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Oppisopimus on tehokas työkalu. Sen käyttö on 80-prosenttisesti aikuispainotteista. Oppisopimuskoulutus on yksi elinikäisen oppimisen aikuisväestölle mahdollistava toimintamalli, jossa työelämän tarpeet ovat keskeisessä asemassa. Hallitus muutti oppisopimuskoulutuksena toteutetun ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan siten, että oppisopimuskoulutuksen yksikköhinnan määräytymisprosentti ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta laskee 77 prosentista 63,13 prosenttiin. Katsomme, että se merkitsee huomattavaa rahoituksen muutosta ja johtaa oppisopimuskoulutuksen leikkauksiin.

Tutkinnon järjestäjälle lainsäädännön muutoksen vaikutus yksikköhintaan on kohtuuttoman suuri ja vaikuttaa ratkaisevasti oppisopimuksena toteutetun peruskoulutuksen järjestämiseen.

Ammatilliseen peruskoulutukseen oppisopimuskoulutuksena on olemassa selkeä tarve. Se soveltuu erityisesti ammatinvaihtajille tai kokonaan tutkintoa vailla oleville, joista maahanmuuttajat ovat yksi keskeinen kohderyhmä. Koulutuksen toteutuksessa nuorille korostuu erityisesti työssä oppimisen merkitys ja työpaikan sitoutuminen työssä oppimisen toteutukseen ja ohjaukseen. Näille kohderyhmille suunnattava tutkinto ja siihen liittyvä valmistava koulutus ja sen ohjaus edellyttävät turvattua rahoituspohjaa.

Mielestämme oppisopimuskoulutuksen perustutkintojen valtiosuuden leikkaamista ei voi perustella joidenkin koulutuksenjärjestäjien epäasiallisella toiminnalla. Yksikköhinnan alennus oli kohtuuton erityisesti niitä koulutuksen järjestäjiä kohtaan, jotka ovat järjestäneet koulutuksen asianmukaisesti ja koulutuksen laatuun panostaen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.30.32 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 15 000 000 euroa oppisopimuskoulutukseen.

40. Ammattikorkeakouluopetus

30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Ammattikorkeakoulut toimivat erityisesti omalla alueellaan yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän sekä suomalaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen samoin muiden oppilaitosten kanssa. Ne ovat merkittävä työelämän asian tuntijoiden kouluttaja sekä alueensa työelämän kehittäjä. Ammattikorkeakoulut tuottavat teknologisten innovaatioiden lisäksi myös sosiaalisia ja järjestelmäinnovaatioita.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston ARENEn mukaan ammattikorkeakouluille suunnatut resurssit eivät nykytilanteessa riitä edes kustannustason nousuun ja se tarkoittaa käytännössä määrärahan pienenemistä. Tämä ei vastaa hallitusohjelmassa koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2007–2012 esitettyjä tavoitteita.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa ammattikorkeakoulujen soveltavan tutkimus- ja kehitystyön tukemiseen.

50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Hallituksen vuoden 2009 budjetissa yliopistoille suuntaamat määrärahat eivät eri asiantuntijoiden mukaan käytännössä kasva, vaan lisäresurssit riittävät vain kustannusten nousun kompensointiin. Hallituksen esittämällä 20 miljoonalla eurolla ei pystytä vastaamaan kovenevan kilpailun haasteisiin.

Kaikkien yliopistojen pitää erikoistumisen kautta tehdä kansainvälistä huippututkimusta. Yliopistojen perusrahoitusta on lisättävä kaikkien yliopistojen osalta tiede- ja teknologianeuvoston esityksen mukaisesti eli 200 miljoonalla eurolla vaalikauden aikana.

Suomalainen yliopistojärjestelmä toimii sivistisyliopistoihanteen pohjalta. Yliopistojen tutkimus on riippumatonta, ja toiminta on rahoitettu pääosin julkisista varoista. Tärkeä lähtökohta on yliopistojen ja eri tieteenalojen välinen tasa-arvo. Maan yliopistoja on kohdeltu samojen periaatteiden mukaisesti. Hallitus aikoo nyt uudistustyössään luopua näistä periaatteista.

Tulevaisuudessakin on turvattava alueellisesti tasa-arvoinen, julkinen korkeakoululaitos koko maassa. Se edellyttää, että yliopistojen rahoitus on turvattu.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.50.01 otetaan lisäyksenä 27 000 000 euroa yliopistojen toimintamenoihin.

70. Opintotuki

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)

Yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa opiskelijien ateriatuen tarkoituksena on tarjota opiskelijoille terveellinen ja ravitseva ateria kerran päivässä kohtuulliseen hintaan. Opiskelijaruokailu on tehokkain tapa edistää opiskelijoiden ruokavalion terveellisyyttä. Reilusti yli puolet opiskelijoista syö pääateriansa opiskelijaruokalassa. Kyseessä on siis yksi parhaiten kohdistuvista opiskelijoiden tukimuodoista.

Keväällä 2008 valtioneuvosto nosti yksipuolisesti opiskelija-aterian enimmäishintaa 20 sentillä 4,27 euroon ilman ateriatuen korotusta. Tämä kaikki tulee opiskelijoiden maksettavaksi, ja syksystä 2008 eteenpäin opiskelijan maksama hinta nousi 2,55 euroon. Enimmäishinnan korotusta perusteltiin ateriatuottajien kohonneilla raaka-aine- ja palkkakustannuksilla.

Ateriatukea on korotettu edellisen kerran vuoden 2007 alusta lähtien. Saman vuoden alkupuolella nostettiin myös aterian enimmäishintaa. Sosialidemokraattien mielestä opiskelija-aterian enimmäishinnan korotus tulisi kompensoida ateriatuen korotuksena, jotta opiskelijaluonnan hinta pysyisi kohtuullisena opiskelijoille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.70.57 otetaan lisäyksenä 3 500 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen korottamiseen.

80. Taide ja kulttuuri

34. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)

Julkinen, laadukas ja maksuton kirjastolaitos on taannut jokaiselle suomalaiselle mahdollisuudet sivistää itseään ja osallistua tietoyhteiskunnan toimintaan sen täysivaltaisena jäsenenä. Erityisen tärkeää on pitää kiinni periaatteesta, jossa eri kuntien alueella asuvat ihmiset ovat tasa-arvoisessa asemassa kirjastopalveluiden suhteen. Uusien kirjastojen rakentamiseen tai vanhojen kirjastorakennusten korjaamiseen pitää varata riittävästi varoja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.34 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa kirjastojen perustamiskustannuksiin ja että valtuutta lisätään 2 000 000 eurolla.

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Suomea pidetään kansalaisyhteiskuntana. Tämän taustalla on yli vuosisatainen vahva kansalaisjärjestöperinne. Tätä pidetään siinä määrin tärkeänä, että sekä valtio että kunnat ovat järjestelmällisesti taloudellisesti tukeneet merkittävää osaa kansalaisjärjestökentästä. Raha-automaattiyhdistyksen ja veikkauksen kautta sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuuri- ja urheilualan järjestöt saavat varsin säännöllisen ja vakaanaakin pidettävän tuen. Maallemme tärkeää kansainvälistä työtä tekevää järjestökenttää puolestaan tuetaan paljolti valtion budjetista.

1990-luvun taloudellisessa taantumassa järjestöjen tukia supistettiin pääsääntöisesti noin 10 prosentilla. Merkittävä ja häkellyttävä poikeus tästä oli rauhanjärjestöjen valtionapujen

vähentäminen varoituksesta ja kerralla peräti 70 prosentilla vuoden 1992 budjetissa. Näiden järjestöjen työ kattaa paitsi yleisen aseidenriisunnan edistämisen sekä joukkotuhoojaseiden ja pienaseiden vastaisen kansainvälisen toiminnan myös ihmisoikeuksien sekä taloudellisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta tapahtuvan työn. Niillä on ollut myös suuri merkitys kokonaisen sukupolven, kohta jo toisenkin, kouluttamisessa järjestelmällisesti tukemaan väkivallatonta toimintaa ja omaksumaan sille myönteinen maailmankatsomus. Järjestöjen julkaisutoiminta ja myös kansainvälinen verkosto- ja kokoustoiminta on mittavaa. Järjestöt ovat tuoneet maamme rauhanomaista ulkopoliittikkaa varsin vahvasti ja johdonmukaisesti. Tämän vaiheen jälkeen valtionapua on saatu lisättyä vain erittäin vähän.

Rauhanjärjestöjen avustusta on lisättävä olenaisesti, onhan suomalainen rauhanliike 100-vuotisen olemassaolonsa aikana osoittanut tarpeellisuutensa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.50 otetaan lisäyksenä 500 000 euroa rauhantyön edistämiseen.

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Valtion omistamat, kansalliseen rakennusperintöön luettavat rakennukset, kiinteistöt ja linnat, linnoitukset ja rakennelmat ovat Museoviraston hallinnassa. Näiden kohteiden säilyminen on turvattava niiden kulttuurihistoriallista ja rakennushistoriallista arvoa vastaavalla tavalla. Perusparannusmäärärahojen jatkuvan riittämättömyyden vuoksi osa kohteista on rappeutumassa. Tämä määräraha on pienentymässä 1,1 miljoonalla eurolla vuoteen 2008 verrattuna. Näiden kohteiden peruskorjaus- ja entistämishankkeisiin on voitu käyttää vuosittain keskimäärin noin 1—3 miljoonaa euroa TE-keskusten myöntämiä työllisyysperusteisia investointiavustuksia.

Tämä rahoitusmuoto on kuitenkin päättymässä. Myös valtiovarainvaliokunta on yksimielisesti kiinnittänyt asiaan huomiota, mutta määrärahan osoitus ei vastaa tätä yhteistä tahtoa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.80.75 otetaan lisäyksenä 500 000 euroa kiinteistövarallisuuden perusparannuksiin ja kunnossapitoon.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu

20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)

Eläinkokeet ovat perusteltuja usein lääketieteellisistä syistä. Velvoite eläinkokeen korvaamisesta muulla menetelmällä aina kun mahdollista on kirjattu useisiin Suomea sitoviin kansainvälisiin säädöksiin (mm. direktiivi 86/609/ETY). Myös eduskunta on useaan kertaan ottanut kantaa vaihtoehtoisten menetelmien puolesta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.30.20 otetaan lisäyksenä 100 000 euroa eläinkokeiden vaihtoehtojen tukemiseen.

40. Kala-, riista- ja porotalous

51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) harjoittaa ja järjestää tärkeää työtä mm. lapsi- ja nuorisotyön piirissä ylläpitämällä kalastusharrastusta ja kehittämällä sitä sekä parantaa siten Suomen vesistöjen kalakantoja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.40.51 otetaan lisäyksenä 100 000 euroa kalatalouden edistämiseen.

50. Vesitalous

31. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Haja-asutusalueiden vesihuolto on monelta osin puutteellinen ja vaatisi kiireisiä toimenpiteitä sekä lisää määrärahoja. Nykyisten määrärahojen taso vastaa yhden maakunnan tarpeita. Vesihuollon suunnittelu on korostanut suurten vesihuoltotöiden tarvetta. Haja-asutusalueiden vesihuollon parantamisella voidaan kohentaa maa-seudun vetovoimaisuutta ympärivuotisena asuinpaikkana, kun sekä puhtaan veden saanti että jätevesien asianmukainen käsittely on varmistettu.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.50.31 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa vesistö- ja vesihuoltotöihin.

60. Metsätalous

01. Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Metsäntutkimuksen ja metsäsektorin toimintaa ollaan vaikeuttamassa Metlan toimintayksiköiden lakkautuksella. Nyt tarvitaan tutkimus- ja kehitystyötä, joka turvaa metsätalouden tulevaisuuden.

Laajojen tuottavuustoimien kohdistaminen Metlan toimintaan on ristiriidassa sen kanssa, että nykyisessä tilanteessa pitäisi edistää päinvastoin tutkimusta ja kehitystyötä tärkeillä elinkeinoaloilla. Nykyisten Metlan Punkaharjun ja Kannuksen tutkimuslaitosten toiminnan turvaamiseksi esitetään 1 000 000 euron määrärahaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.60.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenoihin.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. (31.24, 25, 30, 40, 52, 60, osa ja 99, osa) Liikenneverkko

21. (31.24.21) Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Kuten yleisperusteluissa jo mainitsimme, hallituksen erityisesti perusväylänpitoon osoittamat määrärahat ovat täysin ristiriidassa eduskunnan yksimielisesti esittämien vaatimusten kanssa. Sosialidemokraatit edellyttävät liikenteen pitkäjänteistä, ennustettavaa, luotettavaa ja ympäristöystävällistä investointipolitiikkaa. Epävarmuus vaikuttaa kielteisesti joka taholle ja käy kalliiksi kaikille sekä heikentää liikenneturvallisuutta merkittävästi. Pitkäjänteisyyden perusehto on uskottavuus ja määrärahojen riittävyys, siten kuin eduskunta on jo pitkään hallitukselta edellyttänyt. Toimiva infraverkosto on välttämätön myös alueellisen tasapainon sekä maamme kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta.

Viime vuosina tiestön kunnossapidon kustannukset ovat kasvaneet noin 25—30 miljoonaa euroa vuodessa, ja asiantuntijoiden mukaan vuotuisia perustienpidon määrärahoja tarvittaisiin huomattavasti lisää. Muun muassa Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja maa- ja vesirakennusalan yrittäjien ja yritysten etujärjestö Infra ry ovat todenneet perustienpidon määrärahat täysin riittämättömiksi. Infra ry:n mukaan seuraavan kymmenen vuoden aikana tieverkon kunnossapitoon on saatava lisärahoitusta vähintään 150 miljoonaa ja rataverkon kunnossapitoon 80 miljoonaa euroa vuodessa. Tämäkään panostus

ei vielä poista olemassa olevaa yli 1,5 miljardin kunnossapitovelkaa.

Korjauksen tarpeessa on 1 500 kilometriä pääteitä ja noin 1 000 siltaa. Hallitus on kuitenkin leikkaamassa perustienpidon määrärahoja peräti 14 miljoonaa euroa. Perustienpidon määrärahojen ostovoima on romahtanut myös maanrakennusallalla nopeasti tapahtuneen noin 20 prosentin kustannusten nousun vuoksi. Suhdanne-tilanteen takia juuri nyt jos koskaan olisi oikea aika tehdä tarvittavat päätökset työllisyyttä tukevista infrahankkeista. Satsaamalla perusväylänpitoon saadaan aikaan välittömiä vaikutuksia.

Eduskunnan viime keväänä yksimielisesti hyväksymässä liikennepoliittisessa selonteossa todettiin, että edellisellä vaalikaudella käyttöön otettu teemahankkonsepti on osoittautunut toimivaksi.

Teemahankkeet koostuvat useista pienistä, samaan suuntaan vaikuttavista investoinneista, joilla voidaan tehokkaasti pureutua liikennejärjestelmän ongelmakohtiin. Järkevää niitä olisi kohdentaa erityisesti pääteiden turvallisuuden parantamiseen tähtäävässä keskikaideohjelmassa sekä kevyen liikenteen olosuhteiden parantamiseen.

Vaikka hallitus omassa selonteossaan sitoutui teemahankkeiden toteuttamiseen, se ei niihin vuoden 2009 budjetissa osoita yhtään rahaa. Hankkeilla on jo nyt kymmenien vuosien jonot.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.21 otetaan lisäyksenä 70 000 000 euroa perustienpitoon ja 50 000 000 euroa kevyen liikenteen väylien ja keskikaideohjelman teemahankkeisiin.

22. (31.40.21) Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Raideliikenteen suurin ongelma on koskenut jo pitkään perusradanpitoa. Maamme radat on pääosin peruskorjattu 1950- ja 1960-luvuilla. Liikennerajoituksia on 600 kilometrin matkalla. Raideliikenteen kilpailukyky, jota on pidettävällä myös liikenteen päästöjen vähentämiseksi,

edellyttää ratojen nopeaa peruskorjausta. Tästä huolimatta hallitus leikkaa perusradanpidon määrärahoja yli 24 miljoonalla eurolla.

Perusradanpidossa joudutaan keskittymään koko rataverkon pitämiseen liikennöitävässä kunnossa, kun taas palvelutasoa parantavat hankkeet jäävät toteutumatta. Rataverkon yksittäiset kehittämisinvestoinnit eivät riitä, kun samaan aikaan laiminlyödään muun rataverkon palvelutason kehittäminen. Ratojen peruskorjaustason laiminlyönti on todettu jopa erääksi suurimmista riskeistä VR:n sisäisissä riskianalyyseissa. Tämä tarkoittaa ongelmia liikenteen täsmällisyydessä ja liikennerajoitusten määrän kasvua. Heikkokuntoinen rataverkko sisältää myös turvallisuusriskejä, joihin kuuluu muun muassa tasoylikäytävien suuri määrä.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on todennut yksimielisesti kehyslauseunnossaan, että rataverkon ylläpitäminen tehokkaana ja kilpailukykyisenä liikenneväylänä hallituksen liikennepoliittisen selonteon tavoitteiden mukaisesti edellyttää jopa 80 miljoonan euron vuosittaista lisäystä kehukseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.22 otetaan lisäyksenä 70 000 000 euroa perusradanpitoon.

78. (31.24.78, 30.78, 40.78 ja 99.78) Eräät väylähankkeet (arviomääräraha)

Toimiva liikennejärjestelmä ja pitkäjänteinen liikennepoliittikka tukevat elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia ja kilpailukykyä sekä sitä kautta talouskasvua. Erityisen tärkeää on luoda edellytykset sujuvalle ja kustannustehokkaalle logistiikalle. Sujuvat liikenneyhteydet ja -palvelut edustavat myös alueiden myönteistä kehitystä.

Erityisesti tämänhetkisessä taloudellisessa tilanteessa olisi äärimmäisen tärkeää ja suhdannepoliittisesti viisasta panostaa uusiin väylähankkeisiin. Uusia hankkeita on lähdössä liikkeelle, mutta niissä töiden painopiste osuu vasta vuoden 2010 puolelle, kun hallitus aloittaessaan

myöhen si useita edellisen hallituksen jo sopimia hankkeita.

Sosialidemokraattien mielestä seuraavat hallituksen heti kautensa alussa lykkäävät hankkeet pitää käynnistää aikaisemmin:

Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti, jossa liikenne ruuhkaantuu pahoin erityisesti työmatkaliikenteen aikana. Parannetaan moottoritieksi noin kymmenen kilometrin osuudella; hankkeen aloitus olisi vuonna 2009.

Valtatie 14 Savonlinnan keskustan järjestelyt aloitettaisiin myös vuonna 2009. Valtatie rakennetaan 4-kaistaiseksi Mirrilän ja Savontien liittymien välillä. Keskustan pohjoisrannalle rakennetaan uusi kaksikaistainen valtatie katuja järjestelyineen. Kyrönsalmeen rakennetaan toinen silta ja valtatie muutetaan nelikaistaiseksi Miekkoniemeen asti. Laitaatsalmeen rakennetaan uusi syväväylä.

Sen lisäksi liikennepoliittisen selonteon ykköskorissa olevat seuraavat hankkeet on käynnistettävä aikaisemmin:

Valtatie 5 Päiväranta—Vuorela, joka sijaitsee Kuopion pohjoispuolella, noin neljä kilometriä keskustasta pohjoiseen, alkaen Päivärannan eritasoliittymästä jatkuen noin kuuden kilometrin matkan Toivalan—Vuorelan yhdystien liittymään. Aloitettaisiin vuonna 2009.

Valtatie 6 Joensuun kohta, aloitus vuonna 2009. Kehätie parannetaan nelikaistaiseksi 6 kilometrin matkalla. Valtatielle rakennetaan kaupungin keskustan puolelle toinen ajorata, uusi silta Pielisjoen yli toista ajorataa varten ja nykyiset neljä eritasoliittymää. Kevyen liikenteen väylästä täydennetään.

E18 Haminan kohta, aloitus vuonna 2009. Haminan ohikulkutien rakentaminen poistaa maamme alueella E18-tien ainoan kaupungin läpimenon ja liikenteellisen pullonkaulan.

Seinäjoki—Oulu- ja Pieksämäki—Kuopio-ratahankkeet. Seinäjoki—Oulu-ratahanke tulee kokonaisuudessaan kestäväksi aivan liian kauan, sen toteutusaikataulua on vauhditettava. Pieksämäki—Kuopio-osuudella uhkaavat liikenne- ja rahoitukset.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.78 otetaan lisäyksenä 350 000 000 euroa eräiden väylähankeiden aientamiseen.

30. (31.32 ja 60, osa) Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

63. (31.60.63) Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Hallituksen toimenpiteet vastaavat heikosti ilmastomuutoksen liikennepoliitikalle asetettiin vaatimuksiin. Muun muassa joukkoliikenteen toimenpiteissä jäädään lähtökuoppiin.

Joukkoliikenteen peruspalvelutason lähtökohtana tulee olla jokaisen suomalaisen jokapäiväisen arkielämän liikkumisen turvaaminen sekä paremman ilmastopoliitiikan noudattaminen. Joukkoliikenteeseen panostamisen pitää noudattaa eduskunnan aikaisemmin linjaamia päätöksiä, ja tavoitteena tulee olla joukkoliikenteen käytön lisääminen.

Joukkoliikenteen osuuden kasvattaminen on tärkeä keino leikata liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja. Sosialidemokraatit kannattavat tukea suurten kaupunkien joukkoliikenteeseen, mutta myös koko maan joukkoliikenteen toimivuudesta on pidettävä huolta. Suurissa asutuskeskuksissa tehdään yli 70 prosenttia Suomen joukkoliikenteen matkoista. Useissa Euroopan suurissa kaupungeissa valtio tukee joukkoliikennettä 50—60 prosentilla, mutta Suomessa suurten kaupunkien joukkoliikenteen tulot perustuvat lipputuloihin ja kuntien myöntämään rahoitukseen.

Joukkoliikenteen rahoitukseen tarvitaan selkeä tasokorotus. Laadukasta joukkoliikennettä ei voida ylläpitää pelkillä asiakastuloilla ja kuntien rajallisella rahoituksella, vaan joukkoliikenteen turvaaminen riittävällä valtion tuella on välttämätöntä. Tuen pitää näkyä lippujen hinnoissa siten, että joukkoliikenteestä tulee nykyistä kilpailukykyisempi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.30.63 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa joukkoliikenteen tukemiseen.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HAL- LINNONALA

30. (32.01, osa, 32.30, osa, 32.80 ja 32.90, osa) Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Hallituksen riittämättömät toimet ovat syventäneet metsäteollisuuden kriisiä, joka on kärjistynyt uusina tuotannon alasajoina sekä tehtaiden lopettamisina. Puutullien voimaantumisen siirrosta huolimatta tilanne säilyy alalla vaikeana. Korotetut tullit lopettavat käytännössä puukaupan Venäjältä Suomeen. Suomessa kesällä tehdyt puun myyntiverotuksen keventämispäätökset sotkivat kotimaista puukauppaa loppukestävästi.

Metsäteollisuuden vaikeudet jatkuvat ensi vuonna, mikä tietää vaikeita aikoja monille metsäteollisuuspaikkakunnille. Kun lisäksi kansainvälisen talouden näkymät ovat vain synkentyneet viime aikoina, heikkenevät monen muunkin toimialan tulevaisuudennäkymät niin, että tuotannon ja työpaikkojen leikkauksilta ei voida välttyä. Hallitus on täysin ummistanut silmänsä näiltä talouden realiteeteilta ja toimii vasta silloin, kun on pakko. Pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus taloudenhoidossa eivät ole kuuluneet tämän hallituksen tärkeysjärjestyksen kärkipäähän. Korvaavien työpaikkojen synnyttämiseen olisi pitänyt ryhtyä jo aiemmin ja huomattavasti ponnekkaammin. Me olemme vaatineet hallitukselta toimia äkillisten rakennemuutospaikkakuntien tilanteen helpottamiseksi vajaan kahden vuoden ajan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.45 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen.

51. (32.80.51) Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Hallitus leikkaa määrärahoja työvoimapolitiittisista toimenpiteistä, valmentavasta koulutuksesta ja valtio- ja kuntasektorin tukityöllistämisestä merkittävästi ja näin vähentää työvoimapolitiikan aktiivitoimiin osallistuvien määrää lähes 10 000 hengellä. Käsillä olevassa taloustilanteessa tällaiset leikkaukset ovat täysin virheellinen toimenpide. Nykyisellään työvoimapolitiittiseen koulutukseen pääsee vain puolet halukkaista. Erityisen huolestuttavaa on, että nuorten työttömyys on kääntynyt nousuun.

Kokemukset viime vuosikymmenen lamasta ja työttömyyden kasvun seurauksista ovat varoittavia. Kaikkia silloin työttömiksi jääneitä ei ole vielä saatu kunnolla takaisin työmarkkinoille. Valtiovallan toimenpitein tulee huolehtia, ettei avoin työttömyys tällä kertaa pääse nousemaan korkealle tasolle. Työllisyystilanteen heikentyessä työvoimakoulutusta ja ammatillista aikuiskoulutusta sekä julkisen sektorin työllistämisesursseja tulee lisätä, ei vähentää.

Irtisanottujen muutosturvaan kuuluvat toimet tulee ulottaa myös lomautettuihin, ja lomautetuille ja työttömille on annettava mahdollisuus päästä myös omaehtoiseen koulutukseen työvoimakoulutuksen ohella. Työttömyysturvaa tulee kehittää aktiivisuutta tukevaan suuntaan.

Myös hallituksen uudistus, jossa työllisyysmäärärahoja suunnataan yrityksissä tapahtuvaan tukityöllistämiseen, on haasteellinen linjaus, sillä valtio ei voi päättää yritysten puolesta, että ne tukityöllistävät. Kuntien ja valtion palkkatuetta työtä vähennettäessä ajaututaan helposti tilanteeseen, jossa kaikkein vaikeimassa asemassa olevat työttömät eivät pääse aktiivitoimien piiriin. Kuntien ja valtion laitosten työpaikat ovat esimerkiksi monissa syrjäseudun kunnissa olleet pääasiallisesti niitä työpaikkoja,

joihin työttömiä on voitu tukityöllistää. Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen edellyttää monesti pitkää työllistymispolkua ja monenlaisia toimia. Kun nyt sekä valmentava koulutus että julkisen sektorin tukityöllistäminen vähenevät, mahdollisuudet tällaisten työllistämispolkujen rakentamiseen voivat heiketä. Valmentavan koulutuksen asiakkaista myös suuri osa on maahanmuuttajia — suurissa kaupungeissa lähes puolet. Ilman kielikoulutusta ja yhteiskuntaan integrointia maahanmuuttajien työllistyminen on lähestulkoon mahdotonta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 70 000 000 euroa työllistämis-, koulutus- ja erityistoimiin.

64. (32.80.64) Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)

Hallituksen riittämättömät toimet ovat syventäneet metsäteollisuuden kriisiä, joka kärjistyi syyskuussa uusina tuotannon alasajoina sekä tehtaiden lopettamisina. Stora Enso ja UPM ilmoittivat sulkevansa useita sellu- ja paperitehtaita. Stora Enson lakkautus- ja seisokkilistalla ovat Uimaharjussa, Imatralla, Varkaudessa, Karhulassa ja Kemissä sijaitsevat laitokset. UPM puolestaan sulkee tehtaita Kajaanissa ja Valkeakoskella.

Ensi vuonna tulevat voimaan korotetut puutullit Venäjältä tuotavalle puulle. Korotetut tullit lopettavat käytännössä puukaupan Venäjältä Suomeen. Suomessa kesällä tehdyt puunmyyntiverotuksen keventämispäätökset vauhdittivat kotimaista puukauppaa loppukesästä, mutta viimeaikaiset tiedot osoittavat puukaupan hidastuneen jälleen.

Metsäteollisuuden vaikeudet jatkuvat ensi vuonna, mikä tietää vaikeita aikoja monille metsäteollisuuspaikkakunnille. Kun lisäksi kansainvälisen talouden näkymät ovat vain synkentyneet viime aikoina, heikkenevät monen muunkin toimialan tulevaisuuden näkymät niin, että tuotannon leikkauksilta ei voida välttää.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.64 otetaan lisäyksenä 28 000 000 euroa työllisyysperusteisiin investointimenoihin.

88. Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

Talouden elvytyksen ohella tarvitaan yritysrahoituksen tukemisen vahvistamista. Hallitus teki marraskuussa hyvän ja kannatettavan yrityksen rahoitusta tukevan päätöksen. Näitä toimia on edelleen jatkettava ja laajennettava, koska pankkien riskinottohalukkuus yritysrahoituksessa on tällä hetkellä hyvin vähäistä, mikä näkyy luottojen vähytenä, kiristyneinä vakuusvaatimuksina sekä luottomarginaalien kasvuna.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.88 otetaan lisäyksenä 50 000 000 euroa pääomasijoituksena Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle.

89. Pääomalaina Finnvera Oyj:lle Aloitusrahasto Vera Oy:n ja Veraventure Oy:n pääomittamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Tarkoituksena on lievittää niitä rahoitukseen liittyviä ongelmia, jotka ovat syntyneet finanssikriisin jälkiseurauksena. Aloitusrahasto Vera Oy on aikaisen vaiheen pääomasijoitusrahasto. Rahaston tavoitteena on sijoitustoiminnallaan mahdollistaa, käynnistää ja nopeuttaa sijoituskohteen kasvua sekä kehittää sijoituskohteita kiinnostaviksi jatkorahoituksessa muille rahoittajille ja teolliselle partnerille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.89 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa pääomalaina Finnvera Oy:lle aloitusrahasto Vera Oy:n pääomittamiseen.

60. Energiapolitiikka

40. (32.60.40 ja 32.60.45) *Energiatuki (arviomääräraha)*

Energiapolitiikan keskeinen päämäärä on ilmastomuutoksen hallinta ja Kioton sopimuksen täyttäminen niin, että samalla huolehditaan energiajärjestelmien toiminnasta ja teollisuuden tasapuolisista kilpailuedellytyksistä. Tärkeää on myös energian säästön tehostaminen ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen. Tämän vuoksi on tärkeää, että määrärahasoa korotetaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.60.40 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa energiatuoihin.

Pääluokka 33**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****01. Hallinto**

03. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta on sosiaalivakuutuksen erikoistuomioistuimeen rinnastettava lautakuntatyypinen muutoksenhakuelin. Muutoksenhakulautakunnan valitusajat ovat olleet kohtuuttoman pitkiä, mikä on vaarantanut valittajien toimeentulo- ja oikeusturvaa.

Muutoksenhakulautakunnan henkilöstöresursseja on tänä vuonna lisätty, mutta resursseja ja työskentelytapojen tehostamista tarvitaan, jotta lautakunta saavuttaa sosiaali- ja terveysministeriön kanssa käydyissä, vuosia 2008—2011 koskeissa tulossopimusneuvotteluissa sovitun tavoitteen, jonka mukaan keskimääräinen käsittelyaika tulisi vuonna 2011 olla kuusi kuukautta.

Rahoitusta käsittelyaikojen lyhentämiseen edellä mainituin tavoin tarvitaan sosiaaliturvan

muutoksenhakulautakunnan oman arvion mukaan enemmän kuin mitä hallitus esittää. Henkilöstön työhyvinvointiin ja palkkaukseen panostaminen on myös keino turvata lautakunnan vakinaisen henkilöstön pysyvyys ja työhyvinvointi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.01.03 otetaan lisäyksenä 200 000 euroa sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan esittelijöiden ja notaarien määrän lisäämiseen.

02. Valvonta

20. *Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyntutkimuksen menot (arviomääräraha)*

Kuolinsyytödistyksen saaminen saattaa tällä hetkellä kestää jopa vuoden, vaikka lain mukaan todistus tulisi antaa kolmessa kuukaudessa henkilön kuolemasta. Esimerkiksi Etelä-Suomen lääninhallituksen lääninoikeuslääkärikapasiteetilla ei pystytä suorittamaan virkatyönä tarvittavia oikeuslääkinnän toimenpiteitä. Jotta kansalaisten oikeusturva ei vaarantuisi, on osa jouduttu ostamaan kalliistikin palkkiotaksoilla. Tosin myös ostopalveluiden saatavuus on vaikeutunut. Kyseinen toiminta tulisi tehdä virkatyönä. Oikeuslääketieteessä on lääkäripula, jonka syitä ovat työn liiallinen kuormittavuus sekä erikoistumispaikkojen ja -virkojen puute. Suomessa työskentelee nyt 26 oikeuslääkärä, joista yli 58-vuotiaita on kymmenen. Selvitystyöryhmän mukaan Suomessa tarvitaan 33 päätyönään ruumiinavauksia tekevää oikeuslääkärä. Virkojen määrää on lisättävä. Käytännössä virkojen lisääminen ei juuri tuota lisäkustannuksia, sillä kulut saadaan katettua määrärahoilla, jotka tällä hetkellä kuluvat palveluiden tuottamiseen palkkioperusteisina. Siksi emme esitä lisämäärärahaa tähän tarkoitukseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että mietinnön perustelutekstiin lisätään:

Hallituksen tulee ryhtyä pikaisesti toimiin uusien oikeuslääkäreiden virkojen perustamiseksi ja momentille kuuluvien määrärahojen suuntaamiseksi tähän tarkoitukseen.

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Elinluovutusten ja elinsiirtojen määrät Suomessa ovat romahtaneet vuonna 2008 koko 2000-luvun alhaisimmiksi, ja voidaan jo puhua koko toiminnan kriisistä. Elinsiirtoa odottavien potilaiden määrä on entisestään kasvanut. Elinsiirron saaneiden elinaika on jatkuvasti pidentynyt, ja yli puolet potilaista on elossa 20 vuoden kuluttua siirrosta.

Vuonna 2006 tehtiin ennätykselliset 294 elinsiirtoa, ja elinluovuttajia oli tuolloin 109. Viime vuonna elinluovuttajia oli vain 91, ja uuden elimen sai 259 eli 35 potilasta vähemmän kuin edellisenä vuotena. Mikäli alamäki jatkuu, elinsiirtojen määrä jää tänä vuonna noin kahteensataan, ja vuoden 2006 tulokseen verrattuna noin 100 kriittisesti sairasta elinsiirtoa tarvitsevaa jää ilman uutta siirtoelintä. Yhä useamman potilaan odotusaika venyy liian pitkäksi.

Vaikka hoitohenkilökunnan asenne ja osaaminen ovat ratkaisevia tekijöitä elinluovutustoiminnan toteutumisessa mahdollisimman sujuvasti, lähes yhtä merkittäviä ovat niiden rinnalla elinluovutustoiminnan kustannusten korvaukset ja rahoitus. Tällä hetkellä toiminnan rahoitus kuuluu pelkästään kunnille. Elinsiirto- ja luovutustoiminnan kustantamisella valtion varoin olisi merkitystä erityisesti pienten kuntien taloudelliselle kestokyvyille. Se vähentäisi näiden kuntien äkillisten sairaanhoitomenojen vaihtelua, joita tasausjärjestelmäkään ei täysin kykene poistamaan.

Vuoden 2003 hallitusohjelmaan kirjattiin lupaus selvittää mahdollisuuksia siirtää erityisen kalliita hoitoja valtion rahoitusvastuulle. Voimassaolevassa vuoden 2007 hallitusohjelmassa ei kirjauksia ole, mutta asian voisi selvittää uutta terveydenhuoltolakia valmisteltaessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.03.63 otetaan lisäyksenä 100 000 euroa elinluovutuksista ja elinsiirroista aiheutuvien kustannusten korvaamista koskevan selvityksen laatimiseen.

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus

51. Lapsilisät (arviomääräraha)

Korottaessaan ainoastaan monilapsisten perheiden lapsilisiä hallitus jättää noin 80 prosenttia lapsiperheistä ilman lapsilisän korotusta. Sosiaalidemokraatit haluavat korottaa 1. lapsen lapsilisää 10,50 eurolla. Näin kaikki perheet hyötyisivät korotuksesta. Kuluttajatutkimusten mukaan perheen ensimmäisestä lapsesta aiheutuvat myös suurimmat kustannukset.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.10.51 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 70 000 000 euroa ensimmäisen lapsen lapsilisän korottamiseen.

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Asumistukijärjestelmän kehittäminen on yksi keskeinen osa köyhyysvähentämistä ja elämisen mahdollisuuksien rakentamista. Asumisen tukemisessa on myös huomattavasti parannettavaa. Erityisesti lapsiperheiden asumista on tuettava nykyistä paremmin. Siksi esitämme lisärahoitusta asumistuen parantamiseen. Näin voidaan tukea pienituloisimpien perheiden toimeentuloa ja vähentää toimeentulotukiriippuvuutta, sillä asumistuen saajissa on useita, joilla asumistuen vähäisyyden vuoksi on oikeus toimeentulotukeen.

Lapsiperheiden asumistuen määrätymisessä täysimääräinen asumistuki ei yllä toimeentulotuen perusosaan oikeuttavien bruttotulojen tasolle, minkä vuoksi asumistuen omavastuun takia syntyy toimeentulotuen tarvetta. Pikaisena parannuksena tulee asumistuesta annettua valtionneuvoston asetusta tuen määrätymisperus-

teista muuttaa nostamalla enimmäisasumistukseen oikeutetut tulot tasolle, joka vastaa toimeentulotuen perusosan ja asumismenojen omavastuuosuuden yhteistä määrää. Kustannukset tästä muutoksesta ovat vuositasolla noin 50—60 miljoonaa euroa.

Asumistuen perusteena olevia asumistukimenoja ja huomioon otettavien tulojen enimmäismääriä tulee korottaa ja turhista asunnon ikä- ja pinta-alavaatimuksista tulee luopua. Niin ikään asumistukijärjestelmää tulee yksinkertaistaa. Asumistuen parantamisella olisi myönteisiä vaikutuksia myös työllisyyskehitykseen, sillä se kannustaisi ihmisiä muuttamaan kasvukeskuksiin työn perässä. Työmatkojen lyhentyessä vähennetään myös ns. pendelöintiä, millä taas on myönteisiä ilmastovaikutuksia. Asumistukeen tehdyt rahalliset panostukset tukevat myös osaltaan sosialidemokraattien elvytyspakettia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.10.54 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 120 000 000 euroa yleisen asumistuen parantamiseen.

20. Työttömyysturva

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Pienituloisimpien aseman kohentamiseksi ja toimeentulotukiriippuvuuden vähentämiseksi esitämme niin ikään työmarkkinatuen korottamista kahdella eurolla päivässä. Olemme aiemmin esittäneet 1,5 euron korotusta. Taloustilanteen rajuun heikkenemiseen on kuitenkin nyt reagoitava paitsi tehokkailla elvytystoimilla, myös korottamalla aiemmin esittämäämme enemmän työttömyysturvaan ja yleiseen asumistukeen suunnattuja määrärahoja. Korotettaessa työmarkkinatukea ja työttömän peruspäivärahaa 2 eurolla näiden päivärahojen määrä nousisi 26,51 euroon päivässä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.20.52 otetaan lisäyksenä 120 000 000 euroa työmark-

kinatuen budjettiperusteiseen korottamiseen.

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Monikkoperheiden isyysloma

Voimassaolevan sairausvakuutuslain mukaan vanhempainrahan suoritus aika on kahden tai useamman lapsen syntyessä kerralla 60 arkipäivää pidempi lasta kohti toisesta lapsesta alkaen (kaksosista 60 arkipäivää, kolmosista 120 arkipäivää jne.). Tämä pidennysjakso on mahdollista käyttää osittain tai kokonaan äitiys- tai vanhempainrahakauden aikana tai heti sen jälkeen. Näin monikkoperheen isä ja äiti voivat olla yhtä aikaa hoitamassa lapsia.

Isyysloma sen sijaan on raskauskohtainen, joten monikkoisällä on nykyisen lainsäädännön mukaan oikeus saada isyysraha vain yhdestä kerralla syntyvästä lapsesta. Toisena, kolmantena jne. syntyvä lapsi jää vaille isälle myönnettyä isyysvapaata. Monikkoperheet eivät siten ole tasavertaisessa asemassa yhden lapsen kerrallaan saaneiden kanssa.

Isällä ja jokaisella lapsella tulee olla oikeus keskinäisen isä-lapsisuhteen tukeen yksilökohtaisesti — monikkoperheessä isä luo erikseen suhteen jokaiseen syntyvään lapseen. Isän mahdollisuus osallistua lasten päivittäiseen hoitoon on myös hyvin tärkeää koko perheen jaksamiselle ja selviytymiselle. Siksi isyysvapaa on monikkoperheiden isien kohdalla säädettävä pidennetyksi. Mikäli kaikki monikkoperheiden isät käyttäisivät isyysvapaauudistuksen hyväkseen, koskisi se vuodessa noin 910 isää ja merkitsisi noin 920 uutta isyysvapaata (olettaen, että kaksosia syntyy 900 paria vuodessa ja kolmosia kymmenen ja isyysvapaa myönnettäisiin jokaisesta lapsesta erikseen).

Kelan harkinnanvarainen psykoterapiakuntoutus

Kelan harkinnanvaraiseen psykoterapiakuntoutukseen varatuissa määrärahoissa ensi vuodelle

on kahden miljoonan euron vaje. Vaarana on, että yhä useampi psykoterapiakuntoutusta tarvitseva jää vaille hoitoa, pärjäämään omillaan ongelmissaan. Mielenterveyden häiriöiden vuoksi sairauspäivärahojen ja työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on jatkuvasti kasvanut.

Mielenterveyskuntoutukseen panostaminen tuottaa myös säästöä sairauspäivärahoihin ja työkyvyttömyyseläkkeisiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.30.60 otetaan lisäyksenä 2 350 000 euroa, josta 1 500 000 euroa osoitetaan Kelan psykoterapiakuntoutuksen määrärahoihin ja 850 000 euroa monikkoperheiden isyyslomien budjettiperusteiseen pidentämiseen.

40. Eläkkeet

60. (33.40.55 ja 60) *Valtion osuus kansaneläkeläistä johtuvista menoista (arviomääräraha)*

Pelkän kansaneläkkeen varassa elää noin 110 000 eläkeläistä, ja pienen työeläkkeen rinnalla kansaneläkettä saa noin 550 000 eläkeläistä. Heidän toimeentuloonsa tulisi saada selkeä parannus. Elinkustannusten noustessa on monen pienituloisen eläkkeensaajan asema vaikeutunut. Asumistuella voidaan taloudellista tukea kohdentaa tehokkaasti sitä tarvitseville.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.40.60 otetaan lisäyksenä 55 000 000 euroa eläkkeensaajien asumistuen parantamiseen.

50. Veteraanien tukeminen

51. *Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)*

Viime sodissa pysyvän vamman saaneista sotainvalideista on elossa noin 12 500 henkilöä. Valtaosa heistä haluaa asua mahdollisimman pitkään omassa kodissaan. Haitta-asteeltaan 20—100 prosentin sotainvalideilla on oikeus kuntien

järjestämiin ja valtion korvaamiin sosiaali- ja terveyspalveluihin, kuten kodinhoitoon, pyykki- ja ateriapalveluun, kylvetykseen sekä kotisairaanhoidon. Vaikka kunnille maksetaan täysi korvaus palveluiden järjestämisestä, kaikki tarvitsevat eivät niitä saa, ainakaan riittävästi.

Palveluiden saatavuuden ohella ongelmana on, että 10—15 prosentin sotainvalidit eivät saa sotilasvammalain mukaan yllä mainittuja palveluita lainkaan. Kuitenkin heitä on noin puolet kaikista sotainvalideista, ja heidän palvelutarpeensa kasvaa iän karttumisen myötä. Sotainvalidit ovat kantaneet vammaansa vuosikymmenten ajan, ja he ovat kaikki jo reilusti yli 80-vuotiaita. On kohtuullista, että avohoidon palveluiden haitta-asterajaa lasketaan tässä vaiheessa 10 prosenttiin vuoden 2009 alusta lähtien.

Sotainvalidien avohoidon tuen parantamisella voidaan myös vähentää sotainvalidien laitoshoidon tarvetta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 72/2008 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.50.51 otetaan lisäyksenä 38 000 000 euroa sotilasvammalain nojalla kunnille korvattavien avopalvelujen järjestämiseen budjettiperusteisesti myös 10—15 prosentin haitta-asteen sotainvalideille.

52. *Valtion korvaus sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)*

Sotainvalidien laitoshoidon on 25 prosentin haitta-aste. Näin lähes puolet maamme sotainvalideista jää valtion korvaaman laitoshoidon ulkopuolelle. Kun erityisesti sotavammaisia varten rakennetuissa sairaskodeissa ja kuntoutussairaaloissa on vapautumassa luonnollisen poistuman kautta paikkoja vaikeavammaisilta, tulee vapautuva kapasiteetti käyttää laitoshoidon tarvitsevien lievävammaisten sotainvalidien hyväksi. Myös heille tulee antaa oikeus valtion korvaamaan pitkäaikaishoitoon. Laitoshuolto tulee korvata myös 20 prosentin haitta-asteen sotainvalideille vuoden 2009 alusta lähtien.

Esitämme sotainvalidien laitoshuollon korvaamista myös 20 prosentin sotainvalideille.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 73/2008 vp viitaten ehdotamme,

*että momentille 33.50.52 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa sotainvalidi-
dien laitoshuollon korvaamiseen bud-
jettiperusteisesti myös 20 prosentin
haitta-asteen sotainvalideille.*

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveyden- huolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveyden- huollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Sosialidemokraatit haluavat parantaa julkisten palveluiden toimivuutta merkittävästi. Hallituksen osoittamat valtionosuudet ovat riittämättömät tämän ajan palveluiden riittävyyden ja laadun varmistamiseksi. Kunnat saavat hallitusohjelman mukaista korotusta sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksiin vain 21,3 miljoonaa euroa. Lisärahoituksen tarve perusterveydenhuollon ja vanhustenhuollon sekä lapsiperheiden palveluiden vahvistamiseen, vammaisten palvelutarjontaan (mm. henkilökohtaisen avustajapalvelun parantamiseen), mielenterveyspalveluihin, omaishoitajien palveluihin ja päihdepalveluihin on kuitenkin merkittävästi suurempi. Pelkät kehittämishankkeet eivät riitä: sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvitaan mm. työhyvinvoinnin parantamista, työn kuormituksen vähentämistä ja lisää henkilökuntaa. Palvelujen parantamiseen tarvitaan pikaisesti lisää rahaa.

Perusterveydenhuoltoon tarvitaan laaturemontti. Terveyserojen kasvu on pysäytettävä. Ei ole oikein, että terveyskeskuspalveluissa, joita käyttävät erityisesti pienituloiset, ei palveluiden saatavuus ole riittävä, kun taas parempituloiset voivat käyttää työterveyshuoltoa ja yksityisiä terveyspalveluita. Terveyserojen kaventamiseksi tulisi terveyden edistämiseen kiinnittää erityistä huomiota. Hallitus kuitenkin päinvastoin vähentää määrärahaa esim. terveyden edistämisen hankkeista.

Perheiden hyvinvointia tukevien ja ongelmia ennalta ehkäisevien palveluiden saatavuutta on

parannettava ja niitä on vahvistettava yli sektori- ja erityis- ja peruspalvelurajojen. Nyt esimerkiksi lasten huostaanottojen määrät sekä psykiatriset jonot kasvavat, eikä perheitä siis pystytä auttamaan riittävän varhain. Erityisesti neuvolatoimintaa tulee kehittää moniammatillisten hyvinvointineuvoloiden suuntaan, ja koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa sekä oppilashuoltoa tulee parantaa muun muassa turvaamalla riittävät resurssit sekä tiukentamalla niitä säänteleviä normeja.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin varmistamiseksi tarvitaan selkeitä rahallisia investointeja, jotta erityisesti heikommassa asemassa olevien ihmisten palveluiden vakavat puutteet voidaan korjata. Tällaisia investointeja sosialidemokraatit ovat luottamusbudjetissaan esittäneet. Vastikään uudistetun lastensuojelulain toimeenpanton ongelmat on ratkaistava. Päteviä sosiaalityöntekijöitä tarvitaan lisää. Kunnissa tulee hyväksyä lastensuojelulain 12 §:n mukaiset lasten hyvinvoinnin suunnitelmat. Useimmat kunnat eivät ole vielä näin tehneet, vaan siirtäneet niiden laadinnan uusille valtuustoille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuslisäys sisältää noin 2,2 miljoonan euron lisärahan vammaislainsäädännön uudistamiseen, muun muassa vaikeavammaisten henkilökohtaisen avun kehittämiseen 1.9.2009 alkaen. On hyvä, että vammaisten henkilökohtaisen apujärjestelmän parantamisessa päästään eteenpäin. Lainsäädäntö pitää sisällään subjektiivisen oikeuden henkilökohtaiseen apuun, josta yhtenä toteuttamistapana olisi mahdollisuus käyttää henkilökohtaista avustajaa. Rahoitus on kuitenkin riittämätön tarpeisiin nähden. Maassamme on noin 70 kuntaa, jotka eivät ole mahdollistaneet lainkaan vaikeavammaisille henkilökohtaista avustajaa. Tällä hetkellä henkilökohtaista avustajaa käyttää noin 5 000 ihmistä. Hallitus on ilmoittanut, että palvelun piiriin tulisi noin 5 000 uutta vaikeavammaista henkilöä. Kuitenkin aiemmin on arvioitu, että tarve olisi noin 10 000—15 000 ihmisellä, jolloin useita tuhansia vaikeavammaisia henkilöitä jäisi edelleen palvelun ulkopuolelle. Hallituksen varaama määräraha henkilökoh-

taisen avun parantamiseen ensi vuodelle, 2,2 miljoonaa euroa, on siten riittämätön.

Stakesin selvityksen mukaan vain harvoissa terveyskeskuksissa kouluterveydenhuolto on järjestetty kansallisten suositusten mukaisesti. Suositusten ja mitoitusten noudattamiseksi tulee kouluterveydenhuollon resursseista ja työmenetelmistä laatia selvitys ja arviointi kaikissa Suomen kunnissa. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon kehittämistyössä on erityisesti kiinnitettävä huomiota toisen asteen (lukioden ja ammattioppilaitosten) opiskelijaterveydenhuoltoon ja sen järjestämiseen. Myös ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuoltoa tulee parantaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa on informaatio-ohjauksen ohella syytä tiukentaa myös resurssi- ja normiohjausta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 74/2008 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.60.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 450 000 000 euroa kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuuteen, josta vähintään 25 000 000 euroa tulee osoittaa sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuuksien korottamiseen koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon parantamiseen ja vähintään 25 000 000 euroa vaikeavammaisten henkilökohtaisen avustajajärjestelmän parantamiseen.

31. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)

Vuonna 2006 sai lapsiperheiden kotipalvelua enää noin 11 000 perhettä, kun vuonna 1990 kotiapua saavia oli vielä noin 50 000. Vaikka monet kunnat ovat lisänneet lastensuojelun palveluihinsa perhetyötä, ehtii perhetyö lasten ja vanhempien tueksi vasta, kun ongelmat ovat jo kriisiytyneet. Arkisena, käytännöllisenä tukena annettava kotipalvelu ennaltaehkäisisi lastensuojelutoimenpiteiden tarvetta. Esitämme tämän vuoksi lisämäärärahaa lapsiperheiden kotipalvelu-

lun tehostamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman (KASTE-ohjelma) osana.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.31 otetaan lisäyksenä 1 600 000 euroa lapsiperheiden kotipalvelun tehostamiseen.

32. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidolain mukaiseen tutkimustoimintaan (kiinteä määräraha)

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnoimaa tutkimuksen erityisvaltionosuusrahoitusta eli ns. EVO-rahoitusta leikataan 8,7 miljoonalla eurola, vaikka erikoissairaanhoidolain mukaisen tutkimustoiminnan tulos ja volyymit ovat viime aikoina lisääntyneet huomattavasti. Tämä voi johtaa siihen, että tutkimuksen rahoittajilla tulee jatkossa olemaan nykyistä merkittävämpi valta vaikuttaa siihen, mitä ylipäänsä tutkitaan ja missä. Valtion tulee turvata tutkimuksen julkinen rahoitus puolueettoman tutkimustoiminnan turvaamiseksi. Näistä syistä esitämme, että EVO-tutkimuksen määrärahoja on korotettava.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.32 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa erikoissairaanhoidolain mukaiseen tutkimustoimintaan.

33. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)

Erikoissairaanhoidolain mukaan valtio suorittaa korvausta kuntayhtymille, joissa on yliopistosairaala, lääkärin ja hammaslääkärin perus- ja erikoistumiskoulutuksesta. Vaikka hallitus lisää koulutuksen korvauksen määrärahoja viidellä miljoonalla eurolla, ovat koulutusmäärärahat edelleen liian pienet kustannustaso huomioon ottaen. Siksi esitämme lisämäärärahaa lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.33 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin.

35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha)

Köyhyyden vähentämiseksi ja lasten eriarvoisuuden vähentämiseksi kaikkein pienituloisimpien perheiden saamien tulonsiirtojen tasoa tulee korottaa ja elinkustannuksia pienentää. Muiden perhepoliittisten esitystemme ohella esitämme toimeentulotuen lapsen perusosan korottamista 30 eurolla kuussa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.35 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 15 500 000 euroa toimeentulotuen lapsen perusosan korottamiseksi 30 eurolla kuukaudessa.

38. Valtionavustus lasten ja nuorten psykiatriasta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä ja oikeuspsykiatrista tutkimuksista aiheutuviin kustannuksiin (Uusi)

Hallitus esittää lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen järjestämistä koskevan erityisvaltionosuuden poistamista ja rahoituksen siirtämistä kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin tarkoitettuun valtionavustukseen. Hallituksen esitys siitä, että rahoitus jatkossa on pysyvä, on sinänsä kannatettava. Erillisellä määrärahalta aloitettiin kuitenkin viime hallituskaudella hyviä hankkeita, joiden jatkuvuus olisi turvattava nytkin. Jos lapsi- ja nuorisopsykiatrian määrärahat sisällytetään sosiaali- ja terveydenhuollon hankerahoitukseen, ei ole varmuutta siitä, että nämä hankkeet jatkuvat. Sosialidemokraatit katsovat siten, että lasten ja nuorten psykiatristen palveluiden parantamiseen tarkoitettu erityisvaltionosuus on myönnettävä kunnille myös

ensi vuonna. Lisäksi ko. erityisvaltionosuuden määrää on nostettava, jotta mielenterveysongelmaisten lasten ja nuorten oikea-aikainen hoito ja myös hoidon pitkäjänteisempi suunnittelu voidaan turvata.

On välttämätöntä, että valtio antaa kunnille korvamerkityn määrärahan tähän tarkoitukseen. Valtion on huolehdittava siitä, että lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon rahoitus kunnissa riittää koko ensi vuodelle.

Esitämme 15 miljoonan euron lisärahoitusta valtion avustuksiin sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Sosiaali- ja terveyspalveluissa ei perustyön vahvistaminen onnistu väliaikaisilla projekteilla. On huolestuttavaa, että lasten ja nuorten psykiatristen palveluiden kehittämiseen osoitetaan vuosi toisensa jälkeen vain kertaluonteista hankerahoitusta. Erityisen huolestuttavaa on, että ensi vuoden hankerahoja supistetaan jopa verrattuna tähän vuoteen. Lasten ja nuorten psykiatristen palveluiden kehittämiseen hallitus on varannut tulevalle vuodelle vain kaksi miljoonaa euroa. Tämä riittää rahoittamaan vain puolikkaan ison hankkeen tai kaksi tai kolme pienempää, yhden sektorin hanketta. Määräraha on täysin riittämätön. Tiedossa on, että mielenterveyspalveluiden työntekijät ovat jo nyt hyvin kuormittuneita, ja siksi on kohtuutonta edellyttää, että samat ihmiset hoitaisivat sekä nykyisen työnsä että pystyisivät luomaan uutta hankkeiden puitteissa.

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen rahoituksen tulee olla jatkuvaa, ei erillisiin hankkeisiin kohdistuvaa. Palvelujen käyttö on myös kanavoitunut liiaksi erityispalveluihin. Sosialidemokraattien mielestä lasten ja nuorten psykiatristen palveluiden kehittämiseksi ja toimivien tukikäytäntöjen synnyttämiseksi on tarpeen harjoittaa tilapäistä tuplabudjetointia. Tarvitaan laaja ja pitkäjänteinen kehittämisohjelma, jossa erityis- ja peruspalveluiden asiantuntemus otetaan yhteiseen käyttöön lasten ja nuorten tilanteen parantamiseksi.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteisiin TAA 753/2008 vp ja TAA 175/2008 vp ehdotamme,

että momentti 33.60.38 palautetaan ja sen nimi muutetaan kuulumaan "Valtionavustus lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä ja oikeuspsykiatrisista tutkimuksista aiheutuviin kustannuksiin" ja että momentille osoitetaan 15 000 000 euroa lasten ja nuorten mielenterveyden kehittämiseen, ja että tämä määräraha jaetaan psykososiaalisten peruspalveluiden ja erityispalveluiden kesken.

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

50. Terveyden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus on käynnistänyt erillisen politiikkaohjelman terveyden edistämiseen, mutta ei varaa politiikkaohjelman toimeenpanoon tarpeellista rahoitusta. Hallitus jopa leikkaa määrärahoja terveyden edistämisestä. On ristiriitaista, että hallitus leikkaa määrärahoja terveyden edistämistyöstä etenkin, kun päihdeongelmien kasvu on hallituksen tiedossa. Sosiaali- ja terveystieteiden hallinnon määrärahoista on terveyden ja toimintakyvyn edistämiseen tarkoitettujen määrärahojen osuus jo alunperinkin ollut pieni, alle 0,5 prosenttia koko hallinnon määrärahoista. Väestöryhmien välisten terveyserojen kasvu, mielenterveyden ongelmat sekä ylipainon lisääntyminen ja alkoholinkulutuksen kasvu vaativat voimakkaampaa panostusta terveyden edistämiseen ja ehkäisevään työhön.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.70.50 otetaan lisäyksenä 300 000 euroa terveyden edistämisen hankkeisiin.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Ympäristöhallinnon tutkimusohjelmissa tutkitaan ympäristön tilaa, siinä tapahtuvia muutoksia sekä ihmisen toimintaan liittyviä riskejä ja ratkaisuja. Tutkimuskohteina ovat mm. ilmastomuutos, Itämeren ja sisävesien tila, luonnon monimuotoisuus, haitallisten aineiden riskit sekä asuminen ja rakentaminen.

METSO II -toimintaohjelman tavoitteena on pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen vuoteen 2016 mennessä sekä vakiinnuttaa niiden suotuisa kehitys. Toimintaohjelman rahoitus on toistaiseksi varsin epävarmalla pohjalla. Suojelualueverkon hajanaisuuden vähentäminen edellyttää laajan ja oikein sijoitetun suojelualueverkon lisäksi myös METSON nykykirjauksia suurempaa taloudellista satsausta talousmetsien luonnonhoitoon tämän kehyskauden aikana.

Hallitus lisäsi budjettiriihessään ympäristöministeriön t&k-määrärahoja 1,7 miljoonalla eurolla, mutta ilmastomuutoksen haaste ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvän tutkimuksen ajankohtaisuus edellyttävät määrärahojen lisäämistä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.01.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa ministeriön tutkimuksen, kehityksen ja suunnittelun määrärahoihin.

65. Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristöjärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen on tärkeä yhteiskunnallinen tavoite. Yksi aikamme keskeisimmistä

haasteista, ilmastonmuutoksen hillintä, vaatii jatkuvaa ja kasvavaa toimintaa myös Suomessa. Työtä vaaditaan niin valtionhallinnolta, kunnilta kuin kolmannelta sektoriltakin.

Hallitus oli vähentämässä ympäristöministeriön pääluokasta myönnettäviä avustuksia järjestöille ja ympäristönhoitoon, mutta leikkaus saatiin peruttua viime hetkellä budjettiriihessä voimakkaan kritiikin saattelemana. Sen sijaan momentin perustelutekstiin ilmaantuivat riheissä ympäristöjärjestöjen kapeaa leipää jakamaan kuntien virkistysalueiden hankintaa varten perustetut yhteisöt. Kuntien virkistysalueiden tieltä saivat väistyä luonnontieteelliset seurat, jotka laativat luonnon monimuotoisuuden valtakunnallista seurantajärjestelmää varten raportteja ja selvityksiä.

Muutos on erittäin kielteinen, sillä vuonna 2009 ollaan laatimassa uutta uhanalaisten lajien luetteloa. Tätä julkaisua varten tieteellisten seurojen tuottama seurantatieto olisi kullannarvoista ja juuri kyseisenä vuonna korostuneen ajankoh- taista. Momentilta tulisi jatkaa luonnontieteellisten seurojen tukemista ja poistaa sinne lisätty virkistysalueyhdistysten tuki.

Ympäristöjärjestöt eivät toimi vain tärkeänä valistustyön tekijänä kansalaisten keskuudessa. Samalla ne ovat merkittäviä asiantuntijaorganisaatioita, joiden osaamista hyödynnetään laajasti. Järjestöt ovat luoneet myös huomattavat kansainväliset verkostot. Tätä tärkeää työtä ei pitäisi valtiiovallan toimesta horjuttaa ja heikentää, vaan päinvastoin tukea.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.01.65 otetaan lisäyksenä 450 000 euroa avustuksiin järjestöille ja ympäristönhoitoon ja että momentin perusteluosan toisen kappaleen 5-kohta muutetaan kuulumaan: "kestävää kehitystä, kulttuuriympäristön vaalimista sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen sekä luonnontieteellisille seuroille luonnon monimuotoisuuden valtakunnallista

seurantajärjestelmää tukevien selvitysten ja raporttien laatimiseksi".

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

61. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristönsuojelun edistämisen momentilta tuetaan yhdyskuntien ja haja-asutusalueiden vesiensuojelua edistäviä investointeja. Yhdyskuntien vesiensuojelua edistävillä investoinneilla toteutetaan siten mm. Suomen Itämeren suoje- luohjelmaa. Avustuksilla edistetään erityisesti haja-asutusalueiden talousvesien käsittelystä an- netun valtioneuvoston asetuksen toimeenpanoa ja ravinteiden poistoa yhdyskuntavesistä. Halli- tus on leikkaamassa tätä tärkeää määrärahaa 300 000 eurolla.

Itämeren rehevöitymisen suurin kotimainen aiheuttaja on maatalouden päästöt. Näiden vä- hentämiseksi Itämeren merkitystä luonnonsuoje- lualueena tulee korostaa. Rehevöitymisen hillit- semiseksi maatalouden ympäristötukien myön- tämisperusteita ja valvontaa tulee kiristää. Tä- män lisäksi pieniä paikallisia vesiensuojelu- hankkeita on ensiarvoisen tärkeää tukea. Rehe- vöitymisen hillitsemisen ohella on tärkeää var- mistaa Itämeren luonnon monimuotoisuuden turvaaminen.

Alkusyksystä julkaistussa luottamusbudjetis- sa esitimme hallituksen määrärahaileikkauksen neutraloimista lisäämällä vesiensuojelun määrä- rahoihin 300 000 euroa talousarvioaloitteella. Syksyn aikana synkentyneet talousnäkymät ovat kuitenkin aiheuttaneet sen, että ympäristönäkö- kohtien ohella ensi vuoden vesiensuojelutyöt tarvitsevat selvää lisämäärärahoista aiheutuvaa pirstysruisketta maanrakennustöiden pikaiseksi lisäämiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.61 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa ympäris- tönsuojelun edistämiseen ja yhdyskun- tien vesiensuojeluhankkeiden tukemi- seen.

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristötöiden momentilta valtion budjetista rahoitetaan ympäristön suojelun kannalta olennaisia vesihuoltohankkeita ja pilaantuneiden alueiden parannuksia. Valtion vuoden 2009 talousarvioesityksessä ympäristötöiden määrärahoja esitettiin leikattavaksi jopa 3,2 miljoonalla eurolla edellisvuoteen nähden.

Suomessa on arvioitu pilaantuneiden kohteiden määräksi noin 20 000. Kokonaisrahoitustarpeeksi on arvioitu 1—1,2 miljardia euroa seuraavan 20 vuoden aikana. Vaikka suuri osa kustannuksista jää pilaajan ja alueen omistajan maksettavaksi, jää julkisin varoin rahoitettavaksi silti noin 300—400 miljoonaa euroa. Kunnostukseen on perusteltua osoittaa riittävästi varoja, koska pohjaveden pilaantumisesta aiheutuva vahinko on usein moninkertainen.

Erityisesti Itämeren suojeluun liittyvien ympäristötöiden merkitys on kasvanut Itämeren tilan huonontuessa. Ympäristötyömäärärahalla on huomattava merkitys Itämeren kuormituksen vähentämisessä, kun haja-asutuksen jätevesikuormitusta saadaan pienennettyä. Määrärahojen tarve tähän työhön on suuri, sillä jopa kymmenet viemärihankkeet eri puolella Suomea odottavat riittäviä resursseja käynnistykseen.

Ympäristötoilla on lisäksi merkittäviä työllisyysvaikutuksia erityisesti syrjäseuduilla. Myönteiset vaikutukset voivat ulottua jopa paikallisen matkailuelinkeinon kohentumiseen. Ympäristötöiden tarve on tällä hetkellä huomattavasti suurempi kuin käytettävissä olevat tai hallituksen esittämät voimavarat.

Alkusyksystä julkaistussa luottamusbudjetissa esitimme hallituksen budjettiriihessä esittämää määrärahaileikkauksen neutraloimista lisäämällä ympäristötöiden määrärahoihin 3 200 000 euroa talousarvioaloitteella. Syksyn aikana syntyneet talousnäkymät ovat kuitenkin aiheuttaneet sen, että ympäristönäkökohtien ohella ensi vuoden vesi- ja maanrakennustyöt erityisesti siirtoviemärien osalta tarvitsevat selvää lisäämäärärahoista aiheutuvaa piristysruisketta rakennustöiden pikaiseksi lisäämiseksi ja alan työllisyyden elvyttämiseksi. Myös hallitus lisäsi täydentävässä budjettiesityksessään ympäristö-

töiden määrärahat vastaamaan viimevuotista tasoa, mutta tätä ei voida pitää ympäristönäkökohdat ja suhdannetilanne huomioon ottaen vieläkin riittävänä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.77 otetaan lisäyksenä 7 000 000 euroa ympäristötöiden määrärahojen korottamiseksi.

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Kuntien investointimahdollisuudet ovat heikentyneet kiristyneessä suhdannetilanteessa. Kuntien talouden elvyttäminen vaikuttaisi kaikkein varmimmin kotimaisen kysynnän elpymiseen ja työpaikkojen turvaamiseen alueellisesti tasapainoisella tavalla. Ehkäistäkseen taloudellisen taantumun syvenemistä valtion tulisi voimakkaasti ohjata kuntia sijoittamaan peruskorjaukseen ja uusiin rakennusinvestointeihin. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että kuntien omavaraisuudesta on huolehdittu, jotta esimerkiksi rakennustöiden liian korkea omavastuuosuus ei estä kuntia käyttämästä panosta hyväkseen. Kuntien valtionosuuksien kasvattamisen ohella rakennusinvestointien pikainen käynnistäminen edellyttää kuitenkin lisäpanostusta valtiolta. Rakentamisen ohjauksen on kuitenkin myös tuettava rakennuskannan energiatehokkuuden ja taloudellisuuden parantamista.

Kuntien rakentamisen suoraksi tukemiseksi tulisi ottaa käyttöön kahden vuoden määräajaksi kunnille suunnattu investointituki. Tuki olisi tarkoitettu käytettäväksi kuntien julkisten rakennusten, kuten sairaaloiden, koulujen ja päiväkotien, uudis- ja peruskorjausrakentamiseen. Tarkoitukseen myönnettäisiin valtuutena yhteensä 350 euroa, josta ensimmäiselle vuodelle olisi varattu määrärahoina 100 miljoonaa euroa. Määrärahaa saisi käyttää kuntien rakennusinvestointien tukemiseen. Avustuksen suuruus olisi enintään 10 prosenttia investoinnin kokonaiskustannuksista. Määrärahaa myöntäisi kuntien hakemuksesta ympäristöministeriö. Hakemusten käsittelyssä tulisi priorisoida energiatehokkaita hankkeita.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että luvun 35.20 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee kiireellisesti esityksen, jolla parannetaan kuntien rakennusinvestointimahdollisuuksia ottamalla käyttöön määräraikainen kunnille suunnattu investointituki. Avustuksen tulisi olla 10 prosenttia investoinnin kokonaiskustannuksista, jolloin vuoden 2009 rahoitustarve on 100 000 000 euroa.

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenoja ollaan hallituksen talousarvioesityksessä laskemassa. Asuntotuotannon edistäminen ja vanhan asuntokannan korjausrakentamisen varmistaminen edellyttävät kuitenkin lisäpanostusta keskuksen toimintamenoihin.

Erityisesti sosialidemokraattien esittämän vanhan vuokra-asuntokannan korjausrakentamiseen ohjaavan energiatehokkuuteen sidotun tukimallin suunnitteluun ja kehittämiseen tarvitaan lisävoimavaroja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.01 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenoihin vanhojen vuokra-asuntojen energiatehokkuuteen sidotun korjausrakentamismallin kehittämiseksi.

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Asuminen tuottaa merkittävän osan kaikista kasvihuonepäästöistä. Suomessa tarvitaan pikaisesti mittavia toimia olemassa olevan asuntokannan korjaamiseen energiatehokkaammaksi. Tähän tarvitaan uusia ratkaisuja ja tasapuolista tuen kohdistamista kaikkiin asumismuotoihin varallisuusasemasta huolimatta.

Hallitus lisäsi budjettiriihessä panostustaan merkittävästi vain pientalojen omistajien remonttien tukemiseen. Kotitalousvähennyksen ylärajan nostaminen suuntautuu vain hyvätuloisille, joilla on mahdollisuus hyödyntää täysimääräisesti vähennystä. Mitään takeita edes siitä, että kotitalousvähennystä ylipäänsä käytettäisiin energiaa säästäviin investointeihin, ei ole. Päinvastoin avustusta voidaan käyttää esim. kesämökin sähkölämmitykseen, jotta se saadaan ympärivuotiseen käyttöön, mikä tunnetusti lisää energian kulutusta. Sosialidemokraatit ovat esittäneet, että omakotitalojen energiaremonteille suunnattu verovähennysoikeus laajennettaisiin koskemaan myös asunto-osakeyhtiöiden, kuten kerros- ja rivitalojen, asukkaita tai vaihtoehtoisesti muin toimenpitein tuettaisiin yhdenvertaisemmin erityyppisten asumismuotojen energiaremontteja.

Valtion talousarvion mukaan ympäristöministeriön hallinnonalan avustuksista rakennusten korjaustoimintaan saa vuonna 2009 käyttää energia-avustuksiin vain 22 miljoonaa euroa. Tämä jakautuu siten, että pienituloiset pientalossa asuvat saavat käyttää 2 miljoonaa avustumäärärahoista ja loput 20 miljoonaa suunnataan energiatehokkuutta parantaviin investointeihin kerros- ja rivitaloissa asuville. Siten ympäristöministeriön hallinnoima määräraha itse asiassa laskee vuoden 2008 tasosta, jolloin lisätalousarvion jälkeen määräraha nousi 24 miljoonan euron tasolle.

Vaikka valtion asuntorahaston puolelta valtio onkin kohdentamassa osittaista rahoitusta asunto-osakeyhtiötalojen energiataloudellisten korjausten korkotukilainaan, on kerros- ja rivitaloasujien sekä pienituloisten pientaloasujien suoriin energia-avustuksiin suunnattu määräraha alimitoitettu. Näin on erityisesti verrattaessa sitä siihen verohyötyyn, jonka pientalojen hyvätuloiset omistajat voivat käyttää remonteissaan hyväkseen talousarvion mukaisesti.

Jo luottamusbudjettimme julkaisun yhteydessä esitimme hallitukseen verrattuna 9 miljoonaa euroa korkeampaa panosta energia- ja hissiremontteihin vanhojen kerrostalojen osalta. Pikaisesti syksyn aikana synkentyneet talousnäkymät

kuitenkin edellyttävät, että ensi vuoden budjettiin tehdään vielä tätä huomattavasti merkittävämpiä määrärahanostuksia erityyppisen rakentamisen ja varsinkin pikaisesti elvyttäviä seuroksia omaavan asuntojen korjausrakentamisen hyväksi. Hallituksen esittämällä vaatimat-
tomilla ja kuluva vuottakin alhaisemmilla määrärahanostuksilla energia-avustuksiin ei korjausrakentamista saada kerrostalovaltaisilla alueilla liikkeelle. Kiinteistö- ja rahoitusmarkkinoiden tilanne on heikentymässä nopeasti jo ensi vuoden alusta. Rakennusosalta kantautuvien tietojen mukaan koko rakentamisen volyymi uhkaa romahtaa varsinkin pääkaupunkiseudulla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.55 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa korjaustoiminta-avustuksiin käytettäväksi energia-avustuksiin ja hissiremontteihin.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Hallituksen talousarvioesityksen mukaan ARA-asuntotuotannon odotetaan nousevan muiden kuin erityisryhmien vuokra-asuntojen kohdalla jopa 6 000 asuntoon vuonna 2009. Arviota voi pitää perustellusti ylioptimistisena, sillä marraskuun loppuun 2008 mennessä toteutuneita tuotantohankkeita oli vasta 898. Kireä taloustilanne huomioon ottaen on syytä olettaa, että ns. kovan rahan omistusasuntojen tuotanto putoaa rajusti tämän syksyn ja ensi vuoden aikana.

Hallituksen talousarvioesityksessä ei luoda edellytyksiä tavallisten kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotannolle. Myöskään jo olemassa olevan ARA-vuokra-asuntokannan korjaamiseen ja energiansäästöön ei tarjota ratkaisuja.

Jotta vuokra-asuntotuotanto voisi päästä edes lähelle asetettuja tavoitteita ja jotta ihmisille voitaisiin jatkossakin tarjota kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja, ARA-vuokra-asuntojen uustuotannon korkotukilainoituksen ehtoja on korjattava merkittävästi siten, että uustuotannolle myönnetään 10 prosentin investointiavustus ja korkotuen nykyinen omavastuukorko, 3,4 pro-

senttia, puolitetaan. Näin päästään noin 10 euron/m² lähtövuokratasoon, jota voidaan pitää asumisen nykyhinnoissa kohtuullisena.

Jos arvioidaan, että vuonna 2009 rakennettavia vuokra-asuntoja olisi 6 000, korkotasoksi oletetaan 5 prosenttia ja hankinta-arvoksi 2 500 euroa/m², tulisi tavallisten vuokra-asuntojen investointiavustuksiin varata noin 60 miljoonan euron myöntövaltuus. Tällöin valtion korkotukimenot kasvaisivat ensimmäisen vuoden aikana noin 10 miljoonaa euroa.

Myös ARA-vuokra-asuntojen perusparan-
nusjärjestelmä tulisi uusien siten, että korkotukilainoituksen ehtoja parannetaan ja tuki sidotaan korjausten energiatehokkuuteen. Tälle tulisi varata valtion asuntorahaston talousarviossa noin 30 miljoonaa euroa. Arvioitu ARA:n menojen kasvu ensimmäiselle vuodelle olisi noin 10 miljoonaa euroa.

Vanhoiden vuokratalojen peruskorjaus on kii-
reellistä saada liikkeelle erityisesti ottaen huomioon synkentyneen taloudellisen tilanteen ja ensi vuoden rakennusalan työllisyysnäköymät. Samalla on mahdollista huolehtia remonttien energiatehokkuudesta siten, että korkotuki sidotaan korjausten energiatehokkuuteen niin, että alhaisimman koron saa eniten energiatehokkuutta edistävä remontti. Järjestelmä olisi yksinkertaisesti porrastettu siten, että omavastuuosuus laskee asteittain energiatehokkuuden toteutumisen suhteen ja alhaisin omavastuu eli 1,7 prosenttia on sellaisilla remonteilla, jotka täyttävät kaikki ennalta asetetut energiatehokkuustavoitteet.

Energiatehokkaiden korjausremonttien tukemiseksi tarvitaan hallituksen esittämää pientaloille kohdistuvaa kotitalousvähennystä vastaava yhdenvertaisemmin kohdentuva panostus. Sosialidemokraatit ovat esittäneet, että kotitalousvähennystä tulisi laajentaa koskemaan asunto-osakeyhtiöiden remonteja tai vastaavasti esimerkiksi korjaustoimintaan myönnettävä 10 prosentin korjausavustus suunnata taloyhtiöille. Sosialidemokraattien esittämä yhdenvertaisemmin kohdentuva tuki edellyttäisi ensimmäisenä vuonna noin 100 miljoonan euron määrärahoja.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 115/2008 vp ehdotamme,

että momentin 35.20.60 perusteluihin lisätään, että vuonna 2009 saa valtion asuntorahaston varoista myöntää valtionavustuslain (688/2001) nojalla myönnettävien muille kuin erityisryhmille rakennutettavien vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain mukaisia määräraikaisia käynnistysavustuksia yhteensä enintään 60 000 000 euroa. Käynnistysavustuksen suuruus on enintään 10 prosenttia, mikä vähennetään korkotukilainan määrästä, ja

että vuonna 2009 tulee vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) sekä sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (666/2001) perusteella lainansaaajan maksettavaksi jäävän perusomavastuun korkotukilainan korosta säädetty prosenttimäärä puolittaa valmistuvien uusien asuntojen asumiskustannusten pitämiseksi kohtuullisena.

Lisäksi ehdotamme,

että momentin 35.20.60 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että vuonna 2009 ARA-vuokra-asuntojen perusparannusjärjestelmä uusitaan siten, että korkotukilainoituksen ehtoja parannetaan ja tuki sidotaan korjausten energiatehokkuuteen.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Tulovero

Esittämällämme talouden elvytyspaketilla talouden kehitys muodostuisi suotuisammaksi kuin hallituksen vaihtoehtoisessa kehityksessä. Rakentaminen ja kuntatalous sekä näiden työllisyyskehitys olisi parempaa ja tuloverokertymä suurempi.

Työnantajan työntekijälleen antama joukko liikenteen henkilökohtainen matkalippu asunnon ja työpaikan välistä matkaa varten esitetään kokonaan verovapaaksi lipun käyvästä arvosta. Työsuhdematkalipun verotusarvoa esitetään poistettavaksi kokonaan lakialoitteella nykyisestä 75 prosentista. Työsuhdematkalipun käyttöönoton arvioidaan alentavan valtion tuloverojen tuottoa 20 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 11.01.01 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen työsuhdematkalipun verottomuudesta, jolloin verotulokertymä laskee 20 000 000 euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että tuloverokertymän arviota täsmennetään ja että momentille 11.01.01 lisätään 500 000 000 euroa tuloveron arvioituun tuottoon.

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Aloitteella esitetään käyttöönotettavaksi käännetty arvonlisäverojärjestelmä. Sillä tarkoitetaan järjestelmää, jossa arvonlisäveron maksu on siirretty työsuoritukset tekevältä aliurakoitsijalta työsuorituksen vastaanottavalle pääurakoitsijalle toimialoilla, joille on luonteenomaista pitkät aliurakointiketjut, kuten rakentamisessa. Käännetty arvonlisävero on käytössä myös monissa EU-maissa. Käännetyllä arvonlisäverojärjestelmällä pyritään estämään tilanteet, joissa aliurakoitsijan maksamatta jääneet arvonlisäverot hyväksytään vähennyskelpoisiksi pääurakoitsijan arvonlisäverotuksessa. Toisena keskeisenä tavoitteena on ollut pienentää veronkierrosta johtuvia kilpailun vääristymiä markkinoilla. Tämän lisäksi ensi vuodeksi esitetty talouden elvytyspaketti piristäisi taloutta hallituksen esitystä paremmin, eikä arvonlisäverokannan alenema olisi niin suurta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 11.04.01 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen arvonlisäverolain muuttamisesta, jolloin verotulokertymä kasvaa 130 000 000 euroa.

Lisäksi ehdotamme,

että arvonlisäverokertymän arviota täsmennetään ja että momentille 11.04.01 lisätään 630 000 000 euroa arvonlisäveron arvioituun tuottoon.

08. Valmisteverot

04. Alkoholijuomaverot

Alkoholin kokonaiskulutus Suomessa on lama-vuosia lukuun ottamatta kasvanut jatkuvasti. Alkoholi on yksi pahimmista kansanterveyttä hei-

kentävistä tekijöistä. Se aiheuttaa vuosittain noin 6 000 henkilön kuoleman. Lisäksi se aiheuttaa työkyvyttömyyttä, muuta sairastavuutta, sosiaalisia ongelmia ja taloudellisia kustannuksia. Alkoholin yhteiskunnalle aiheuttamien välittömien kustannusten arvioidaan olevan vuositasolla noin miljardi euroa.

Alkoholin kulutukseen on todettu vaikuttavan hinnalla ja saatavuudella. Eri asiantuntijoiden mukaan alkoholijuomien hinnankorotusten tulisi olla kauttaaltaan vähintään 10 prosenttia, jotta korotuksilla olisi todellisia sosiaali- ja terveyspoliittisia vaikutuksia. Yleisimpien alkoholijuomien 10 prosentin hinnannousu saavutetaan, kun oluen veroa nostetaan 23 prosenttia, viinien veroa 29 prosenttia ja väkevien juomien veroa 14 prosenttia. Veron 10 prosentin korotus lisäisi verotuloja noin 150 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 11.08.04 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa alkoholiveron korotusesitykset, jolloin verotulokertymä kasvaa 150 000 000 euroa.

07. Energiaverot

Ydin- ja vesivoimakapasiteetille säädettävä ns. Windfall-vero leikkaisi osin niitä ylimääräisiä tuloja, jotka markkinahinnoitteluun siirtyminen on aikaansaanut sähköntuottajille ja joita päästökaupan käynnistyminen ja päästöoikeuksien kallistuminen on lisännyt edelleen. Veron tuotoksi arvioidaan 475 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 11.08.07 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen Windfall-verosta, jolloin verotulokertymä kasvaisi 475 000 000 euroa.

10. Muut verot

Pakkausveron tarkoituksena on vähentää pakkausmateriaalin aiheuttamaa ympäristökuormitusta kannustamalla kuluttajia ja pakkausten valmistajia sekä maahantuojia suosimaan uudelleenkäytettäviä pakkauksia ja vähentämään pakkausmateriaalien käyttöä silloin, kun se on tuotteen säilyvyyden ja suojaamisen kannalta mahdollista. Veron kohteena ovat jätelain tuottajavastuun mukaisesti ammattimaiset tuotteiden pakkaajat ja pakattujen tuotteiden maahantuojat. Pakkausvero koskee siten kaikkien kuluttajapakkausten lisäksi ns. ryhmä- ja kuljetuspakkauksia. Ympäristösyiden lisäksi tätä edellyttää eri tuotteiden tasapuolinen kohtelu. Pakkausvero suosii materiaalitehokkaita ja uudelleenkäytettäviä pakkauksia, sillä se kannetaan vain ensimmäistä kertaa käyttöön otettavilta pakkauksilta. Veron määrä perustuu pakkausmateriaalin painoon, ja verotaso määräytyy ympäristöperustein eri materiaalien suuntaa-antavan elinkaari-analyysin perusteella. Siten se kannustaa materiaalitehokkuuteen myös tuotteiden pakkauksia valmistettaessa. Pakkausveron ympäristönsuojellisuuden päätavoitteena on kaikenlaisen pakkausjätteen määrän vähentäminen. Vero käytössä otettaessa sen ensimmäisen vuoden tuotoksi voidaan arvioida yhteensä 135 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että luvun 11.10 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen pakkausverosta, jolloin verotulokertymä kasvaisi 135 000 000 euroa.

05. Varainsiirtovero

Arvopaperikaupan leimavero poistettiin 1.5.1992 alkaen. Päätöstä perusteltiin yritysten oman pääoman hankkimisen helpottamisella sekä osakemarkkinoiden elvyttämisellä. Arvopaperikaupan leimaveron suuruus ennen sen

poistamista oli 1 prosentti kauppahinnasta. Parhaimmillaan eli vuosina 1988 ja 1989 arvopaperikaupan leimaverosta kertyi valtiolle tuloa vuosittain noin 300 miljoonaa markkaa.

Voimassa olevaan varainsiirtoveroon vaikuttaa moni seikka, kuten veropohja, verotaso ja niiden vaikutukset pörssin arvopaperivaihdantaan. Varainsiirtoveron veropohjaan kuuluvat nykyisin vain kotimaisten yhtiöiden osakkeet ja nekin vain silloin, kun kaupan osapuolista ainakin toinen on Suomessa yleisesti verovelvollinen. Veropohjan laajuus vaikuttaa siihen, mikä osa pörssin vaihdosta tulisi veron piiriin; iso osa kaupoista tapahtuu ulkomaisten omistajien kesken.

Aloitteella esitetään säädettäväksi lakiin vaatimus arvopaperikaupan vuosi-ilmoituksen antamisesta, kun kaupan osallisena on Suomen verovelvollinen. Vuosi-ilmoituksen saamisen arvopaperikaupan suomalaisilta verovelvollisilta sekä etävälittäjien verovalvonnan tehostamisen seurauksena verotulot lisääntyisivät varovaisinkin arvion mukaan 300 miljoonaa euroa vuodessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 11.10.05 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen varainsiirtoverosta ja verotusmenettelystä, jolloin verotulokertymä kasvaisi 400 000 000 euroa.

08. Jätevero

Jäteverolain ulottaminen koskemaan myös yksityisiä kaatopaikkoja tehostaa jätehuoltoa ja vähentää ympäristöhaittoja. Verotuloja laajennuksesta arvioidaan kertyvän noin 125 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 11.10.08 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen jäteveron laajentamisesta, jolloin verotulokertymä kasvaisi 125 000 000 euroa.

Osasto 13**KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTI-
TULOT JA VOITON TULOUTUKSET****01. Korkotulot***07. Korot talletuksista*

Valtion kassa on suuruudeltaan 10 miljardia euroa. Tosin keskimääräinen kassan koko on tätä pienempi. Vaikka korot ovat olleet laskussa, kertynee talletuksista 10 miljoonaa euroa esitettyä enemmän.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 13.01.07 lisätään
10 000 000 euroa korkotuottoihin.*

**03. (12.39, osa ja 13.03) Osinkotulot ja osak-
keiden myyntitulot***01. (12.39.50 ja 13.03.01) Osinkotulot ja osak-
keiden myyntitulot*

Valtionyhtiöiden ja valtion osakkuusyritysten taloudellinen tilanne on pysynyt suuren osan kuluvaa vuotta hyvänä. Tosin loppuvuodesta talouskriisi on heikentänyt yritysten tuloksia kolmannelta neljännekseltä lähtien. Viimeisellä neljänneksellä tulostahti laskee entisestään. Keskimäärin tästä vuodesta maksetaan kuitenkin

kin kohtuullisen hyvät osingot. Korotettu osinkotuloarvio edellyttää, että valtionyhtiöiden merkittävästä myymisestä pidättäydytään ensi vuoden aikana.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 13.03.01 lisätään
100 000 000 euroa osinkotuottoihin.*

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta*01. Osuus Suomen Pankin voitosta*

Talousarviossa esitetyt arviot ovat olleet alimitoitettuja myös aikaisempina vuosina. Kehitys tämän vuoden osalta viittaa siihen, että Suomen Pankin voitto on edelleen hyvällä tasolla ja siten voitosta tuloutettavaa osuutta valtiolle voidaan nostaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 13.04.01 lisätään
60 000 000 euroa tuloutuksena Suomen
Pankin voitosta.*

Osasto 15**LAINAT****03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta***01. Nettolainanotto ja velanhallinta*

Talousarvion tasapainottamiseksi lainanottoa lisätään siten, että momentin loppusumma on 2 740 000 000 euroa.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2008

Kari Rajamäki /sd
Lauri Kähkönen /sd
Reijo Laitinen /sd
Heli Paasio /sd
Pia Viitanen /sd

Reijo Kallio /sd
Valto Koski /sd
Matti Saarinen /sd
Jutta Urpilainen /sd
Tuula Väättäin /sd